

RAZVOJNA STRATEGIJA VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE

2011. - 2013.

Svibanj, 2011.

SADRŽAJ

UVODNA RIJEČ ŽUPANA	3
UVODNA RIJEČ DIREKTORA ŽUPANIJSKE RAZVOJNE AGENCIJE	4
SAŽETAK	5
PROCES IZRADE	15
OSNOVNA ANALIZA	16
1.1. PROSTORNA OBILJEŽJA I PRIRODNI RESURSI	16
2.2. INFRASTRUKTURA	20
2.3. ZAŠTITA OKOLIŠA	31
2.4. LJUDSKI RESURSI I TRŽIŠTE RADA	38
2.5. STUPANJ RAZVIJENOSTI I GOSPODARSTVO	47
2.6. POLJOPRIVREDA	62
2.7. TURIZAM	67
2.8. DRUŠTVENE DJELATNOSTI	70
2.9. FINANCIRANJE RAZVOJNIH PROJEKATA IZ JAVNIH IZVORA	79
2.10. UPRAVLJANJE RAZVOJEM.....	87
2.11. MEĐUNARODNA I MEĐUREGIONALNA SURADNJA	93
2.12. REZULTATI PROVEDBE PRETHODNE STRATEGIJE RAZVOJA VUKOVARSKO-SRIJEMSKÉ ŽUPANIJE	97
SWOT ANALIZA	99
VIZIJA, GLAVNI CILJEVI, PRIORITETI I RAZVOJNE MJERE	105
VIZIJA RAZVOJA VUKOVARSKO-SRIJEMSKÉ ŽUPANIJE:.....	105
STRATEŠKI CILJEVI, RAZVOJNI PRIORITETI I MJERE VUKOVARSKO-SRIJEMSKÉ ŽUPANIJE.....	106
PROVEDBENI OKVIR	111
FINANCIJSKI OKVIR.....	111
INSTITUCIONALNI OKVIR.....	119
AKCIJSKI PLAN	123
PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE.....	124
INFORMIRANJE I PROMIDŽBA	126
PRILOG 1: RAZRADA RAZVOJNIH MJERA	128
CILJ 1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO	128
CILJ 2. RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA I KAPACITETA ZA UPRAVLJANJE RAZVOJEM	149
CILJ 3. MODERNA INFRASTRUKTURA I OČUVANI OKOLIŠ	167
CILJ 4. UNAPREĐENJE KVALITETE ŽIVOTA	187
PRILOG 2: AKCIJSKI PLAN PROVEDBE ŽRS ZA 2011. I 2012.	207
PRILOG 3: OBRAZAC ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERA	216
PRILOG 4: KOMUNIKACIJSKA STRATEGIJA	217
PRILOG 5: PROCES KONZULTACIJA TIJEKOM IZRADE STRATEGIJE	220
PRILOG 6: POLITIKA ŽUPANIJA PREMA POSEBNIM PODRUČJIMA	227
PRILOG 7: PRETHODNO VREDNOVANJE ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE	230

UVODNA RIJEČ ŽUPANA

Razvojna strategija Vukovarsko-srijemske županije za razdoblje 2011.-2013. koja je pred vama, temeljni je dokument za utvrđivanje i provedbu gospodarskog i društvenog razvoja. Izrađena je u skladu sa Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, a prema zahtjevima i metodologiji kojom se koristi i EU u pripremi programsko-planske dokumentacije.

Strategiju shvaćamo i koristimo kao sredstvo koje bi trebalo pomoći pri usmjeravanju razvojnih procesa u našoj županiji kako bismo poboljšali uvjete za održivi razvoj, za povećanje konkurentnosti i u konačnici za postizanje više kvalitete života i zadovoljstva svih naših građana.

Polazeći od razvojnih potreba, ali i mogućnosti naše županije, ovom se strategijom utvrđuju vizija, strateški ciljevi, prioriteti i mjere, što predstavlja okvir i neophodnu osnovu za pripremu, financiranje i provedbu razvojnih projekata, koji predstavljaju ključni pokretač promjena u gospodarstvu i društvu u cjelini.

S obzirom da procjene razvojnih potreba, iskazane u mjerama za provedbu utvrđenih ciljeva, u velikoj mjeri nadmašuju financijske mogućnosti i Vukovarsko-srijemske županije i njezinih gradova i općina, priliku za financiranje razvojnih projekata predstavljaju i fondovi EU koji su već sada na raspolaganju, ali i puno veće mogućnosti koje će Republika Hrvatska imati kada postane članicom EU. Da bi se ta sredstva, ali sve više i sredstva iz državnih programa Republike Hrvatske, mogla koristiti, neophodno je da svi projekti budu usklađeni sa županijskom razvojnom strategijom, tj. s utvrđenim mjerama i ciljevima.

Osobito važan dio ove razvojne strategije predstavlja sustav za praćenje i vrednovanje provedbe, za ocjenu razvojnih rezultata i učinaka svakog razvojnog projekta, a time i uspješnosti i učinkovitosti ostvarivanja strategije. Ovaj sustav omogućuje da se strategija kontinuirano preispituje i revidira, kako bi se moglo brzo odgovoriti na promjene u bližem i širem okružju.

Budući da razvojna strategija nije samo dokument nego je to i proces, odnosno način mišljenja i djelovanja svih uključenih u razvoj naše županije, njezino usvajanje nije završetak jednog pothvata, nego tek prvi korak u zajedničkom naporu prema ostvarivanju ciljeva koje želimo, koje možemo i koje trebamo ostvariti. U tome, osim nositelja razvoja, predstavnika javnog, privatnog i civilnog sektora okupljenih u Partnerskom vijeću, izuzetno važnu ulogu imaju i svi građani naše županije.

Na kraju bih se zahvalio svima koji su doprinijeli izradi Strategije, a posebice članovima radne skupine koji su uz vodstvo županijske razvojne agencije i stručnjaka iz Instituta za međunarodne odnose bili nositelji ovog izazovnog i zahtjevnog posla.

Župan

Božo Galić, dipl. ing.

UVODNA RIJEČ DIREKTORA ŽUPANIJSKE RAZVOJNE AGENCIJE

Skorim ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju puno toga se mijenja. Posebno se mijenja način funkcioniranja svih struktura društva i slijedno tome način razmišljanja. Dolaze nova pravila i propisi kojima se moramo prilagoditi, jer ulazimo u puno šire šaroliko društvo naroda, nacija sa vrlo različitim interesima navikama i ciljevima. Kako se snaći u svemu ovome i kako ne izgubiti vlastiti identitet, vlastiti put i smjerove razvoja?

Samo sustavnim i detaljnim planiranjem, ali planiranjem koje je sukladno svim propisima i sporazumima u velikom društvu u kojem ćemo se uskoro naći. Odgovor na to je naravno – strateško planiranje i dokument koji rezultira: **strategija**.

Tako dolazimo do ključnog pitanja: **Što je to Županijska razvojna strategija i zašto je ona značajna za budući razvoj?** Županijsku razvojnu strategiju treba se shvatiti kao

- **ključno** sredstvo, **instrument** za uspješnije upravljanje razvojem županije.
- **okvir za financiranje projekata regionalnog razvoja iz državnih programa**
- **okvir za financiranje projekata regionalnog razvoja iz većine programa pretpripravnih, a kasnije i Strukturnih fondova EU**
- **osnova za privlačenje ulaganja** domaćih i stranih investitora

Drugi ključni element koji je izuzetno značajan u Europskoj uniji, a zastupljen je u Županijskoj razvojnoj strategiji je i princip partnerstva svih struktura društva - ključnih dionika u definiranju budućih odrednica razvoja lokalne zajednice. Ovo se posebno odnosi na projekte od značaja za razvoj regije.

Regionalna razvojna agencija kao institucija zauzima značajno mjesto u ovom sustavu, jer je prema Zakonu o regionalnom razvoju koordinator provedbe Županijske razvojne strategije, ujedno zadužen za praćenje aktivnosti od strateškog značaja na području Županije i regije Panonska Hrvatska.

Zaključno, Strategija razvoja Vukovarsko-srijemske županije 2011-2013 čvrsto definira ciljeve kojima težimo, put kojim moramo ići i načine kako ćemo to postići. U tom smislu ona je odrednica našeg budućeg razvoja. I uspjeha. U što ne sumnjam.

Direktor AR VSŽ Hrast d.o.o.
Zvonimir Čordašić, dipl.oec.

Na raskrižju stoje Alisa i Mačka ...

"Možete li mi reći, molim vas, kojim putem da krenem odavde?", pita Alisa

"To dobrim dijelom ovisi o tome kamo želiš stići." reče Mačka

"Nije me briga kamo." reče Alisa

"Onda nije bitno kojim putem ideš." reče Mačka

Lewis Carroll, Alisa u zemlji čudesa

SAŽETAK

Strategija razvoja Vukovarsko-srijemske županije 2011.–2013. predstavlja konzistentan strateški okvir za razvoj županije s utvrđenim strateškim ciljevima, prioritetima, mjerama. Izrađena je u skladu s Pravilnikom o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija koji je donijelo Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva Republike Hrvatske. Izradom strategije želi se pridonijeti uspješnijem i učinkovitijem upravljanju razvojem Vukovarsko-srijemske županije.

Ciljevi, prioriteti i mjere u skladu su s prioritetima razvoja statističke regije Panonske Hrvatska, kojoj pripada Vukovarsko-srijemska županija, te Nacionalnim strateškim referentnim okvirom Republike Hrvatske i ujednačeni s razvojnim prioritetima navedenim u Strategiji regionalnog razvoja Republike Hrvatske. Važno je istaknuti da je pri izradi ovog dokumenta primijenjen partnerski pristup što znači da su predstavnici pojedinih društvenih skupina kao što su civilno društvo, privatni i javni sektor dobili priliku da aktivno sudjeluju u njegovom stvaranju. Stoga se može reći da strategije sadržava stavove svih ključnih interesnih skupina na području županije.

Strategija razvoja Vukovarsko-srijemske županije sastoji se od:

- osnovne analize stanja uz definirane razvojne potrebe i razvojne probleme
- SWOT analize (razvojne snage, slabosti, mogućnosti, prijetnje)
- vizije županijskog razvoja
- strateških razvojnih ciljeva, prioriteta i mjera
- financijskog okvira
- akcijskog plana
- institucionalnog okvira
- okvira za praćenje provedbe i izvještavanje
- komunikacijske strategije.

Osnovna analiza daje pregled i ocjenu stanja, trendova, problema i potreba razvoja Vukovarsko-srijemske županije grupiranih u sljedeća područja:

- prostorna obilježja i prirodni resursi
- infrastruktura
- zaštita okoliša
- ljudski resursi i tržište rada
- stupanj razvijenosti i gospodarstvo
- poljoprivreda
- turizam
- društvene djelatnosti
- financiranje razvojnih projekata iz javnih izvora
- upravljanje razvojem

Kao rezultat osnovne analize i nakon toga provedene SWOT analize, utvrđeni su sljedeći razvojni potencijali Vukovarsko-srijemske županije:

RAZVOJNI POTENCIJALI ŽUPANIJE (snage i mogućnosti)

SNAGE

PRIRODNI RESURSI, ZAŠTITA OKOLIŠA, ENERGETIKA I INFRASTRUKTURA

- Odličan geoprometni položaj pruža velike mogućnosti razvoja gospodarstva, a posebno u segmentu transporta i logistike
- Velike površine osobito vrijednog poljoprivrednog tla i velike mogućnosti za navodnjavanje daju odlično osnovicu za razvoj poljoprivrede
- Veliki broj kvalitetnih šumskih površina pruža odlične osnove za razvoj drvne industrije te za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora
- Rudna bogatstva
- Bogata fauna predstavlja značajan gospodarski potencijal, posebno u segmentu turizma
- Bogata kulturna baština

GOSPODARSTVO

- Tradicionalno relativno razvijeno obrtništvo i malo i srednje poduzetništvo
- Niži troškovi poslovanja u odnosu na druga područja RH (niža cijena radne snage, porezne olakšice, itd.)
- Relativno učinkovit sustav uknjižbe vlasništva

DRUŠTVENE DJELATNOSTI

- Dobra mreža osnovnoškolskih i srednjoškolskih ustanova
- Dobra pokrivenost vrstama socijalnih ustanova
- Visoka razina teritorijalne dostupnosti primarne zdravstvene zaštite
- Dobra pokrivenost lokalnih jedinica programom pomoći i njege u kući za starije osobe
- Razvijen sustav stipendiranja u općinama, gradovima i županiji
- Bogata kulturna baština (arheološka nalazišta, manifestacije, spomenička baština, itd.) i snažna tradicijska osnova prostora
- Uspješni športski klubovi na području županije (kvalitetni športaši)

UPRAVLJANJE RAZVOJEM

- Iskustvo u pripremi i provedbi EU projekata (HRAST, TINTL, VSŽ, VURA)
- Kvalitetna koordinacija rada županije i JLS-a
- Stabilna politička vlast na županijskoj i lokalnoj razini olakšava planiranje, koordinaciju i provedbu razvojne politike (uglavnom)
- Dobro upravljanje prostorom na razini VSŽ
- Dobra međuzupanijska suradnja na NUTS 2 razini
- Implementiran koncept razvojnih timova
- Relativno učinkovito pravosuđe, s relativno malim brojem neriješenih predmeta vezanih za uknjižbu vlasništva
- Prekogranična, međunarodna i međuregionalna suradnja – institucionalno povezivanje, zajednička priprema projekata itd.

PRILIKE

PRIRODNI RESURSI, ZAŠTITA OKOLIŠA, ENERGETIKA I INFRASTRUKTURA

- Ulaganja u razvoj intermodalnog prometa
- Sve veće potenciranje i porast ulaganja na državnoj i EU razini u razvoj riječnog i željezničkog prometa znače dodatne mogućnosti za razvoj županije
- Regionalne inicijative poput Dunavske strategije povećavaju mogućnosti županijskih aktera za povezivanje sa susjednim regijama i pripremu razvojnih projekata
- Prekogranična suradnja u zaštiti okoliša, prirode
- Velike mogućnosti za razvoj obnovljivih izvora energije (odlična prirodna osnova za dobivanje energije iz biomase)
- Interes velikih kompanija za stvaranje uvjeta za razvoj poljoprivrede ulaganjem u sustave navodnjavanja

GOSPODARSTVO

- Ulaskom u Europsku Uniju znatno će se povećati mogućnosti za financiranje razvojnih projekata i proširenje tržišta
- Postignuta kvalitetna prekogranična suradnja s partnerima iz susjednih i drugih država otvara daljnje mogućnosti za pripremu i provedbu zajedničkih aktivnosti i projekata te transfer znanja i iskustava
- Sve veće potenciranje i porast ulaganja na državnoj i EU razini u razvoj riječnog prometa znače dodatne mogućnosti za razvoj županije
- Regionalne inicijative (poput Dunavske strategije) povećavaju mogućnosti županijskih aktera za povezivanje sa susjednim regijama i pripremu razvojnih projekata
- Dugoročni trend kretanja cijene hrane na svjetskom tržištu bi trebao biti uzlazan, što bi se onda pozitivno odrazilo na razvoj gospodarstva
- Velike mogućnosti za razvoj obnovljivih izvora energije
- Sve veći interes turista za seoski turizam te ostale oblike turizma u kojima županija ima znatne mogućnosti razvoja
- Zbog statusa slabije razvijenog područja, na prostoru županije postoji niz olakšica za potencijalne investitore

DRUŠTVENE DJELATNOSTI

- Sredstva iz EU fondova za opremanje objekata (kasnije i gradnju)
- Sredstva iz EU fondova za povezivanje visoko-školskih institucija s javnom upravom i gospodarstvo

UPRAVLJANJE RAZVOJEM

- Ulaskom u Europsku Uniju znatno će se povećati mogućnosti za financiranje razvojnih projekata 1
- Puna primjena Strategije regionalnog razvoja RH 2
- NUTS2 razina 3
- Regionalne inicijative poput Dunavske strategije povećavaju mogućnosti županijskih aktera za povezivanje sa susjednim regijama i pripremu razvojnih projekata 4
- Kontinuirana edukacija kroz programe Ministarstva (Uprave itd...)5
- Zbog velikih stradanja u Domovinskom ratu može se još neko vrijeme očekivati pojačana skrb i podrška središnje države u razvoju županije 6
- Zaklade za potporu razvoja VSŽ, bilateralna suradnja 7

Temeljem osnovne i SWOT analize utvrđena su slijedeća ograničenja u razvoju Vukovarsko-srijemske županije

RAZVOJNA OGRANIČENJA ŽUPANIJE (slabosti i prijetnje)

SLABOSTI

PRIRODNI RESURSI, ZAŠTITA OKOLIŠA, ENERGETIKA I INFRASTRUKTURA

- Visoki gubici u prijenosu kod pojedinih oblika komunalne infrastrukture (vrelovodi, vodovodi, električna energija)
- Nedovoljno navodnjavanje poljoprivrednih površina, nedovoljna uređenost detaljne kanalske mreže i nedostatak akumulacija u funkciji obrane od poplava, navodnjavanja i povećanja biološke održivosti, nedostatak vode za navodnjavanje u unutrašnjosti županije
- Slaba cestovna povezanost rubnih dijelova Županije sa središtem i glavnim transportnim koridorima, loše stanje cesta
- Nedovoljna iskorištenost plovnih putova, postojećih luka i loša povezanost Dunava i Save
- Neadekvatna kvaliteta vode kod nekih JLS-a uslijed velikog zagađivanja i nedostatnih sustava za pročišćavanje vode
- Nedovoljna izgrađenost i mali broj priključaka na postojeću kanalizacijsku mrežu, nedostatak uređaja za pročišćavanje otpadnih voda
- Slaba razina aktivnosti na području energetske učinkovitosti (manjak konkretnih projekata i

nedostatak financijskih sredstva i stručnjaka)

- Slabe aktivnosti na području zaštite prirode (nedovoljno ljudi i financijskih sredstava)
- Nedostatno razvijeni mehanizmi praćenja stanja okoliša (praćenje kvalitete tla, voda, zraka, itd.) i informiranja javnosti
- Sustav gospodarenja otpadom još ne funkcionira. Još uvijek traje odlaganje otpada na divlja odlagališta. Sustav reciklažnih dvorišta još nije uspostavljen.
- Nedovoljno razvijeni mehanizmi za očuvanje prirodne i kulturne baštine
- Značajne površine zagađene minama

GOSPODARSTVO

- Vrlo nizak udjel industrije, posebno visokotehnoške proizvodnje i usluga temeljenih na znanju, što otežava dugoročni gospodarski razvoj.
- Slabo razvijeno poduzetništvo i nedovoljno razvijeno poslovno upravljanje (nedostatak kvalitetnih menadžera)
- Teškoće s pristupom kapitalu (visoka cijena kapitala, problemi s osiguranjem odgovarajućih jamstava)
- Visoki udjel sive ekonomije
- Niska razina ulaganja u gospodarstvo, a posebno u izveznu proizvodnju
- Loša obrazovna struktura stanovništva, izraziti nedostatak visoko-obrazovanog stanovništva, a posebno diplomanata prirodnih i tehničkih znanosti
- Nepovezanost trgovaca i lokalnih proizvođača
- Vrlo slaba unutar-sektorska i među-sektorska integriranost poljoprivrede.
- Nedovoljno praćenje i usvajanje modernih pristupa i tehnologije u poljoprivrednoj proizvodnji, posebno kod malih proizvođača.
- Slabo razvijeno brendiranje i promocija poljoprivrednih proizvoda, naročito kod malih proizvođača.
- Nedovoljan razvoj ekološke poljoprivredne proizvodnje obzirom na potencijale
- Većina nekretnina poljoprivrednih gospodarstava nije legalizirana, odnosno nije upisana u zemljišne knjige i/ili nema potrebne dozvole.
- Nedovoljan broj i kapacitet potpornih institucija za razvoj poduzetništva (specijalizirane agencije, inkubatori, poduzetnički centri, tehnološki parkovi, konzultanti, itd.)
- Nedovoljno razvijeni centri za profesionalno usmjeravanje. Nerazvijeni programi cjeloživotnog učenja, niska osobna spremnost pojedinaca na sudjelovanja u takvim programima te značajni problemi financiranja programa cjeloživotnog učenja.
- Manjak lokalnih inicijativa za zapošljavanje, a posebno teže zapošljivih skupina stanovništva
- Manjak znanstveno-istraživačkih institucija otežava kvalitetniju suradnju i povezivanje znanosti i gospodarstva (instituti, fakulteti, centri izvrsnosti, itd.)
- Neodgovarajuća poslovna infrastruktura za privlačenje većih investitora (nedostatak većih površina spremnih za prihvrat investicija)
- Nedovoljno razvijeni marketing i promocija u turizmu
- Manjak kvalitetnih turističkih programa i proizvoda od šireg regionalnog značaja

DRUŠTVENE DJELATNOSTI

Predškolski odgoj

- Ograničene mogućnosti lokalnih jedinica za sufinanciranje rada vrtića poskupljuje cijenu vrtića i otežava zapošljavanje stručnih suradnika
- Manjak predškolskih ustanova te neodgovarajući prostorni uvjeti.
- Nedostatak stručnih suradnika (pedagozi, itd.) zbog otežanih uvjeta financiranja

Osnovno i srednje obrazovanje

- Određeni broj škola raspolaže zastarjelom opremom i djeluje u neadekvatnim prostornim uvjetima.
- Nedovoljna usklađenost obrazovnih programa u srednjim školama s potrebama gospodarstva
- Nedostatak stručnih kadrova u osnovnim i srednjim školama (pojedini predmeti, pedagozi, psiholozi i dr.), a posebno u ruralnim područjima
- Rad u više smjena u osnovnim školama
- Nejednake prilike za obrazovanje (posebice djece i mladih sa ruralnih područja)

Visoko obrazovanje i cjeloživotno učenje

- Neusklađenost između potreba gospodarstva i ponude obrazovnog sustava
- Nizak udio visoko obrazovanih osoba
- Visokoškolske ustanove nisu dovoljno uključene u osmišljavanje i provedbu razvojnih projekata te

imaju slabu partnersku suradnju s ostalim dionicima

Zdravstvo

- Nedostatak specijaliziranog stručnog kadra otežava pružanje kvalitetnih usluga. Poseban problem predstavlja privlačenje liječničkog kadra u ruralnim područjima. Preopterećenost zaposlenika u zdravstvu.
- Nedostatna opremljenost i prostorni kapaciteti zdravstvenih ustanova
- Nedostatni kapaciteti za promicanje zdravog načina života i prevencije bolesti
- Nepostojanje zdravstvenih programa i ustanova za palijativnu skrb
- Neujednačeni uvjeti za pružanje zdravstvenih usluga među lokalnim jedinicama

Socijalna skrb

- Stalni deficit stručnih kadrova u socijalnoj skrbi, posebno u centrima socijalne skrbi
- Nedostatak smještajnih kapaciteta, adekvatnih prostornih uvjeta i opreme u ustanovama socijalne skrbi na području županije
- Preopterećenost zaposlenika socijalnoj skrbi tekućim poslovima i nemogućnost praćenja i reagiranja na aktualne programe na nacionalnoj i EU razini
- Nerazvijena izvaninstitucionalna socijalna skrb i pružanje novih oblika socijalnih usluga.
- Nedovoljna uključenost civilnog društva, posebno u ruralnim područjima
- Nedovoljno razvijen sustav pružanja specifične skrbi osobama s posebnim potrebama i osobama s invaliditetom

Kultura i šport

- Otežano financiranje kulture i športa (visoka ovisnost o javnim izvorima čije su financijske mogućnosti jako ograničene)
- Nerazvijena infrastruktura u kulturi i športu (manjak kulturnih i športskih objekata, loše stanje postojećih objekata)
- Manjak stručnih kadrova u kulturnim i športskim djelatnostima
- Nedovoljna uključenost stanovništva u bavljenje športom, posebno na ruralnim područjima
- Nedovoljna briga za očuvanje kulturne baštine
- Slaba suradnja između dionika u kulturi (kulturne institucije, uprava, udruge)
- Nedovoljna turistička valorizacija kulturne baštine

UPRAVLJANJE RAZVOJEM

- Ne postoje jasno propisani mehanizmi planiranja rada upravnih tijela, s razrađenim sustavom pokazatelja očekivanih rezultata kao podloge za praćenje uspješnosti upravnih tijela i provedbu sustava nagrađivanja
- Nedovoljno iskustvo upravnih tijela u strateškom planiranju, u izradi razvojnih programa te u pripremi, provedbi i praćenju rezultata razvojnih projekata, a posebno za EU fondove.
- Nedostatak strateških dokumenata u pojedinim područjima (plan zaštite voda, energetska strategija, itd.).
- Niska razina identifikacija kvalitetnih razvojnih projekata na županijskom području koji bi proizveli pozitivan učinak na razvoj Županije. Mali broj razvojnih projekata koji bi doprinijeli jačanju gospodarske konkurentnosti u odnosu na broj projekata u čistu infrastrukturu
- Ne postoji jasno definirani sustav edukacije i usavršavanja zaposlenika u županijskoj upravi
- Nedovoljno korištenje IT alata u procesu planiranja i provedbe razvojnih programa i projekata
- Slaba razvijenost elektroničkih usluga koje pružaju Županija i JLS-i
- Privatni sektor preko svojih udruženja nije dovoljno uključen u osmišljavanje i planiranje razvoja županije
- Nedovoljno razvijeni mehanizmi za komunikaciju i koordinaciju rada između tijela u županijskoj upravi. Nedostatno razvijena vertikalna i horizontalna komunikacija i suradnja među razvojnim akterima u županiji (županija, JLS, privatni sektor, civilno društvo)
- Potencijal i doprinos udruga civilnog društva cjelokupnom razvoju Županije nedovoljno je iskorišten.
- Nedovoljno iskorišteni dostupni izvori financiranja (EU fondovi, državni proračun i drugi)
- Vrlo slab fiskalni i upravljački kapaciteti i lokalnih jedinica znatno ograničavaju mogućnosti za planiranje, pripremu i provedbu razvojnih projekata

PRIJETNJE

PRIRODNI RESURSI, ZAŠTITA OKOLIŠA, ENERGETIKA I INFRASTRUKTURA

- Nedovoljna decentralizacija u planiranju, pripremi i provedbi programa i projekata u području infrastrukture, zaštite okoliša i energetske učinkovitosti

- Nekontrolirano iskorištavanje šuma i drugih prirodnih resursa može ugroziti okoliš i dugoročno naštetiti razvoju gospodarstva
- Prijenos onečišćenja iz okruženja (vodom, zrakom)

GOSPODARSTVO

- Povećana konkurencija poljoprivrednih i industrijskih proizvođača iz EU i susjednih zemalja može usporiti razvoj gospodarstva
- Odlazak stručne radne snage (a posebno visokoobrazovane) u druge županije i inozemstvo
- Nedostatni izvori vode za navodnjavanje
- Neadekvatan sustav socijalne pomoći koji nije poticaj za prekvalifikaciju nezaposlenih i aktivno traženje posla
- Spora provedba reformi i restrukturiranja na nacionalnoj razini otežava rad na lokalnoj i županijskoj razini (pravosuđe, državna uprava, zdravstveni i obrazovni sustav, velika javna poduzeća poput željeznica, itd.)
- Neodgovarajući sustav poticaja u poljoprivredi s obzirom na specifičnosti pojedinih županija (prirodni uvjeti, prinos)
- Neodgovarajuća fiskalna i monetarna politika države otežava privlačenje investicija, posebice stranih
- Izostanak kvalitetne podrške središnje države u pripremi i provedbi razvojnih projekata može otežati provedbu planiranih projekata u županiji
- Komplicirana i dugotrajna procedura vezana za greenfield ulaganja (administrativne barijere)

DRUŠTVENE DJELATNOSTI

- Konstantno smanjenje broja djece otežava kvalitetan rad i dovodi u pitanje održivost rada škola
- Prevelika centralizacija u sustavu socijalne skrbi otežava vođenje kvalitetne politike socijalne skrbi
- Starenje stanovništva povećava pritisak na zdravstveni sustav i sustav socijalne skrbi

UPRAVLJANJE RAZVOJEM

- Izostanak cjelovitog i transparentnog sustava podrške pripremi projekata za EU fondove (od strane nacionalnih tijela) može otežati provedbu planiranih projekata u županiji
- Spora provedba regionalne politike (zakon, strategija)
- Spora provedba reformi i restrukturiranja na nacionalnoj razini otežava rad na lokalnoj i županijskoj razini (pravosuđe, državna uprava, zdravstveni i obrazovni sustav, velika javna poduzeća poput željeznica, itd.)
- Izostanak kvalitetne podrške središnje države u pripremi i provedbi razvojnih projekata
- Smanjenje pomoći iz državnog proračuna uslijed potreba za smanjenjem deficita
- Odlazak stručne radne snage (a posebno visokoobrazovane) u druge županije i inozemstvo

Temeljem osnovne i SWOT analize definirana je vizija Vukovarsko-srijemske županije, strateški ciljevi, prioriteti i mjere. Strategija ostvarenja vizije te ispunjenje i strateških ciljeva dani su kroz postavljene prioritete unutar svakog pojedinog cilja te definirane mjere unutar pojedinih prioriteta.

VIZIJA, GLAVNI CILJEVI, PRIORITETI I RAZVOJNE MJERE

Vizija razvoja Vukovarsko-srijemske županije:

Vukovarsko-srijemska županija je razvijena županija s konkurentnim gospodarstvom temeljenim na kvalitetnim ljudskim resursima i održivom korištenju prirodne i kulturne baštine, privlačna za ulaganja u proizvode i usluge veće dodane vrijednosti te s visokom razinom socijalne uključenosti.

Cilj 1.

Konkurentno gospodarstvo

Cilj 2.

Razvoj ljudskih resursa i kapaciteta za upravljanje razvojem

Cilj 3.

Kvalitetno prostorno planiranje, moderna infrastruktura i očuvani okoliš

Cilj 4.

Unapređenje kvalitete života

Strateški ciljevi, prioriteti i mjere Razvojne strategije Vukovarsko-srijemske županije

STRATEŠKI CILJEVI	PRIORITETI	MJERE	
1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO	1.1. Razvoj gospodarstva temeljenog na znanju i tehnologiji	<ul style="list-style-type: none"> 1.1.1. Jačanje suradnje između gospodarskih subjekata i obrazovnih i istraživačkih institucija 1.1.2. Razvoj tehnološke infrastrukture 1.1.3. Jačanje informatizacije društva 1.2.1. Razvoj poduzetničke infrastrukture 1.2.2. Poticanje čvršćeg povezivanja gospodarskih subjekata 1.2.3. Pобољшanje financijskog okruženja 1.2.4. Razvoj ulagačke klime i privlačenje ulaganja 1.3.1. Promocija i uvođenje profitabilnijih načina proizvodnje 1.3.2. Stvaranje robnih marki i poticanje prerade na poljoprivrednim gospodarstvima 1.3.3. Poticanje udruživanja poljoprivrednih proizvođača 1.3.4. Unapređenje poljoprivredne infrastrukture 1.3.5. Razvoj suvremenih i učinkovitih trgovinskih i distribucijskih kanala 1.4.1. Promocija turističkih proizvoda i potencijala županije 1.4.2. Jačanje kapaciteta ključnih subjekata u turizmu 1.4.3. Razvoj turističkog sadržaja 1.4.4. Obnova i izgradnja turističke infrastrukture 	
	2.1. Razvoj sustava obrazovanja i njegova prilagodba potrebama razvoja gospodarstva	<ul style="list-style-type: none"> 2.1.1. Unapređenje predškolskog i osnovnoškolskog obrazovanja 2.1.2. Razvoj sustava srednjoškolskog obrazovanja sukladno potrebama razvoja gospodarstva 2.1.3. Poticanje razvoja visokog obrazovanja 2.1.4. Izgradnja, dogradnja i opremanje objekata potrebnih za poboljšanje obrazovnog sustava 2.1.5. Razvoj cjelovitog sustava stipendiranja učenika i studenata 2.1.6. Promicanje poduzetništva u osnovnim i srednjim školama 2.2.1. Unapređenje i razvoj poticaja za zapošljavanje 2.2.2. Unapređenje sustava profesionalnog usnjeravanja i cjeloživotnog učenja 2.2.3. Razvoj partnerstava i lokalnih inicijativa za razvoj tržišta rada i zapošljavanje 2.2.4. Poticanje zapošljavanja i uključivanja marginaliziranih skupina na tržište rada 	
	2.2. Razvoj tržišta rada		
	2.3. Unapređenje znanja i vještina za	<ul style="list-style-type: none"> 2.3.1. Uspostava sustava strateškog planiranja 	
	CILJ 2: RAZVOJ LJUDSKIH RESURSA I KAPACITETA ZA UPRAVLJANJE RAZVOJEM		

upravljanje razvojem	2.3.2. Jačanje ljudskih resursa u regionalnoj i lokalnoj samoupravi 2.3.3. Jačanje kapaciteta za korištenje fondova Europske Unije 2.4. Jačanje međunarodne povezanosti i prepoznatljivosti 2.4.1. Poticanje međunarodnih aktivnosti županije 2.4.2. Jačanje prekogranične, transnacionalne i međuregionalne suradnje 3.1. Integracija i modernizacija prometne infrastrukture 3.1.1. Održavanje, izgradnja i modernizacija mreže javnih cesta 3.1.2. Održavanje, izgradnja i modernizacija željezničkog i zračnog prometa 3.1.3. Izgradnja i obnova unutarnjih plovnih putova te korištenje potencijala za razvoj riječnih luka na Dunavu i Savi 3.1.4. Povećati ulaganja u multimodalne prometne terminale 3.2. Cjelovito i učinkovito gospodarenje vodama 3.2.1. Izgradnja, rekonstrukcija, obnova i održavanje sustava vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja 3.2.2. Poboljšanje sustava zaštite od poplava 3.2.3. Sanacija i izgradnja sustava navodnjavanja i melioracijske odvodnje 3.3. Poboljšanje kvalitete komunalne opremljenosti 3.3.1. Nastavak plinifikacije županije 3.3.2. Izgradnja, rekonstrukcija i modernizacija sustava opskrbe toplinskom energijom 3.3.3. Izgradnja, održavanje i unapređenje elektroprijenosne mreže te sustava javne rasvjete 3.4. Ulaganja u obnovljive izvore energije i učinkovito korištenje 3.4.1. Poticanje proizvodnje energije iz obnovljivih izvora 3.4.2. Promicanje energetske učinkovitosti 3.5. Očuvanje okoliša i zaštita prirode 3.5.1. Uspostava održivog integralnog sustava gospodarenja otpadom 3.5.2. Izgradnja županijskog centra za gospodarenje otpadom 3.5.3. Razvoj sustava za praćenje stanja u okolišu 3.5.4. Obnova i zaštita prirodne baštine te unapređenje upravljanja zaštićenim područjima 3.5.5. Nastavak procesa razminiranje 4.1. Poboljšanje uvjeta za pružanje visoko-kvalitetnih zdravstvenih usluga 4.1.1. Izgradnja, rekonstrukcija i opremanje objekata potrebnih za poboljšanje zdravstvene zaštite 4.1.2. Privlačenje stručnog kadra i usavršavanje zdravstvenih djelatnika 4.1.3. Osnivanje ustanova za palijativnu skrb i hospicija 4.1.4. Promicanje zdravog načina života i prevencija svih oblika ovisnosti 4.2. Poboljšanje kvalitete života i razvoj socijalnih usluga 4.2.1. Izgradnja, rekonstrukcija i opremanje ustanova socijalne skrbi 4.2.2. Poboljšanje postojećih i uvođenje novih oblika socijalnih usluga 4.2.3. Osmišljavanje i provedba programa za djecu i mlade 4.2.4. Jačanje uloge civilnog društva 4.2.5. Razvoja sustava zaštite i spašavanje ljudi i imovine 4.3. Razvoj i unapređenje kulture te 4.3.1. Poticanje kulturnog stvaralaštva
CILJ 3: KVALITETNO PROSTORNO PLANIRANJE, MODERNA INFRASTRUKTURA I OČUVANI OKOLIŠ	
4. UNAPREĐENJE KVALITETE ŽIVLJENJA	

očuvanje kulturne baštine	4.3.2. Očuvanje i korištenje kulturne baštine u funkciji razvoja lokalne zajednice
	4.3.3. Pobojšanje uvjeta za rad organizacija i ustanova u kulturi
4.4. Unapređenje sportske infrastrukture i razvoj sportskih	4.4.1. Izgradnja, adaptacija i opremanje sportskih objekata
4.5. Razvoj ruralnog područja	4.4.2. Razvoj sportskih programa te stručnog kadra kroz stipendiranje i financiranje
	4.5.1. Potpora radu LAG-ova
	4.5.2. Održivi razvoj lokalne zajednice na ruralnom prostoru
	4.5.3. Potpora očuvanju tradicijskih obrta

PROCES IZRADE

Izrada Razvojne strategije Vukovarsko-srijemske županije utemeljena je na propisanoj metodologiji sukladno sljedećim dokumentima:

- Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 153/09). Pri izradi Strategije poštivana su načela strateškog planiranja koja su navedena u Zakonu,
- Pravilniku o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija koji propisuje način izrade i zahtjeve koji moraju biti zadovoljeni s ciljem da strategija ispuni svoj glavni cilj odnosno postane strateški dokument za planiranje razvoja.

Proces izrade Razvojne strategije Vukovarsko-srijemske županije obuhvaćao je izradu osnovne i SWOT analiza, definiranje vizije razvoja, strateških ciljeva, razvojnih prioriteta i mjera te provedbenog okvira. Osim navedenog, dokument sadrži i niz priloga koji upotpunjavaju glavni tekst strategije, pri čemu treba posebno istaknuti razradu razvojnih mjera. Provedbeni okvir sadrži opis institucija uključenih u provedbu te okvirna sredstva potrebna za provedbu. Komunikacijska strategija, koja je sastavni dio strategije, ima za cilj približiti viziju, misiju, ciljeve i prioritete definirane strategijom identificiranim ciljnim skupinama.

Pri izradi Strategije primijenjen je partnerski pristup koji je omogućio širem krugu društvenih dionika da aktivno sudjeluje u osmišljavanju županijske razvojne vizije, strateških ciljeva, prioriteta i mjera za razdoblje do 2013. godine. Vukovarsko-srijemska županija je imenovala i članove Partnerskog vijeća koji su svojim komentarima doprinijeli konačnoj kvaliteti teksta. Detaljniji opis partnerskih konzultacija tijekom izrade strategije se nalazi u prilogu.

Proces izrade Strategije razvoja Vukovarsko-srijemske županije 2011.–2013. vodio je i koordinirao Ivan Rimac, dipl.oec. iz županijske razvojne agencije HRAST. Prijedlog županijske razvojne strategije izradila je Radna skupina sastavljena od predstavnika HRAST-a, županijske uprave i drugih županijskih institucija uz pomoć stručnog tima Instituta za međunarodne odnose (IMO) iz Zagreba koji je vodio dr.sc. Jakša Puljiz.

Tijekom procesa izrade strategije, proveden je postupak prethodnog (ex-ante) vrednovanja s ciljem poboljšanja konačne kvalitete Strategije, pri čemu je primijenjena metodologija koja je u skladu s postupkom i standardima koji se primjenjuju u EU-u. Prethodno vrednovanje Strategije provela je tvrtka PAM2 Savjetovanje. Proces evaluacije slijedio je tijekom izrade strategije tako da je prvo vrednovanje napravljeno nakon što je načinjena osnovna analiza i SWOT analiza, a drugo vrednovanje nakon razrade ciljeva i mjera. Svako vrednovanje strategije je uz komentare i prijedloge dostavljeno koordinatoru izrade koji je onda izvršio potrebne dopune.

OSNOVNA ANALIZA

1.1. Prostorna obilježja i prirodni resursi

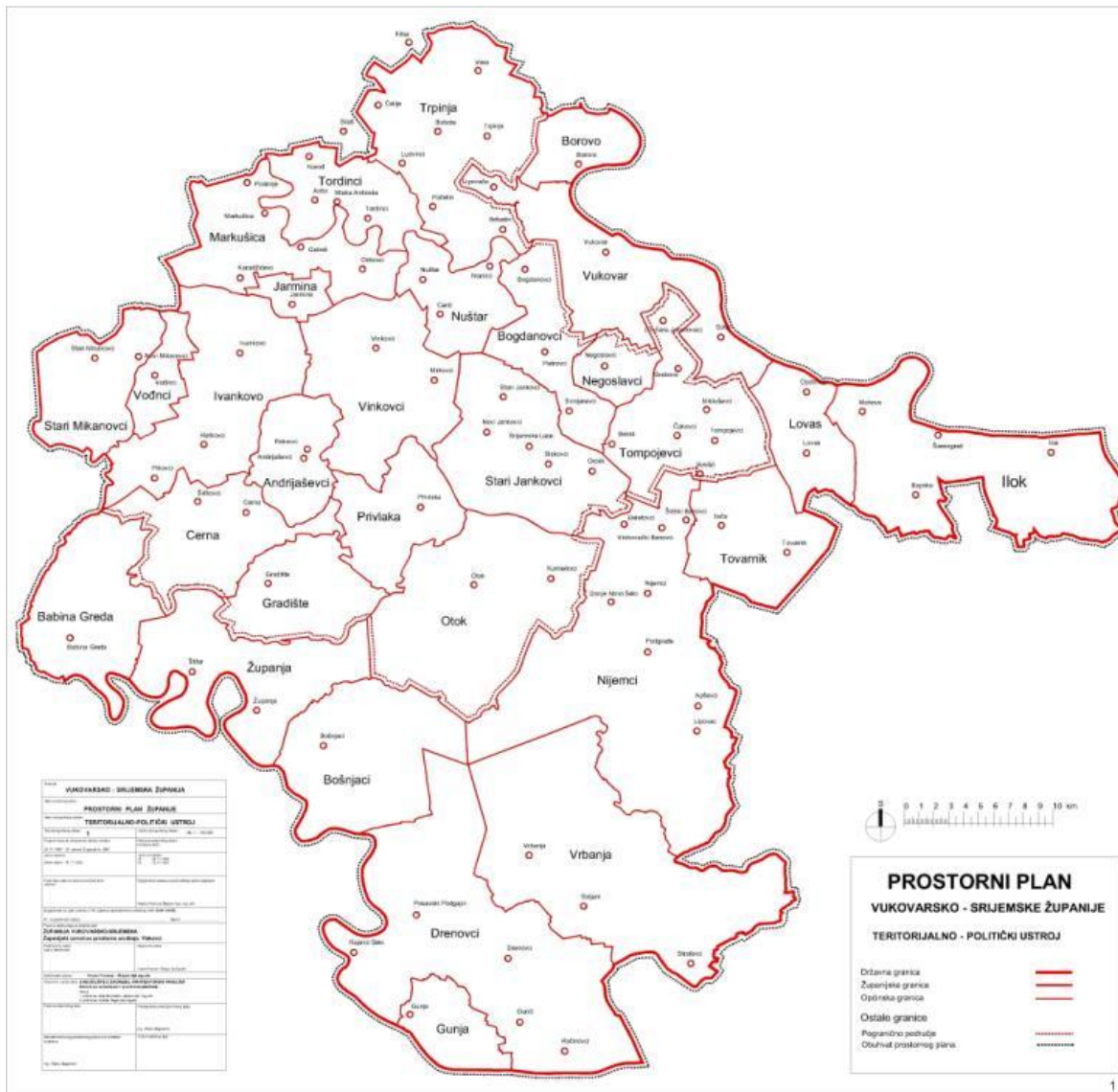
1.1.1. Položaj i osnovne prostorne karakteristike Vukovarsko-srijemske županije

- Ukupna površina Vukovarsko-srijemske županije iznosi 2.448 km² , što čini 2,8% ukupne površine, odnosno 4,3% kopnenog teritorija Hrvatske.
- Vukovarsko-srijemska županija (dalje Županija) dio je Slavonije i Srijema, geografskih regija na krajnjem istoku Republike Hrvatske, te je najistočnija županija u Republici Hrvatskoj. Srijem je geografsko područje između rijeka Save i Dunava, a obuhvaća dijelove Republike Hrvatske i Srbije.
- Županija ima važan geostrateški položaj za RH jer graniči s dvije države, na istoku s Republikom Srbijom, a na jugu s Bosnom i Hercegovinom .
- Budući da leži u međuriječju između rijeka Save i Dunava, VSŽ spada u izrazito ravničarske krajeve, s malim visinskim razlikama. Najviša visinska točka je Čukala kod Iloka (294 m nadmorske visine), a najniža u Posavini – Spačva (78 m nadmorske visine).
- Županija ima izvrstan geografski položaj te je lako dostupan svim prijevoznim oblicima (cestovni, željeznički, plovni, zračni promet) što je čini važnim transportnim središtem. Izgradnjom autoceste do Lipovca uključena je u međunarodni Paneuropski prometni koridor X koji spaja istočnu sa zapadnom Europom, a njezin regionalni značaj ostvaruje se u boljoj prometnoj povezanosti Županije sa središnjom Hrvatskom i glavnim gradom, Zagrebom. Doprinos izgradnje željezničke pruge na istom koridoru, u dužini od 58 km, dodatno će ojačati pozicije Vinkovaca kao važnog željezničkog čvorišta Republike Hrvatske.
- Položaj uz međunarodni plovni vodni put, rijeku Dunav, čini Vukovar značajnim prometnim čvorištem magistralnih pravaca, te **najvećom hrvatskom riječnom lukom**. Važnost županijskih plovnih pravaca očituje se u velikom potencijalu i stalnom porastu teretnoga i putničkoga prometa koji je iskazivao stalan rast do početka globalne recesije, pa se nastavak trenda rasta prognozira u periodu koji slijedi. Doprinosom 61,5 km dugoga kanala Dunav – Sava Županija će izravno biti uključena u međunarodni intermodalni logistički lanac Jadran – Dunav, koji se dalje Dunavom nastavlja prema središnjoj i jugoistočnoj Europi i Crnom moru.
- Izgradnjom zračne luke Klisa, 20-ak km zapadno od Vukovara, ovo je područje uključeno i u zračni promet.

1.1.2. Teritorijalni ustroj

2. Vukovarsko-srijemska županija sastoji se od 31 jedinice lokalne samouprave, od čega je 5 gradova (Vinkovci, Vukovar, Županja, Ilok, Otok) te 26 općina s 84 pripadajuća naselja. Upravno i administrativno, sjedište Županije je u Vukovaru dok su Vinkovci najveći grad prema broju stanovnika i najveće gospodarsko središte.

Slika 1: Administrativno-teritorijalni ustroj Županije

Izvor: Prostorni plan Vukovarsko-srijemske županije

2.1.1. Osnovne geološke osobine te karakteristike tla, vegetacije i faune

2.1.1.1. Geološke osobine i tlo

- Prostor Vukovarsko-srijemske županije pripada velikoj, morfološkoj mega-regiji Panonskoga bazena.
- Prema pedološkim osobinama, dvije su osnovne kategorije kojima pripadaju obradiva tla u Vukovarsko-srijemskoj županiji: automorfna (45,38%) i hidromorfna (54,62%). Velike površine plodnoga tla, na koje otpada 150.000 ha ili 62% ukupne površine, omogućuju uzgoj različitih poljoprivrednih kultura te tako predstavljaju jedan od ključnih prirodnih resursa za gospodarski razvoj Županije.
- Glinena i pjeskovita tla te nalazišta pijeska i šljunka uz rijeke Dunav i Savu predstavljaju okosnicu razvoja građevinske industrije u Županiji, osobito opekarstva. Vrijedna nalazišta nafte i plina u istočnom dijelu Županije (Đeletovci, Ilača, Orolik, Slakovci, Srijemske Laze i Novi Jankovci) od posebnog su interesa za cijelu Republiku Hrvatsku. Godišnja proizvodnja nafte i plina u eksploatacijskim poljima na području Vukovarsko-srijemske županije iznosi oko 70.000 t nafte i 3,5 milijuna m³ zemnog plina, što je još uvijek daleko ispod prijeratne proizvodnje.¹
- Močvarni lokaliteti, vlažni travnjaci i pašnjaci te lesni/praporni strmci uz Dunav (25.000 ha ili oko 10% površine neobrađene su i izgrađene površine) predstavljaju neplodne površine, ali su stanište rijetkih i ugroženih biljnih i životinjskih zajednica, pa predstavljaju vrijedne prirodne krajobrazne, te čine važnu sastavnicu županijske turističke ponude.
- Velika prepreka korištenju zemljišta su minski sumnjiva područja koja obuhvaćaju oko 47 km², odnosno 1,94% ukupne površine Županije (4.700 ha).

2.1.1.2. Vegetacija

- Šume zauzimaju 69.000 ha, odnosno 28% teritorija, a u gospodarskom su smislu najvrjednije šumske zajednice šume hrasta lužnjaka sa popratnim vrstama (jasen, grab i klen). Od ukupne površine šuma i šumskih zemljišta, kao prirodne vrijednosti zaštićeno ih je 2%. Bogatstvo raspoložive drvene mase je oko 20 mil. m³, pa **godišnji sječivi etat iznosi oko 450.000 m³ bruto drvene mase.**
- **Šume su uglavnom očuvane**, a tek su ponegdje ugrožene zbog sušenja hrasta lužnjaka ili pretjeranom sječom uglavnom zbog drvno-prerađivačke djelatnosti i izgradnje infrastrukture. Predstavljaju značajan prirodni resurs u gospodarskom razvoju županije, dok se njihove općekorisne ekološke i društvene funkcije još ne cijene dovoljno.

¹ Godine 1990. godišnja proizvodnja na crpilištima nafte i plina kod Đeletovaca, Privlake i Ilače iznosila je oko 250.000 t nafte i 26 milijuna m³ zemnoga plina.

2.1.1.3. Fauna

- Bogata fauna, osobito divljači i slatkovodne ribe ima veliki gospodarski i turistički značaj za Županiju.
- Lov i lovni turizam tradicionalne su gospodarske grane u Županiji koja raspolaže s 53 zajednička lovišta te 20 vlastitih državnih lovišta (od toga 2 uzgajališta). Zbog **obilja slatkovodne ribe** u rijekama Savi i Dunavu, gospodarsko i športsko **ribarstvo također** bi moglo imati važan udio u gospodarstvu i turizmu Županije. Tako na području Županije djeluje **55 športsko-ribolovnih društava**, a ribolovne su zone organizirane u **dva ribolovna područja** (Donjo-dravsko-dunavsko i Donjo-savsko) ukupne površine od 4.700 ha otvorenih voda.
- **Pretjerani izlov divljači i ribe te neodrživ razvoj lova i ribarstva** glavni su uzroci smanjenja broja jedinki nekih vrsta (npr. ptice, zečevi, srne) te ujedno **glavna prijetnja očuvanju biološke raznolikosti** na županijskome području.

2.1.1.4. Klimatska obilježja

- Vukovarsko-srijemska županija odlikuje se umjereno kontinentalnom klimom s hladnim zimama i toplim ljetima. Srednja godišnja temperatura je 11,4 °C, srednja godišnja maksimalna temperatura je 16,5 °C, a srednja godišnja minimalna temperatura je 6,2 °C.
- Područje Županije karakteriziraju relativno niske oborine, s prosječnom godišnjom količinom od 660 mm padalina. Najviše padalina je u ljetnomu, a najmanje u zimskome periodu. Srednja godišnja relativna vlažnost zraka iznosi 75%.

2.2. Infrastruktura

2.2.1. Prometna infrastruktura

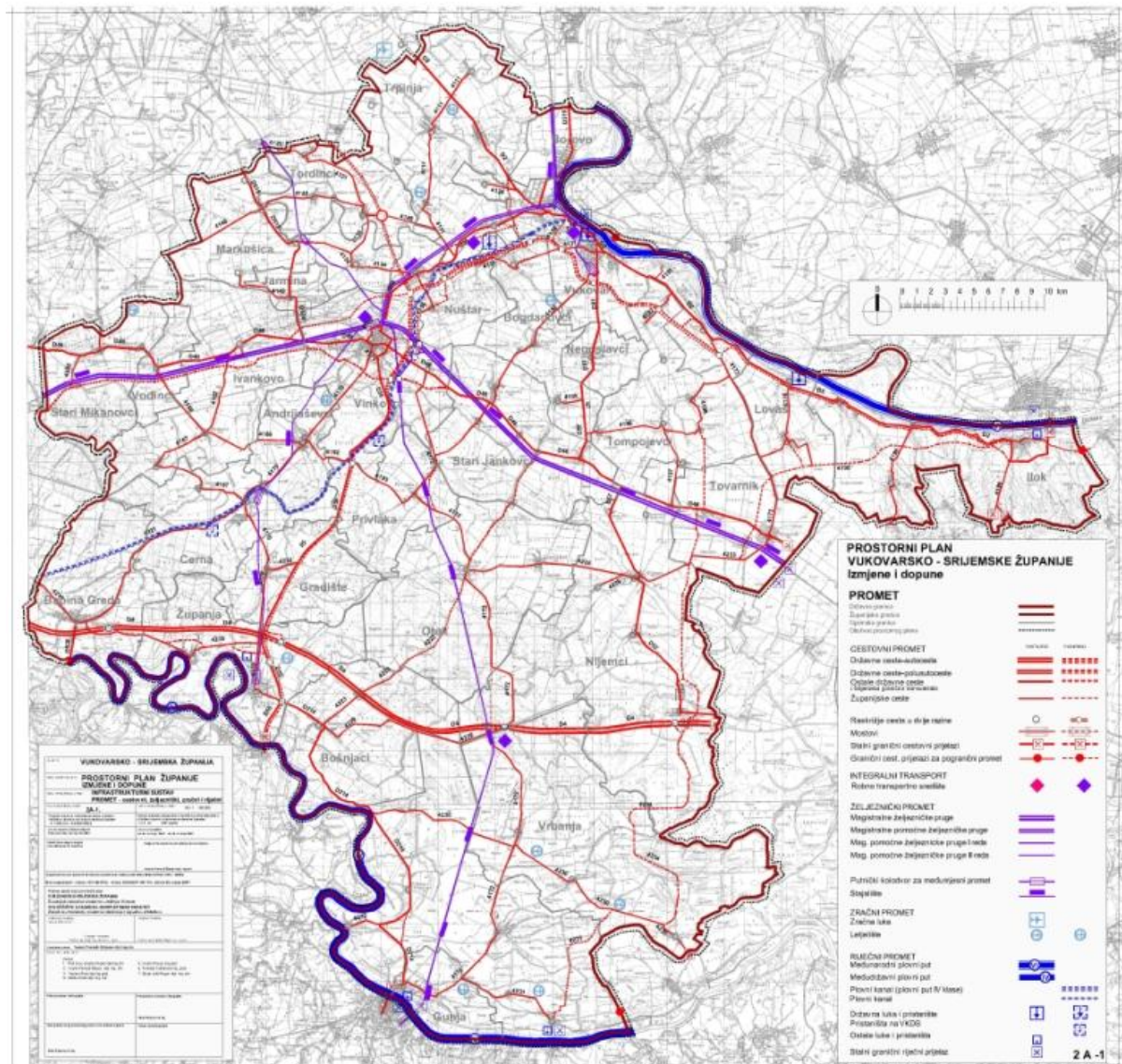
2.2.1.1. Uvod

- Osnovna analiza prometne infrastrukture obuhvaća cestovni, željeznički, zračni i riječni promet te infrastrukturu za obavljanje komunalne djelatnosti javnoga prijevoza u Vukovarsko-srijemskoj županiji. Županija je do Domovinskog rata bila važno transportno i logističko središte, no uslijed ratnih stradanja i velikih oštećenja, prije svega na željezničkoj infrastrukturi taj je status izgubljen. Ipak, potencijal je Županije kao prometnoga i logističkog središta i dalje neupitan. Kroz područje županije prolaze europski prometni koridori, koridor VII (Dunav) i koridor X (Salzburg – Solun, s tim da kroz Hrvatsku prolazi dionica Zagreb – Bajakovo). Dok je cestovni koridor X u vrlo dobrome stanju, željezničkome je potrebno daljnje unaprjeđenje prije nego što njegova kvaliteta bude na razini europskih standarda.

2.2.1.2. Cestovni promet

- Cestovna je infrastruktura uglavnom razvijena do Domovinskog rata, kad je Vukovarsko-srijemska županija bila važno transportno i logističko središte. Na području Županije četiri su izlaza autoceste A3 (Babina Greda, Županja, Vrbanja, Lipovac). Gradovi (Ilok, Otok, Vinkovci, Vukovar i Županja) su međusobno povezani državnim cestama, a ostala naseljena mjesta unutar županije lokalnim i županijskim cestama te državnim cestama. Zbog izmještanja teškog teretnog prometa, brže protočnosti vozila u tranzitu te povećanja sigurnosti prometa, potrebne su obilaznice oko gradova Vinkovci, Vukovar i Ilok (npr. koridor državne ceste D2 prolazi kroz središte grada Vukovara). Trenutno su pripremljeni i započeti projekti izgradnje obilaznica, a pojedine su dionice već izgrađene i u funkciji su mreže javnih cesta.
- **Rubni dijelovi županije slabo su povezani sa županijskim središtima i autocestom,** pa je potrebna izgradnja brzih cesta (npr. Vukovar – Vinkovci, Vinkovci-Županja i autocesta-Ilok, Slika 2) koje bi ujedno služile i kao obilaznice naselja kroz koja prolaze te time smanjile trajanje putovanja i povećale sigurnost prometa.

Slika 2: Cestovna mreža Vukovarsko-srijemske županije

Izvor: Prostorni plan VSŽ

- **Kvaliteta cesta i dalje je lošija nego u ostalim dijelovima Hrvatske**, te su Programi građenja, rekonstrukcije, modernizacije i izvanrednog održavanja županijskih i lokalnih cesta, u razdoblju od 2002. godine usmjereni prvenstveno na sanacije, rekonstrukcije i izvanredno održavanje. Izgradnja je ograničena na nekoliko dionica županijskih cesta (Babina Greda – Štitar i Stari Jankovci-Petrovci-Vukovar 2003. godine, most Lužac 2004. godine te most preko rijeke Bosut kod Privlake 2007. i 2008. godine).
- Javni je prijevoz organiziran autobusima (125 aktivnih županijskih linija), a na području županije registrirano je ukupno šest taxi-prijevoznika (po dva u Vukovaru i Vinkovcima te po jedan u Županji i Nuštru).
- Iako biciklističke staze u fizičkom smislu ne postoje, mreža lokalnih i državnih cesta dio su Europske biciklističke rute Dunav (dio rute EuroVelo6), koja se proteže od Atlantskog oceana do Crnog mora, i rute Srijem. Ruta Dunav prolazi kroz Županiju u dužini od 53 km

od Vukovara prema Iloku gdje prelazi državnu granicu prema Srbiji. Ruta Srijem kružna je, odnosno počinje i završava na ruti Dunav, a povezuje južno granično područje Vukovarsko-srijemske županije sa sjeveroistočnim dijelom. Ruta je ucrtana u međunarodne biciklističke karte, a na njoj se koriste lokalne, odnosno državne ceste.

- Intenzitet prometa državnih i lokalnih cesta je slab do umjeren (s izuzetkom auto-cesta). Takav je intenzitet posljedica smanjivanja važnosti VSŽ-a kao transportnog središta te manjeg intenziteta individualnog prometa u odnosu na prosjek Hrvatske. Broj osobnih vozila na 1000 stanovnika manji je od prosjeka Hrvatske (koji iznosi 234 u Županiji i 342 u Hrvatskoj), pa je i individualni promet manji nego u ostalim dijelovima Hrvatske. Ipak, postupno povećanje broja vozila povećava problem prometa u mirovanju, osobito u stambenim zonama kolektivnog stanovanja u gradovima, pa se u gradovima uvode sustavi naplate parkiranja.

2.2.1.3. Zračni promet

- Na području Vukovarsko-srijemske županije nema primarnih zračnih luka (najbliža je zračna luka Osijek). U blizini Vinkovaca je tercijarna zračna luka Bok (poljoprivredno uzletište), uzletište Borovo u Vukovaru te zračno pristanište Sopot, čiji je operator zrakoplovni klub Vrabac. Zračno pristanište Bok Sopot namijenjeno je za prihvat i otpremu zrakoplova u povremenom zračnom prometu i školovanje za koje je proizvođač predvidio mogućnost slijetanja na travnatu uzletno-sletnu stazu (USS) i MTOM (eng. Maximum Take-Off Mass, tj. najveća dopuštena uzletna masa) do 5.700 kg. Zračno pristanište posjeduje hangar za prihvat i smještaj letjelica, kontrolni toranj opremljen radio-vezom kao i vlastitom meteorološkom postajom.

2.2.2. Željeznički promet

- Povoljan geografski položaj Županije omogućio je brzi razvoj željezničkoga prometa te razvoj Vinkovaca kao putničkoga i teretno-ranžirnog čvorišta. Međutim, **Vinkovci još uvijek nisu dostigli predratnu važnost usprkos napretku i ulaganjima u obnovu infrastrukture.** Kroz Županiju prolazi europski željeznički koridor X, a procjenjuje se da je 2009. godine otpremljeno oko 440.000 putnika. S obzirom na to da se provode i planiraju znatna ulaganja u obnovu pruge na trasi koridora za očekivati je daljnji porast prometa i, općenito, jačanje županije kao željezničkog i logističkog središta. Tome bi trebala pridonijeti i jača integracija željeznice te korištenja Dunava za transport roba, odnosno inter-modalni oblici transporta. Također treba istaknuti postojanje RO-LA terminala (terminal za prijevoz kamionskih tegljača na željezničkim vagonima) u Spačvi, koji su Hrvatske željeznice otvorile 2007. godine.
- **Otvaranjem obnovljene pruge Vinkovci – Osijek 2008. godine dodatno je poboljšalo kvalitetu željezničkog prijevoza.** Trenutno se željeznički promet na području županije odvija na sedam relacija. Budući da ne postoje podaci o udjelu željeznice u javnome prometu na razini županije, teško je procijeniti stvarnu ulogu željeznice u ukupnome transportu na tomu području. Ipak, sa sigurnošću se može reći da je **željeznica značajan čimbenik u ukupnome prometu roba i putnika na području županije**, a njezine komparativne prednosti – sigurnost, udobnost, brzina, ekološka prihvatljivost i cijena, trebale bi taj udio u slijedećem razdoblju još i povećati.

- Završena je i obnova magistralne željezničke pruge Zagreb-Tovarnik na dionici Vinkovci-Tovarnik-državna granica sa Srbijom u dužini 33,4 kilometra, u čiju je obnovu uloženo 442 milijun kuna. Obnovu dionice pruge Vinkovci-Tovarnik-državna granica sa 38 posto sufinancirala je Europska komisija iz ISPA programa dok su preostala sredstva osigurana iz državnog proračuna.

2.2.3. Vodni putovi

- Razvojna strategija za sektor unutarnje plovidbe temelji se na Srednjoročnom planu razvitka vodnih putova i luka unutarnjih voda Republike Hrvatske. U skladu s tim planom cjelokupnu politiku razvitka vodnih putova treba usmjeriti u dva osnovna smjera:
 - postizanje veće razine konkurentnosti i kvalitete postojeće mreže unutarnjih vodnih putova (kroz kvalitetnije održavanje, uklanjanje uskih grla, te tehnološku modernizaciju sustava obilježavanja i plovidbene signalizacije),
 - ostvarivanje brže i skladnije izgradnje vodnih putova europskog standarda, u sklopu TEN-T mreže, sukladno načelima europske prometne politike.
- Luke unutarnjih voda ključni su elementi cjelokupnog sustava transporta unutarnjim vodnim putovima o kojima umnogome ovisi uspješnost kompletnoga transportnog procesa od mjesta proizvodnje do mjesta krajnje potrošnje. Istovremeno, luke su i poveznice različitih načina prijevoza kojima se teret ili putnici dovoze i odvoze do krajnjih odredišta. **Luke unutarnjih voda koje su smještene na europskim vodnim putovima imaju posebno značenje** s obzirom na jedinstvenost prometno-transportnoga i ukupnoga gospodarskoga tržišta na kojemu djeluju.
- Na području Vukovarsko-srijemske županije nalaze se dva međunarodna vodna puta – Dunav i Sava. **Dunav je plovni cijelom duljinom kroz Hrvatsku te je prema Europskom ugovoru o glavnim unutarnjim plovnim putovima od međunarodnog značaja (AGN) klasificiran klasom plovnosti VIc.** Dunavom se odvija međunarodni, regionalni i lokalni promet. Lokalni putnički promet odvija se između Vukovara i Bača, gdje se skelom (od 2010. godine trajektom) prevozi putnike između dva malogranična prijelaza. **Sava je uvjetno plovna, odnosno uz velika je ograničenja** povezana s neuređenim plovnim putom (nedovoljan gaz na pojedinim sektorima, kritične točke, neoznačen plovni put itd.). Postojeći promet ovisi o sezonskim uvjetima vodostaja te je uglavnom lokalnoga i regionalnoga karaktera.
- Najvažniji projekt vezan uz korištenje potencijala Dunava i Save je **Višenamjenski kanal Dunav-Sava**, kojim bi se kvalitetnije povezale rijeke Dunav i Sava, skratio plovni put od Europe do Sredozemnog mora te omogućio razvoj luka, lučica i pristaništa u unutrašnjosti županije uz trasu kanala što bi omogućilo razvoj gospodarstva i drugih aktivnosti vezano uz plovne putove te urbani razvoj, osiguranje vode za navodnjavanje u poljoprivredi, šumarstvu, zaštiti okoliša itd. Osim toga, projektom uređenja vodnoga puta Save i podizanjem klase plovnosti na kategoriju IV ponovno bi se **uspostavio međunarodni promet do Siska**. Projektom VKDS (Višenamjenski kanal Dunav-Sava) bi se kvalitetnije povezale rijeke Dunav i Sava, skratio plovni put od Europe do Sredozemnog mora te omogućio razvoj luka, lučica i pristaništa u unutrašnjosti županije uz trasu kanala što bi omogućilo razvoj gospodarstva i drugih aktivnosti vezano uz

plovne putove te urbani razvoj, osiguranje vode za navodnjavanje u poljoprivredi, šumarstvu, zaštiti okoliša itd.

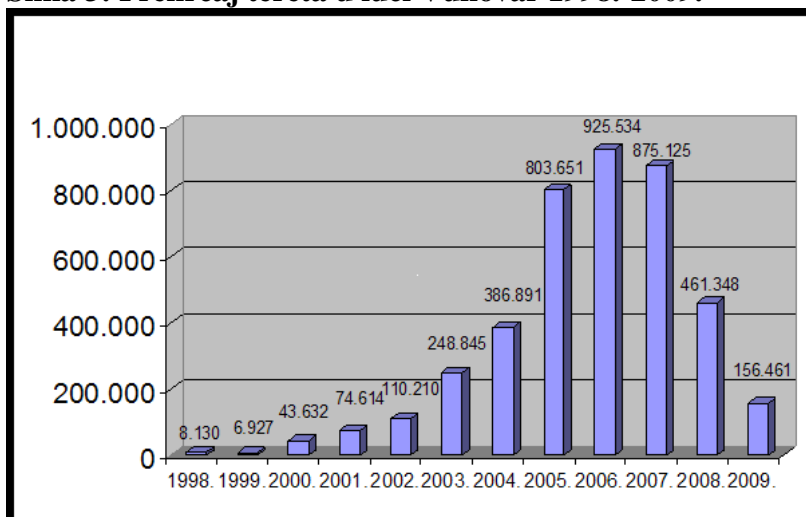
Glavne funkcije višenamjenskog kanala Dunav-Sava su:

- **Odvodnja:** Izgradnjom VKDS-a omogućava se uređenje površinske odvodnje na 173.000 ha i osiguravaju uvjeti dogradnje podzemne odvodnje na 62.000 ha poljoprivrednih površina, eliminira se šteta od poplava (odvodnja velikih voda u oba smjera, prema Savi i Dunavu) i regulira vodni režim Spačvanskog bazena sukladno potrebama šumske vegetacije.
- **Oplemenjivanje malih voda:** Izgradnjom VKDS-a ostvaruju se tehnički uvjeti za oplemenjivanje malih voda na dijelovima korita postojećih vodotoka Bosuta, Spačve i Vuke te ih osposobljava za navodnjavanje, a obavlja se iz Save i Dunava.
- **Plovidba:** Izgradnjom VKDS-a omogućit će se skraćenje plovidbe iz Save u smjeru Zapadne Europe za 417 km i smjeru Istočne Europe za 85 km, te povezivanje Hrvatske mreže unutarnjih plovnih putova, Sava-Dunav-Drava i ostvarenje 560 km dugog prometnog koridora Podunavlje-Jadran, u vidu kombinirane riječno-željezničke veze (61,4 km kanala Dunav-Sava, 340 km regulirane rijeke Save i 160 km željezničke pruge Rijeka – Zagreb)
- **Navodnjavanje:** Cijelom trasom kanala omogućit će se intenzivno navodnjavanje na **cca 33.000 ha** poljoprivrednih površina, te omogućiti **povećanje obima poljoprivredne proizvodnje od 20-50%**.

Strateški je cilj **navodnjavanja** poljoprivrednog zemljišta, ne toliko u povećanju i dosad visokoproduktivnog tradicionalnoga ratarstva na tom području, koliko u promjeni strukture sjetve biljnim kulturama atraktivnima za tržište, kao što su povrće, voće, industrijsko bilje, ljekovito bilje, sjemenske žitarice i slično.

- **Infrastrukturni objekti na vodnim putovima unutar Vukovarsko-srijemske županije su malobrojni.** Osim luke Vukovar i dva putnička pristaništa (Vukovar i Ilok) tu je i tovarište u Iloku koje je privremenoga karaktera i služi servisiranju potreba lokalnog industrijskog postrojenja.
- Kao što se može vidjeti na slijedećoj slici, promet luke Vukovar je značajno oscilirao nakon rata. Nakon perioda pada teretnog prometa na vodnim putovima, uzrokovanim globalnom gospodarskom krizom, u sljedećemu srednjoročnom razdoblju očekuje se rast prometa i vraćanje na razinu dostignutu 2006. godine. **Putnički je promet tijekom krize zadržao visoku razinu potražnje (promet tzv. riječnim kruzerima)** te se očekuje njegov daljnji rast u narednom razdoblju. Najveći dio roba u Luci čine umjetna gnojiva i sirovine za umjetna gnojiva, željezna roba, te ugljen.

Slika 3: Prekrcaj tereta u luci Vukovar 1998.-2009.

- Od većih projekata vezanih za daljnji razvoj lučke infrastrukture, treba naglasiti da se već nekoliko godina ulažu sredstava iz domaćih i međunarodnih izvora u izradu tehničke dokumentacije i ishođenje potrebnih dozvola za potrebe proširenja luke Vukovar (nova luka Istok).
- **Planira se izgradnja županijske luke Ilok te je izrađen idejno rješenje buduće luke.** Izrada idejnog i glavnog projekta te dinamika same izgradnje luke ovisit će o dostupnim financijskim sredstvima. U Republici Hrvatskoj nema niti jednog zimovnika u koji bi se brodovi sklanjali u periodu pojave leda, te se **poduzimaju aktivnosti za ishođenje dozvola koje su potrebne za izgradnju takvog zimovnika u Opatovcu.** Planira se i izgradnja riječne lučice u Županji.
- U pogledu budućeg razvoja luka unutarnjih voda, on će se kretati u skladu sa **Srednjoročnim planom razvitka vodnih putova i luka unutarnjih voda RH 2009.-2016.** koji je izradilo Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture. Plan identificira sljedeće preporuke za razvoj tzv. E luka (prema klasifikaciji to su luke od međunarodnog značaja definirane Europskim ugovorom o glavnim unutarnjim plovim putevima):

	Preporuke	Odgovornost za provedbu	Prioritet
1.	Promovirati industrijsko-gospodarska područja uz vodne putove	Državne i regionalne institucije Lokalna samouprava	+++
2.	Uvoditi tehnološke inovacije kod opremanja luka	Lučke uprave Državne institucije	++
3.	Formulirati i koordinirati nacionalne planove razvitka luka	Državne institucije Lučke uprave	++
4.	Unaprijediti trimodalno povezivanje luka	Lučke uprave	+++

Tabela 1: Osnovni razvojni problemi i potrebe u području prometne infrastrukture

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Slaba povezanost rubnih dijelova županije sa središtem i glavnim transportnim koridorima - Oštećena željeznička infrastruktura - Izgubljen status važnoga transportnoga i logističkoga središta - Nedovoljno povezani sustavi (riječno-željeznički promet), nedovoljno korištenje postojećih mogućnosti (cestovno-željeznički terminal) - Nedovršena obnova i sanacija ratnih šteta, što ograničava ulaganja u izgradnju nove infrastrukture - Loša kvaliteta cesta - Na pojedinim dionicama nezadovoljavajući standardi vodnih putova prema AGN-u - Međusobna nepovezanost vodnih putova - Nepostojanje niti jednog zimovnika na vodnim putovima - Nepostojanje navoza za popravak brodova - Zastarjela lučka infrastruktura 	<ul style="list-style-type: none"> - Popravak uništenih pruga (ratne štete) i izgradnja kolodvora u Vukovaru - Rekonstrukcija telekomunikacijskih, signalno-sigurnosnih i ostalih željezničkih sustava - Razdvajanje gradskoga i regionalnoga prometa na županijskim cestama (izgradnja obilaznica; brzih cesta) - Rekonstrukcija lokalnih i županijskih cesta - Podizanje standarda plovnosti vodnih putova - Povezivanje vodnih putova (kanal Dunav – Sava) - Izgradnja zimovnika za smještaj brodova u slučaju pojave leda (Opatovac) - Izgradnja navoza za popravak brodova - Modernizacija lučke infrastrukture - Nastavak projektiranja luka Vukovar i Ilok

2.2.4. Energetska infrastruktura

2.2.4.1. Uvod

- Osnovna analiza energetske infrastrukture obuhvaća prikaz izvora, prijenosa i potrošnje energije, analizu infrastrukture za obavljanje komunalnih djelatnosti distribucije i opskrbe električne energije, javnu rasvjetu, opskrba plinom, opskrba toplinskom energijom i učinkovitost korištenja energije.

2.2.4.2. Izvori, prijenos i potrošnja energije

- Kroz županiju prolaze važni energetske koridori: trasa Jadranskoga naftovoda, magistralni plinovod Slavonski Brod – Vinkovci (Opatovac) i Osijek – Vinkovci; 400 kV prijenosna elektroenergetska mreža (Ernestinovo – Ugljevik i Ernestinovo – Srijemska Mitrovica) i skladišta naftnih derivata Opatovac i Vinkovci (trenutno se ne koriste). U istočnome dijelu Županije točnije govoreći, na eksploatacijskima poljima na području općina Nijemci i Tovarnik, Stari Jankovci kod Đeletovaca, Ilača, Orolika, Srijemskih Laza i Novih Jankovaca vade se nafta i plin.

2.2.5. Distribucija, opskrba i učinkovito korištenje električne energije

- Osnovni preduvjet za osiguravanje potrebnih količina električne energije stabilne naponske razine ispunjen je dovršetkom TS 400/220/110 kV Ernestinovo kao ključnog elektroenergetskog postrojenja ovog dijela Republike Hrvatske.

- Distributer električne energije na području Vukovarsko-srijemske županije je HEP Operator distribucijskog sustava d.o.o. Elektra Vinkovci. Na području Elektre Vinkovci nalaze se četiri pojne transformatorske stanice TS 110/35 kV koje svojom snagom udovoljavaju potrošnji električne energije. Promatrajući godišnji porast opterećenja kao i prosječno opterećenje TS 110/35 u 2009. godini, koje je ukupno u prosjeku 37%, te uz uvjet da se u iduće tri godine neće pojaviti neki veći kupac električne energije, **nema potrebe za nadogradnjom pojmih transformatorskih stanica.**
- Nova srednje-naponska mreža kao i rekonstrukcija postojeće srednje-naponske (SN) mreže od 10(20) kV izvodi se opremom od 20 kV. Na taj način stvara se dobra podloga za lakši prelazak na način rada od 20 kV. **Općeniti su problemi srednjenaponskih mreža u dužini pojedinih dionica, zastarjelosti opreme koja dovodi do češćih kvarova, dotrajalosti stupova dalekovoda, te s obzirom na opterećenje, nedostatan presjek vodiča pojedinih dalekovoda i odcjepa za trafostanice** (što uzrokuje veći pad napona u srednje-naponskoj mreži).
- Izgradnja novih transformatorskih stanica 35/10(20) kV i 10(20)/0,4 kV određena je prema godišnjim planovima ulaganja te potrebama kupaca za većom snagom. U dugoročnom je planu prelazak cijeloga područja Elektre Vinkovci na razinu od 20 kV, čime će se značajno povećati prijenosna moć srednjenaponske mreže te uglavnom riješiti probleme dugačkih vodova 10(20) kV.
- **Zbog povećanja potrošnje i priključaka novih kupaca el. energije, postojeća niskonaponska mreža u nekim svojim dijelovima više ne zadovoljava propisane norme.** Stoga se godišnje rade planovi i za sanaciju naponskih prilika u kojima se vrši obnova postojeće ili izgradnja nove niskonaponske mreže.
- Na županijskom području ne postoje izvori električne energije u HEP-ovom vlasništvu, no **postoje tri izvora električne energije koji nisu u njegovom vlasništvu.** Jedan je u **Sladorani Županja** u kojoj se tijekom kampanje šećerne repe isporučuje do 2 MW vršno u HEP-ovu mrežu, dok su ostala dva na području općine Ivankovo, svaki snage 1 MW, **pokretani obnovljivim izvorom električne energije – bioplinom.** Također, izrađeni su ili su u tijeku izrade elaborati optimalnog tehničkog rješenja priključka još nekoliko potencijalnih proizvođača el. energije iz obnovljivih izvora (bioplin, biomasa i sunčeva energija) ukupno snage oko 30MW (Vrbanja, Vinkovci i dr.).
- Međutim, korištenje obnovljivih izvora energija je još uvijek značajno ispod potencijala županije. Također, trenutno nedostaju strateški dokumenti koji bi definirali potreban okvir za djelovanje javnog i privatnog sektora u pogledu korištenje obnovljivih izvora energije.
- Gubici električne energije u distribuciji (8,04%) nešto su veći od hrvatskoga prosjeka (7,2%). Ako promotrimo gubitke iz prošlih razdoblja s distribucijskoga područja Elektre Vinkovci, zamjećujemo da su smanjeni. Iako to ukazuje na činjenicu da se uz izgradnju novih elektroenergetskih postrojenja i uređaja također prati obnova postojećih objekata, stanje nije zadovoljavajuće jer je, kao što je već rečeno, lošije od hrvatskoga prosjeka.

2.2.5.1. Opskrba plinom

- Distribuciju i opskrbu plinom provode Plinara istočne Slavonije d.o.o. Vinkovci i Prvo plinarsko društvo d.o.o. Vukovar. U distributivnom je području Plinare istočne Slavonije 44.404 kućanstava (Gradovi Vinkovci, Otok Ilok, Županja i 17 općina) od kojih je **39,1% kućanstava priključeno na sustav opskrbe plinom**. Gubici u distribuciji iznose oko 4%. Na distributivnom području Prvoga plinarskog društva (Grad Vukovar i devet općina) plinifikacija je provedena nakon 2002., priključeno je **44% kućanstava**, a gubici su vrlo mali, oko 0,2%.

2.2.5.2. Opskrba toplinskom energijom

- Na području županije **postoji više sustava opskrbe toplinskom energijom, čije stanje uglavnom nije zadovoljavajuće**. Sustav opskrbe toplinskom energijom omogućuje zagrijavanje oko 5.400 stanova i poslovnih prostora (Vukovar ~3.650, Vinkovci ~1.700).
- Stanje sustava u Vukovaru obnovom nakon domovinskog rata je uglavnom dovedeno u zadovoljavajuće funkcionalno stanje. U Vukovaru funkcionira 7 kotlovnica, dvije velike sa svojim toplovodima (Borovo Naselje i Olajnica, snage 15 – 20 MW) i sedam manjih kotlovnica koje su zasebni nerentabilni sustavi.
- **U Vinkovcima je sustav opskrbe toplinskom energijom u vrlo lošem stanju**. Kotlovnice i toplovođi su značajno ugroženi zbog korozije i starosti, sustav je rađen prije 30 do 40 godina, te pojedini dijelovi toplovođi nisu prema današnjim standardima niti zadovoljavajuće izolirani.
- Vinkovci imaju nepovoljno rješenje zbog brojnih malih kotlovnica (od šest kotlovnica četiri su manje od 2,5 MW) koje su raspoređene po rubovima sustava i svaka kotlovnica sa svojim toplovodima je sustav za sebe, svi sustavi su direktni tj. bez izmjenjivača topline, odnosno bez primarnog i sekundarnog kruga grijanja, bez pripreme napojne vode itd. Sve to doprinosi **značajnim toplinskim gubitcima** i velikoj neekonomičnoj potrošnji energenta (prirodni plin) što ima za posljedicu relativno visoku cijenu grijanja.
- Najveća kotlovnica u Vinkovcima još uvijek kao osnovni energent koristi mazut što uzrokuje onečišćenje dimnim plinovima te je potrebno što prije pronaći rješenje za prelazak na drugi ekološki prihvatljiv energent (prirodni plin, biomasa ...) ili prijeći na neke potpuno nove sustave (kogeneracije, energana na biomasu ...).
- Nužno je uložiti značajna sredstva u saniranje i rekonstrukciju kotlovnica, toplinskih stanica, podstanica i toplovođi, te za uvođenje daljinskog sustava kontrole i upravljanja i racionalizaciju broja malih kotlovnica izgradnjom većih energetski efikasnijih sustava. Postojeće kotlovnice u tom slučaju idu u pričuvu kao rezerva i za potrebe eventualnog dogrijavanja u periodu vrlo niskih temperatura.
- Također, problem je što još uvijek nedostaju individualna mjerenja potrošnje toplinske energije u zgradama kolektivnog stanovanja koja bi potaknula veću štedljivost u potrošnji energije.

2.2.5.3. Energetska učinkovitost

- Na županijskome su području odnedavno započele prve aktivnosti na uspostavi sustavnoga gospodarenja energijom. Tako je, primjerice, započelo praćenje i kontrola potrošnje energije u 137 javnih objekata koje koristi Županija, no cjeloviti podaci (npr. o potrošnji energije u javnoj rasvjeti, svjetlosnom onečišćenju i sl.) još nisu dostupni. Međutim, radi se tek o prvim koracima za pripremu konkretnih razvojnih projekata. Na lokalnoj je razini primjetna još uvijek **vrlo niska razina aktivnosti**, što se može povezati s još nedovoljno dostupnim informacijama o prednostima ulaganja u energetske učinkovitost kao i o mogućnostima financiranja razvojnih projekata.
- Potrebno je poboljšati organizacijske preduvjete za povećanje energetske učinkovitosti. Između ostalog, potrebno je donijeti energetske strategije županije koja će obraditi i područje energetske učinkovitosti. Potrebno je **educirati i osnovati grupu stručnjaka** za problematiku energetske efikasnosti koja bi bila u stanju planirati mjere i izradivati konkretne razvojne projekte, te ujedno služiti kao informacijska točka za ostale subjekte zainteresirane za područje energetske učinkovitosti.

Tabela 2: Osnovni razvojni problemi i potrebe u području energetike i energetske učinkovitosti

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Nepostojanje energetske strategije VSŽ</i> - <i>Veliki gubici el. energije</i> - <i>Padovi napona u sredjenaponskoj i niskonaponskoj mreži</i> - <i>Dotrajalost ugrađene elektroenergetske opreme</i> - <i>Razgranatost i radijalnost postojeće el. mreže</i> - <i>Dotrajali vrelovodi</i> - <i>Nedostaju individualna mjerenja potrošnje energije u zgradama kolektivnog stanovanja</i> - <i>Niska razina energetske učinkovitosti u javnome sektoru</i> - <i>Manjak konkretnih razvojnih aktivnosti i inicijativa na području energetske učinkovitosti na lokalnoj razini</i> - <i>Nedovoljno iskorišteni potencijali obnovljivih izvora energije</i> - <i>Skup i dugotrajan postupak izrade projektne dokumentacije za veće projekte iz područja energetske učinkovitosti</i> - <i>Mali broj stručnjaka na županijskomu području koji se bave energetske učinkovitošću i obnovljivim izvorima energije</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Veća i uravnotežena ulaganja u novu elektroenergetsku infrastrukturu i sanaciju postojeće</i> - <i>Prelazak čitavoga područja na napon od 20 kV</i> - <i>Bolje povezivanje postojećih spojnih transformatorskih stanica radi učinkovitijeg vođenja pogona kao i osiguranja kvalitete električne energije</i> - <i>Sustavno promovirati nužnost veće energetske učinkovitosti među širom javnosti i posebno u javnom sektoru</i> - <i>Nastaviti razvijati projekte iz područja korištenja obnovljivih izvora energije</i> - <i>Izrada županijske energetske strategije i izrada energetske bilance, s posebnim planom poticanja energetske učinkovitosti</i> - <i>Educiranje stručnjaka specijaliziranih za područje energetske učinkovitosti</i> - <i>Pripremiti konkretne projekte iz područja energetske učinkovitosti za potrebe jedinica lokalne samouprave i županije</i> - <i>Nastaviti projekte iz područja plinifikacije Županije s ciljem daljnjeg širenja distributivne mreže i povećanja broja korisnika</i>

2.2.6. Vodno gospodarstvo

2.2.6.1. Opskrba pitkom vodom

- Površinski tokovi ne mogu zadovoljiti vodoopskrbne zahtjeve jer su u većem djelu godine niskog vodostaja, a padaline su male i sezonski ograničene. Postojeća crpilišta osiguravaju oko 3000 l/s (Jelas: 400 l/s, Sikirevci - Kopanica – B. Greda: 2000l/s, Županja – Bošnjaci: 300l/s, Vukovar – Trpinja 200l/s, Lovas – Ilok 100l/s, Vinkovci – Kanovci i Vinkovci – Cerna: 100-150 l/s), ali pojedine općine nemaju dobru opskrbljenost vodom, pa je potrebno povećanje kapaciteta (Vukovar – Cerić, Bošnjaci – Cerna, V. Kopanica – Babina Greda).
- Gradovi i naselja Vukovarsko-srijemske županije postepeno se priključuju na regionalni vodovod Istočne Slavonije, sa izvorištem kvalitetne vode na području kat. općine Sikirevci u Brodsko-posavskoj županiji (kapacitet izvorišta Sikirevci sa sedam bunara iznosi 2000 l/sec, a trenutno se koriste tri bunara ukupnoga kapaciteta 400 l/sec).
- Na regionalni vodovod Istočne Slavonije do sada su priključeni gradovi Vinkovci i Županja te naselja Gradište, Cerna, Šiškovci, Andrijaševci, Rokovci, Ivankovo, Mikanovci i Vođinci. Preko 95% stanovništva Županije opskrbljuje se pitkom vodom iz vodovoda. Uz Regionalni vodoopskrbni sustav Istočne Slavonije dio se stanovništva opskrbljuje lokalnim vodovodom. **Dijelovi županije koji se opskrbljuju lokalnim vodovodima imaju vodu neadekvatne kvalitete** (kemijski sastav ne zadovoljava važeći Pravilnik zbog geološke strukture podzemlja u kojem se nalaze vodonosni slojevi iz kojih se crpi voda).
- **Stanje vodoopskrbne infrastrukture je loše.** Vodovodna je mreža uglavnom starija od 30 godina te je kao takva neprimjerena. (ne zadovoljava protupožarnu zaštitu minimalno potrebnim tlakovima i profilima), potkapacitirana i dotrajala (starost, loša kvaliteta cijevi, neadekvatni materijali cjevovoda - azbestne cijevi) zastarjela vodovodna oprema (mnogi postojeći zasuni, odzračni ventili, muljni ispusti, hidranti su u lošem stanju ili uopće ne funkcioniraju). Sve to uzrokuje velike gubitke vode.

2.2.6.2. Odvodnja oborinskih voda

- Glavni recipijenti oborinske odvodnje za područje Vukovarsko-srijemske županije su rijeke Bosut i Vuka, koje suvišnu oborinsku vodu odvede u Savu i Dunav. Od ukupno palih oborina u slivu Bosuta samo 11% količina koritom Bosuta otječe u Savu, ostale količine se zadržavaju na biljnom pokrivaču i u depresijama, isparavaju u atmosferu ili poniru u podzemlje.
- Vodotoci Teča u Račinovcima i Konjuša u Gunji nisu u slivu Bosuta jer imaju direktne ispuste u Savu. Crpne stanice Teča (kapaciteta 3,56 m³/sec) i Konjuša (kapaciteta 5,6 m³/sec) prebacuju vodu u Savu kada nije moguća gravitacijska odvodnja.

Tabela 3: Osnovni razvojni problemi i potrebe vodnog gospodarstva

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Dotrajalost izgrađenih vodoopskrbnih sustava koja ugrožava kvalitetu vodoopskrbe te uzrokuje velike gubitke u opskrbi.</i> - <i>Nedovoljna opskrbljenost pojedinih općina vodom</i> - <i>Nedovoljni sigurnosni kapaciteti vodospremnika</i> - <i>Nedovoljna izgrađenost regionalnog vodovoda Istočne Slavonije</i> - <i>Neprijemljeni sustavi odvodnje</i> - <i>Nedovoljna zaštita od poplava</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Nastavak projektiranja i izgradnje regionalnog vodovoda Istočne Slavonije kako bi se povećala kvaliteta i osigurala vodoopskrba za sve stanovnike Županije</i> - <i>Rekonstruirati i sanirati postojeće cjevovode radi smanjenja gubitaka u opskrbi vodom i zadovoljenja zakonske regulative</i> Predložiti i provesti mjere za osiguravanje kvalitete voda te otklanjanja zagađenja - <i>Povećati sigurnost vodoopskrbe gradnjom vodospremnika</i>

2.3. Zaštita okoliša

2.3.1. Vode i odvodnja

- **Vukovarsko-srijemska županija ima izrazito razvijenu hidrografsku mrežu.** Njezino područje omeđeno je dvjema velikim rijekama (Savom i Dunavom) te ispresijecano mnogim vodotocima i razgranatom kanalskom mrežom od I do IV reda. Rijeke, vodotoci i kanali I i II reda prostiru se u dužini od 851 km a detaljna kanalska mreža III i IV reda u dužini od 4.748 km. Stanje površinskih voda prati se na 12 postaja.
- Podaci dobiveni ispitivanjem kakvoće površinskih voda za razdoblje 2001-2004. godine pokazuju da je stanje kakvoće voda znatno lošije od propisanog u Državnom planu za zaštitu voda (Dunav i Vuka III umjesto zadane II vrste; zatim Sava, Gunja i Spačva III-IV umjesto II vrste te Bosut i Biđ IV-V umjesto zadane III, odnosno II vrste). **Glavni su razlozi onečišćenja površinskih voda ispusti nepročišćenih komunalnih otpadnih voda u vodotoke, nepredviđena onečišćenja sa farmi, onečišćenja s neuređenih odlagališta otpada, onečišćenja s prometnih i poljoprivrednih površina te prekogranična onečišćenja.**
- **Dijelovi županije koji se opskrbljuju lokalnim vodovodima imaju vodu neadekvatne kvalitete.** Kemijski sastav ne zadovoljava važeći Pravilnik zbog geološke strukture podzemlja u kojem se nalaze vodonosni slojevi iz kojih se crpi voda te zbog intenzivne poljoprivredne proizvodnje u nekim područjima.
- **Kanalizacijski je sustav nerazvijen,** odnosno samo 52% stanovništva (pet gradova i jedna općina) ima javni kanalizacijski sustav, a i ta je razina priključenosti na sustav nezadovoljavajuća (u Vukovaru 20% gradskog područja nema odvodnju), a 70 km postojeće mreže treba sanirati. Otpadna se voda ispušta izravno u recipijente (kanale i rijeke), osim u Vinkovcima i Nuštru.
- Javni je sustav odvodnje nedostatan, a **osim Vinkovaca niti jedno naselje nema izgrađen pročistač otpadnih voda.** Naselje Nuštar posjeduje mehanički pročistač koji je

u probnome radu. Otpadne se vode puštaju direktno u recipient ili kanale za melioracijsku odvodnju. Industrijski pogoni također nemaju potrebne pročistače.

- Zavod za javno zdravstvo Vukovarsko-srijemske županije odgovoran je za praćenje ispravnosti vode za piće. Voda koja nije tretirana (72 javna bunara i 15-ak izvorišta) u velikome broju slučajeva ne zadovoljava kemijsku ispravnost, prvenstveno zbog geološkog sastava podzemlja u kojem se nalaze vodonosni slojevi a u nekim slučajevima i zbog intenzivne poljoprivrede (uporabe pesticida i umjetnih gnojiva)
- Sustav kanala za melioriranje i zaštitu od štetnog djelovanja voda je do 2006. godine bio u izrazito lošem stanju: zamuljeni i obrasli vegetacijom, a značajna količina kanala nalazila se u minski sumnjivome području. Od tada se izvode radovi na obnavljanju detaljnih melioracijskih građevina, a sa kojima se nastavlja i u narednome periodu. Također, **provode se aktivnosti pripreme dokumentacije za izgradnju višenamjenskih akumulacija** čija je prvenstvena namjena zaštita od štetnog djelovanja voda sa mogućnošću korištenja akumulacije u svrhu navodnjavanja, športa, ribolova i turističkih sadržaja.

Tabela 4: Osnovni razvojni problemi i potrebe u vezi s vodom

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Izrazito nezadovoljavajući sustav odvodnje. Ispuštanje neobrađene otpadne vode u recipient ili kanale predviđene za melioracijsku odvodnju. Prisutan je nedostatak uređaja za pročišćavanje vode, dok su mješoviti kolektorski sustavi dotrajali.</i> - <i>Pojedina naselja koja nisu u sustavu Regionalnog vodovoda Istočne Slavonije i imaju nezadovoljavajuću kvalitetu vode za piće</i> - <i>Nedovoljna prekogranična suradnja u razmjeni podataka dobivenih praćenjem kakvoće vode i aktivnostima smanjenja emisija u vode.</i> - <i>Neodržavan sustav kanala za melioriranje i zaštitu od štetnog djelovanja voda</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Izgraditi sustav javne odvodnje gdje nedostaje te izgraditi pročistače otpadnih voda.</i> - <i>Obnova, dogradnja i izgradnja razdjelnih sustava odvodnje</i> - <i>Uspostaviti prekograničnu suradnju u praćenju kakvoće površinskih voda i smanjenju emisija u vode.</i> - <i>Izgradnja novih i rekonstrukcija postojećih sustava od poplave.</i> - <i>Izgradnja akumulacija za zaštitu od štetnog djelovanja voda, navodnjavanja te razvoja turizma.</i> - <i>Uređenje i održavanje kanala za melioriranje i zaštitu od štetnog djelovanja voda</i>

2.3.2. Tlo

- **Na županijskom području nema sustavnoga praćenja kakvoće tla**, što je poseban problem za županiju u kojoj poljoprivreda predstavlja jedan od glavnih razvojnih potencijala. Analize, koje su provedene 2004. godine na preko 4000 ha poljoprivrednih površina pokazuju da je 45% uzoraka prekiselo, a preko 90% slabo humozno. Također, individualna mjerenja teških metala u uzorcima prikupljenim uz prometnice pokazala su onečišćenost bakrom, kromom, niklom i kobaltom.

- Osnovni izvori onečišćenja su sredstva za zaštitu i gnojidbu u poljoprivredi, neuređena odlagališta otpada, prometni koridori, neobrađene otpadne vode naselja i industrije, požari, eksploatacija mineralnih sirovina i loše gospodarenje melioracijskim sustavom.
- Minski sumnjiva područja zauzimaju 1,94 % površine Županije, što je svrstava među minski ugroženija područja u RH.

Tabela 5: Osnovni razvojni problemi i potrebe u vezi s tlom

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Nema praćenja kakvoće tla - Velike površine minski sumnjivih područja 	<ul style="list-style-type: none"> - Uspostaviti sustav praćenja kakvoće tla i u skladu s njim sanirati onečišćene lokacije i sustavno sprječavati eroziju - Razminiravanje što prije provesti do kraja

2.3.3. Zrak

- **U Županiji ne postoji kontinuirano praćenje kakvoće zraka**, međutim prema rezultatima mjerenja u susjednim županijama može se zaključiti da je zrak zadovoljavajuće kvalitete.
- Premda nema sustavnog mjerenja, pretpostavlja se da su najveća onečišćenja uzrokovana grijanjem prostorija i postrojenja (16 onečišćivača prema podacima iz 2004.), emisijama iz procesnih tehnologija (Dilj – Vinkovci, PIK – Vinkovci, Plinacro – pogon Slavonija, itd.), emisijama iz industrijskih postrojenja (Sladorana – Županja, PIK – Vinkovci, Cestorad – Vinkovci, itd.), prometom (ispušni plinovi teretnih vozila), neuređenima odlagalištima (npr. deponij Bazjaš u Privlaci i Petrovačka dola u Vukovaru, gdje povremeno dolazi do zapaljenja otpada), stočarskim farmama (neugodni mirisi, amonijak i dušik) i septičkim jamama.
- Na području županije **nema kontinuiranoga mjerenja količine peludi u zraku**, a evidentirana je raširenost alergene ambrozije (*Ambrosia artemisiifolia* L.). Karta raširenosti ambrozije izrađena je samo za Vinkovce.

Tabela 6: Osnovni razvojni problemi i potrebe u vezi s zrakom

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Nepostojanje mreže za kontinuirano praćenje kakvoće zraka na području županije - Vukovarsko-srijemska županija nije unutar državne mreže postaja za praćenje kakvoće zraka - Nema mjerenja količine peluda alergeni biljaka u zraku, iako veliki problem na području županije predstavlja ambrozija (karta raširenosti ambrozije napravljena je samo za grad Vinkovci) 	<ul style="list-style-type: none"> - Uspostaviti sustav praćenja kakvoće zraka (mreža postaja lokalne mreže) - Uspostaviti informacijski sustav o praćenju kakvoće zraka kao dio informacijskog sustava o okolišu - Racionalizirati i poboljšati strukturu prometa (izgraditi obilaznice oko gradova) - Smanjiti emisije štetnih tvari koje utječu na regionalnu onečišćenost (ložišta, farme, industrija,

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
	<p><i>odlagališta)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Zadržati kakvoću zraka na mjestima gdje zadovoljava preporučene vrijednosti (I. kategorija), odnosno poboljšati na lokacijama gdje su prekoračene preporučene i/ili granične vrijednosti (II. odnosno III. kategorije) za pojedine parametre</i>

2.3.4. Otpad

- Županija ima izrađen Plan gospodarenja otpadom (2008.). U Vukovarsko-srijemskoj županiji postoji organizirano prikupljanje otpada koje obavlja 20 komunalnih poduzeća i koncesionara. Otpad se odlaže na 6 službenih odlagališta. Sustav odvojenog sakupljanja otpada još je u fazi uspostavljanja (u 12 gradova i općina postoji odvojeno prikupljanje nekih vrsta otpada).
- Na županijskom je području evidentirano **85 divljih odlagališta**, s procijenjenom ukupnom količinom otpada od 1.000.000 m³ koja se povremeno saniraju, međutim odlaganje se otpada na sanirane lokacije nastavlja. Značajan broj još uvijek neuređenih odlagališta i neodgovarajuće gospodarenje otpadom predstavljaju značajan pritisak na okoliš: onečišćenje tla i vode ispiranjem otpada i štetnih komponenti kišom, raznošenje otpada vjetrom, onečišćenje zraka u blizini odlagališta zbog nekontroliranog otplinjavanja i požara, značajna degradacija prirodnih i kultiviranih krajobraza i dr.
- Sanacija i zatvaranje divljih odlagališta zahtjeva ogromna financijska ulaganja. Većina odlagališta je u fazi sanacije ili je već sanirana zahvaljujući sufinanciranju Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost a za preostala će se morati povući sredstva EU fondova
- **Utvrđena je lokacija i započele su pripremne radnje na izgradnji Županijskog centra za gospodarenje otpadom (ŽCGO).** Riječ je o izuzetno složenom i skupomu projektu čija provedba zahtijeva puno vremena i ogromna financijska ulaganja.
- Planirani Centar za gospodarenje otpadom – Stari Jankovci trebao bi preventivno djelovati, te osigurati sustavno zbrinjavanje i obradu otpada u skladu s važećim propisima RH i EU-a.
- **Sustav reciklažnih dvorišta još uvijek nije u potpunosti uspostavljen.** Ozbiljna prepreka razvoju su potrebne izmjene u prostorno-planskoj dokumentaciji, a koje jedinice lokalne samouprave još uvijek nisu usvojile.
- Stupanj provedbe usvojenih planova gospodarenja otpadom na lokalnoj je razini vrlo nizak.

Tabela 7: Osnovni razvojni problemi i potrebe u vezi s otpadom

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Značajan broj neuređenih odlagališta i neodgovarajuće gospodarenje otpadom predstavljaju problem za okoliš - Postojeća službena odlagališta su ograničenih kapaciteta. - Postupak izgradnje ŽCGO-a odvija se dosta sporo, dok su potrebe za uspostavom kompletnog sustava ŽCGO-a sve veće - Nisu utvrđene lokacije za gospodarenje pojedinim kategorijama otpada kao ni reciklažna dvorišta za odvojeno skupljanje korisnoga i građevinskog otpada u prostorno-planskim dokumentima jedinica lokalne samouprave - Općine i gradovi uglavnom su donijeli Planove gospodarenja otpadom koji se više-manje ne provode 	<ul style="list-style-type: none"> - Izgradnja Županijskog centra za gospodarenje otpadom - Sanacija i zatvaranje/prenamjena postojećih lokacija odlagališta i divljih deponija - Promovirati praksu izbjegavanja nastanka otpada (kućanstva, javni sektor, obrt, industrija, turizam i dr.) - Razviti sustav odvojenoga prikupljanja i reciklaže pojedinih komponenti komunalnog otpada izgradnjom zelenih otoka, reciklažnih dvorišta i sl. - Organizirati sustav odvojenoga prikupljanja i reciklažu građevinskog otpada izgradnjom reciklažnih dvorišta za građevinski otpad - Organizirati odvojeno prikupljanje biorazgradivog otpada te izgraditi kompostane za otpad s javnih površina, iz domaćinstava, javnih i turističkih objekata, itd. - Organizirati trajnu edukaciju o izbjegavanju otpada, primarnom odvajanju ambalaže, papira, baterija i drugih vrsta otpada za vrtiće, škole, javni sektor i dr. - Maksimalno iskorištenje nastalog otpada u materijalne (recikliranje) ili energetske svrhe (otpad kao sirovina u energanama)

2.3.5. Buka

- Na području Vukovarsko-srijemske županije nema sustavnog mjerenja buke, međutim procjenjuje se da prelazi dozvoljenu vrijednost u općinama Nuštar i Stari Jankovci, te gradovima Vinkovci i Ilok. Kao glavni izvori buke zabilježeni su tranzitni promet teških kamiona (Vinkovci, Opatovac, općina Nuštar, Stari Jankovci i Borovo), željeznički promet (općina Tovarnik, jer kroz njezino središte prolazi pruga), industrijski pogoni (Agro-Tovarnik u Tovarniku i dr.) i detonacije mina sakupljenih razminiranjem (Bršadin i Bogdanovci).

Tabela 8: Osnovni razvojni problemi i potrebe u vezi s bukom

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatak sustavnoga praćenja razine buke. - Niska razina informiranosti o „onečišćenju bukom“. 	<ul style="list-style-type: none"> - Izraditi kartu buke i potrebne akcijske planove, te poticati njihovu provedbu.

2.3.6. Zaštita prirode, biološka i krajobrazna raznolikost

- U Vukovarsko-srijemskoj županiji zaštićeno je oko 0,55% ukupne površine (znatno manje od hrvatskoga prosjeka koji iznosi 9%) što uključuje tri posebna rezervata, pet spomenika prirode, tri značajna krajobraza, tri park-šume i četiri spomenika parkovne arhitekture. Za zaštitu je predloženo još 20-ak vrijednih prirodnih područja i devet područja vrijednih cjelina prirodnog i kultiviranoga krajobraza.
- Najznačajnije je područje spačvanski bazen sa oko 42.000 ha. Ulaskom Hrvatske u EU neka će od tih područja ući u europsku mrežu zaštićenih prirodnih vrijednosti NATURA 2000, što će značajno unaprijediti odnos prema prirodnim vrijednostima. Ovim će činom Vukovarsko-srijemska županija dobiti i znatno veće površine koje su na neki način zaštićene.
- Iskustva sa vođenjem politike zaštite prirode još su uvijek vrlo mala, što je jedan od razloga relativno slabe svijesti dijela javnosti o potrebi sustavne brige i ulaganja u zaštitu prirode. Očuvanjem prirodne baštine bavi se Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Županije, koja je započela sa radom u ožujku 2008. godine, za čiji je djelotvoran rad potrebno osigurati odgovarajuće ljudske, materijalne i financijske resurse.
- Za vođenje djelotvorne politike zaštite okoliša na županijskoj razini potrebno je donijeti još niz strateških dokumenata te razviti odgovarajuće informacijske sustave i druge alate za praćenje i ocjenjivanje biološke i krajobrazne raznolikosti.
- Prekogranična suradnja u mjerama zaštite prirodnih vrijednosti, prvenstveno Dunava i ostalih pograničnih rijeka, nije razvijena u dovoljnoj mjeri.

Tabela 9: Osnovni razvojni problemi i potrebe u vezi s bioraznolikosti

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Nedovoljni ljudski, materijalni i financijski resursi za sustavnu zaštitu prirode.</i> - <i>Nekonzistentna provedba postupka utvrđivanja stanja očuvanosti staništa i vrsta.</i> - <i>Nedostatak važnih planskih dokumenata (Program zaštite prirode Vukovarsko-srijemske županije, Planovi upravljanja zaštićenim dijelovima prirode, Pravilnici o unutarnjem redu za zaštićene prirodne vrijednosti, Programi sanacije, itd).</i> - <i>Nedovoljno razvijena svijest javnosti i pojedinih institucija o potrebi očuvanja ugroženih vrsta i staništa prilikom prostornoga planiranja te sustavne institucionalne brige o zaštiti prirode.</i> - <i>Nedovoljno razvijena prekogranična suradnja u mjerama zaštite prirodnih vrijednosti,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Osigurati potrebne ljudske i financijske resurse koji će omogućiti sustavno praćenje stanja biološke raznolikosti, održavanje nadzora, realizaciju planiranih projekata (istraživanja, reintrodukcije, podizanje razine svijesti o važnosti zaštite, edukacije i sl.).</i> - <i>Uspostava informacijskog sustava biološke i krajobrazne raznolikosti. Provesti cjelovitu inventarizaciju vrsta i staništa u županiji, te osigurati postupke praćenja stanja (eng. monitoring).</i> - <i>Nužno ugrađivanje mjera i uvjeta zaštite prirode u prostorne planove nižeg reda, te jačanje provedbe postojećih propisanih mjera.</i> - <i>Izrada planova upravljanja zaštićenim dijelovima prirode i područjima ekološke mreže te akcijskih planova za zaštićene dijelove prirode.</i> - <i>Potrebno je provesti novu reviziju stanja šuma kao polaznu točku za razradu mjera sustavnog</i>

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<i>prvenstveno Dunava i ostalih pograničnih rijeka.</i>	<p><i>održavanja šumskih područja.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>– Prirodni je krajobraz potrebno pošumljavati autohtonim vrstama te ih sačuvati od prenamjene koja vodi smanjenju biološke raznolikosti. Sustavno pošumljavati i obnavljati vegetaciju tla kao preventiva eroziji.</i> <i>- Jačati prekograničnu suradnju po pitanju upravljanja i zaštite rijeka Dunav, Sava i Bosut.</i> <i>- Povezivanje prirodne i kulturne baštine s ciljem poticaja lokalnog razvoja.</i> <i>- Jačanje uloga NVU-a u zaštiti prirode.</i>

2.3.7. Praćenje stanja okoliša i informacijski sustav okoliša

- Izrađeno je Izvješće o stanju okoliša (2006.), Program zaštite okoliša za četverogodišnje razdoblje: 2007. – 2010. godine te Procjena ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara od djelovanja prirodnih i tehničko-tehnoloških nesreća i katastrofa, te ratnih djelovanja i terorizma (2009.).
- Prikupljanje podataka za nacionalni Informacijski sustav zaštite okoliša je u tijeku. Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša Županije dostavlja tražene podatke Agenciji za zaštitu okoliša.
- Registar onečišćavanja okoliša (ROO) vodi Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša. Evidentirane su razlike između prikupljenih podataka u bazi Katastra emisija u okoliš i podataka koje posjeduje Agencija za zaštitu okoliša u svezi proizvedenog, prikupljenog ili oporabljeno/zbrinutog otpada, kao i podataka u svezi ispusta u zrak i vode. Ipak, razlike se s vremenom smanjuju zbog boljeg odaziva poslovnih subjekata glede dostave podataka.
- Budući da ne postoji sustavno izvještavanje na temu zaštite okoliša, javnost je nedovoljno informirana o njegovom stanju.

Tabela 10: Osnovni razvojni problemi i potrebe praćenja stanja okoliša

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> <i>– Nedostatak kapaciteta za prikupljanje, obradu, pohranjivanje, razmjenu i uporabu podataka za Informacijski sustav zaštite okoliša.</i> <i>– Baza podataka ROO-a (Registar onečišćavanja okoliša) ne sadrži aktualne podatke i pokazuje nizak stupanj organizacije.</i> <i>– Nedovoljna informiranost javnosti o stanju okoliša.</i> <i>– Izvješće o stanju okoliša i Program zaštite okoliša na snazi su do kraja 2011. godine.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> <i>– Uspostaviti cjeloviti informacijski sustav praćenja stanja okoliša.</i> <i>– Javnosti osigurati pristup informacijama (dostupnost aktualnih baza, izvješća i programa na internetu).</i> <i>– Izraditi Izvješće o stanju okoliša i Program zaštite okoliša za naredno razdoblje.</i>

2.4. Ljudski resursi i tržište rada

2.4.1. Demografska obilježja

- Prema popisu iz 2001. godine Vukovarsko-srijemska županija ima **204.768** stanovnika, a prema procjeni Državnog zavoda za statistiku iz 2009. godine **197.472** stanovnika.
- Posebno obilježje Županije predstavlja relativno visok udjel nacionalnih manjina u ukupnome broju stanovnika. S udjelom od oko 20% VSŽ ima najveći udjel nacionalnih manjina među županijama.
- Unatoč značajnom udjelu ruralnog stanovništva, **gustoća naseljenosti je iznadprosječna**, što se može ocijeniti kao važna razvojna prednost u odnosu na druge županije ruralnoga karaktera. Županija bilježi gustoću naseljenosti od 83,4 st/km² u 2009. godini, po čemu se nalazi na osmomu mjestu od 20 županija. Od slavonskih županija jedino Brodsko-posavska županija bilježi nešto veću gustoću naseljenosti.
- U razdoblju 1991. – 2001., broj se stanovnika smanjio čak za 12,3%, što se prvenstveno može pripisati posljedicama ratnih stradanja. Podaci o kretanju broja stanovnika u razdoblju 2001. – 2009. pokazuju da su negativna demografska kretanja nastavljena. U 2009. godini broj se stanovnika u odnosu na 2001. godinu smanjio za dodatnih 4,8%, što je izuzetno visoko smanjenje s obzirom na to da se radi o mirnodopskom razdoblju. Čak i ako se uzme u obzir stupanj pogreške, jasno je da je demografska situacija vrlo nepovoljna. Prema istim se podacima, **Vukovarsko-srijemska županija nalazi u grupi županija s najlošijim demografskim pokazateljima**. Točnije govoreći, samo pet županija bilježi lošije pokazatelje kretanja broja stanovnika od Vukovarsko srijemske županije.

Tabela 11: Kretanje broja stanovnika u slavonskim županijama

	2001.	2005.	2009.	Promjena 2009/2001 (u %)
Vukovarsko-srijemska	204.768	200.515	197.472	-3,6%
Brodsko-posavska	176.765	175.181	172.681	-2,3%
Osječko-baranjska	330.506	326.275	319.239	-3,4%
Požeško-slavonska	85.831	84.286	81.891	-4,6%
Virovitičko-podravska	93.389	90.671	87.596	-6,2%
REPUBLIKA HRVATSKA	4.439.635	4.441.989	4.429.078	-0,2%

Izvor: DZS, procjena je izračun autora

- Negativni demografski trendovi su karakteristični za većinu slavonskih županija čime se **Vukovarsko-srijemska županija uklapa u širi trend smanjenja broja stanovništva na području istočne Hrvatske**.
- Premda su demografski pokazatelji vrlo negativni, treba istaknuti da bi isti bili puno lošiji bez znatnih ulaganja u obnovu stambenih objekata i javnu infrastrukturu nakon završetka Domovinskog rata. Samo radi ilustracije, prema podacima Ministarstva

regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva za provedbu Programa obnove i stambenog zbrinjavanja na području grada Vukovara utrošeno je u razdoblju 1998.-2008. 1,5 milijardi kuna.

- Prema demografskim procjenama krajem 2008. godine 48,7% ukupnoga broja stanovnika živjelo je u pet županijskih gradova, dok je preostalih 51,3% stanovnika živjelo u 26 općina. Na osnovi udjela gradskog stanovništva u ukupnome stanovništvu Županija se nalazi na 16. mjestu od 20 županija, što potvrđuje njezin izrazito **ruralni karakter**.
- Prema broju i udjelu stanovnika prevladavaju lokalne jedinice između 3.000 i 10.000 stanovnika, koje čine čak 61% svih jedinica te 49,7% ukupnog stanovništva. Povoljna je činjenica da vrlo mali udjel imaju jedinice s manje od 1.500 stanovnika i po tome je Vukovarsko-srijemska županija puno bolja od nacionalne razine na kojoj taj udjel iznosi 14,6%.
- Podaci o promjeni broja stanovnika pokazuju da su **najugroženije najmanje lokalne jedinice, jer najbrže gube stanovništvo**. Međutim, za Županiju je poseban problem što i veliki urbani centri gube stanovništvo, a što se onda odražava na ukupni rezultat cijele Županije.

Tabela 12: Demografska struktura lokalnih jedinica i promjene u razdoblju 2001.-2008.

Broj stanovnika	Broj JLS-a	Udjel u ukupnome broju JLS-a	Udjel u ukupnome broju stanovnika	Promjena broja stanovnika 2008.-2001.
0-1.500	2	6,5%	0,7%	-12,0%
1.500-3.000	7	22,6%	8,2%	-6,5%
3.000-10.000	19	61,3%	49,7%	-4,4%
10.000-25.000	1	3,2%	7,4%	2,9%
25.000-50.000	2	6,5%	33,3%	-2,4%
Ukupno	31	100,0%	100,0%	-4,5%

Izvor: DZS

- **Prirodni prirast** kao razlika živorođenih i umrlih osoba u Vukovarsko-srijemskoj županiji je **kontinuirano negativan** u posljednjih pet godina, s time da se 2005. godine sa -281 povećao na -402. Još je nepovoljniji podatak da se negativni prirast u istom razdoblju značajno povećao, što se vidi i kroz smanjenje vitalnog indeksa (broj živorođenih na 100 umrlih) sa 88,0 u 2005. na 82,9 u 2009. godini.
- Situacija je samo donekle manje teška, ako se uzme u obzir da su pokazatelji za neke druge slavonske županije još nepovoljniji, kao npr. za Osječko-baranjsku županiju koja bilježi prosječnu vrijednost vitalnog indeksa 74,9 u razdoblju 2005. – 2009. ili Virovitičko-podravske županije u kojoj iznosi 68,8.
- Pored negativnoga prirodnog prirasta Županija kontinuirano bilježi i **negativni saldo migracije**, što znači da se više stanovništva odseljava nego doseljava. Međutim, saldo je značajno varirao u razdoblju 2005. – 2009. Primjetan je pad negativnog salda migracija u 2007. i 2008. godini koje su bile obilježene vrlo dobrim gospodarskim rastom, dok je u

kriznoj 2009. godini zabilježen izrazito visoki porast negativnog salda, prije svega zbog manjeg broja doseljenih osoba te porasta odseljavanja u inozemstvo.

- **Glavni čimbenik negativnog salda migracija su migracije u druge županije**, u kojima broj odseljenih značajno nadmašuje broj doseljenih osoba. Migracije u inozemstvo godinama su bile pozitivne sve do 2009. godine kada je kao očita posljedica snažne gospodarske krize u Županiji i cijeloj zemlji te široj regiji zabilježen značajan negativni saldo.
- Migracije su **negativnije utjecale na promjenu ukupnoga broja stanovnika u odnosu na prirodni prirast**. Negativni je saldo migracija „odgovoran“ za otprilike 63% ukupnog smanjenja broja stanovnika, a negativni prirodni prirast za oko 37% u razdoblju 2005 – 2009.
- Prema udjelu osoba koje su emigrirale u odnosu na radno-sposobno stanovništvo, proizlazi da **Županija bilježi iznadprosječnu razinu iseljavanja stanovništva**.

Tabela 13: Ukupno doseljeno i odseljeno stanovništvo u Vukovarsko-srijemskoj županiji

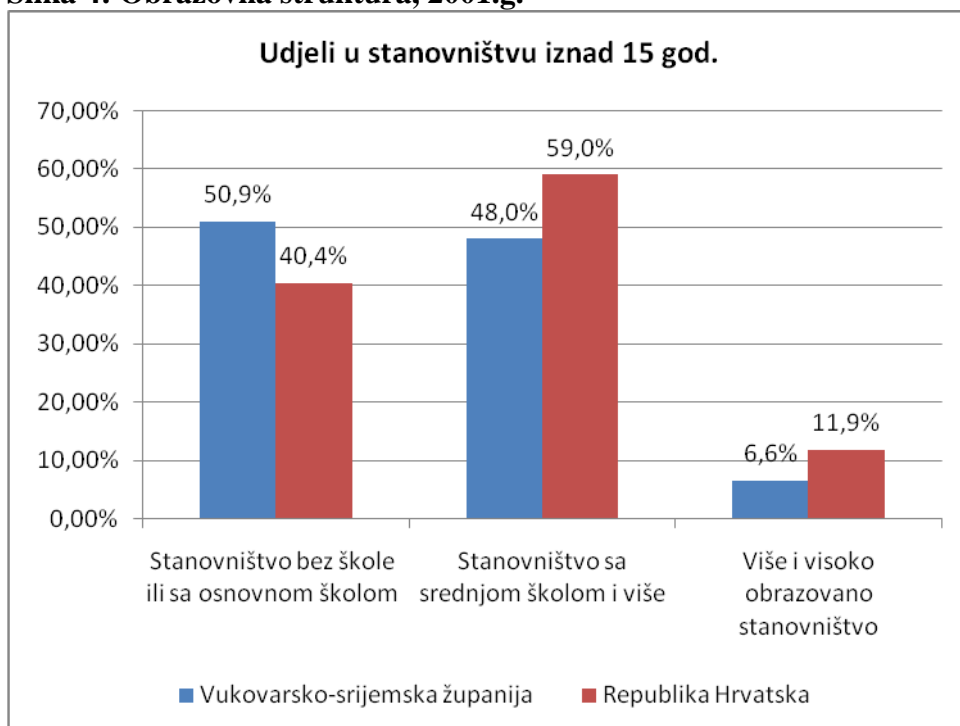
Godina	Doseljeni			Odseljeni			Saldo ukupne migracije	Saldo migracije među županijama	Saldo migracije s inozemstvom
	ukupno	iz druge županije	iz inozemstva	ukupno	u drugu županiju	u inozemstvo			
2005.	1.528	938	590	2.246	1.822	424	-718	-884	166
2006.	1.677	1.063	614	2.380	1.800	580	-703	-737	34
2007.	2.121	1.267	854	2.312	1.714	598	-191	-447	256
2008.	1.749	986	763	1.996	1.496	500	-247	-510	263
2009.	1.274	845	429	2.284	1.480	804	-1.010	-635	-375
kum. 2005-09	8.349	5.099	3.250	11.218	8.312	2.906	-2.869	-3.213	344

- Pokazatelji dobne strukture stanovništva ukazuju na **trend postupnog starenja stanovništva**, što je u skladu s trendom na nacionalnoj razini. Premda županija bilježi relativno niži udjel starijeg stanovništva u odnosu na mlađe stanovništvo, u usporedbi s nacionalnom razinom situacija se pogoršava, što je prvenstveno posljedica sve slabijega prirodnog prirasta. Tako se indeks starosti, koji se računa kao broj osoba starijih od 60 godine na 100 osoba mlađih od 20 godina, povećao sa 77,3 na 88,1 između 2001. i 2007. godine.
- Svi korišteni demografski pokazatelji samo potvrđuju da je situacija jako loša te da bi u slučaju nastavljanja s negativnim trendovima **demografska struktura mogla postati ozbiljna zapreka budućem razvoju županije**.

2.4.2. Obrazovna struktura

- Vukovarsko-srijemska županija bilježi **ispodprosječni udjel obrazovanog stanovništva**, odnosno stanovništva s formalnim obrazovanjem koje je starije od 15 godina. Jednako tako, Županija bilježi gotovo **dvostruko niži udjel više i visoko-obrazovanog stanovništva** u odnosu na nacionalni prosjek, što dodatno potvrđuje lošu obrazovnu strukturu stanovništva. Posebno zaostaje prema udjelu osoba s magisterijem i doktoratom znanosti u odrasloj stanovništvu u odnosu na nacionalni prosjek (koji iznosi 0,12%, što je osjetno niže od 0,54%, odnosno hrvatskoga prosjeka).
- Među lokalnim jedinicama, očekivano, postoje izrazite razlike u pogledu razine obrazovanosti. Najslabiju razinu obrazovanosti bilježe lokalne jedinice sa izrazito visokim udjelom poljoprivrednog stanovništva. S druge strane najbolju obrazovnu strukturu bilježe tri najveće jedinice, Vukovar, Vinkovci i Županja.

Slika 4: Obrazovna struktura, 2001.g.

Izvor: DZS, Popis stanovništva 2001.

- **Upisani broj studenata** s prebivalištem na području Vukovarsko-srijemske županije u 2008/2009. godini **porastao je** u odnosu na 2004/2005. godinu za 10,5% što je jako dobar rezultat, pogotovo ako se uspoređi sa situacijom na nacionalnoj razini na kojoj se bilježi porast broja studenata za 7,1%. Jako dobra dinamika broja studenata može se, između ostalog, povezati sa otvaranjem Veleučilišta u Vukovaru, koje je srednjoškolcima sa županijskoga područja pružilo dodatne mogućnosti za nastavak školovanja.
- Međutim, **prema udjelu upisanih studenata** u referentnoj dobnoj skupini stanovništva (20 – 24. godine) Županija još uvijek znatno **zaostaje za nacionalnim prosjekom**. Tako je udjel upisanih studenata u ak. god. 2008/2009. u stanovništvu 20-24. godine za županiju iznosio 32,6%, dok je na razini Hrvatske taj postotak iznosio 44,5%.

- Od ukupnoga broja upisanih studenata njih je **62,9% bilo upisano na sveučilišne studije**, što je nešto **manji udjel u odnosu na nacionalni prosjek**, prema kojem je 67,1% studenata bilo upisano na sveučilišne studije, a ostatak na stručne studije.

Tabela 14: Broj i udjel upisanih studenata prema mjestu prebivališta

Ime	Broj upisanih studenata u ak. g. 2008/2009.	Rast broja upisanih studenata u odnosu na 2004/2005.	Udjel upisanih studenata 2008/2009. u stan. 20-24 g.	Udjel diplomiranih studenata 2008. u stan. 20-24 g.
VSŽ	4.543	10,5%	32,6%	5,62%
Republika Hrvatska	134.188	7,1%	44,5%	8,37%

- Prema udjelu diplomiranih studenata u referentnoj populaciji zaostatak županije za nacionalnim prosjekom nešto je veći nego kod udjela upisanih studenata, što je najvećim dijelom posljedica relativno niže početne osnovice. Međutim, zbog bržeg rasta udjela upisanih studenata u budućnosti se može očekivati povećanje udjela diplomiranih studenata.
- **Otvaranjem veleučilišta u Vukovaru značajno se povećao broj studenata koji studiraju na području Županije**, pa ih je tako u ak. god. 2008/2009. bilo upisano 1.165 od čega 828 na veleučilištu u Vukovaru, a ostatak u Vinkovcima (odjeli Šumarskog i Poljoprivrednog fakulteta iz Zagreba i Osijeka).
- **Broj osoba koje su magistrirale i doktorirale s područja županije prilično je nizak.** Tako su 2008. godine magistrirale svega 24 osobe, a doktorirala samo jedna.

Tabela 15: Razvojni problemi i potrebe u pogledu demografskih i obrazovnih obilježja

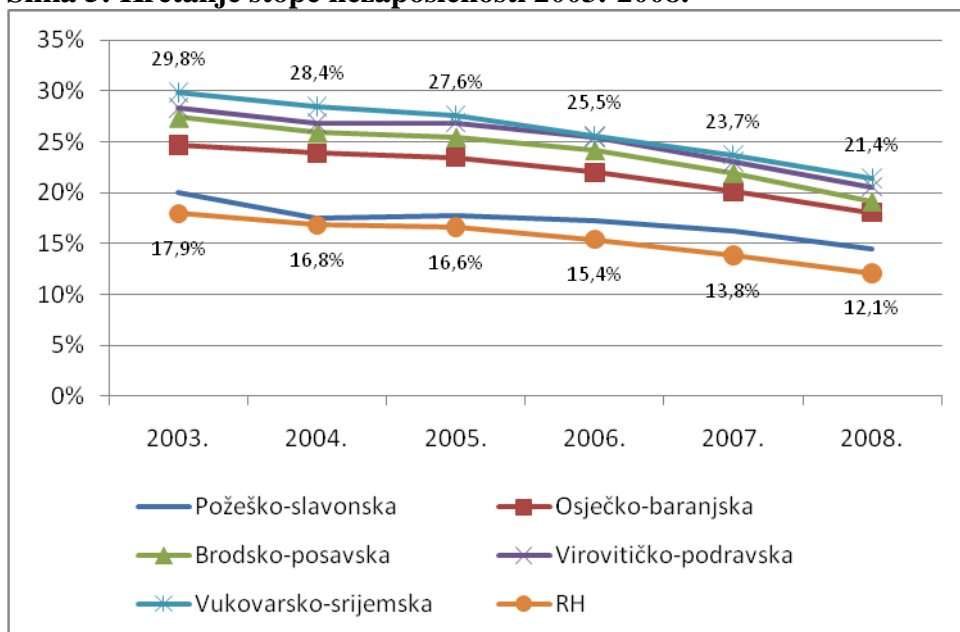
RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<p><u>Demografska obilježja</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Vrlo jak i kontinuiran proces depopulacije, prema kojem se županija svrstava među najugroženija područja RH. Prema podacima DZS-a, u posljednjih je osam godina broj stanovnika smanjen za čak 4,8%. - Migracije stanovništva u druge krajeve Hrvatske i inozemstvo. Poseban problem predstavlja odljev visoko kvalificirane radne snage - Bilježi se visoki porast negativnoga prirodnog prirasta, kao posljedica pada nataliteta. - Najbrži pad broja stanovnika bilježe manje lokalne jedinice, do 3.000 stanovnika. Međutim, pad bilježe čak i najveći urbani centri, Vinkovci i Vukovar. 	<p><u>Demografska obilježja</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ispitati mogućnosti za uvođenje dodatnih pronatalitetnih mjera na lokalnoj i županijskoj razini. - Donijeti nove mjere za zadržavanje i povratak mladih osoba s visokoškolskom naobrazbom. Posebnu pozornost usmjeriti na rješavanje stambenih potreba mladih obitelji. - Povećati investicije u područja koja su od ključne važnosti za kvalitetu života mladih obitelji, kao što su kvaliteta predškolskih i školskih institucija te sportskih i kulturnih programa.

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<p>- <i>Premda je starosna struktura stanovništva još uvijek relativno povoljna s obzirom na prosjek RH, primjetan je ubrzani porast udjela starijega u odnosu na mlado stanovništvo.</i></p> <p><u>Obrazovna struktura</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Općenito, loša obrazovna struktura, s velikim udjelom osoba bez formalnog obrazovanja.</i> - <i>Značajno zaostajanje u pogledu udjela stanovništva s višim i visokim obrazovanjem, a posebno s magisterijem i doktoratom znanosti u odnosu na prosjek Hrvatske.</i> - <i>Slabe mogućnosti studiranja u županiji, a koje su tek odnedavno poboljšane otvaranjem Veleučilišta u Vukovaru.</i> - <i>Slaba infrastruktura za studiranje, nedostatak smještajnih kapaciteta i izvan-nastavnih programa za studente.</i> 	<p><u>Obrazovna struktura</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Mjerama financijske i druge potpore podržati rast broja upisanih studenata.</i> - <i>Poboljšati postojeće modele stipendiranja studenata te poticanja zapošljavanja visoko-obrazovanih u javnome i privatnome sektoru.</i> - <i>Posebno poticati odlaske na magisterije i doktorske studije.</i> - <i>Razvijati pogodno okruženje za studiranje koje će privući buduće studente i znanstveno-obrazovno osoblje (od kvalitete studijskih programa, smještaja studenata i nastavnika, do ponude sportskih, kulturnih i zabavnih programa).</i> - <i>Ispitati mogućnosti za poticanje zapošljavanja studenata za vrijeme studija. Razviti bolji dijalog s poslodavcima na tu temu.</i>

2.4.3. Tržište rada

- **Stopa nezaposlenosti u Županiji značajno je viša od nacionalnoga prosjeka (2008. 21,4% u Županiji prema 12,1% u RH).** Točnije rečeno, Vukovarsko-srijemska županija je županija s najvećom stopom nezaposlenosti u RH. Ipak, u razdoblju 2003. – 2008. stopa je nezaposlenosti značajno smanjena, i to sa 29,8% u 2003. na 21,4% na u 2008. godini.
- Visoka stopa nezaposlenosti nije specifičnost Vukovarsko-srijemske županije, već obilježava gotovo sve slavonske županije. To ukazuje na povezanost visoke stope nezaposlenosti i strukturnih obilježja područja koje je šire od same županije.
- Nakon niza godina uzastopnog pada broja nezaposlenih, 2009. i 2010. godina obilježene su njegovim rastom uslijed ekonomske krize. Međutim, kao što pokazuje sljedeća slika, **povećanje broja nezaposlenih osoba u kriznoj 2009. i 2010. godini bilo je puno manje izraženo nego na nacionalnoj razini.** Dapače, Vukovarsko-srijemska županija zabilježila je najmanji relativni porast broja nezaposlenih osoba u razdoblju 2008. – 2010. u odnosu na sve druge županije.

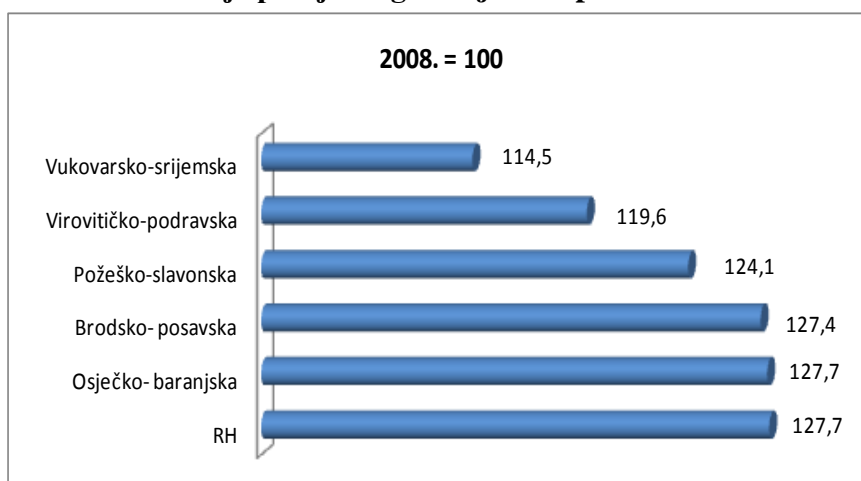
Slika 5: Kretanje stope nezaposlenosti 2003.-2008.

Izvor: HZZ za nezaposlene, Porezna uprava za zaposlene osobe

- **Uzroke relativno slabijeg rasta nezaposlenosti treba tražiti dijelom u sektorskoj strukturi zaposlenih** jer u njoj, Županija bilježi ispodprosječni udjel zaposlenih u sektorima koji su posebno teško pogođeni krizom, poput prerađivačke industrije. Istovremeno bilježi i iznadprosječne udjele zaposlenih u poljoprivrednome i javnome sektoru, kod kojih je razina otpuštanja puno manja nego u ostalim sektorima.

Slika 6: Povećanje prosječnoga broja nezaposlenih osoba 2008.-2010.

Izvor: HZZ

- Treba istaknuti i da je **potražnja za radnom snagom u Županiji doživjela značajan pad**. Prema podacima HZZ-a broj je prijavljenih potreba za radnicima u 2010. godini smanjen je za 28,2% u odnosu na 2008. godinu. Na nacionalnoj razini zabilježen je pad od 26,1% za isto razdoblje.

- Od ukupnog broja nezaposlenih čak je 24,3% **osoba nezaposleno dulje od tri godine**. To pokazuje da je za znatan broj nezaposlenih osoba (ponovno) zapošljavanje vrlo upitno, a posebno u situaciji gospodarske krize. Ovaj problem nije posebnost Vukovarsko-srijemske županije, jer i brojne druge županije bilježe slične probleme.
- **Prema udjelu mladih (15-29 godina) u ukupnome broju nezaposlenih, Vukovarsko-srijemska županija nalazi se među tri najlošije županije u Hrvatskoj.** Dok je u **prosincu 2010.** udjel mladih među nezaposlenima na nacionalnoj razini iznosio **33,0%**, u Županiji je udjel mladih iznosio **35,9%**.
- Prema strukturi obrazovanosti nezaposlenih Županija bilježi slične karakteristike kao i većina ostalih županija. Naime, dominiraju nezaposleni sa srednjom stručnom spremom, zatim bez formalnog obrazovanja, dok je najmanji udjel više i visoko obrazovanih osoba. Pri tome je udjel ovih posljednjih značajno niži u odnosu na nacionalni prosjek (**5,35% u Županiji, 9,4% na razini RH u prosincu 2010.**), što je logično obzirom na slabiju razinu obrazovanja u odnosu na nacionalni prosjek. Ipak, primjetno je kako **udjel više i visoko-obrazovanih osoba među nezaposlenima jako brzo raste**. Dok je udjel prosječnog broja nezaposlenih osoba više i visoke spreme u 2008. godini bio 3,73%, u 2010. godini udjel prosječnog broja nezaposlenih spomenute obrazovne razine je iznosio 5,05%.
- Prema rezultatima ankete poslodavaca o očekivanjima u 2010. godini proizlazi da se za Vukovarsko-srijemsku županiju očekuje vrlo malo pozitivno neto zapošljavanje, odnosno mala pozitivna razlika između očekivanih otpuštanja i očekivanog zapošljavanja radnika, što zapravo upućuje na zaključak **o stagnaciji kretanja na tržištu rada** u tekućoj godini.

Tabela 16: Razvojni problemi i potrebe na području tržišta rada

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Izrazito visoka stopa nezaposlenosti odnosno Vukovarsko-srijemska županija je županija s najvećom stopom nezaposlenosti.</i> - <i>Izrazito visoka stopa nezaposlenosti mladih. Obrazovni programi nisu dovoljno prilagođeni potrebama tržišta rada, čime se umanjuju šanse mladih za zaposlenje.</i> - <i>Sve veći udjel visoko-obrazovanih u ukupnome broju nezaposlenih kao rezultat niske konkurentnosti gospodarstva i poslodavaca, tj. zbog ograničenoga broja odgovarajućih poslova za ovu razinu obrazovanja.</i> - <i>Značajan udjel dugotrajno nezaposlenih u ukupnome broju nezaposlenih, što otežava mogućnosti njihovog zaposlenja zbog teže prilagodbe potrebama tržišta rada.</i> - <i>Slaba ponuda mogućnosti za prekvalificiranje nezaposlenih osoba. Nedovoljno razvijeni programi cjeloživotnog obrazovanja i slabi poticaji za uključivanje osoba u programe.</i> - <i>Velik broj radno sposobnog stanovništva primatelji su socijalne pomoći, dijelom i zbog</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>U suradnji sa HZZ-om ocijeniti mogućnosti uvođenja dodatnih poticajnih mjera za zapošljavanje nezaposlenih osoba financiranih iz proračuna lokalnih jedinica i županije te izdvajanja većih sredstava za postojeće mjere iz državnog proračuna. Posebno voditi računa o marginaliziranim skupinama i mogućnostima za njihovo zapošljavanje.</i> - <i>Potaknuti bolje usklađivanje obrazovnih programa u srednjemu i visokom školstvu u skladu sa potrebama gospodarstva te razvojnim potencijalima županije. Prilagoditi upisnu politiku te planirati odgovarajuća ulaganja u opremu i nastavničke kadrove sukladno potrebama gospodarstva.</i> - <i>Uključiti iskusne stručnjake iz gospodarstva (aktivne ili umirovljene) u obrazovne aktivnosti u okviru redovnog srednjoškolskog i visokoškolskog obrazovnog programa kao i programa cjeloživotnog obrazovanja (npr. kao gosti predavači).</i> - <i>Sustavno poticati samozapošljavanje kroz obrazovne programe iz područja poduzetništva i</i>

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<p><i>nedovoljno objektivnih kriterija za primanje pomoći, te su kao takvi nedovoljno zainteresirani za traženje zaposlenja.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Niska razina uključenosti u formalne i neformalne programe cjeloživotnog obrazovanja</i> - <i>Velik broj radno sposobnog stanovništva primatelji su socijalne pomoći, te su kao takvi nedovoljno motivirani za traženje zaposlenja.</i> 	<p><i>stručnu podršku za započinjanje konkretnih poduzetničkih projekata.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Razvoj i uvođenje školskih programa za upoznavanje učenika sa osnovama poduzetništva.</i> - <i>Razvijati interes poslodavaca za pružanje mogućnosti obavljanja kvalitetne stručne prakse</i> - <i>Uključivanje većeg broja osoba u programe cjeloživotnog obrazovanja</i> - <i>Sustavno pratiti i kontinuirano poticati podizanje kvalitete programa cjeloživotnog obrazovanja.</i> - <i>Sustavno održavati dijalog između poslodavaca, obrazovnih institucija, HZZ-a te županije, gradova i općina u pogledu problema i mogućnosti za poboljšanja stanja županijskog tržišta rada.</i>

2.5. Stupanj razvijenosti i gospodarstvo

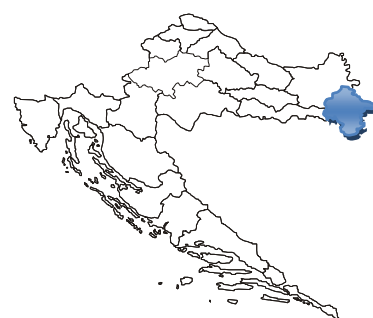
2.5.1. Stupanj društveno-gospodarske razvijenosti

Područje Vukovarsko-srijemske županije prije Domovinskog rata bilo je gospodarski vrlo razvijeno s visokoproduktivnom poljoprivredom i snažnom prerađivačkom industrijom, dok je 13 godina nakon mirne reintegracije na začelju ljestvica razvijenosti i konkurentnosti Hrvatske. Ogromne izravne ratne štete na području županije, procijenjene na 4,1 milijarde eura, te vrlo velike neizravne posljedice rata osjećat će se i u nadolazećemu desetljeću, pogotovo zato što su globalni i tranzicijski procesi učinili nekonkurentnim pretežiti dio stare industrijske osnove. Republika Hrvatska u razdoblju 1998. – 2006. uložila je u obnovu kuća, stanova i infrastrukture više od 0,6 milijardi eura, međutim potrebno je poticati privatna i strana ulaganja koja će potaknuti dinamičan gospodarski rast nužan za dostizanje hrvatskog prosjeka.

Tabela 17: Osnovni gospodarski pokazatelji, 2008.

	Republika Hrvatska	Središnja i Istočna (Panonska) Hrvatska	Vukovarsko-srijemska županija
BDP mil. kn	342.159	72.869	9.520
BDP mil. EUR	47.370	10.088	1.318
Hrvatska = 100	100,0	21,3	<u>2,8</u>
BDP po stanovniku, kn	77.158	56.194	48.010
BDP po stanovniku, EUR	10.682	7.780	6.647
Hrvatska = 100	100,0	72,8	<u>62,2</u>

Izvor: DZS

Prema posljednjim dostupnim podacima (za 2008.) županijski je BDP po stanovniku bio niži za otprilike 40% od nacionalnog prosjeka, po čemu je Županija zauzela pretposljednje mjesto u Hrvatskoj. Za usporedbu regija Panonska Hrvatska bilježi oko 30% niži BDP po stanovniku od prosjeka, što znači da županija zaostaje i za prosjekom regije. Slični su rezultati županije i prema drugim mjerilima razvijenosti.

U lipnju 2010. Ministarstvo je regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva objavilo rezultate rangiranja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema **indeksu razvijenosti**. Indeks je razvijenosti² kompozitni pokazatelj stupnja razvijenosti JLP(R)S-a a sastoji od pet osnovnih pokazatelja:

- dohodak po stanovniku
- stopa nezaposlenosti
- prihodi proračuna bez pomoći središnje države i ostalih subjekata
- kretanje stanovništva
- stopa obrazovanosti

² Detaljniji opis metodologije izračuna indeksa razvijenosti nalazi se u Uredbi o indeksu razvijenosti (NN 63/2010).

- S vrijednošću indeksa razvijenosti od 20,57% (prosjek RH=100%) **Vukovarsko-srijemska županija zauzima pretposljednje, dvadeseto, mjesto od svih županija** uključujući i grad Zagreb. Nizak plasman Vukovarsko-srijemske županije potvrđuje da trenutno, prema stupnju razvijenosti, znatno zaostaje za nacionalnim prosjekom. Međutim, podatak da se od pet posljednje plasiranih županija njih četiri nalaze u Slavoniji pokazuje kako problem velikog zaostajanja nije specifičnost samo ove županije, već da se radi o **širem, regionalnom, problemu niske razvijenosti**.
- Prema rezultatima rangiranja lokalnih jedinica najbolje je plasirana jedinica grad Vinkovci, koji se nalazi na 170. mjestu, a najlošija je Gunja, na 540. mjestu (od 556 rangiranih jedinica).

Tabela 18: Rangiranje lokalnih jedinica prema indeksu razvijenosti (od 556)

Ime	Indeks razvijenosti	Rang	Ime	Indeks razvijenosti	Rang
Vinkovci	89,86%	170.	Privlaka	59,85%	447.
Županja	79,97%	243.	Nijemci	59,27%	455.
Vukovar	78,27%	262.	Gradište	57,19%	473.
Ilok	71,10%	342.	Negoslavci	55,91%	481.
Andrijaševci	70,89%	346.	Vrbanja	55,83%	484.
Nuštar	70,18%	354.	Bošnjaci	54,79%	488.
Ivankovo	67,90%	374.	Borovo	54,05%	494.
Lovas	67,71%	376.	Bogdanovci	52,77%	504.
Tovarnik	67,35%	380.	Tompojevci	52,00%	513.
Jarmina	66,38%	388.	Štitar	51,15%	516.
Cerna	64,30%	406.	Babina Greda	49,34%	523.
Vođinci	64,12%	407.	Trpinja	46,62%	530.
Otok	63,58%	411.	Drenovci	46,09%	534.
Stari	63,01%	417.	Markušica	44,61%	537.
Tordinci	62,14%	425.	Gunja	42,85%	540.
Stari Jankovci	60,45%	442.			

Izvor: www.mrrsvg.hr

- Rezultati potvrđuju priličnu homogenost u pogledu stupnja razvijenosti. **Osim tri najveća grada, sve ostale jedinice bilježe indeks razvijenosti manji od 75%**. To je i očekivano, s obzirom na sličnu strukturu gospodarskih aktivnosti manjih jedinica, koja je obilježena vrlo visokim udjelom poljoprivrede, odnosno vrlo slabo razvijenom industrijom, uslužnim sektorom, slabim proračunskim prihodima te relativno visokom stopom nezaposlenosti.

2.5.2. Poslovno okruženje

- Pored dobre geostrateške pozicije, prometne povezanosti te ulaganja u obrazovanje i osnovnu infrastrukturu, osnova za privlačenje i poticanje ulaganja je poticajno neposredno poslovno okruženje, odnosno lakoća poslovanja poduzetnicima. Pored toga, poslovno okruženje uključuje i strateško prepoznavanje procesa u okruženju, na koje vlasti i poduzetnici u Županiji ne mogu izravno utjecati, ali koje bitno utječe na razvojne procese u Županiji.

2.5.2.1. *Gospodarstvo svijeta, Europske unije i Hrvatske*

- Svjetsko se gospodarstvo oporavlja od najdublje recesije nakon Drugog svjetskog rata koju označava, pad BDP-a za 0.6% u 2009. godini. IMF predviđa kako će manje razvijene zemlje biti nositelji dinamike svjetskoga gospodarstva jer će ostvariti stope rasta 4.8% u 2010. i 4.2% u 2011. godini. Međutim, i dalje postoji opasnost od produljivanja recesije jer je oporavak u većini razvijenih zemalja postignut izuzetno povećanje izdataka fiskalne politike (velikim rastom javnog duga) i smanjenjem kamatnih stopa, dok i nadalje postoje znatni strukturni problemi, a financijski je sektor suočen sa znatnim teretom loših plasmana. Stoga se očekuje da će realni rast BDP-a u zemljama EU-a, nakon pada za 4.2% u 2009. godini, usporeno rasti po stopama između 1% i 2%. Za Vukovarsko-srijemsku županiju posebno je nepovoljno jer je došlo do velikoga pada uvozne potražnje Europske unije za čak 12,4% u 2009. godini, uz predviđen oporavak s niskim stopama rasta u slijedećih nekoliko godina.
- Hrvatsko gospodarstvo je nastavilo s padom i u 2010. godini, uz predviđen razmjerno slab rast, koji je podjednak dinamici rasta EU-a u 2011. godini.
- Za Županiju je posebno bitno što su uslijed recesije znatno smanjeni proračunski prihodi središnje države, županija, općina i gradova. Nadalje, otežana je prodaja županijskih proizvoda na hrvatskomu tržištu jer je u 2009. godini zabilježeno smanjenje realnoga prometa trgovine na malo za čak 15%, građevinskih radova za 6%, pad industrijske proizvodnje i broja zaposlenih u industriji za 9% te povećanje stope nezaposlenosti sa 8,4% na 9,7%.
- Unatoč smanjenju realnih kamatnih stopa u EU-u gotovo na 0%, u Hrvatskoj je realna cijena kapitala znatno porasla, s razine ispod 2% u 2008. na gotovo 6% u 2009. godini.³ Zbog visokih cijena kapitala otežano je zaduživanje banaka i sektora poduzeća u inozemstvu. Istodobno su neto izravna strana ulaganja smanjena s gotovo četiri milijarde eura u 2008. na samo 1,1 milijarde eura u 2009. godini. Za 2010. i 2011. godinu predviđa se umjereno povećanje na oko 1,5 milijarde eura, uslijed približavanja datuma punopravnog članstva Hrvatske Europskoj uniji.

Tabela 19: Ključni gospodarski pokazatelji okruženja - realne stope rasta (%)

		2008	2009	2010 (p)	2011 (p)
BDP	Svijet	2.8	-0.6	4.8	4.2
	EU 27	0.5	-4.2	1.0	1.7
	Hrvatska	2.4	-5.8	-0.5	2.0
Uvoz roba i usluga	Svijet	2.9	-11.0	11.4	7.0
	EU 27	1.1	-12.4	3.4	4.6
Izvoz roba i usluga	Hrvatska	1.7	-16.2	2.4	2.5
Cijene sirovina	Nafta	36.4	-36.3	23.3	3.3
	Ostalo	7.5	-18.7	16.8	-2.0
	Hrana				
Inflacija	EU27	3.7	1.0		

³ Pod realnim kamatnim stopama podrazumijevaju se kamatne stope umanjene za stopu godišnje inflacije. Primjerice, u 2008. inflacija je iznosila 6,1%, a kamatna stopa na kredite s valutnom klauzulom 7,5%, što znači da je realna kamatna stopa iznosila 1,4%.

	Hrvatska	5.8	2.2	2.0	2.7
Kamatne stope	LIBOR EUR	4.6	1.2	0.8	1.0
	Hrvatska (s valutnom klauzulom)	7.5	8.1		
Investicije u fiksni kapital (% BDP-a)		27.6	24.7	25.1	25.6
Neto strane investicije (mil. EUR)		3928	1107	1681	1578
Izdaci opće države		40.7	41.9	41.2	41.1
Neto vanjski dug		48.6	60.8	63.3	62.0

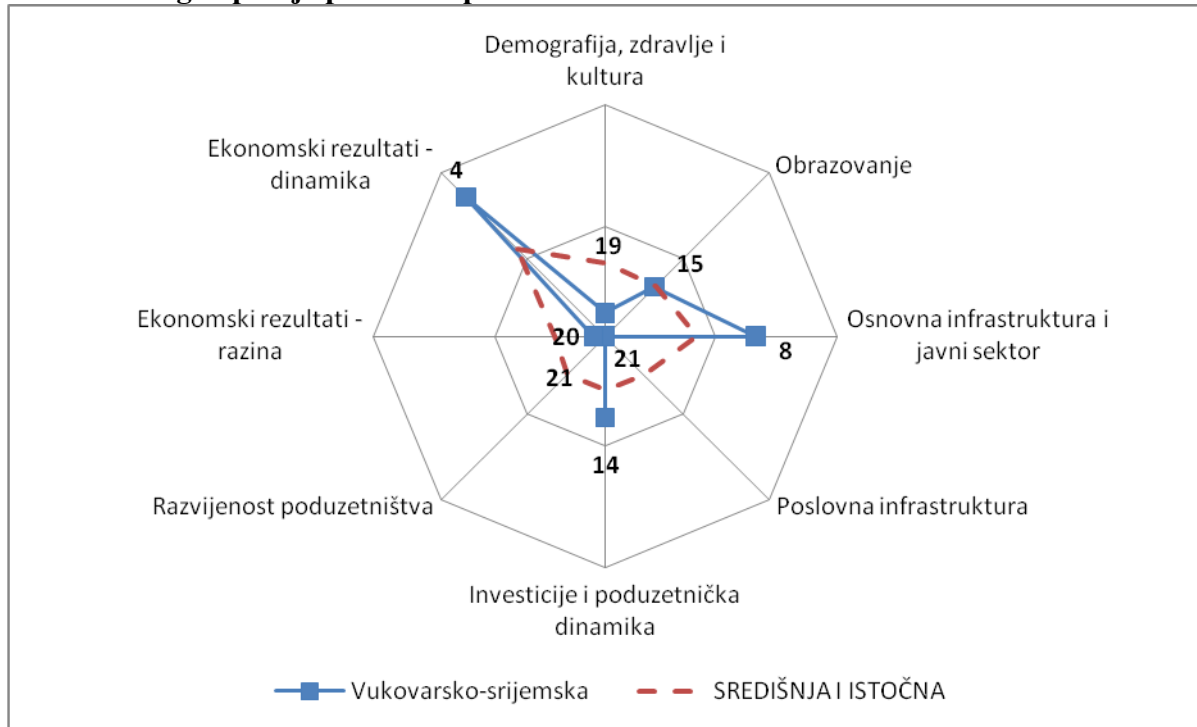
Izvor: IMF, Eurostat, DZS, HNB

- Upravo je očekivano članstvo Hrvatske u EU-U najbitniji pozitivni proces za razvoj Vukovarsko-srijemske županije jer će otvoriti mogućnosti za rast trgovine i ulaganja, ali i omogućiti povećanje sredstava razvojnih fondova.

2.5.2.2. Konkurentnost Vukovarsko-srijemske županije

- Prema nalazima istraživanja koja su prezentirana u publikaciji Regionalni indeks konkurentnosti Hrvatske 2010. godine, Vukovarsko-srijemska županija nalazi se na pretposljednem mjestu među 21 županijom, uključujući i Grad Zagreb. Županije se prema perceptivnom rangu (ocjeni poduzetnika) nalazi na 19. mjestu, dok se prema službenim statističkim pokazateljima nalazi na 20. mjestu
- Tako nizak rang proizašao je kao rezultat niskih vrijednosti niza statističkih i anketnih pokazatelja. Statistički pokazatelji ukazuju da je u okviru poslovnog sektora malo poduzetništvo vrlo slabo razvijeno te **su loši svi pokazatelji broja (tj. gustoće) poduzeća kao i razine ulaganja**. BDP po stanovniku u 2008. bio je drugi najniži u Hrvatskoj, a razina izvoza i porezni prihodi vrlo niski. Županija se nalazi na pretposljednem mjestu prema inovativnosti, a na 18. mjestu prema ocjeni razine tehnološke sofisticiranosti proizvodnje. Također, ocjene izvozne orijentiranosti poduzeća su vrlo slabe.
- U pogledu ocjene faktora poslovnog okruženja, Županija znatno zaostaje u pogledu udjela upisanih (21. mjesto) i diplomiranih studenata (21. mjesto) u referentnoj populaciji. S druge strane, odlična je dinamika broja diplomiranih studenata (4. mjesto). Nadalje, uključenost u predškolsko obrazovanje dvostruko je niža od hrvatskoga prosjeka. Također, bilježi se izraziti nedostatak zdravstvenih stručnjaka (19. mjesto), a vrlo je nepovoljan i migracijski saldo stanovništva (14. mjesto).
- Izrazito su povoljni pokazatelji efikasnosti sudstva poput broja riješenih predmeta po sucu, broja zaostalih sudskih predmeta te brzog rješavanja sudskih predmeta prema kojima se Županija nalazi među prva dva mjesta. **Razina investiranja od strane poduzeća je prilično niska**, a tome je razlog i slaba dostupnost kapitala, odnosno teškoće s kreditiranjem gospodarstva. Također, unatoč dovoljnomu broju zona njihov stupanj iskorištenosti nije zadovoljavajući.

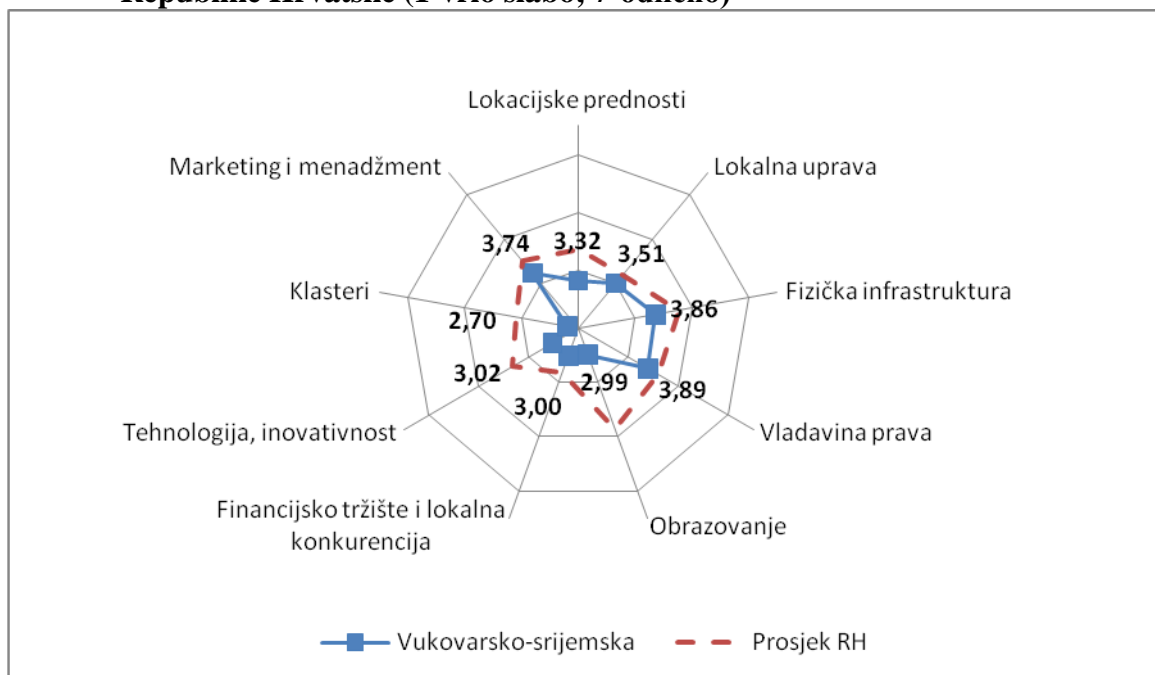
Slika 7: Rang županije prema stupovima konkurentnosti

Izvor: Regionalni indeks konkurentnosti Hrvatske 2010.

- S obzirom na velike potrebe za ulaganjima, Županija bi morala imati izvrsno ukupno poslovno okruženje, koje je posebno privlačno ulagačima. Iako su trenutne prednosti Županije u razmjerno nižim troškovima zemljišta, poslovnoga prostora i rada, nužno je administrativne barijere svesti na minimum, ali i razviti poslovne usluge te društvene djelatnosti koje su bitni faktori konkurentnosti.
- Prema anketi poduzetnika provedenoj 2010. godine, razina vladavine prava u Županiji i kvaliteta fizičke infrastrukture i kvaliteta rada lokalne uprave ne odstupaju bitno od hrvatskog prosjeka. Međutim, poduzetnici osjećaju iznadprosječno velike nedostatke u pogledu razvijenosti klastera, tehnološke razvijenosti i inovativnosti gospodarstva te kvalitete javnog obrazovanja.

Slika 8: Ocjene kvalitete poslovnog okruženja Vukovarsko-srijemske županije i Republike Hrvatske (1-vrlo slabo; 7-odlično)

Izvor: Regionalni indeks konkurentnosti Hrvatske 2010.

- Neposredno poslovno okruženje naklonjeno je poduzetnicima koji žele ulagati u Vukovarsko-srijemsku županiju, s obzirom da su cijene nekretnina, komunalne naknade i cijene lokalnih komunalnih usluga među najnižima u Hrvatskoj. Međutim, istočna Slavonija je loše povezana avionskim linijama što znatno otežava međunarodno trgovinsko i investicijsko poslovanje. Prednost Županije leži u solidnoj učinkovitosti sudstva i ažurnosti zemljišnih knjiga znatno iznad prosjeka Panonske Hrvatske, ali i nacionalnoga prosjeka.

Tabela 20: Pokazatelji poslovnog okruženja Vukovarsko-srijemske županije, Panonske Hrvatske i Republike Hrvatske

	Godina	VŠŽ	Panonska Hrvatska	Republika Hrvatska
Prosječna stopa prireza u županiji %	2010.	5,4	6	8
Komunalne naknade za poslovni objekt, I. zona (najviša tarifa; kn/m3)	2010.	80	78	107
Broj poduzetničkih zona na 100.000 stanovnika	2010.	3,9	3,6	2,6
Površina poduzetničkih zona per capita m2 po stanovniku	2010.	12,5	6	7,9
Cijena vode i odvodnje, kn/m3	2008.	8,9	11,7	13,1
Cijena stanova u županijskom središtu, kn/m2	2010.	6.453	7.300	11.938
Broj sudaca i savjetnika županijskih sudova na 100.000 st.	2009.	6,3	9,0	10,8
Broj riješenih predmeta po sucu	2009.	353	273	299
Broj neriješenih ZK predmeta na 100.000 st.	2009.	131	578	1.854
Udaljenost do najbližeg aerodroma (km), Zagreb, Dubrovnik, Split, Pula, Zadar (rade cijelu godinu)	2010.	300	186	105

Izvor: Regionalni indeks konkurentnosti Hrvatske 2010.

Poduzetničke zone i poticanje poduzetništva

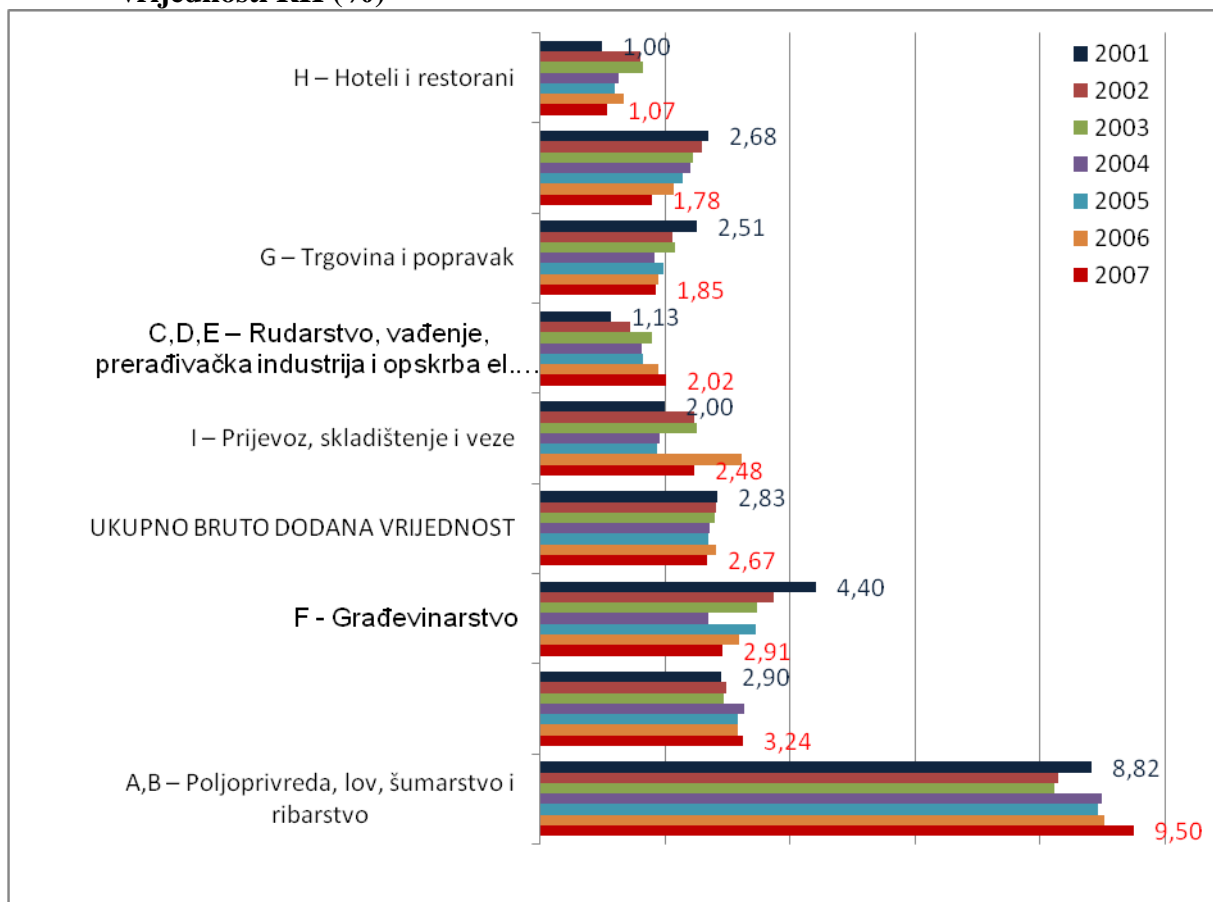
Sve do 2005. godine Županija je imala samo jednu poslovnu zonu u općini Drenovci, dok je trenutno devet zona spremno za prihvaćanje investitora. Županija je izradila plan razvoja poduzetničkih zona koja predviđa pripremu 21 poduzetničku zonu, od čega je za četiri uspješno povukla sredstva iz programa CARDS 2003. Još četiri zone grade pojedine JLS-ove vlastitim ulaganjem te uz potporu Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva.

Za sada u poduzetničkim zonama 40-ak poduzetnika obavlja gospodarsku djelatnost te zapošljavaju oko 500 radnika. 15 poduzetnika u 2011. g je otpočelo sa investicijskim ulaganjima te se očekuje da će u 2011. g započeti sa radom i dodatno zaposliti oko novih 200 radnika. Poduzetnici koji rade i koji će započeti sa gospodarskom aktivnošću u 2011. zauzimaju površinu od 95 ha te je na raspolaganju potencijalnim investitorima oko 135 ha u potpunosti infrastrukturno opremljenog zemljišta.

2.5.3. Bruto domaći proizvod i zaposlenost

- **Prema razini BDP-a po stanovniku (42.227 kn) Vukovarsko-srijemska županija je na predzadnjoj poziciji** u okviru Republike Hrvatske, ispred Brodsko-posavske županije, odnosno ispod granice od 60% prosjeka Hrvatske, što je znatno ispod prosječne razine Panonske Hrvatske (71%). Nažalost, **u razdoblju 2001. – 2007. nije došlo do smanjenja zaostajanja** Vukovarsko-srijemske županije. Udjel Županije u bruto dodanoj vrijednosti Hrvatske u promatranome razdoblju smanjen je s 2,83% na 2,67%.

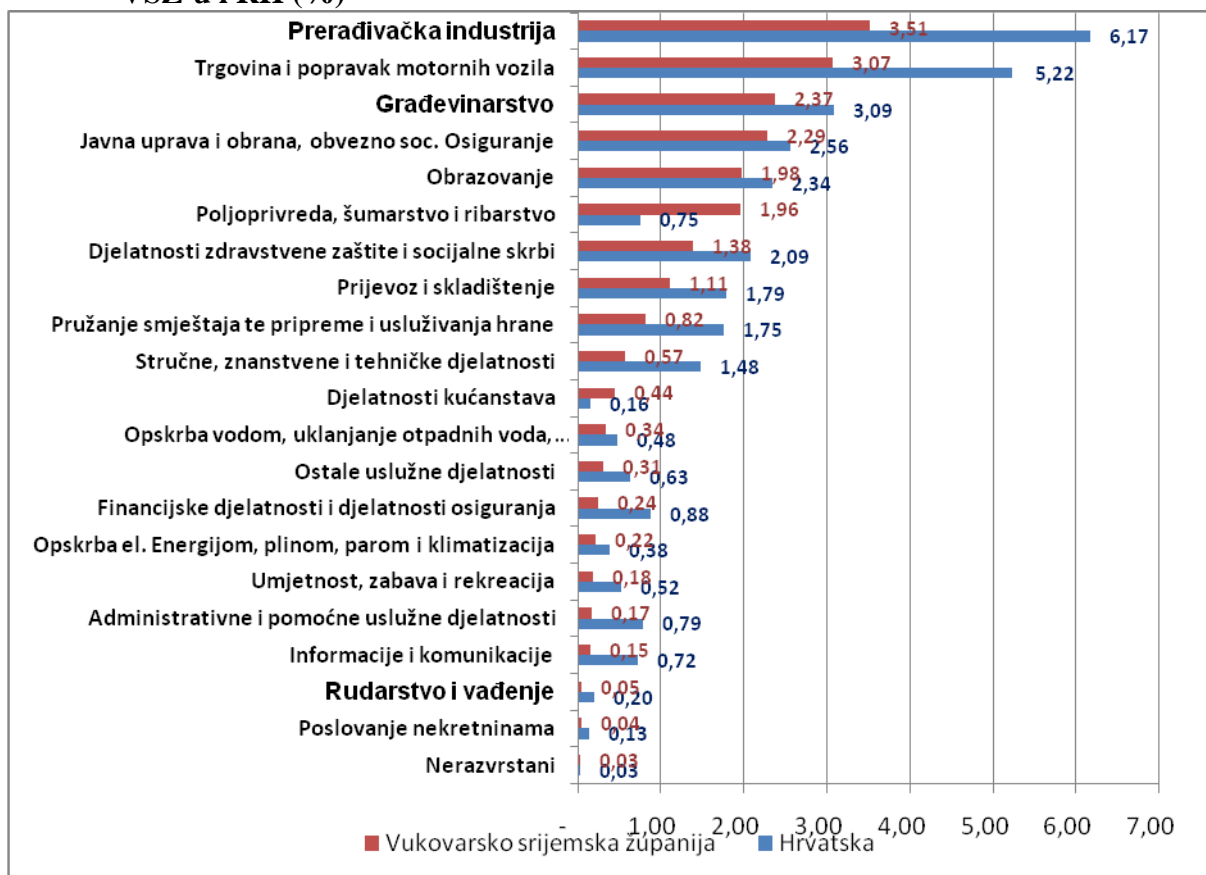
Slika 9: Bruto dodana vrijednost VSŽ-a 2001. – 2007. izražena kao udjel u dodanoj vrijednosti RH (%)

Izvor: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske

- U razdoblju 2001. – 2007. povećan je udjel poljoprivrede u ukupnoj bruto dodanoj vrijednosti s 8,8% na 9,5%. Zamjetno je povećan udjel javnih usluga što oslikava razvojna ulaganja države. Međutim zamjetan je pad udjela komercijalnih usluga s 2,7% na 1,8%, trgovine s 2,5% na 1,8% te građevinarstva s 4,4% na 2,9%. Uz održanje udjela turizma na 1% dodane vrijednosti Hrvatske te povećanje udjela djelatnosti Prijevoza, skladištenja i veza **najpozitivnija je promjena porast udjela industrije s 1,1% na 2,0% BDV-a industrije Republike Hrvatske**. Unatoč tome, **industrija je i nadalje izrazito nedovoljno razvijena**, što oslikava podatak o udjelu industrije u BDV-u Županije samo 15,4%, dok hrvatski prosjek iznosi 20,4%, a prosjek Panonske Hrvatske 21,0%.
- Nedovoljna industrijska razvijenost vidljiva je i prema podacima o zaposlenosti, u pravnim osobama i obrtu u 2009. godini jer je **od ukupnog stanovništva samo 3,5% zaposleno u industriji, dok je hrvatski prosjek 6,2%**. Znatno je zaostatak i u trgovini sa zaposlenošću od 3,1% u Županiji i od 5,2% u Hrvatskoj. Znatno je manji zaostatak u udjelu zaposlenosti u javnoj upravi i obrazovanju, ali je relativno mala zaposlenost u zdravstvu te djelatnostima umjetnosti, zabave i rekreacije. Posebice zabrinjava vrlo niska zaposlenost u stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima, s gotovo trostruko manjim udjelom od hrvatskog prosjeka, kao i ostalim komercijalnim uslugama (bankarstvo, administrativne djelatnosti, informacije i komunikacije).

Slika 10: Struktura zaposlenosti u pravnim osobama po djelatnostima 2009. godine u VSŽ-u i RH (%)

Izvor: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske

- Pored poljoprivrede, u kojoj je (u pravnim osobama i obrtu) zaposleno 2% stanovništva Županije (što je 2,5 puta iznad prosjeka RH), iznadprosječna je i zaposlenost u tzv. djelatnostima kućanstava, što se odnosi na mikro-poduzetništvo. Isto tako, u sektoru je obrta znatno manje zaostajanje jer 4,8% ukupne populacije, odnosno 22,4% ukupno zaposlenih u Vukovarsko-srijemskoj županiji čini obrt, dok su odgovarajuće vrijednosti istih pokazatelja za Hrvatsku 5,7% i 17,7%. **U razdoblju 2000. – 2006. godine u sektoru gospodarstva zaposlenost je povećana za 20%, a u obrtništvu dvostruko više.**

2.5.4. Ulaganja u gospodarstvo i razvijenost poduzetništva

- **Razina ulaganja u Vukovarsko-srijemsku županiju nije zadovoljavajuća.** Ukupna su ulaganja prema lokaciji objekta i po stanovniku u razdoblju 2006. – 2008. **na razini od samo 25% hrvatskog prosjeka.** Stambena je gradnja po stanovniku ispod polovice hrvatskoga prosjeka. S obzirom da je najveći dio ulaganja u infrastrukturu, udjel investicija u opremu samo je 27% u Županiji, a na razini Hrvatske 41%. Unatoč pozitivnim pomacima (npr. nedavno otvaranje tvornice Adriatica Dunav te ulaganja u Tvornicu kombajna u Županiji) zabrinjava niska razina izravnih stranih ulaganja po stanovniku, koja je čak 20 puta manja od hrvatskoga prosjeka. Ipak, pozitivno je što se

većina stranih ulaganja do sada odnosila na proizvodnju strojeva i uređaja te da je u toj djelatnosti Županija je uspjela ostvariti najveća strana ulaganja u odnosu na sve ostale županije.

- Pritom je zanimljivo da mala i srednja poduzeća ulažu u novu dugotrajnu imovinu samo 20% manje od svog ukupnog prihoda nego je to slučaj za razinu Hrvatske. Naizgled paradoksalno, udjel vlastitoga kapitala i rezervi malih i srednjih poduzeća u Županiji je 20% iznad hrvatskoga prosjeka, što svjedoči o teškoći pristupa vanjskom financiranju.
- Pomalo iznenađuju podaci da je poduzetnička dinamika podjednaka hrvatskom prosjeku ili iznad njega u pojedinim aspektima, **međutim zbog vrlo niske početne razine, potrebna je dinamika poduzetništva znatno iznad hrvatskoga prosjeka.**

Tabela 21: Pokazatelji investicijskih aktivnosti i dinamike gospodarskih subjekata

	VSŽ	Panonska	Hrvatska	VSŽ (RH=100)
Ukupne investicije prema sjedištu investitora per capita, zbroj 2007. i 2008.	1.854	3.273	3,734	49,7
Ukupne investicije prema lokaciji objekata (2006., 2007. i 2008.) po stanovniku	13.252	14.369	52.528	25,2
Udjel investicija u opremu u ukupnim investicijama prema lokaciji objekta (2006., 2007. i 2008.)	27,12	34,93	41,23	65,8
Udjel investicija u prerađivačku industriju u ukupnim investicijama prema lokaciji objekta (2006., 2007. i 2008.)	9,63	17,55	11,73	82,1
Stambena gradnja po stanovniku 2007.	219,7	259,5	455,3	48,3
Inozemna izravna ulaganja 2005. – 2009. (000 EUR) po stanovniku	173,1	-52,0	3.206,7	5,4
Investicije u novu dugotrajnu imovinu MSP-a / ukupni prihodi MSP-a u 2009.	4,87	5,23	6,07	80,2
Vlastiti kapital i rezerve MSP-a / izvori sredstava MSP-a u 2009.	58,0	53,9	47,8	121,2
Broj MSP-a po stanovniku – 2009./2004.	131,5	127,4	133,6	98,4
Broj lokalnih JVD - 2008./2006.	118,3	109,1	107,3	110,2
Aktivne pravne osobe - 2008./2006.	120,7	117,8	119,1	101,3
Aktivna trgovačka društva - 2008./2006.	118,9	116,7	121,3	98,0
Aktivna poduzeća i zadruge -2009./2006.	124,8	108,7	91,8	135,9

Izvor: DZS, FINA

- Vukovarsko-srijemske županije odavno je prepoznala važnost privlačenja stranih ulaganja za ubrzani gospodarski razvoj županije, te je poduzela i brojne konkretne aktivnosti u cilju promocije Vukovarsko-srijemske županije kao poslovne lokacije budućnosti, odnosno privlačenja što većeg broja ulagača.
- Tako je između ostalih, tijekom 2007. godine uz tehničku pomoć u okviru CARDS projekta financiranja izgradnje 4 poslovne zone Vukovarsko-srijemske županije izrađen dokument **Promocija poslovnih ulaganja u Vukovarsko-srijemskoj županiji** koji na sustavan način razmatra marketing Vukovarsko-srijemske županije u cilju privlačenja izravnih domaćih i stranih ulaganja.
- Uz različite aktivnosti kojima se kontinuirano nastoje olakšati ulaganja, kako stranim, tako i domaćim investitorima, te brojne prezentacije o mogućnostima ulaganja u

Vukovarsko-srijemsku županiju, u cilju daljnjeg poboljšanja poslovnog i investicijskog okruženja, te razvoja kapaciteta i aktivnosti za privlačenje ulaganja na područje županije, početkom 2010. godine Vukovarsko-srijemska županija aktivno se uključila u **projekt Razvoj investicijskog okruženja u RH**.

- Radi se o projektu koji provodi Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva u okviru Operativnog programa za regionalnu konkurentnost 2007-2009., Prioriteta 2. Jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva, Mjere 2.1. Poboljšanje poslovne klime. Projekt zajednički financiraju Europska unija te Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva. Ukupan proračun projekta iznosi 2,5 milijuna €.
- Vukovarsko-srijemska županija jedna je od 8 županija koje sudjeluju u provedbi projekta, a Agencija za razvoj Vukovarsko-srijemske županije Hrast d.o.o. koordinator je projekta za područje Vukovarsko-srijemske županije. U aktivnosti projekta uključeni su predstavnici upravnih odjela VSŽ, HGK Županijske komora Vukovar, Grada Vinkovaca, Fonda za obnovu i razvoj Grada Vukovara i dr. institucija.
- Po završetku projekta u srpnju 2011. godine Vukovarsko-srijemska županije bit će **certificirana za privlačenje ulaganja** uz mogućnost korištenja certifikacijskog logotipa "Croatian Investor Friendly Region (CIFR)" koje ulagačima jamči učinkovit proces ulaganja, od brzog poslovnog odgovora na početni upit ulagača do besplatnih usluga vođenja projekta koje uključuju:
 - davanje detaljnih informacija o dostupnosti radne snage i njihovim kvalifikacijama, dostupnosti lokacija za ulaganja, osnovnim troškovima i potencijalnim dobavljačima,
 - organiziranje posjeta županiji u svrhu susreta s ključnim službenicima i dobavljačima te posjet lokacijama i objektima,
 - uspostavljanje suradnje sa službenicima javnog sektora i rješavanje pitanja poput radnih dozvola i poticaja.
- U pogledu razvijenosti poduzetništva, u Vukovarsko-srijemskoj županiji najrazvijeniji je obrt. Broj obrta po stanovniku iznosi 68% hrvatskoga prosjeka, dok je aktivnih pravnih osoba te aktivnih poduzeća i zadruga po stanovniku samo 40% u odnosu na prosjek. Slabo razvijeno poduzetništvo najbolje predočavaju podaci o broju malih i srednjih poduzeća kao i aktivnih trgovačkih društava na razini samo trećine hrvatskoga prosjeka.

Tabela 22: Pokazatelji broja poslovnih jedinica

		VSŽ	SREDIŠNJA I ISTOČNA	Hrvatska	Hrvatska=100
Obrt i slobodna zanimanja na 1.000 st.	2008.	15,44	15,81	22,61	68,3
Broj lokalnih JVD-a na 100.000 st.	2008.	68,87	98,09	106,39	64,7
Aktivne pravne osobe u prerađivačkoj industriji na 1.000 st.	2008.	1,40	2,02	3,19	43,8
Aktivne pravne osobe na 1.000 st.	2008.	12,35	16,02	29,82	41,4
Aktivna poduzeća i zadruga na 1.000 st.	2008.	0,66	0,91	1,68	39,2
Broj MSP na 1.000 st.	2009.	7,06	9,71	20,52	34,4
Aktivna trg. društva na 1.000 st.	2008.	7,77	10,82	23,31	33,3

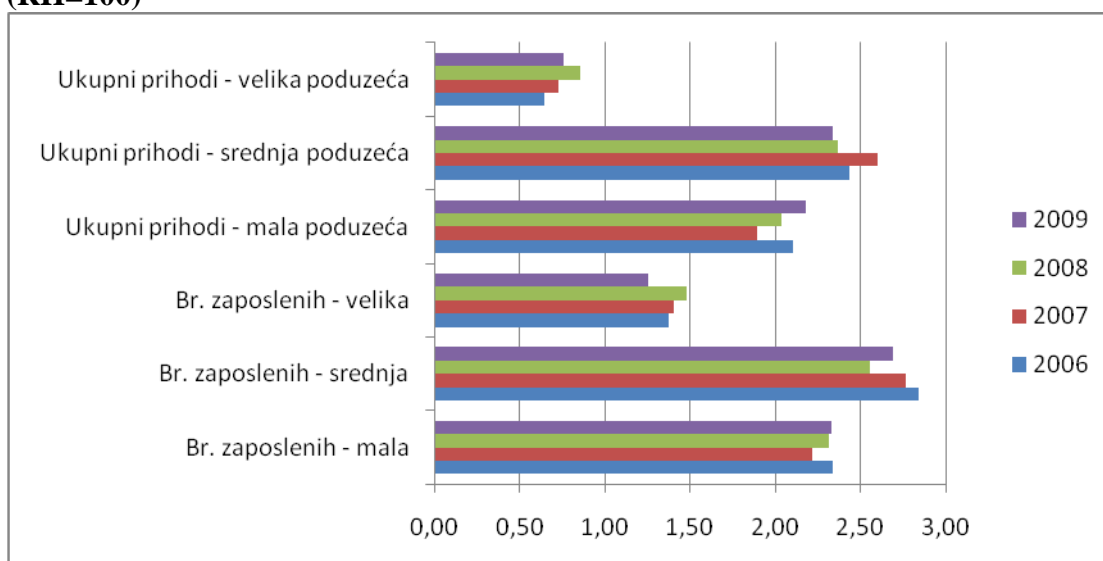
Nezaposlene osobe/stanovništvo 25-64 (%)	2009.	16,48	16,48	10,84	152,0
Broj zaposlenih ukupno po stanovniku	2009.	22,98	26,50	33,98	67,6
Broj zaposlenih u lokalnim JVD-ima na 100 st.	2008.	3,5	5,8	6,0	58,5
Broj zaposlenih u MSP-ima na 100 st.	2009.	7,2	9,0	13,2	54,6
Ukupni prihodi MSP-a po stanovniku	2009.	36.679	38.945	73.089	50,2
Prihod od prodaje u lokalnim JVD-ima po stanovniku	2008.	14.942	31.554	36.082	41,4
		VSŽ	SREDIŠNJA I ISTOČNA	Hrvatska	Hrvatska=100
(Dobit - gubitak) / ukupni prihodi MSP-a (%)	2009.	-1,40	-0,34	0,41	
Ukupni prihodi MSP-a / broj zaposlenih MSP-a (000 Kn)	2009.	507	432	551	92,0
Troškovi osoblja MSP-a / broj zaposlenih MSP-a (000 Kn)	2009.	61,2	66,5	80,5	76,0
Ukupni prihodi MSP-a / stanje imovine MSP-a (%)	2009.	70,00	73,10	61,21	114,4
Bruto dodana vrijednost po zaposlenom u industriji (000 Kn)	2008.	127,68	141,39	198,33	64,4
Bruto plaće po zaposlenom (kn)	2008.	80.512	79.806	81.105	99,3
Promet u trgovinama (000 Kn po stanovniku)	2008.	18,44	19,35	64,79	28,5
Bruto plaće po zaposlenom - indeks	2008. / 2006.	162,38	157,75	146,53	
Broj zaposlenih ukupno - indeks	2009. / 2007.	99,53	97,86	100,67	

Izvor: FINA, DZS

2.5.5. Analiza prema veličini poduzeća

- Ako usporedimo osnovne pokazatelje poslovanja poduzeća Vukovarsko-srijemske županije kroz njihove udjele s istim pokazateljima na razini Hrvatske, dobit ćemo jasne indikacije u kojim su dijelovima poduzeća VSŽ-a manje razvijena.
- Iz slike slijedi nedvojben zaključak da postoji **manji zaostatak razvijenosti malih poduzeća te veliki zaostatak razvijenosti velikih poduzeća**. Znatno manji udjel velikih poduzeća u ukupnome prihodu velikih poduzeća u RH nego u broju zaposlenih pokazuje da je osnovni problem u vrlo niskim ukupnim prihodima po zaposlenom u velikim poduzećima u Županiji. Iako je u razdoblju 2006. – 2008. postojao trend blagog rasta udjela velikih županijskih poduzeća u ukupnim prihodima velikih poduzeća u RH, u recesijskoj 2009. godini taj je trend zaustavljen.

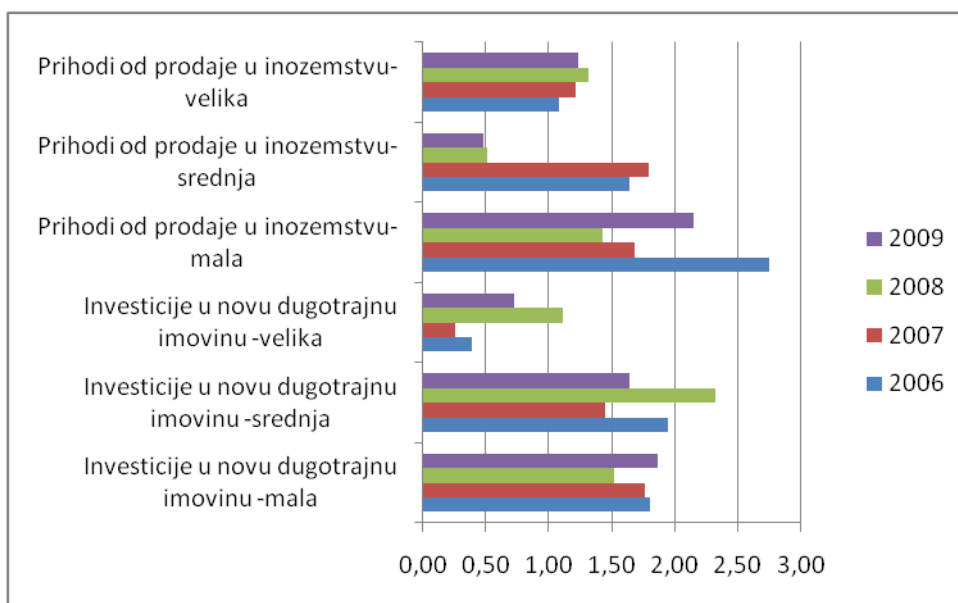
Slika 11: Ukupni prihodi i broj zaposlenih u Vukovarsko-srijemskoj županiji (RH=100)

Izvor: FINA

- Primjetno je da su **mala županijska poduzeća prilično aktivna u izvoznim poslovima, ali bez jasnoga trenda**. Velika poduzeća županije imaju blago rastući (s padom u 2009.) udjel u izvozu velikih poduzeća RH. Međutim, vrlo velik pad izvozne konkurentnosti, odnosno veliki gubitak izvoznih tržišta zabilježen je za srednja poduzeća.

Slika 12: Prihodi od prodaje u inozemstvu i investicije u dugotrajnu imovinu u VSŽ-u (udjel u vrijednostima na razini RH)

Izvor: FINA

2.5.6. Vanjska trgovina

- Prije Domovinskog rata izvoz Vukovarsko-srijemske županije činio je 4% ukupnog izvoza roba RH, a u 2008. godini činio je samo 1,4%, što pokazuje koliko se značajan **pad izvozne orijentiranosti dogodio u posljednja dva desetljeća, prvenstveno kao posljedica strahovitih ratnih razaranja te sporog gospodarskog oporavka Županije**. S oko 4.000 kuna izvoza roba po stanovniku u 2009. godini Županija se nalazi među posljednje tri u Hrvatskoj.
- Posebno zabrinjava što ne **postoji trend rasta udjela izvoza u razdoblju nakon 2005. godini**, što pokazuje da konkurentnost izvoznoga gospodarstva Županije zaostaje za drugim županijama.
- **Diverzificiranost izvoznih proizvoda vrlo je niska**. Uglavnom se izvoze poljoprivredni proizvodi (šećer) i proizvodi od drva, koji su relativno niske dodane vrijednosti.
- Vanjskotrgovinska razmjena Županije godinama je bila znatno povoljnija od one na razini RH te je **pokrivenost uvoza izvozom roba 2007. godine dosegla 90%**. Međutim, u 2008. godini, prije svega zahvaljujući recesiji i globalnoj krizi pokrivenost uvoza izvozom značajno je pala te je iznosila svega 69,4%. **Zbog daljnjeg oštrog pada izvoza, pokrivenost uvoza izvozom je iznosila prema podacima DZS-a svega 57,4%** (što je još uvijek iznad nacionalnoga prosjeka). Ovakav trend pokazuje **izuzetno visoku osjetljivost izvoza na poremećaje u globalnoj trgovini** te slabu prilagodljivost novonastalim okolnostima, koje su obilježene snažnim padom potražnje na tradicionalnim izvoznim tržištima.
- Premda je **izvoz roba u 2010. godini porastao za čak 85% u odnosu na 2009., što je najveća stopa porasta izvoza među svim županijama**, podatak **ne oslikava realno stanje**. Naime, tako visoki rast izvoza se temelji na evidenciji koja je uključila rezultate tvrtke s sjedištem na području županije, ali koja u njoj nema poslovnih aktivnosti. Ipak, čak i nakon što bi se isključili nerealni podaci i dalje se može govoriti o oporavku izvoza u 2010. godini, premda i s puno umjerenijim stopama.

Tabela 23: Udjel Vukovarsko-srijemske županije u vanjskoj trgovini Hrvatske (u%)

	1990.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
Izvoz roba	4,05	1,53	1,70	1,68	1,43	1,44	2,31
Uvoz roba	2,58	0,75	1,00	0,89	0,95	1,25	0,94

Izvor: Državni zavod za statistiku

Tabela 24: Razvojni izazovi i potrebe u području gospodarstva

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Izuzetno niska razina domaćih i stranih ulaganja - Nedostatak velikih gospodarskih subjekata kao nositelja gospodarskog razvoja - Nepovoljna sektorska struktura gospodarstva. Izrazito nizak udjel prerađivačke industrije u BDP-u te nedovoljno razvijen tercijarni sektor (osim trgovine, koja većim dijelom ostvaruje prihode prodajom uvezenih roba) otežavaju tehnološku modernizaciju i značajnije povećanje produktivnosti ukupne proizvodnje. S druge strane, izrazito je visoki udjel primarnog sektora koji upošljava veliki broj osoba i u kojem se uglavnom stvaraju proizvodi niske dodane vrijednosti te s niskom razinom produktivnosti (u odnosu na europske standarde). - Zbog izuzetno velikog udjela poljoprivrede u izvozu, visoka volatilnost cijena poljoprivrednih proizvoda na svjetskom tržištu značajno utječe na ukupne izvozne rezultate županije. - Slaba horizontalna i vertikalna integracija poduzeća, nepostojanje klastera. Niska razina finalizacije proizvoda - Neadekvatna potpora financijskog sektora razvoju gospodarstva. Slaba dostupnost (povoljnih) kredita. - Nedovoljna usklađenost obrazovnih programa s potrebama gospodarstva - Nedostatak poduzetničkog duha, slaba razina poduzetničkih aktivnosti - Nedovoljan broj i kapacitet poduzetničkih potpornih institucija - Nedovoljna iskorištenost gospodarskih potencijala u sektoru prometa - Nedovoljna iskorištenost gospodarskih potencijala u sektoru obnovljivih izvora energije 	<ul style="list-style-type: none"> - Pojačati aktivnosti na području privlačenja domaćih i stranih ulaganja. Sustavno jačati kapacitete regionalne i lokalne samouprave za privlačenje ulaganja te izdvajati sredstva za promoviranje županije kao privlačne lokacije za ulaganje. Identificirati i adresirati ključne prepreke za privlačenje stranih ulaganja na regionalnoj i lokalnoj razini. - U interesu strateških ulaganja domaćih i stranih ulagača prioritetno je, za poduzetničke zone, unutar granica obuhvata Višenamjenskog kanala Dunav-Sava, izraditi prostorne planove – urbanistički plan uređenja ili detaljni plan uređenja kako bi se zainteresiranim ulagačima pojednostavila procedura oko traženja odgovarajuće lokacije - Poticati proizvodnju proizvoda više dodane vrijednosti te osigurati veću podršku javnog sektora razvoju izvozne prerađivačke industrije - Poticati razvoj tehnološke infrastrukture, poticati nove tehnologije i stimulirati razvijanje inovativnih proizvoda i rješenja. - Stimulirati jačanje visoko-dohodovnog tercijarnog sektora (financijski sektor, poslovne usluge, itd.). - Veća uključenost gospodarstvenika te institucija (HGK, HOK, HZZ, HUP) u kreiranje obrazovnog programa u srednjem i visokom školstvu - Kroz financijske i druge potpore sustavno podupirati i jačanje klastera te drugih oblika udruživanja gospodarskih i drugih subjekata. - Izgradnja i razvoj poduzetničke infrastrukture kroz osnivanje poduzetničkih centara te nekoliko poduzetničkih inkubatora na području VSŽ-a (barem u Vinkovcima i Vukovaru) - Pokrenuti pripremu razvojnih projekata u sektoru prometa i obnovljivih izvora energije (izraditi potrebne studije, odrediti najbolje lokacije, identificirati potencijalne privatne partnere, započeti izradu projektnih prijave za EU fondove).

2.6. Poljoprivreda

- Poljoprivreda je izuzetno bitna za Vukovarsko-srijemsku županiju jer čini 21,6% bruto dodane vrijednosti te je u prethodnom razdoblju bila najdinamičnija gospodarska grana. Županija raspolaže izrazito kvalitetnom prirodnom osnovom za razvoj poljoprivrede, jer čak 61,2% ukupne površine Županije čini poljoprivredno zemljište koje je pogodno za raznovrsnu poljoprivrednu proizvodnju.
- Od ukupno 190 tisuća registriranih poljoprivrednih gospodarstava u Republici Hrvatskoj 10,5 tisuća otpada na Vukovarsko-srijemsku županiju. U strukturi gospodarstava **prevladavaju mala i srednja gospodarstva do 20 hektara** kojih ima 6.756, a posjeduju svega 31.217 hektara i proizvode uglavnom za vlastite potrebe. Njihov udio u tržišnoj proizvodnji je vrlo mali. Zadnjih desetak godina je u porastu udjel srednje velikih (20-50 ha) i velikih gospodarstava (preko 50 hektara) kojih ima 1.049, a posjeduju 95.751 hektar. Gotovo cjelokupna proizvodnja ovih gospodarstava je orijentirana za tržište.
- Iz predočenih podataka u slijedećoj tablici je vidljivo da je zastupljenost poljoprivrednih gospodarstava bez zemlje značajna i iznosi čak 27 %, a njihovo postojanje i egzistencija je upitna. Isto tako mora se primijetiti da su mala gospodarstva do 3 ha zastupljena sa 31 %, a obrađuju svega 2,5 % poljoprivrednog zemljišta. Ono što je pozitivno u razvoju poljoprivredne politike, broja registriranih gospodarstava i odnosa zemljišta koje obrađuju je činjenica da je ipak došlo do okrupnjavanja posjeda te svega 10% gospodarstava obrađuje 75,4 % poljoprivrednog zemljišta

Tabela 25: Struktura poljoprivrednih gospodarstava prema veličini u ha

	Bez zemljišta	0-1 ha	1-3 ha	3-5 ha	5-10 ha	10-20 ha	20-50 ha	Iznad 50 ha	Ukupno
Broj PG	2771	2058	1297	1038	1370	993	706	343	10576
%	26,2	19,5	12,3	9,8	13,0	9,4	6,7	3,2	100,0
Ukupna površina u ha	-----	879	2.305	3.807	9.932	14.294	27.147	68.604	126.968
%	-----	0,7	1,8	3,0	7,8	11,3	21,4	54,0	100,0

Izvor: Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj VSŽ

- U strukturi poljoprivredne proizvodnje u Županiji u posljednjih desetak godina došlo je do određenih promjena. Međutim, još uvijek se premalo uzgajaju dohodovnije i radno intenzivnije poljoprivredne kulture poput voćarskih, vinogradarskih i povrtlarskih kultura, tako da je još uvijek najvažniji problem najvećega dijela poljoprivrednih gospodarstava nedostatan broj radnih sati
- Bitan problem poljoprivredne proizvodnje, je nedovoljno planiranje strukture proizvodnje i nepoznavanje regionalnih planskih kvota i sustava potpore što otežava specijalizaciju i unaprjeđenje proizvodnje. To oslikavaju velike međugodišnje oscilacije površina zasijanih pojedinim kulturama, ali i primjetan trend smanjenja ukupno zasijanih površina.

- Na **ukupnu vrijednost županijske poljoprivredne proizvodnje snažno su utjecala svjetska kretanja cijena hrane**. Tako je ukupna vrijednost preuzete proizvodnje (bez poticaja) povećana sa 750 milijuna kuna u 2007. godini na čak 884 milijuna kuna u 2008. Međutim, u 2009. vrijednost je proizvodnje smanjena na 640 milijuna kuna jer su cijene pale na sličnu razinu kao i u 2006. godini, ali su u 2010. ponovno porasle, što oslikava podatak o vrijednosti proizvodnje od 791 milijun kuna.
- Poljoprivredni proizvođači u Županiji ostvaruju **značajne potpore iz državnog proračuna**. Na primjer za biljnu proizvodnju su povećani sa 180 milijuna kuna u 2005. na 254 milijuna kuna u 2010. godini, te su ukupni poticaji za poljoprivredu u razdoblju 2005. – 2010. godine iznosili više od 1,5 milijarde kuna.
- **Znatna su sredstva uložena u podizanje dugogodišnjih nasada voćaka** te je u 2008. i 2009. godini podignuto 277 ha voćnjaka, čime je voćarska površina povećana za 20%, i to najvećim dijelom sadnjom jabuke, potom višnje i šljive te oraha i lješnjaka. Međutim tek se u manjoj mjeri provode melioracijski zahvati i zaštita od mraza i tuče, bez kojih nije moguće ostvariti stabilne i visoke urode potrebne kakvoće.

Tabela 26: Pregled dugogodišnjih nasada po voćnim vrstama i godini sadnje, u ha

Vrsta	Nasadi u punom rodu do 2007.	Nasadi u podizanju (HZPSS)				Sveukupno
		2008.	2009.	2010.	Ukupno	
jabuka	481,23	50,31	48,17	1,00	99,48	580,71
kruška	28,32	4,46	-	-	4,46	32,78
breskva	88,56	11,33	3,75	-	15,08	103,64
višnja	239,91	44,03	11,19	-	55,22	295,13
trešnja	5,48	-	1,32	-	1,32	6,80
šljiva	231,09	24,45	9,37	-	33,82	264,91
marelica	27,12	5,75	1,34	-	7,09	34,21
orah	68,52	13,12	12,66	-	25,78	94,30
lijeska	48,49	34,61	0,70	-	35,31	83,80
kupina	4,80	0,52	-	-	0,52	5,32
bajam	-	0,50	-	-	-	1,37
malina	1,21	-	-	-	-	1,21
đunja	0,91	-	-	-	-	0,91
Ukupno voćnjaci	1.226,51	189,08	88,50	1,00	278,58	1.505,09

Izvor: Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj VSŽ

- Vukovarsko-srijemska županija je inicirala izradu Projekta pod nazivom „PV KLASTER“, koji podrazumijeva osnivanje klastera za proizvodnju povrća i voća te izgradnju objekta za primanje, pranje, razvrstavanje, skladištenje, hlađenje, pakiranje i distribuciju.
- U 2008. i 2009. godini podignuto je znatnih 435 ha vinove loze, što je povećanje nasada za čak 27%. Godišnja proizvodnja vina iznosila je u 2009. godini 12,8 milijuna litara. Po površini dominira vinska sorta graševina – 60%, zatim cijenjena sorta traminac – 13%, frankovka – 10% te rajnski rizling – 8%, koji omogućuju proizvodnju kvalitetnih i vrhunskih vina, ali nasadi vinove loze po tehnološkoj razvijenosti i primjeni suvremenih dostignuća još uvijek ne udovoljavaju najvišim kriterijima. S obzirom na nedostatne kapaciteti za preradu grožđa i čuvanje vina, županija je ponudila kroz Program

sufinanciranja razvoja poljoprivrede povoljna kreditna sredstva za izgradnju i dogradnju vinskih kapaciteta, te kupovinu opreme za vinske podrume.

Tabela 27: Pregled dugogodišnjih nasada vinove loze, u ha

Vrsta	Nasadi u punom rodu do 2007.	Nasadi u podizanju (HZPSS)			Ukupno	Sveukupno
		2008.	2009.	2010.		
Vinova loza	1.360,41	284,59	150,00	25,00	459,59	1.820,00

Izvor: Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj VSŽ

- Stočarstvo je u županijskim strateškim dokumentima prepoznato kao djelatnost s velikim potencijalom rasta. **Udjel Vukovarsko-srijemske županije u ukupnom broju krava u Hrvatskoj pod uzgojno selekcijskim obuhvatom povećan je s 4% u 2001. na 9,5% u 2009. godini dok je isporučena količina mlijeka povećana za 2,7 puta.** Pritom je udjel broja uzgajatelja koji imaju više od 10 krava iznosio 35%, što je znatno iznad hrvatskoga prosjeka (19%). U svinjogojstvu je zabilježen pad proizvodnje, koja je ionako vrlo niska, usitnjena i neorganizirana, k tome suočena s vrlo nestabilnim cijenama stočne hrane te niskim otkupnim cijenama. Ovčarstvo je isto tako slabo razvijeno te je udjel Županije u broju ovaca u Hrvatskoj ispod 3%, a za koze samo 1,5%. I peradarstvo je vrlo slabo razvijeno.
- Na temelju Nacionalnog projekta navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama u Republici Hrvatskoj, ili kraće NAPNAV (iz 2005.), 2006. godine Županija je **izradila Plan navodnjavanja Vukovarsko-srijemske županije**, što je strateški dokument za izradu dokumentacije detaljne razine. Osnovni ciljevi Plana navodnjavanja su borba protiv suše, povećanje proizvodnje, veća konkurentnost poljoprivredne proizvodnje na domaćemu i stranomu tržištu, povećanje vrijednosti poljoprivrednog sektora u ukupnom gospodarstvu i racionalnije gospodarenje vodnim resursima izgradnjom infrastrukture za sustavnu primjenu navodnjavanja sukladno potrebama i mogućnostima. Na području Županije nalaze se dva od ukupno četiri nacionalna probna projekta navodnjavanja, Opatovac (cca 700 ha) i Biđ-Bosutsko polje (cca 2000 ha). Pored toga na temelju iskazanog interesa poljoprivrednih proizvođača izrađuje se projektna dokumentacija za sustave navodnjavanja na cca 4000 ha.
- Kod navodnjavanja postoji temeljni problem dotoka potrebne količine vode za navodnjavanje. Dok županiju oplahuju rijeke Dunav i Sava kojima protiču značajne količine vode, u unutrašnjosti županije gdje su najkvalitetnije poljoprivredne površine nedostaje vode za navodnjavanje. Tek bi se **dovršetkom projekta melioracijskog kanala Biđ-Bosut te izgradnjom Višenamjenskog kanala Dunav-Sava**, crpnih stanica na Dunavu i Savi **osigurale potrebne količine vode** za navodnjavanje u unutrašnjosti županije
- Usprkos znatnomu napretku u pojedinim dijelovima poljoprivredne proizvodnje (npr. vinogradarstvo, mliječno govedarstvo) **značajan broj poljoprivrednih proizvođača nedovoljno prati i usvaja moderne pristupe i tehnologije**, zbog čega ukupna

produktivnost u poljoprivredi još uvijek znatno zaostaje za onom kod starih zemalja članica Europske unije.

- Posebno ograničenje razvoju poljoprivrede predstavljaju **nedovoljna ulaganja u marketing poljoprivrednih proizvoda**, zbog čega su proizvodi nedovoljno prepoznatljivi na tržištu (nedostaju jaki poljoprivredni brendovi). Također je primjetan izostanak snažnijih veza s drugim sektorima poput turizma koji bi mogli otvoriti dodatne kanale prodaje i promidžbe poljoprivrednih proizvoda.
- **Međusobna povezanost poljoprivrednih proizvođača u području nabave, prodaje i promidžbe vrlo je slaba** i na niskom stupnju organizacije. Nedostaju snažniji oblici povezivanja (moderne zadruge i klasteri) koji bi posebno onim manjim proizvođačima pružili bolju tržišnu poziciju, jaču pregovaračku moć te nove mogućnosti poslovne suradnje.
- Dodatan problem predstavlja **nerazvijeno i neorganizirano tržište proizvodima te slaba logistička infrastruktura**, (poput hladnjača), koji bi proizvođačima omogućili bolje uvjete poslovanja.
- Usprkos značajnomu poljoprivrednomu potencijalu, mogući korisnici s područja Županije do sada su vrlo slabo iskoristili mogućnosti financiranja investicija kroz pretpristupne fondove SAPARD i IPARD, što je još jedan pokazatelj slabe prilagodbe poljoprivrednih proizvođača na nove okolnosti u poljoprivredi.
- Dodatan problem s kojim se suočava sve veći broj proizvođača je nedostatak radne snage za sezonske poslove, što može, ako se nepovoljni trendovi nastave, ozbiljno ugroziti daljnji razvoj poljoprivrede.

Tabela 28: Razvojni problemi i potrebe u području poljoprivrede

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatan broj radnih sati po poljoprivrednom gospodarstvu - Nedovoljna primjena stručnih znanja i tehnologija u proizvodnji. - Nedovoljan udjel dohodovnijih poljoprivrednih kultura u ukupnoj proizvodnji - Slab marketing poljoprivrednih proizvoda (nepostojeće robne marke, neprepoznatljivost proizvoda i proizvođača na tržištu...) - Prisutan je značajan broj malih poljoprivrednih proizvođača u odnosu na srednje i velike - Nedovoljan stupanj finalizacije poljoprivrednih proizvoda - Nedostatak međusobne povezanosti poljoprivrednih proizvođača (nedostatak snažnijih i učinkovitih organizacijskih oblika). - Slaba povezanost poljoprivrednih proizvođača s 	<ul style="list-style-type: none"> - Povećati broj radnih sati, povećati radne aktivnosti poljoprivrednoga gospodarstva - Povećati razinu prinosa primjenom suvremenih tehnologija. Edukacija poljoprivrednika radi stjecanja novih znanja i vještina. - Diverzificirati poljoprivrednu proizvodnju kroz poticanje proizvodnje dohodovnijih kultura. - Poticati primjenu novih organizacijskih oblika u proizvodnji (modernih zadruga i klastera), a posebno onih koji su usmjereni prema većemu stupnju obrade poljoprivrednih proizvoda te proizvodnji dohodovnijih kultura. - Poticati jaču povezanost s turizmom i prehrambenom industrijom. Revitalizirati, obnoviti i unaprijediti proizvodnju tradicijskih proizvoda (legaliziranje proizvodnje tradicijskih prehrambenih proizvoda, usluga OPG-a, agroturizma).

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<p><i>drugim sektorima poput turizma.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Nedovoljno održavana infrastruktura u poljoprivredi (pristupne ceste, sustavi odvodnje, itd.).</i> - <i>Nedovoljno izgrađeni sustavi navodnjavanja</i> - <i>Nedovoljna količina vode za navodnjavanje</i> - <i>Nerazvijeno i neorganizirano tržište, te slaba logistička infrastruktura (hladnjače)</i> - <i>Slabi kapaciteti za korištenje sredstava iz EU fondova u poljoprivredi</i> - <i>Problem osiguranja sezonske radne snage</i> - <i>Velik broj neusklađenih poljoprivredno gospodarskih objekata s nacionalnim i EU standardima</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Povećati ulaganja u razvoj županijskih, odnosno regionalnih brendova.</i> - <i>Unaprijediti programe ulaganja u razvoj poljoprivredne infrastrukture te sustavno pripremati adekvatne projekte.</i> - <i>Nastavak projektiranja i izgradnje sustava navodnjavanja</i> - <i>Nastavak aktivnosti vezano za osiguranjem dostatnih i kvalitetnih količina voda za navodnjavanje. (izgradnja melioracijskih kanala, višenamjenskih akumulacija, crpnih stanica na Dunavu i Savi, izgradnja kanala Dunav-Sava)</i> - <i>Sustavno educirati poljoprivrednike o mogućnostima financiranja investicija kroz europske fondove te osiguravanje potpora za pripremu projekata (financijska/tehnička).</i> - <i>Zajedno s HZZ-om i drugim nositeljima razmotriti mogućnosti rješavanja problema nedostajuće radne snage za sezonske poslove.</i> - <i>Poticati usklađivanje poljoprivredno-gospodarskih objekata s EU standardima.</i>

2.7. Turizam

- Turizam ima visoku poziciju u strateškim dokumentima Županije, te je u tijeku ili je u planu 50-ak projekata, od obnove baštine do izgradnje rekreacijskih objekata, sa svrhom razvoja turizma. Osnove za razvoj turizma su očuvani prirodni resursi, ponuda kvalitetne i autohtone hrane, razvijeno vinogradarstvo, iznimno vrijedna arheološka nalazišta te etnografska zanimljivost.
- Rad na dosadašnjim projektima i analizama u područjima turizma ukazao je da pored prirodnih resursa (šume Spačvanskog bazena, brojnih zaštićenih područja na županijskoj razini, te biljnih i životinjskih vrsta), kulturno-povijesnih resursa (Vučedol, Sopot, stara jezgra grada Ilok) i vinskih resursa (Ilok, Vukovar) važno mjesto u razvoju županijske turističke ponude imaju i sljedeći oblici turizma:
 - Ribolovni turizam (na području Županije djeluje 51 športsko-ribolovna udruga, a gospodare s ukupno 4.700 ha otvorenih voda i oko 380 km toka vode)
 - Lovni turizam (zahvaljujući velikim šumskim površinama s brojnom životinjskom populacijom)
 - Manifestacije (na razini cijele županije održavaju se 34 manifestacije, od kojih su Vinkovačke jeseni jedna od najpoznatijih manifestacija na razini cijele Hrvatske)
 - Ciklo-turizam (postoje dvije međunarodne rute Dunav i Sava; ukupna duljina biciklističkih staza iznosi 184 km)
 - Memorijalni turizam (vukovarsko memorijalno groblje, Ovčara - memorijalni centar, Ratni muzej vukovarske bolnice)
 - Kulturni turizam (Dvorac Eltz u Vukovaru, Dvorac Odescalchi u Iloku, arheološko nalazište Vučedol, Sopot. Također su razvijeni tradicionalni tematski putovi: Cesta zlatne niti, Put voćne kapi, Iločka vinska cesta)
 - Nautički turizam (jedina kontinentalna županija sa dva pristaništa za međunarodne kruzere koji vrše distribuciju međunarodnih gostiju za kontinentalne županije)
 - Rekreativni turizam (postoje brojni teniski i nogometni tereni te brojne uređene šetnice uz Dunav, Savu i Bosut)
 - Konjički turizam (Županija danas broji 15 udruga s 251 uzgajivačem raznih pasmina. Konjički sportovi u Županiji oblikovani su prvenstveno mrežom konjičkih staza između gradova i općina u županiji, te programom rekreativnog i rehabilitacijskog jahanja. Nadalje, u Županiji se održava nekoliko međunarodnih natjecanja u konjičkim sportovima (Babina Greda, Štitar, Otok, Gradište, itd.).
- Međutim, turističke atrakcije koje Županija nudi nisu dovoljno predstavljene na tržištu. Smještajni kapaciteti u 2010. godini iznose 1234 stalnih ležajeva, gotovo isključivo u hotelima (sa iskorištenošću oko 20%), bez kampova ili komercijalnih vezova. Također, kvaliteta smještajnih objekata je nedovoljna te su potrebna znatna ulaganja u dio postojećih objekata kako bi zadovoljili suvremene standarde kvalitete. U segmentu

seoskoga turizma trenutno je registrirano svega šest objekata, što pokazuje da je razvoj seoskog turizma još u začetku.

Tabela 29: Osnovni podaci turizma Vukovarsko-srijemske županije

	Dolasci u VSŽ	% Hrvatske	Noćenja u VSŽ	% Hrvatske
2005.	31.314	0,31%	55.536	0,11%
2006.	31.694	0,31%	66.941	0,13%
2007.	38.355	0,34%	82.703	0,15%
2008.	39.765	0,35%	85.395	0,15%
2009.	33.828	0,31%	78.033	0,14%

Izvor: DZS

- Trend broja dolazaka i noćenja je do 2008. godine bio pozitivan. Međutim, i tada je bio na niskoj razini od svega 0,15% turističkih noćenja Hrvatske. Za usporedbu u predratnoj 1989. godini u Županiji je zabilježeno 129 tisuća noćenja.
- Podaci Državnog zavoda za statistiku pokazuju da samo četvrtinu gostiju čine stranci, što potvrđuje slabu prepoznatljivost Županije na stranim emitivnim tržištima.

Tabela 30: Dolasci i noćenja turista u 2009. godini po gradovima

	Dolasci	% strani gosti	Noćenja	% strani gosti
Hrvatska	10.934.474	85,4%	56.299.647	89,7%
VSŽ	33.828	24,8%	78.033	24,9%
Vinkovci	21.774	25,3%	49.696	28,8%
Vukovar	7.935	23,7%	21.567	16,9%
Županja	2.194	29,7%	4.408	22,1%
Ilok	1.804	17,6%	2.196	18,7%
Općine	1.925	18,7%	2.362	20,8%

Izvor: DZS

- S ciljem jačanja turistički atraktivnosti županije, pored već pokrenutih aktivnosti (vinski turizam u Iloku te kulturna valorizacija područja Vukovar-Vučedol-Ilok), potaknuti su novi razvojni projekti te je predviđeno širenje ponude uključujući seoski i ekološki turizam, lovni turizam te kulturni turizam.

Tabela 31: Razvojni problemi i potrebe u području turizma

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<p><i>TURIZAM</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Broj turističkih noćenja je jako mali, a pogotovo noćenja stranih turista - Nedostaje definicija, tržišno pripremanje i marketinško predstavljanje osnovnih atrakcija VSŽ – arheoloških lokaliteta, ekološki očuvanih područja i gastronomsko-enološke ponude. - Spora modernizacija turističke infrastrukture (smještajni i ugostiteljski objekti, prometnice, tematske staze, atrakcije, objekti u funkciji selektivnog turizma, itd.) - Nedovoljno razvijena svijet o potrebi kontinuirane edukacije i razvoja ljudskih resursa u turizmu te općenito nedostatak poduzetničkog duha u turizmu - Nedostatna međusobna povezanost manjih tematskih ruta - Nepostojanje strateških okvira za razvoj kontinentalnog turizma (nedostaju strategije razvoja kontinentalnog turizma na svim razinama). - Nepostojanje adekvatnog turističko informativnog centra na području županije - Još uvijek veliki broj sumnjivih miniranih površina koči razvoj turizma - Složeni postupci registracije novih pružatelja usluga u turizmu - Selektivna primjena postojećih zakona, pravilnika i drugih zakonskih propisa. 	<p><i>TURIZAM</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Pokrenuti pripremu većeg broja projekata razvoja turističke infrastrukture za financiranje kroz nacionalna i EU sredstva - Osnivanjem klastera turističkih djelatnika utjecati na jačanje svijesti o potrebi stalne edukacije i razvoja ljudskih resursa u turizmu - Obnavljanje spomenika kulturne i prirodne baštine i stavljanje u funkciju turizma - Potaknuti donošenje plana razvoja kontinentalnog turizma na nacionalnoj razini - Potaknuti donošenje plana razvoja kontinentalnog turizma na regionalnoj razini - Osnivanje županijskog turističkog informativno-edukacijskog centra koji će, između ostalog osiguravati savjetodavne i informativne usluga pružateljima usluga u turizmu - Ciljano poboljšanje prometne infrastrukture u funkciji razvoja turizma - Ubrzavanje procesa razminiranja turistički atraktivnih dijelova županije - Zagovarati kod državnih tijela pojednostavljenje postupka registracije novih pružatelja usluga u turizmu - Zagovarati kod državnih tijela jednaku primjenu postojećih zakonskih propisa za sve subjekte u turizmu

2.8. Društvene djelatnosti

- Društvenu infrastrukturu Županije čine obrazovanje, zdravstvo i socijalna skrb te kulturne i športske djelatnosti.

2.8.1. Obrazovanje

- U Vukovarsko-srijemskoj županiji postoje 43 vrtića, od čega je općinskih, odnosno gradskih 34, 6 privatnih i 3 dječja vrtića pri vjerskim zajednicama. Sva 43 vrtića ukupno polazi 3.094 djece. Ukupno je u svim vrtićima zaposleno 359 osoba, od čega se 227 odnosi na odgajatelje, a 10 na zdravstveno i ostalo osoblje.
- Osnovnoškolsko obrazovanje provodi se u 55 osnovnih i 45 pripadajućih područnih škola. **Određeni broj škola još uvijek raspolaže nedovoljnom i zastarjelom opremom, neadekvatnim prostorom, nastavnim pomagalima i namještajem.**
- Kroz 16 ustanova na županijskom području djeluje 27 obrazovnih sektora, a od toga: 4 gimnazije, 12 tehničkih škola, 1 umjetnička škola, 8 industrijskih i obrtničkih škola, te 2 srednje škole za mladež s teškoćama u razvoju. U školskoj godini 2009/2010 u navedenim srednjim školama bilo je upisano 8.041 učenika. Zaposlenih nastavnika s punim radnim vremenom je 618, od čega 379 čine žene. Kraće od punog radnog vremena radi 331 nastavnik, a od toga je 199 žena. **Većina srednjih škola smještena je u gradovima, pa su rubna područja Županije u tome smislu suočena sa slabijom dostupnošću obrazovanja.** Suradnja strukovnih srednjih škola i institucija zaduženih za planiranje zanimanja (Obrtnička i Gospodarska komora, Zavod za zapošljavanje, Agencija za strukovno obrazovanje (ASO), itd.) postoji, međutim ona je još uvijek nedovoljna. Rezultat toga je **nedovoljna usklađenost obrazovnog sustava s potrebama tržišta rada.**
- Podaci o kretanju broja učenika u osnovnim i srednjim školama potvrđuju još jednom nepovoljne demografske trendove. Posebno se to odnosi na **značajan pad broja upisanih učenika u osnovnim školama** koji je u posljednjih pet godina iznosio čak 8,4%. Kod srednjih škola je pad bio nešto manje izražen, a iznosio je 3,5%. Slijedeća tablica prikazuje kretanje broja upisanih učenika.

Tabela 32: Broj upisanih učenika u osnovnim i srednjim školama na području Županije

Školska godina	Broj učenika u osnovnim školama	Broj učenika u srednjim školama
2010/2011	13.632	8.009
2009/2010	14.174	7.971
2008/2009	14.566	7.942
2007/2008	14.777	8.059
2006/2007	14.886	8.302

Izvor: VSŽ

- Visokoškolsku naobrazbu u Županiji moguće je steći na Veleučilištu Lavoslav Ružička sa sjedištem u Vukovaru te Poljoprivrednom fakultetu koji je osnovan kao ispostava

osječkog sveučilišta. Osnovano 2005. godine, Veleučilište u Vukovaru jedno je od najmlađih u Republici Hrvatskoj. Na Veleučilištu postoje tri odsjeka koja su usklađena s Bolonjskim procesom: upravni studij te studij trgovine i fizioterapije. U akademskoj godini 2009/2010. na Veleučilištu je upisano 940 studenata, od čega 569 studentica. Za usporedbu, akademsku godinu 2005/2006 je upisalo 222 studenata, što pokazuje **znatan porast interesa za studiranje na Veleučilištu u proteklom razdoblju**. U 2009. godini na Veleučilištu je diplomiralo ukupno 63 studenta, od čega 41 studentica. Potporu Ministarstva ostvarilo je 49 studenata. Veleučilište zapošljava 26 djelatnika, od čega 3 nastavnika, 8 asistenata i 5 stručnih suradnika. U izvođenje nastave uključeni su i vanjski suradnici (7 nastavnika i 10 suradnika), a kvaliteta izvođenja nastave osigurava se i suradnjom sa stručnjacima iz prakse. Veleučilište je opremljeno modernom informatičkom i drugom tehničkom opremom.

- Županija, zajedno s jedinicama lokalne samouprave, dodjeljuje **preko 600 stipendija za srednje i visoko obrazovanje**, te velik broj jednokratnih potpora za obrazovanje socijalno najugroženijih učenika i studenata.
- Među najznačajnijim problemima, ali i izazovima za obrazovni sustav Županije ističe se **usklađivanje s nacionalnim obrazovnim standardima** koji teže unaprijeđenju nastave izvođenjem u jednoj smjeni, modernizaciji strukovnog obrazovanja i njegovim usklađivanjem s potrebama tržišta rada. S obzirom na te zahtjeve, odgojno-obrazovne ustanove u Županiji morati će širiti, sanirati i modernizirati postojeće kapacitete, te izgraditi nove. U realizaciji tih ciljeva važnu ulogu imaju i imat će EU fondovi i drugi međunarodni izvori financiranja. Dosad je iz programa Razvojne banke Vijeća Europe i Europske investicijske banke (EIB) u razdoblju 2003. – 2006. Uloženo oko 300 milijuna kuna u opremanje i modernizaciju osnovnih i srednjih škola na području Županije.

Tabela 33: Osnovni razvojni problemi i potrebe u vezi s obrazovanjem

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<p><i>Predškolski odgoj</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Nizak je nivo (5%) djece obuhvaćen predškolskim programom na županijskoj razini (posebice na ruralnim područjima). - Manjak vrtića te nedostatna opremljenost i neprimjereni prostorni uvjeti poslovanja postojećih. Postojeći prostori ne zadovoljavaju novim pedagoškim standardima. Neki su objekti u derutnom stanju. - Nedostatak standarda financiranja predškolskog obrazovanja na lokalnoj razini - Nedostatak stručnih suradnika, samo u Vinkovcima postoje pedagog i psiholog <p><i>Osnovna škola</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Nedostatak sredstava za udovoljavanje pedagoškim standardima (kadar, prostor, oprema) - Rad u više smjena u školama - Nedostatak stručnih kadrova (strani jezici, 	<p><i>Predškolski odgoj</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Prilagoditi i unaprijediti predškolski program potrebama stanovništva. - Izgraditi i opremiti nove i proširiti postojeće dječje vrtiće. - Promovirati korištenje predškolskih programa, posebno na ruralnim područjima. - Donijeti standard financiranja predškolskog obrazovanja na županijskoj razini. - Osnovati stručne timove na županijskoj razini koji bi obuhvatili više vrtića i škola. <p><i>Osnovna škola</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Pripremati projekte za izgradnju novih i obnovu postojećih škola kako bi se udovoljilo zahtjevima pedagoškog standarda. - Osigurati uvjete i poticati stručno usavršavanje nastavnog osoblja te pratiti i analizirati rezultate

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<p><i>informatika, umjetnost, likovna i glazbena kultura i dr.)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Nedostatak stručnih suradnika (defektolozi, pedagozi, psiholozi i dr.)</i> - <i>Nejednake prilike za obrazovanje (posebice djece i mladih s ruralnih područja)</i> <p><i>Srednja škola</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Nedostatak sredstva za udovoljavanje pedagoškim standardima (kadar, prostor, oprema)</i> - <i>Kroz neusklađenost poveznica između potreba gospodarstva i ponude obrazovnog sustava stvara se i generira nezaposlenost.</i> - <i>Nedostatak stručnih kadrova (strani jezici, informatika, umjetnost, likovna i glazbena kultura i dr.)</i> - <i>Nedostatak stručnih suradnika (defektolozi, pedagozi, psiholozi i dr.)</i> - <i>Nejednake prilike za obrazovanje (posebice djece i mladih sa ruralnih područja)</i> <p><i>Visoko školsko obrazovanje</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Nizak udio visoko obrazovanih osoba</i> - <i>Kroz neusklađenost poveznica između potreba gospodarstva i ponude obrazovnog sustava stvara se i generira nezaposlenost.</i> - <i>Visokoškolske ustanove još nisu dovoljno uključene u aktivnosti istraživanja i razvoja.</i> - <i>Visokoškolske ustanove nisu dovoljno uključene u osmišljavanje i provedbu razvojnih projekata te imaju slabu partnersku suradnju sa ostalim dionicima.</i> <p><i>Programi cjeloživotnog učenja</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Neusklađenost postojeće ponude programa cjeloživotnog učenja s razvojnim prioritetima županije</i> 	<p><i>usavršavanja. Posebnu pažnju usmjeriti na stručno usavršavanje nastavnika u školama u ruralnim područjima.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Spriječiti depopulaciju i „odljev mozgova“ iz Županije kroz osmišljavanje mjera za zadržavanje postojećih i privlačenje novih kadrova.</i> - <i>Pomoći školama oko organizacije izvannastavnih aktivnosti.</i> - <i>Unaprijediti sustav praćenja i vrednovanja provođenja nastavnih programa te poticati najuspješnije škole i djelatnike.</i> <p><i>Srednja škola</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Pripremati projekte za izgradnju novih i obnovu postojećih škola kako bi se udovoljilo zahtjevima pedagoškog standarda.</i> - <i>Izraditi dugoročne planove za povezivanje obrazovnog sustava s potrebama tržišta rada i gospodarstva.</i> - <i>Osmisliti nove/dodatne načine stipendiranja i poticanja učenika.</i> - <i>Popularizirati zanimanja strukovnih škola</i> - <i>Osmisliti mjere za zadržavanje postojećih i privlačenje novih kadrova u školstvu.</i> - <i>Osigurati uvjete i poticati stručno usavršavanje profesora, nastavnika i sl.</i> - <i>Unaprijediti programe dodatne nastave za polaganje državne mature/ispita radi upisa na fakultete.</i> <p><i>Visoko školsko obrazovanje</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Osmisliti nove/dodatne načine stipendiranja i poticanja učenika.</i> - <i>Izraditi dugoročne planove za povezivanje obrazovnog sustava s potrebama tržišta rada i gospodarstva.</i> - <i>Uključiti visokoškolske ustanove u procese osmišljavanja razvojnih projekata te partnersku suradnju na projektima sa ostalim dionicima iz županije i drugih područja RH.</i> <p><i>Programi cjeloživotnog učenja</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Razviti programe cjeloživotnog učenja i podizati svijest o potrebama za cjeloživotnim učenjem.</i>

2.8.2. Zdravstvo

- Osnovni ciljevi strategije razvoja i unaprjeđenja zdravstvenog sustava Vukovarsko-srijemske županije usklađeni su s ciljevima Nacionalne strategije razvitka zdravstva 2006. – 2011. (NN 72/06)⁴, iako su **bitno opterećeni štetnim posljedicama ratnih zbivanja koja su utjecala na demografsku strukturu, društveno ekonomske uvjete i zdravstveni standard**. Posljedice su dugoročne i vidljive u zdravstvu i zdravstvenomu stanju stanovnika Županije, a naročito u obliku uništenih objekata, uništene opreme i nedostatnog broja potrebnog stručnog kadra.
- Zdravstvena zaštita na području Županije organizirana je na primarnoj i sekundarnoj razini zdravstvene djelatnosti. Primarna zdravstvena zaštita provodi se kroz županijske ustanove (domove zdravlja Vinkovci, Vukovar i Županja, Zavod za javno zdravstvo i Zavod za hitnu medicinu), privatnu praksu i dodijeljene koncesije. Sekundarna zdravstvena zaštita provodi se kroz bolničku zdravstvenu zaštitu (županijske opće bolnice Vinkovci i Vukovar) i izvanbolničku specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu kroz specijalističke ordinacije domova zdravlja i specijalističke ordinacije, poliklinike i ustanove za zdravstvenu njegu u privatnoj praksi.
- U Općoj bolnici Vinkovci zaposleno je 817 djelatnika (573 zdravstvena), a kapacitet je 394 ležaja (361 ugovoren s HZZO-om). U Općoj bolnici Vukovar zaposleno je 558 djelatnika (401 zdravstveni), a kapacitet je 225 ležaja (150 ugovoreno s HZZO-om). **U tijeku je završetak radova na obnovi, rekonstrukciji i modernizaciji obiju bolnica** čime će se osigurati rad prema suvremenim standardima i normativima te postići viši tehnološko-tehnički nivo opremljenosti i potreban broj liječnika specijalista za kategorizaciju bolnica.
- U županijskim domovima zdravlja zaposleno je 494 djelatnika (334 zdravstvena). Važno je istaknuti kako **Dom zdravlja Vinkovci radi u neprimjerenom vlastitom prostoru i dijelu prostora Opće bolnice Vinkovci**. Također, u sva tri županijska doma zdravlja izražen je **nedostatak stručnoga kadra**.
- U županijskom Zavodu za javno zdravstvo zaposleno je 57 djelatnika (46 zdravstvena). **Nedostatak prostora i nedostatak liječničkog kadra najveći je problem Zavoda za javno zdravstvo Županije**. Zavod je započeo rekonstrukciju i nadogradnju postojeće zgrade.
- **U tijeku je postupak osnivanja županijskog Zavoda za hitnu medicinu**, te se očekuje njegov početak rada sredinom 2011. godine. Zavod nema vlastiti prostor i privremeno će djelovati u prostorima triju županijskih domova zdravlja.

⁴ Pod pojmom unaprjeđenja zdravstvenog sustava Županije, misli se na obnovu i proširenje prostora županijskog Zavoda za javno zdravstvo, izgradnju Doma zdravlja Vinkovci sa županijskim Zavodom za hitnu medicinu, sanaciju i opremanje zdravstvenih ustanova, te politiku zapošljavanja i stručnog usavršavanja u zdravstvu.

- Osiguranjem potrebnih sredstava i rješavanjem problema prostora, opreme i kadrova Doma zdravlja Vinkovci, Zavoda za javno zdravstvo i Zavoda za hitnu medicinu znatno će se povećati kvaliteta zdravstvene skrbi na području Županije.

2.8.3. Socijalna skrb

- U Vukovarsko-srijemskoj županiji veliki je broj korisnika socijalne pomoći. Prema podacima Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi o broju korisnika stalne pomoći, naša županija s 3,9 % ukupnog stanovništva (stanje 31.12.2010. godine) koje prima stalnu socijalnu pomoć nalazi se na **7. mjestu**. Za usporedbu nacionalni prosjek iznosi 2,3 %, dok Šibensko-kninska županija, koja je na prvom mjestu, bilježi 7,6% stanovništva koje prima stalnu socijalnu pomoć. Posebno **zabrinjava porast udjela osoba obuhvaćenih dodjelom socijalne pomoći** koji je u godinu dana od prosinca 2009. do prosinca 2010. godine porastao s 3,5% na 3,9%.

Tabela 34: Udjel korisnika socijalne pomoći u ukupnom stanovništvu

	Stanje 31.12.2009. g.	Stanje 31.12.2010. g.
Vukovarsko-srijemska županija	3,5 %	3,9 %
Šibensko-kninska županija	7,4 %	7,6 %
Republika Hrvatska	2,1 %	2,3 %

- Na području Vukovarsko-srijemske županije djeluje 11 ustanova socijalne skrbi (Centri za socijalnu skrb Vinkovci, Vukovar i Županja, Obiteljski centar Vukovarsko-srijemske županije, Domovi za starije i nemoćne osobe Vinkovci, Vukovar, Ilok i Gradište, Dom za psihički bolesne odrasle osobe Nuštar, Centar za rehabilitaciju «Mala Terezija» u Vinkovcima i Dječji dom Sveta Ana također u Vinkovcima). U svim ustanovama socijalne skrbi izražen je **nedostatak stručnoga kadra. Ustanove posluju u primjerenim uvjetima, osim Obiteljskog centra, Doma za starije i nemoćne osobe Ilok i Doma za starije i nemoćne osobe Vukovar**. U slučaju Doma za starije i nemoćne osobe Vukovar, potrebno je izgraditi i opremiti stacionar za nepokretne korisnike
- Kao rezultat projekta *Reforme sustava socijalne skrbi* ostvareni su **pozitivni pomaci u izvaninstitucionalnim oblicima pružanja socijalne skrbi** na području Županije. To je vidljivo u rastu broja udomljene djece i mladeži te zbrinjavanju štíćenika dječjih domova nakon navršene punoljetnosti. Dječji dom Sv. Ana raspolaže s tri stana za te svrhe, a Centar za rehabilitaciju „Mala Terezija“ s jednim. Za pomoć i njegu u kući starijih osoba otvorena su dva dnevna boravka za starije osobe u Vukovaru i Otoku. Smještaj starih i nemoćnih osoba osiguran je i u 11 obiteljskih domova s kapacitetom do 20 korisnika.
- U suradnji s udrugom B.a.B.e. u Vukovaru je otvoreno Sklonište za djecu i žene žrtve obiteljskoga nasilja smještajnog kapaciteta za 20 osoba. Za žrtve obiteljskoga nasilja također postoji i Udruga žena Vukovar koja pruža pravno i psiho-socijalno savjetovanje žrtvama nasilja.

- Na području županije od 2003. godine provodi se vrlo uspješno program „Pomoć u kući starijim osobama“. Trenutno se program provodi na području 27 jedinica lokalne samouprave. U budućnosti se planira proširiti na cijelo područje županije.

Tabela 35: Razvojni problemi i potrebe u području zdravstva i socijalne skrbi

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<p>ZDRAVSTVO</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nedostatni prostorni kapaciteti i opremljenost zdravstvenih ustanova - Otežano pružanje zdravstvenih usluga zbog nedostatka specijaliziranog stručnog kadra - Nedovoljni kapaciteti za promicanje zdravog načina života i prevencije bolesti - Nepostojanje zdravstvenih programa i ustanova za palijativnu skrb i hospicija - Nedovoljan broj kvalitetnih razvojnih programa i projekata <p>SOCIJALNA SKRB</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nedostatak smještajnih kapaciteta, primjerenih prostornih uvjeta i opreme u pojedinim ustanovama socijalne skrbi i kod pružatelja izvaninstitucionalnih oblika socijalne skrbi na području Županije - Visok stupanj centralizacije sustava u odlučivanju o mjerama i aktivnostima na terenu - Nerazvijena izvaninstitucionalna socijalna skrb i pružanje novih oblika socijalnih usluga - Stalni deficit stručnih kadrova u socijalnoj skrbi i nedostatak trajne edukacije - Nedovoljno razvijen sustav pružanja specifične skrbi osobama s posebnim potrebama i osobama s invaliditetom - Stalan porast korisnika socijalne skrbi - Preopterećenost zaposlenika u socijalnoj skrbi tekućim poslovima i nemogućnost praćenja i reagiranja na aktualne programe na nacionalnoj i europskoj razini - Nerazvijeni mehanizmi djelovanja civilnog društva u funkciji zdravstva i socijalne skrbi - Nedovoljan broj kvalitetnih razvojnih programa i projekata 	<p>ZDRAVSTVO</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izgradnja, rekonstrukcija i opremanje zdravstvenih ustanova na području županije - Privlačenje stručnog kadra i edukacija, specijalističko i stručno usavršavanje postojećih zdravstvenih djelatnika - Povećanje kapaciteta i poticanje aktivnosti na promicanju zdravog načina života i unapređenju prevencije bolesti - Osnivanje županijske ustanove za palijativnu skrb i pružanje podrške civilnom sektoru u programima koji nude takvu vrstu usluge - Izrada programa razvoja zdravstva za područje Županije - Jačanja kapaciteta u sektoru zdravstvene zaštite za pripremu i provedbu projekata financiranih kroz EU fondove <p>SOCIJALNA SKRB</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izgradnja, rekonstrukcija i opremanje ustanova socijalne skrbi na području VSŽ - Unaprjeđenje standarda socijalnih usluga i stvaranje jedinstvene baze podataka korisnika sustava - Jačanje procesa decentralizacije i reforme sustava socijalne skrbi na području županije - Razvijanje programa i projekata u funkciji novih oblika pružanja usluga socijalne skrbi - Zapošljavanje potrebnih stručnih kadrova i kontinuirana edukacija postojećih - Unapređenje i razvoj sustava pružanja specifične skrbi osobama s posebnim potrebama i osobama s invaliditetom - Poticanje partnerstva između javnoga i civilnog sektora te pružanje podrške zajedničkim programima - Jačanje kapaciteta u sektoru socijalne skrbi za pripremu i provedbu projekata financiranih kroz EU fondove - Izrada programa i planova razvoja socijalne skrbi za područje Županije - Poticanje i razvoj izvaninstitucionalne skrbi, a posebno udomiteljstva

2.8.4. Kulturne i športske djelatnosti

- Vukovarsko-srijemska županija ima iznimno bogato kulturno i povijesno naslijeđe koje datira iz pretpovijesnog razdoblja. Vukovarsko-srijemska županija posjeduje bogatstvo kulturnih i povijesnih resursa i ima sve preduvjete na kojima može dugoročno graditi kulturnu turističku ponudu te imidž destinacije kulturnog turizma, a čime bi se osigurala dodatna sredstva za održavanje i razvoj. Prostor današnje Vukovarsko-srijemske županije kontinuirano je naseljavan preko 8000 godina (od neolitika do danas). Ova činjenica govori da je ovaj, iznimno bogate povijesti i kulturne baštine, **najstarije kontinuirano naseljavan prostor u Europi**. Tomu u prilog idu brojni arheološki lokaliteti Vukovarsko-srijemske županije (prapovijest, neolitik, eneolitik, brončano, željezno doba, antičko razdoblje i srednji vijek).
- Bogatstvo kulturne i povijesne baštine sačuvano je u šest muzeja. Riječ je o Gradskom muzeju Vukovar, Muzeju grada Iloka, Muzeju vučedolske civilizacije (u izgradnji), Zavičajnome muzeju Stjepana Grubera u Županji, Gradskom muzeju Vinkovci i Šumarskom muzeju Bošnjaci. Važan spomenik kulture su i arheološki parkovi na Vučedolu i u staroj jezgri Iloka te arheološki park Sopot. **Muzeji djeluju u neprimjerenim prostornim uvjetima, jednako kao i knjižnice**. To se u prvom redu očituje u nedostatku spremišta za muzejsku i galerijsku građu te neusklađenošću prostornih uvjeta sa zakonskim standardima. Usprkos neprimjerenim uvjetima rada, muzeji i knjižnice bilježe visoku razinu aktivnosti kroz vlastite ili partnerske projekte te brojne izložbe, predavanja, promocije i sl.
- Nezaobilazni dio kulturno povijesnog nasljeđa Vukovarsko-srijemske županije čine sakralna baština srednjovjekovnog postanka, svjetovna baština srednjovjekovnog postanka, sakralna baština novovjekovnog postanka i svjetovna baština novovjekovnog postanka. Većina ovih spomenika kulture nužno zahtijeva obnovu, konzervaciju i restauraciju, a samim tim **nužna je i izrada određenog programa zaštite spomenika kulture** na području cijele Županije koji bi imao stratešku važnost.
- Broj je knjižnica je u kontinuiranom porastu. Trenutno **djeluje 9 narodnih, samostalnih i registriranih knjižnica**: Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci s Ogrankom Nuštar - Narodna knjižnica i čitaonica sv. Benedikta Nuštar, koja ima funkciju općinske narodne knjižnice, Gradska knjižnica Vukovar s ograncima u Borovu naselju, Sotinu i Lovasu od kojih Ogranak Lovas ima funkciju općinske narodne knjižnice, Gradska knjižnica Županja, Gradska knjižnica i čitaonica Ilok, Općinska narodna knjižnica Drenovci, Narodna knjižnica Babina Greda i Narodna knjižnica Gradište. U projekt Mreža knjižnica u Vukovarsko-srijemskoj županiji uključilo se još 7 općina (Bošnjaci, Drenovci, Ivankovo, Privlaka, Štitar, Tompojevci i Trpinja) koje imaju gotovu projektnu dokumentaciju za izgradnju općinskih knjižnica. Grad Otok je osnovao knjižnicu, čije je opremanje u tijeku. Općina Tovarnik planira u Spomen kući Antuna Gustava Matoša osnovati općinsku knjižnicu, također općinsku knjižnicu planira osnovati i Općina Nijemci.
- Na cijelom području VSŽ djeluje **bibliobusna služba**. Županijski bibliobus, organizacijska jedinica vinkovačke knjižnice, ima trenutno 61 stajalište u 19 općina i 2

grada, pozitivan je pokretač širenja kulturnih, informacijskih, obrazovnih i kreativnih sadržaja među stanovnicima koji nemaju svoju stacionarnu narodnu knjižnicu, te zadovoljava knjižnične potrebe stanovnika u njihovom mjestu boravka i pruža bogatstvo sadržaja.

- Na području Županije **postoji potreba za izgradnjom kulturno centra** u kojem će biti gradska knjižnica i čitaonica, multimedijalni centar, centar za mlade, kino-kazališna te koncertna dvorana, poslovne prostorije i podzemna garaža. Realizacija projekta „Hrvatski dom“ u Vinkovcima trenutno je u prvoj fazi izgradnje.
- Nematerijalnu kulturnu baštinu, između ostalog, obuhvaća i bogata folklorna tradicija koju predstavlja više od 80 kulturno-umjetničkih društava registriranih na području VSŽ. Najznačajniji i najveći folklorni festival u Hrvatskoj i jedan od najvećih u Europi su **Vinkovačke jeseni**. U VSŽ tijekom cijele godine odvija se veliki broj urbanih kulturnih manifestacija i sadržaja (Festival glumca, Lutkarsko proljeće i brojni drugi).
- Na području Županije djeluje **preko 300 registriranih sportskih udruženja** organiziranih u županijski Savez sportova i Savez školskih športskih društava Vukovarsko-srijemske županije. Inače, sportske udruge su s 30% udjela najzastupljenije udruge civilnoga društva u Županiji. To su uglavnom nogometni klubovi, rekreativna udruženja i udruge za rekreaciju.
- Na području Županije trenutno je izgrađeno i u funkciji 58 školskih dvorana te jedna gradska dvorana u Vukovaru. Županija također ima prilično velik broj teniskih terena, premda su isti uglavnom skoncentrirani na području Vinkovaca. Značajan iskorak u pogledu razvoja športske infrastrukture predstavlja nedavno otvaranje gradskog bazena u Vinkovcima. Međutim, usprkos značajnim investicijama u gradnju športskih objekata posljednjih godina, obzirom na veliki broj sportskih klubova i udruga broj sportskih dvorana trebao bi biti veći.

Tabela 36: Osnovni razvojni problemi i potrebe u vezi kulture i športa

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Neodgovarajući prostorni uvjeti u kojima djeluju muzeji, galerije, knjižnice i sportske udruge - Manjak financijskih sredstava za ulaganja u kulturu i šport te manjak stručnih kadrova u tim djelatnostima - Manjak kulturnih objekata (knjižnice, koncertna dvorana, kazališta, galerije i dr.) - Nedovoljno ulaganja u očuvanje vrijednih povijesnih spomenika i arheoloških parkova - Nerazvijena urbana kultura (mladi) - Nedovoljno znanja o korištenju EU fondova za unaprjeđivanje kulturne ponude i sportskih sadržaja - Manjak športskih objekata (športske dvorane, bazeni i dr.) te loše stanje postojećih objekata - Slaba dostupnost (raznovrsnost) športova u 	<ul style="list-style-type: none"> - Jačati povezivanje kulturnih manifestacija s gospodarstvom i turizmom. Unaprijediti promotivne aktivnosti kulturnih događanja i kulturne baštine kroz integrirane programe koji će doprinijeti razvoju turizma. - Jačati promociju i uključenost šire javnosti u kulturne manifestacije na području Županije. - Privlačiti i zapošljivati dodatne stručne kadrove u kulturi te poticati zadržavanje postojećih. - Pripremiti projekte izgradnja i obnavljanje postojećih višenamjenskih kulturno-poslovnih centara. Izgradnjom centara podići standard kulturne ponude, ali i generirati nova radna mjesta u kulturi. - Pomoći i poticati otvaranje knjižnica u JLS-u gdje još ne postoje. - Unaprijediti suradnju između dionika u kulturi

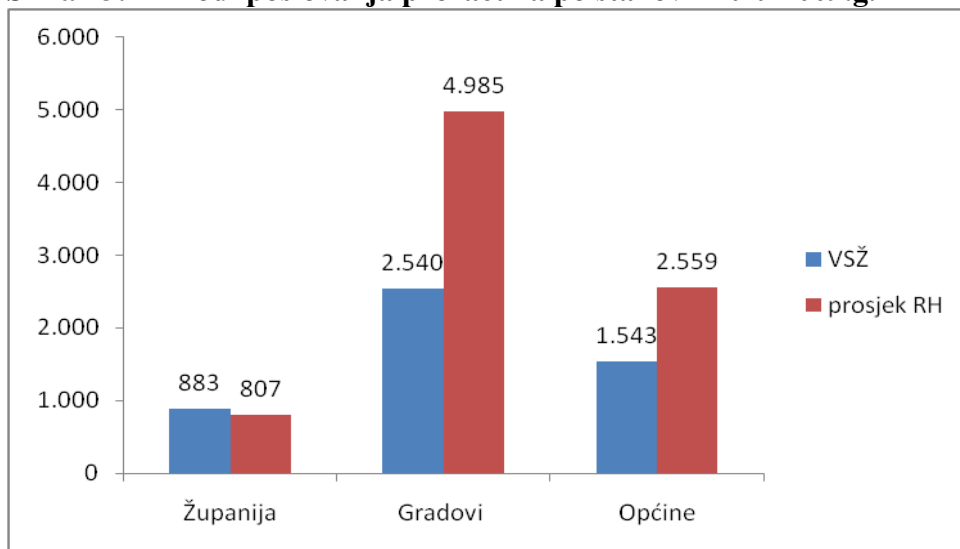
RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<p><i>ruralnim područjima</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Nedostatak stručnoga kadra (trenera i profesora tjelesnog odgoja)</i> - <i>Izrazito visoki troškovi sustava natjecanja</i> - <i>Otežano financiranje športa (izrazita ovisnost o javnim izvorima čije su financijske mogućnosti vrlo slabe)</i> 	<p><i>(udruge, ustanove i pojedinci, turističke zajednice i dr.).</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kroz kriterije (su)financiranja poticati osmišljavanje većih kulturnih projekata koje uključuju veći broj dionika. Povećati iznose financiranja za projekte iz područja urbane kulture.</i> - <i>Povećati ulaganja u izgradnju i održavanje sportske infrastrukture i ulaganja u kadrove te tako poboljšati mogućnosti za bavljenje sportom i samu kvalitetu sportskih klubova.</i> - <i>Organizirati radionice i edukacijske programe o prijavljivanju na domaće i EU natječaje s područja kulture i sporta.</i> - <i>Posebno poticati razvoj športskih programa u ruralnim područjima, pri čemu treba posebno voditi računa o uključivanju žena u šport.</i> - <i>Osmisliti nove modele financiranja športa.</i>

2.9. Financiranje razvojnih projekata iz javnih izvora

2.9.1. Fiskalni kapacitet županije

- Ukupni proračunski prihodi poslovanja Vukovarsko-srijemske županije te gradova i općina na njezinom području u 2009. godini iznosili su 580,2 milijuna kuna, zbog čega se nalazi na 10. mjestu u odnosu na ostale županije (bez grada Zagreba) prema visini prihoda. Međutim, kada se promatra relativni financijski kapacitet (prihodi u odnosu na broj stanovnika), tada se županija nalazi na vrlo lošem 18. mjestu. To jasno pokazuje da je **ukupni fiskalni kapacitet županije te pripadajućih lokalnih jedinica vrlo slab**, što značajno ograničava mogućnosti lokalnih aktera za poticanje društveno-gospodarskog razvoja.
- Relativni fiskalni kapacitet, koji je mjeran prihodima poslovanja po stanovniku, ukazuje na prisutnost znatnih razlika između Županije, gradova i općina, na nacionalnoj ali i na razini Vukovarsko-srijemske županije. Sa 2.540 kuna po stanovniku gradovi imaju najveći fiskalni kapacitet. Zatim slijede općine (1.543), te na kraju Županija (883) koja ima daleko najmanji (relativni) fiskalni kapacitet. Takav je odnos logična posljedica postojećega sustava financiranja jedinica lokalne i područne samouprave i kao takav je u skladu s odnosom na nacionalnoj razini.
- Podaci sa sljedeće slike pokazuju da **gradovi u Županiji bilježe gotovo 50% niži fiskalni kapacitet od prosjeka**. Tek nešto manji zaostatak bilježe općine, koje za nacionalnim prosjekom zaostaju oko 40%. S druge strane, **proračun Županije bilježi iznadprosječne vrijednosti fiskalnoga kapaciteta**, odnosno nalazi se u relativno povoljnijem položaju od prosječne županije.

Slika 13: Prihodi poslovanja proračuna po stanovniku u 2009.g.

Izvor: Izračun na temelju podataka Ministarstva financija

2.9.2. Dinamika i struktura prihoda i rashoda županijskog proračuna

Porast ekonomskih aktivnosti na području županije u razdoblju prije recesije može se prepoznati i kroz konstantan porast prihoda županijskoga proračuna. Međutim, nakon niza godina rasta prihoda, Županija u 2009. godini prvi put bilježi pad prihoda poslovanja. U slijedećoj je tablici dan pregled dinamike i osnovne strukture prihoda i rashoda za Županiju.

Tabela 37: Proračun županije, najvažnije stavke (HRK)

	2005.	2008.	2009.	2010.	2011. (plan)	Indeks 2010/2005 (2005=100)
Prihodi poslovanja	125.003.157	188.356.325	174.932.205	170.071.776	160.108.068	136,1
Prihodi od poreza	97.058.739	132.596.735	131.461.924	43.008.755	41.990.000	44,3
Prihodi od imovine	11.694.857	13.682.529	8.614.715	7.880.000	9.194.800	67,4
Pomoći od subjekata opće države i iz inozemstva	11.382.755	33.049.274	28.555.154	111.419.801	97.486.068	978,8
Ostali prihodi	4.866.806	9.027.787	6.300.412	6.300.412	11.737.200	129,5
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	776.963	2.816.395	2.423.046	2.500.000	2.200.000	321,8
Primici od financijske imovine i zaduživanja	2.851.576	26.566.250	6.198.990	7.411.000	1.945.000	259,9
UKUPNI PRIHODI I PRIMICI	128.631.696	217.738.970	183.554.241	180.882.776	164.553.068	140,6
Rashodi poslovanja	117.975.729	165.250.795	154.084.006	145.042.911	139.692.340	122,9
Rashodi za zaposlene	8.165.724	18.002.830	18.767.271	17.913.493	13.558.600	219,4
Materijalni rashodi	58.379.858	76.708.054	78.843.482	88.873.732	82.712.546	152,2
Subvencije za trgovačka društva	3.724.820	5.348.724	3.717.701	2.797.122	2.595.000	75,1
Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države	3.623.412	18.197.293	22.889.146	6.441.465	5.351.000	177,8
Kapitalne pomoći trgovačkim društvima u javnom vlasništvu	2.396.127	23.700.460	10.162.700	9.709.497	16.200.000	405,2
Ostali rashodi poslovanja	41.685.788	23.293.434	19.703.706	19.307.602	19.275.194	46,3
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine (kapitalna ulaganja)	9.732.778	51.529.616	30.774.443	30.055.021	21.489.794	308,8
Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	9.732.778	49.834.755	27.777.165	27.247.473	21.472.794	280,0
Dodatna ulaganja na građevinskim objektima	0	1.664.861	2.983.893	2.147.370	0	-
Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	0	40.000	3.275.561	2.036.313	3.370.932	-
UKUPNI RASHODI I IZDACI	127.708.507	216.820.411	188.134.010	177.134.245	164.553.068	138,7

Izvor: VSŽ, Odjel za financije

^aDo visokog porasta iznosa pomoći iz državnog proračuna je došlo zbog promjene metodologije obračuna sredstava za financiranje decentraliziranih funkcija

- U 2009. godini prihodi od poslovanja Županije porasli su za 39,9% u odnosu na 2005., dok su istodobno rashodi poslovanja povećani za 30,6%. Međutim, u 2009. je zabilježen pad prihoda poslovanja za 7,1% u odnosu na 2008., što je znatno iznad pada prihoda na razini svih županije koji je iznosio 0,2%. **Smanjenje prihoda proračuna u 2009. godini**

u odnosu na 2008. prvenstveno je posljedica manjih dotacija (pomoći) iz državnoga proračuna te manjih prihoda od imovine. S druge strane, porezni prihodi koji predstavljaju najvažniji pojedinačni izvor ukupnih prihoda ostali su gotovo nepromijenjeni, što je znatno pomoglo ukupnoj stabilnosti proračunskih prihoda. U 2010. godini bilježi se daljnji pad prihoda poslovanja za 2,8% u odnosu na 2009.g, što je puno manja stopa pada u odnosu na prethodnu godinu. Projekcije za 2011. godinu su također negativne, prije svega zbog očekivanja daljnjeg pada pomoći od središnje države te rasta broja nezaposlenih osoba.

- **Relativno visoki udjel dotacija (pomoći) središnje države u ukupnim se prihodima može negativno odraziti na stabilnost proračuna u narednom razdoblju** ako se središnja država odluči na još drastičnije smanjenje iznosa dotacija uslijed nepovoljne financijske situacije u državnome proračunu.
- U strukturi ukupnih rashoda i izdataka materijalni su rashodi najveća stavka. Od materijalnih rashoda, najviše se troši na materijal i energiju te usluge. Prema udjelu u ukupnim rashodima i izdacima slijede rashodi za nabavu nefinancijske imovine (16,4%), pomoći za ostale subjekte unutar opće države (12,2%), ostali rashodi (10,5%) te rashodi za zaposlene (10,0%). U odnosu na prosječnu (hipotetsku) županiju, Vukovarsko-srijemska županija bilježi značajnija odstupanja za sljedeće stavke: iznadprosječne vrijednosti pomoći unutar opće države (za JLS), zatim rashoda za materijal i energiju te rashoda za nabavu nefinancijske imovine (kapitalna ulaganja), a ispodprosječne vrijednosti rashoda za zaposlene te rashoda za usluge.
- Prema podacima Ministarstva financija **županija ispod-prosječno izdvaja za subvencije (poticaje) privatnim poduzećima i poljoprivrednicima.** Dok je prosječna županija u razdoblju 2007. – 2009. izdvajala 3,2% ukupnih rashoda i izdataka, Vukovarsko-srijemska županija izdvojila je 2,5%.
- Najveći relativni porast rashoda u odnosu na 2005. bilježe izdaci za nabavu financijske imovine i otplatu zajmova, rashodi za pomoći JLS-ima, kapitalne pomoći za trgovačka društva u javnom vlasništvu, rashodi za nabavu nefinancijske imovine te rashodi za zaposlene. Podaci o ulaganjima u nabavu nefinancijske imovine i kapitalne pomoći javnim trgovačkim društvima potvrđuju da **je u proteklom razdoblju Županija znatno podigla razinu investicijskih aktivnosti.**
- Usprkos znatnom povećanju izdataka za otplatu zajmova, razina zaduženosti, mjerena udjelom izdataka za otplatu glavnice primljenih kredita u ukupnim rashodima i izdacima, još uvijek se nalazi ispod prosjeka za sve županije (1,73% naprema 1,77%).

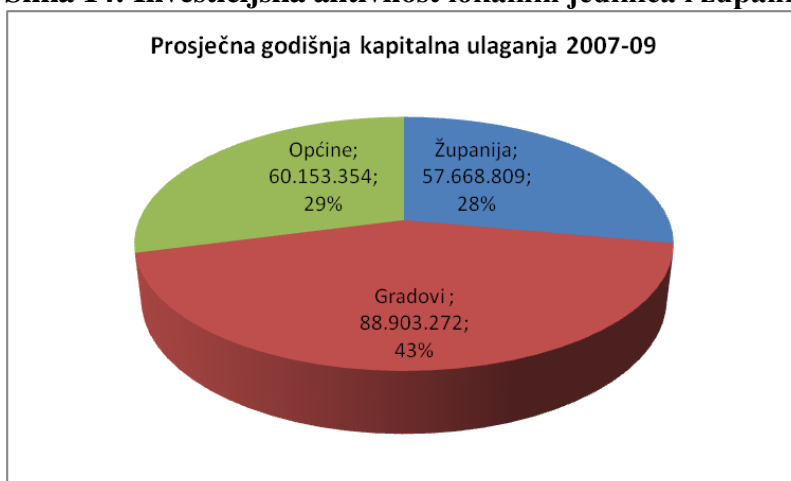
2.9.3. Investicijska aktivnost županije i jedinica lokalne samouprave

- Ako uzmemo vrijednost rashoda za nefinancijsku imovinu i kapitalne pomoći trgovačkim društvima u javnom sektoru kao pokazatelj investicijske aktivnosti jedinica lokalne i

područne samouprave, onda proizlazi da je **prosječna godišnja vrijednost kapitalnih ulaganja u razdoblju 2007. – 2009. iznosila 206,7 milijuna kuna.**⁵⁶

- Najveći se dio ukupnog iznosa ulaganja odnosi na gradove (43%), zatim slijede općine s približno jednakim udjelom (29%) te županija (28%). Visoki udjel županije u ukupnim javnim ulaganjima pokazuje kako **županijski proračun ima posebno važnu ulogu u poticanju društveno-gospodarskog razvoja Županije, što nije slučaj kod većine ostalih županija.**
- Apolutni iznosi ulaganja potvrđuju da se radi o prilično skromnom investicijskom potencijalu s obzirom na vrijednosti do sada prijavljenih razvojnih projekata u županijskoj bazi. Međutim, ako bi se spomenuta sredstava promatrala kao oblik vlastitog sufinanciranja razvojnih projekata financiranih u najvećem dijelu kroz EU fondove i državni proračun, onda ukupni investicijski potencijal županije postaje znatno veći.

Slika 14: Investicijska aktivnost lokalnih jedinica i županija, u kunama

Izvor: Izračun na temelju podataka Ministarstva financija

2.9.4. Poticaji za gospodarske subjekte

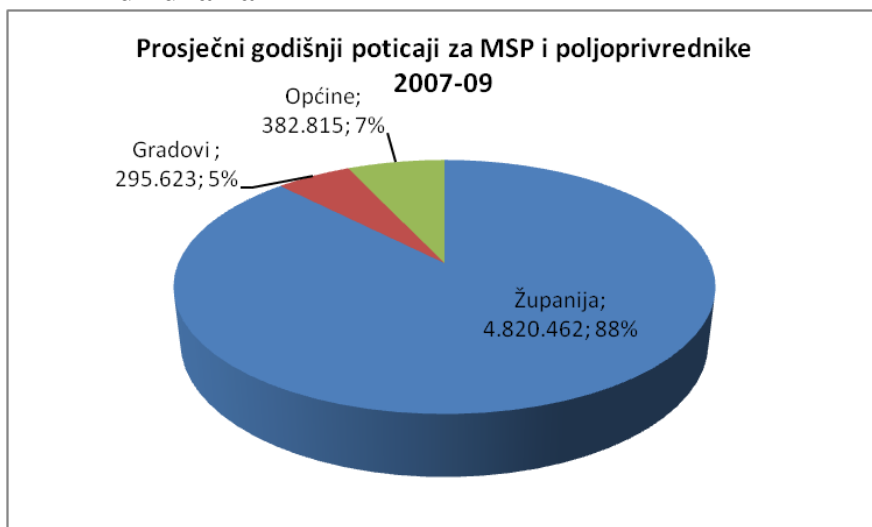
- Podaci o rashodima za subvencije, odnosno poticaje trgovačkim društvima, obrtima i poljoprivrednicima u privatnome sektoru dodatno upotpunjuju sliku o mogućnostima županijskih aktera za poticanje gospodarskog razvoja.
- Sredstava koja se izdvajaju za direktno poticanje razvoja gospodarstva neusporedivo su manja od onih za investicije, što je i očekivano. Prema podacima za razdoblje 2007. – 2009. **iz proračuna Županije te gradova i općina u prosjeku se godišnje izdvajalo oko 7,5 milijuna kuna u obliku izravnih poticaja za gospodarske subjekte u**

⁵ Treba voditi računa da premda se rashodi za nefinancijsku imovinu u najvećem dijelu doista i odnose na ulaganja u građevinske objekte, oni također uključuju i rashode koje intuitivno ne povezujemo s kapitalnim ulaganjima, kao što su rashodi za prijevozna sredstava i namještaj.

⁶ Za procjenu ukupne investicijske aktivnosti koja se nalazi pod kontrolom županije i lokalnih jedinica bilo bi potrebno uključiti i iznose ulaganja komunalnih poduzeća i ostalih izvanproračunskih korisnika. Međutim, procjenjuje se da se ipak radi o manjem iznosu ulaganja u odnosu na gore spomenute iznose.

privatnome sektoru, što predstavlja 1,1% ukupnih rashoda i izdataka proračuna. Premda se navedeni udjel čini vrlo mali, **županija bilježi rezultat identičan nacionalnomu prosjeku.** Od spomenutog se iznosa na poticaje za malo i srednje gospodarstvo, kao ključnu ciljanu skupinu, odnosilo oko 5,5 milijuna kuna godišnje, odnosno 73% svih poticaja, dok je ostatak usmjeren prema velikim gospodarskim subjektima. Sljedeća slika prikazuje distribuciju poticaja za malo i srednje gospodarstvo prema pojedinom izvoru.

Slika 15: Razina poticaja za malo i srednje gospodarstvo prema proračunskim izvorima, u kunama

Izvor: Izračun na temelju podataka Ministarstva financija

- Prisutne su **iznimno velike razlike prema razini poticanja maloga i srednjega gospodarstva između Županije s jedne strane te gradova i općina s druge strane.** Tako Vukovarsko-srijemska županija u prosjeku izdvaja oko 4,8 milijuna kuna godišnje za poticaje gospodarskim subjektima, što znači da **poticaji županije predstavljaju čak 88% ukupnih poticajnih sredstava.** S druge strane, ukupni rashodi gradova za poticaje iznose oko 0,3 milijuna kuna, što predstavlja 5% ukupnih poticajnih sredstava. Općine u prosjeku godišnje izdvajaju ukupno oko 0,38 milijuna kuna, odnosno 7% ukupnih poticajnih sredstava.
- Prema prosječnom udjelu rashoda za poticaj malog i srednjeg gospodarstva u ukupnim proračunskim rashodima i izdacima Županija prednjači s udjelom od 2,5%, zatim slijede općine s udjelom od 0,2% te na kraju gradovi s udjelom od svega 0,1%. Iz navedenog proizlazi da **gradovi najmanje izdvajaju za direktne poticaje maloga i srednjega gospodarstva, u odnosu na općine i Županiju.**
- Nizak iznos izdvajanja za poticanje razvoja malog i srednjeg gospodarstva pokazuje kako se među lokalnim čimbenicima u županiji još uvijek premalo pažnje posvećuju mjerama koje izravnije potpomažu razvoj gospodarstva. Stoga je u narednom razdoblju nužno povećati razinu izdvajanja, vodeći pri tome računa o njihovoj transparentnosti, učinkovitosti i doprinosu ukupnom gospodarskom razvoju.

U svojim programskim smjernicama Vukovarsko-srijemska županija opredijelila se za sustavno unapređenje gospodarstva, prije svega, stalnim razvijanjem poduzetničke infrastrukture te posvećivanjem velike pažnje malomu i srednjemu poduzetništvu. Jedan od glavnih ciljeva je stvaranje povoljnih uvjeta kreditiranja. S tim u vezi VSŽ je u suradnji sa resornim ministarstvima a putem poslovnih banaka omogućila realizaciju 704 poduzetnička kredita s ukupnim kreditnim potencijalom u vidini od 440 mil kn što je omogućilo zapošljavanje 2900 radnika. U zadnjoj kreditnoj liniji «Lokalni projekti razvoja malog gospodarstva» koja se provodila u 2010. odobreno je **30 poduzetničkih zahtjeva ukupnog iznosa od 40,0 milijuna kuna i to isključivo za projekte proizvodnih djelatnosti.**

Agencija za razvoj Vukovarsko-srijemske županije HRAST d.o.o. u suradnji s Upravnim odjelom za gospodarstvo, obnovu i razvoj Vukovarsko-srijemske županije, Ministarstvom gospodarstva, rada i poduzetništva i Hrvatskom poštanskom bankom d.d. u razdoblju od 2007. do 2009. godine provodila je projekt „Regionalni jamstveni instrumenti – RJI“.

Zaključno, kada se sumiraju podaci o prosječnim godišnjim rashodima za kapitalna ulaganja i kapitalne pomoći javnim poduzećima (206,7 milijuna kuna) i za poticaje gospodarstvu (7,5 milijuna kuna), proizlazi da su **Županija te gradovi i općine kroz svoje proračune izravno ulagali 214,2 milijuna kuna godišnje u društveno-gospodarski razvoj**⁷. Spomenuti iznos se može shvatiti i kao potencijalni iznos za buduće sufinanciranje razvojnih projekata, ne računajući pri tome eventualne prenamjene sredstava s drugih stavki proračuna.

2.9.5. Investicijska ulaganja iz državnog proračuna i javnih poduzeća

Iz dostupnih podataka državnomu proračunu jako je teško, odnosno nemoguće navesti točan iznos investicijskih ulaganja u razvoj županije, jer se podaci o rashodima proračuna ne objavljuju prema teritorijalnomu principu. Zbog toga će se samo navesti neki od važnijih ulagača i iznosi ulaganja u 2010. godini:

- Jedan od najvećih ulagača su javno poduzeće Hrvatske vode, koje je u 2010. planiralo uložiti oko 102 milijuna kuna u korištenje i zaštitu voda, melioracijsko navodnjavanje te zaštitu od štetnoga djelovanja voda.
- Hrvatske željeznice nastavljaju ulaganja u obnovu državne pruge Novska – Tovarnik – državna granica. Ulaganja u obnovu dionice Vinkovci – Tovarnik – državna granica započeta su 2008. godine, a ukupna vrijednost iznosi 442 milijuna kuna te se očekuje završetak svih radova tijekom 2011. Ulaganja Hrvatskih cesta u obnovu i gradnju cesta na županijskomu području su u 2010. godini prešla razinu od 74 milijuna kuna, od čega se najveći dio odnosi na cestu Vinkovci – Županja i Ilok – Lipovac.

⁷ Navedeni iznos je samo aproksimacija stvarnog stanja izravnih ulaganja, budući da ovisi o tome koje sve stavke proračuna definiramo kao izravno ulaganje u društvenog-gospodarski razvoja. Osim toga, kao što je već ranije spomenuto, kod nekih proračunskih stavki koje potpadaju pod ulaganja u dugotrajnu imovinu je vrlo upitno da li iste predstavljaju ulaganje u razvoj (kao npr. kupnja prijevoznih sredstava ili namještaja).

- Od 1998. godine do kraja 2010.g. , površine koje se vode kao minsko sumnjivo područje su smanjene s 12.120 ha na 4690 ha minsko sumnjivog prostora, dakle 7430 ha je razminirano i to u pravilu sredstvima iz državnog proračuna.
- Kako bi se što prije riješila problem minski sumnjivih površina, Županija je osnovala Fond za razminiranje te je sredstvima fonda razminirano 174,3 ha na što je utrošeno oko 17 miliona kuna Od preostalog minski sumnjivog područja na poljoprivredne površine otpada 28% dok na šumske površine otpada 72 % površine.
- Hrvatske su šume realizirale ulaganja na županijskomu području u 2010. godini u iznosu od oko 18 milijuna kuna, od čega se najveći dio odnosi na razminiranje i izgradnju šumskih cesta.
- Pored navedenih niz je drugih tijela i poduzeća financirao različita ulaganja u razvoj županije. Posebno treba istaknuti kako Agencija za vodne putove nastavlja s radovima na pripremi izgradnje najvećega kapitalnog projekata – kanala Dunav – Sava. Do sada je u izradu dokumentacije uloženo oko 23 milijuna kuna.

Navedeni iznosi pokazuju da u razvoj Županije najviše ulažu **javna poduzeća sa središnje razine te državni proračun**. Međutim, treba voditi računa o tome da će se sa stupanjem u članstvo EU-a, mogućnosti financiranja kroz EU fondove višestruko povećati, na hrvatskoj ali i županijskoj razini, zbog čega se očekuje da će upravo EU fondovi u narednih 10-ak godina postati ključan izvor financiranja javnih investicija na području županije.

2.9.6. Financiranje razvojnih projekata putem EU fondova

- Županija se vrlo rano i vrlo intenzivno uključila u aktivnosti vezane za povlačenje sredstava iz europskih fondova, uključujući pored same pripreme projekata i kontinuirano informiranje i obrazovanje potencijalnih predlagatelja projekata. Procjenjuje se da je vrijednost EU projekata s područja Vukovarsko-srijemske županije u razdoblju od 2003. – 2010. godine iznosila oko 140 milijuna eura iz EU fondova. Financirano je oko 30-ak projekata različitih vrijednosti, od kojih se mogu posebno istaknuti veliki infrastrukturni projekti: obnova željezničke pruge na dionici Vinkovci – Tovarnik – državna granica u vrijednosti od oko 60 milijuna eura, zatim izgradnja četiriju poslovnih zona u vrijednosti od 4,4 milijuna eura te opremanje osam strukovnih škola u vrijednosti od 2,2 milijuna eura.
- Vukovarsko-srijemska županija konstantno jača svoje kapacitete u pripremi projekata za EU fondove pa tako na području županije uz Upravni odjel za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj djeluje i Agencija za razvoj Vukovarsko-srijemske županije "Hrast" kao regionalni koordinator za obavljanje poslova koordinacije i poticanja regionalnog razvoja sukladno Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske i Strategiji regionalnog razvoja Republike Hrvatske. Na području Županije postoje i dvije lokalne agencije – Vukovarska razvojna agencija „VURA“ te Ured za međunarodnu suradnju „TINTL“ koji predstavlja jedan grad i tri općine koje su vrlo aktivne i uspješne u području korištenja EU fondova.
- **Visoka razina aktivnosti iz područja privlačenje sredstava iz EU fondova** može se vidjeti iz sljedeće tablice koja pokazuje broja prijavljenih projekata na razne komponente IPA pretpristupnog fonda u razdoblju 2009. – 2010.

Slika 16: Broj i vrijednost prijavljenih projekata za IPA program u 2009. i 2010.

Komponenta	Ukupan broj prijavljenih projekata	Vrijednost u eurima
IPA prekogranični program RH – SRB	38	8,8 mil.
IPA prekogranični program RH – BiH	13	3,4 mil.
IPA prekogranični program RH – MAĐ	1	200.000
IPA IIIc – Regionalna konkurentnost	4	3,1 mil.
IPA IV – Razvoj ljudskih potencijala	14	1,8 mil.
Ukupno	70	17,3 mil.

Izvor: VSŽ

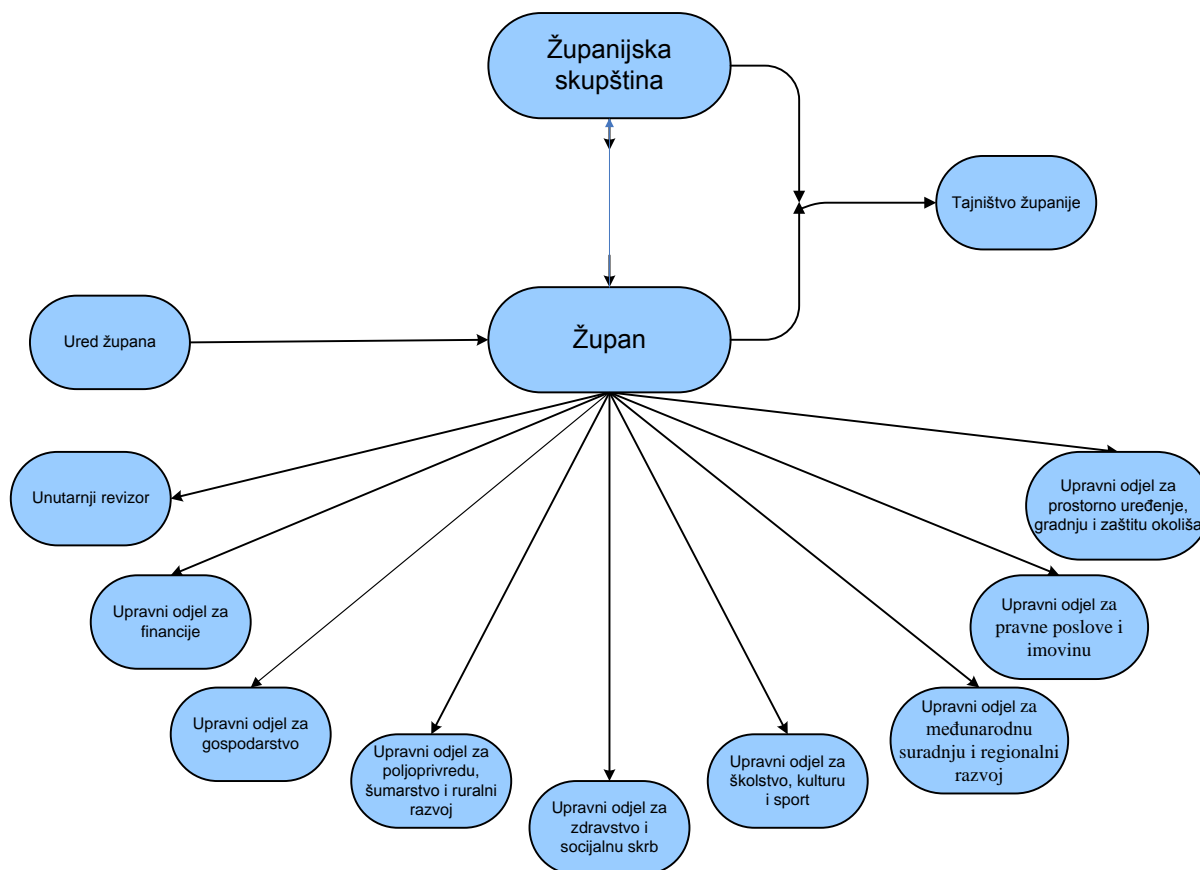
Tabela 38: Razvojni problemi i potrebe u području financiranja

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Vrlo slab fiskalni kapacitet lokalnih jedinica, a posebno gradova. - Značajan utjecaj državnih dotacija na ukupne prihode županije negativno djeluje na ukupnu proračunsku stabilnost. - Niska razina izdvajanja iz proračuna za poticanje malog i srednjeg gospodarstva, a posebno u slučaju gradova i općina. - Mali investicijski potencijal županije i lokalnih jedinica u odnosu na ukupne razvojne potrebe. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sustavno zagovarati kod tijela središnje države potrebe i opravdanost financiranja županijskih razvojnih projekata. - Dodatno povećati izdvajanja za izravne poticaje malom i srednjem gospodarstvu iz županijskog proračuna te sustavno poticati lokalne jedinice, a prije svega gradove, da znatno povećaju postojeća izdvajanja. - Voditi posebno računa o transparentnosti i kvalitetnim kriterijima pri odabiru gospodarskih subjekata kojima se dodjeljuju poticaji. - Sustavno ulagati sredstava u pripremu projekata za financiranje iz fondova EU-a i drugih međunarodnih izvora

2.10. Upravljanje razvojem

2.10.1. Organizacijska struktura županije

- Osnovne ustrojstvene jedinice su: Županijska skupština kao predstavničko tijelo, Župan kao izvršno tijelo, Tajništvo županije te Upravni odjeli. Slijedeća slika daje pregled ustrojstvenih jedinica Županije.

- Pored Upravnih tijela treba spomenuti da županija u svojem vlasništvu ima i više javnih ustanova i trgovačkih društava. U kontekstu upravljanja razvojem posebno treba istaknuti županijsku razvojnu agenciju Hrast, Zavod za prostorno uređenje Vukovarsko-srijemske županije, trgovačko društvo Eko-sustav te javnu ustanovu za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima.
- **Agencija za razvoj Hrast d.o.o.** osnovana je 2007. godine u cilju gospodarskoga i sveukupnog razvoja županije. Osnovna je misija Agencije provođenje županijske razvojne strategije, unaprjeđivanje i koordiniranje postojećih razvojnih aktivnosti i planiranje razvoja u skladu sa Strategijom regionalnog razvoja RH i zahtjevima Europske unije. Agencija je opunomoćena kao regionalni koordinator te upisana u Upisnik regionalnih koordinatora osnovanih s ciljem učinkovite koordinacije i poticanja

regionalnog razvoja. Također, Agencija je vrlo aktivna u pripremi projektnih aplikacija za natječaje financirane pretpristupnim i drugim fondovima Europske unije. Agencija trenutno zapošljava 11 djelatnika.

- **Poduzeće Eko-sustav d.o.o.** osnovano je 2008. godine s ciljem uspostave sustava gospodarenja otpadom na području Vukovarsko-srijemske županije. Pod sustavom gospodarenja otpadom podrazumijeva se izdvajanje iz otpada svega onoga što se može ponovno iskoristiti (materijalno i energetski) kao i kontrolu tokova otpada od njegova nastanka do konačnog odlaganja. Osim gospodarenja otpadom EKO SUSTAV d.o.o. bavi se poslovima koji su vezani za obnovljive izvore energije, osobito kada je riječ o biomasi, te je suosnivač prvih energana na biomasu u Županiji (Vinkovci, Cerna, Lovas). Među djelatnosti ubrajaju se i priprema projekata za domaće, europske i općenito strane fondove koji su povezani sa sufinanciranjem trenutnih i planiranih aktivnosti. Eko-sustav trenutno zapošljava pet djelatnika.
- **Zavod za prostorno uređenje Vukovarsko-srijemske županije** izrađuje i prati provedbu dokumenata prostornog uređenja područne (regionalne) razine, izrađuje izvješća o stanju u prostoru, vodi registre podataka u okviru informacijskog sustava prostornog uređenja, priprema polazišta za izradu, odnosno stavljanje izvan snage prostornih planova užih područja, izdaje mišljenja u postupku izrade i donošenja dokumenata prostornog uređenja u skladu sa Zakonom o prostornom uređenju i gradnji. Zavod također izrađuje prostorne planove gradova i općina i urbanističke planove uređenja i obavlja analitičke poslove iz područja prostornog uređenja ako mu izradu tih planova, odnosno obavljanje poslova povjeri Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva ili Župan.
- **Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima** obavlja djelatnosti zaštite, upravljanja, održavanja i promicanja zaštićenih područja i prirodnih vrijednosti s ciljem zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara. Javna ustanova trenutno zapošljava pet djelatnika.

2.10.2. Upravljanje ljudskim potencijalima

- Ukupan broj zaposlenih u županijskim upravnim tijelima iznosi 133. Od ukupnoga broja zaposlenih 54% ima višu i visoku naobrazbu, 39% srednju stručnu spremu, a 6,7% su radnici s niskom stručnom spremom ili bez stručne spreme.
- Sukladno Zakonu o službenicima i namještenicima postoji sustav ocjenjivanja rada zaposlenika koji se provodi od 2010. Međutim, sustav nagrađivanja rada zaposlenika u cilju poticanja što kvalitetnijeg i učinkovitijeg rada nije razrađen. Također, **plan razvoja ljudskih resursa županijske uprave još uvijek nije usvojen, što otežava sustavan pristupu pitanju obrazovanja i usavršavanja zaposlenika.** Takva je situacija dijelom povezana s činjenicom da u sadašnjoj organizacijskoj strukturi nema posebne jedinice za upravljanje ljudskim potencijalima, što sve skupa otežava kvalitetno planiranje razvoja ljudskih resursa.
- Iako ne postoji plan edukacije za djelatnike, svaki djelatnik ima mogućnost daljnjeg usavršavanja za mjesto na kojem radi. Odlasci na seminare, edukacije, radionice kao i

plaćeni informatički tečajevi i tečajevi stranih jezika standardni su dio usavršavanja. Također, Županija financira poslijediplomske studije za djelatnike od kojih se očekuje usavršavanje u području na kojem rade a s obzirom na važnost radnog mjesta.

- Županija trenutno ima oko 80.000 kuna u proračunu koji su predviđeni za edukaciju i usavršavanje djelatnika. U taj iznos ne ulaze seminari, edukacije u sklopu poslova koje obavljaju nego se iznos uglavnom odnosi na školarine za poslijediplomske studije i doktorate.

2.10.3. Unutarnja i vanjska koordinacija i suradnja

- Premda postoji redovita koordinacija pročelnika sa Županom, **kvaliteta komunikacije i koordinacije između pojedinih odjela se može dodatno poboljšati**. Slično vrijedi i za komunikaciju i koordinaciju unutar upravnih odjela. Prepreku u poboljšanju suradnje predstavlja činjenica da su upravna tijela Županije premještena (Vukovar i Vinkovci).
- Vukovarsko-srijemska županija ima dobru suradnju sa svim županijama. S nekim je županijama suradnja isključivo protokolarne prirode, dok je s drugima (uglavnom županijama iz Panonske Hrvatske) i na projektnoj osnovi.
- **Suradnju županije te gradova i općina može se ocijeniti zadovoljavajućom**. Tajništvo Županije nadležno je za vođenje posebnog tijela – Koordinaciju župana, gradonačelnika i načelnika Vukovarsko-srijemske županije. Koordinaciju saziva Župan, a na sastancima koordinacije raspravlja se o aktualnim problemima, zajedničkim projektima, mogućnostima za suradnju, aktivnostima županije, itd. Važno je naglasiti kako Županija kontinuirano provodi zajedničke projekte s općinama u raznim sektorima, što je najbolji pokazatelj kvalitete suradnje.
- **Suradnja Županije i središnjih državnih tijela u cjelini je zadovoljavajuća**. Ipak, kvaliteta komunikacije i koordinacije prilično ovisi o sposobnosti pojedinaca koji bi trebali održavati kontakte s odgovarajućim predstavnicima državnih tijela.
- Suradnja Županije i javnih poduzeća je zadovoljavajuća, međutim još uvijek ima dosta prostora za poboljšanja. Iako su javna poduzeća uključena u županijske razvojne timove, suradnja između dvije strane treba biti još aktivnija i produktivnija.
- U budućnosti se planira poboljšati **uključenost predstavnika gospodarstva u osmišljavanje razvojnih projekata Županije**, odnosno načini na koje bi javni sektor mogao poticati gospodarski razvoj, što se planira poboljšati u budućnosti.

2.10.4. Suradnja s civilnim društvom

- Prema podacima iz nacionalnog registra udruga na području Županije djeluje 1627 udruga, od čega je najviše sportskih, kulturnih, gospodarskih i socijalnih. Relativno je mali broj ekoloških i zdravstvenih udruga.
- Županija aktivno podupire rad civilnog društva, prije svega financijski, ali još se uvijek ne može reći da postoji dovoljna suradnja s civilnim društvom na području osmišljavanja razvojnih projekata, strategija, razmjene informacija te provedbe zajedničkih projekata – odnosno partnerski odnos.

- Neke udruge civilnoga društva u Županiji imaju jako dobra iskustva s povlačenjem sredstava iz državnog proračuna i inozemnih organizacija (donatora) te dijelom iz pretpristupnih fondova EU-a, što je vrlo vrijedan potencijal u kontekstu kapaciteta za korištenje sredstava iz EU fondova. Stoga bi **uža suradnja županijskih tijela i civilnoga društva na zajedničkim projektima za IPA-u i u budućnosti za Strukturne fondove mogla donijeti brojne koristi za društveni razvoj županije i lokalnih zajednica**, a posebice u poboljšanju kvalitete života različitih socijalno isključenih i marginaliziranih skupina društva poput žena, mladih, osoba s poteškoćama u razvoju, nezaposlenih.

2.10.5. Strateško planiranje i praćenje rezultata

- Premda je Županija usvojila Županijsku razvojnu strategiju u 2007. godini, nakon njezinog usvajanja izostali su godišnji programi provedbe koji bi omogućili jasno definiranje zadataka županijskih tijela u kontekstu provedbe razvojne strategije. Osim toga, donošenjem Zakona o regionalnom razvoju i podzakonskih akata bilo je nužno ponovno pokrenuti proces izrade razvojne strategije u skladu s odredbama iz Pravilnika o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijske razvojne strategije (NN 54/10).
- Pozitivno je da je **Županija usvojila cijeli niz važnih sektorskih dokumenata** koji su pomogli u stvaranju jasnije slike razvojnih problema i potreba te situacije u okruženju. Međutim, sama kvaliteta i upotrebljivost dokumenata nije u svim slučajevima na potrebnoj razini.
- Većinu strateških dokumenata izgradile su vanjske institucije uz ograničeno sudjelovanje i doprinos predstavnika upravnih tijela. Stoga je nužno za buduće razdoblje **ojačati kapacitete upravnih tijela da budu nositelji izrade kvalitetnih razvojnih programa** te usvojiti pristup strateškoga planiranja u redovitom radu upravnih tijela.⁸
- Kod pitanja **prostornog uređenja** cilj je uspostaviti cjeloviti informacijski sustav koji bi uz postojeće prostorne i katastarske podatke olakšao praćenje stanja u prostoru i buduće razvojno planiranje. Takav bi sustav koristio i dodatne ekonomske, geografske, demografske i druge relevantne podatke za kvalitetno prostorno planiranje. Očekuje se da će daljnji pomaci na tom području biti napravljeni temeljem stečenih iskustava u izradi županijske strategije razvoja.
- U županijskoj bazi razvojnih projekata primjetan je **manjak projekata iz područja poticanja konkurentnosti gospodarstva**, što pokazuje da Županija još uvijek nema dovoljno kapaciteta za iskorak u smjeru osmišljavanja kvalitetnih i međusobno diverzificiranih projekata koji će biti izravnije usmjereni na razvoj gospodarstva.

⁸ Pod pristupom strateškoga planiranja podrazumijeva se postojanje kapaciteta i prakse za kvalitetno analitičko sagledavanje ključnih razvojnih problema i potreba u pojedinim segmentima, zatim predlaganje odgovarajućih mjera i aktivnosti te sustavno praćenje i izvještavanje o učincima provedenih mjera. Pri tome je ključno praćenje rezultata s dvaju gledišta: a) djelotvornosti rješavanja razvojnih problema i b) ekonomske učinkovitosti, odnosno racionalnosti u korištenju sredstava.

- Budući da upravna tijela nemaju definirane konkretne ciljeve i očekivane rezultate rada na višegodišnjoj razini, **ne postoji ni sustav praćenja dostizanja postavljenih ciljeva**, što je i jedan od ciljeva Županijske razvojne strategije – planiranje na višegodišnjoj razini.

2.10.6. Korištenje IT tehnologija

- Županija je ostvarila značajne rezultate u pogledu razvoja IT rješenja za građane i poduzeća, prije svega u području prostornog uređenja (IZAK sustav – izdavanje akata iz područja prostornog uređenja i gradnje, GIS karta Županije, digitalni prostorni plan Županije i lokalnih jedinica). Posebno treba istaknuti kako je Županija bila prva koja je uspostavila cjeloviti GIS sustav koji podržava digitalizirane katastarske čestice cijele Županije te digitalizirane prostorne planove 26 općina i 3 grada. Međutim, Županija treba još više povećati **broj elektroničkih usluga za građane i poduzeća** u skladu s najboljom europskom i domaćom praksom.
- Međutim, županija nedovoljno koristi mogućnosti IT tehnologije za poboljšanje učinkovitosti rada zaposlenika. **Ne postoje posebna softverska rješenja koja bi olakšala planiranje, odnosno provedbu aktivnosti upravnih tijela i njihovu kontrolu** (npr. sustavi za podršku upravljanju dokumentima). Zaposlenici nedovoljno koriste naprednije oblike komuniciranja koji se temelje na IT rješenjima, a informacijski sustav Intranet vrlo je slabo razvijen.

Tabela 39: Razvojni problemi i potrebe u području upravljanja razvojem

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Nema sustava strateškog planiranja. Ne postoje jasno propisani mehanizmi planiranja rada upravnih tijela, s razrađenim sustavom pokazatelja očekivanih rezultata kao podloge za praćenje uspješnost upravnih tijela. Nedovoljno iskustvo upravnih tijela u strateškom planiranju, u izradi razvojnih programa te u pripremi, provedbi i praćenju razvojnih projekta. - Potencijalni investitori u poduzetničke zone unutar obuhvata Višenamjenskog kanala Dunav – Sava se zbog nedostatka planova nižeg reda susreću s problemima kod traženja odgovarajuće lokacije - Trenutno ne postoji cjeloviti informacijski sustav prostornog uređenja - Nedostatna koordinacija i međusobna suradnja među ključnim javnim tijelima - nositeljima razvoja u Županiji, u radu tijela uprave Županije i između općina, gradova i Županije - Nedovoljno razvijeni mehanizmi za komunikaciju i koordinaciju rada između tijela u županijskoj upravi - Nedostatna specijalistička znanja potrebna s obzirom na daljnji tijek decentralizacije i poslove vezane za sudjelovanje u EU programu IPA, ali i programima državnih i drugih institucija. - Nisu definirani konkretni očekivani rezultati rada upravnih tijela na godišnjoj i višegodišnjoj razini te 	<ul style="list-style-type: none"> - Uvoditi i sustavno primjenjivati i razvijati strateško planiranje, predviđanje budućih trendova kao temelj planiranja. Uvesti i sustavno primjenjivati sustav praćenja uspješnosti provedbe mjera, razvojnih projekata i vrednovanja njihovih učinaka na razvoj županije. Razviti sustav pokazatelja za mjerenje rezultata rada upravnih tijela i stupanj dostizanja postavljenih ciljeva po pojedinim tematskim područjima. - Potrebno je uspostaviti cjeloviti informacijski sustav prostornog uređenja koji bi između ostalog uključivao i ključne gospodarske, demografske i druge razvojne pokazatelje. - Razviti mehanizme za učinkovitiju koordinaciju ključnih javnih tijela u županiji – nositelja razvoja, s naglaskom na primjenu modernih informacijskih tehnologija - Unaprijediti organizaciju posla i podjelu rada i odgovornosti na svim razinama djelovanja županijske uprave s naglaskom na primjeni modernih informacijskih tehnologija i suvremenim menadžerskim alatima. - Usvojiti plan upravljanja ljudskim resursima u županijskoj upravi i ostalim organizacijama u vlasništvu Županije koji će jasno definirati potrebe i aktivnosti u svrhu jačanja ljudskih potencijala - Kontinuirano provoditi edukaciju i usavršavanje u tijelima uprave Županije, gradova i općina, ali i

<p><i>imenovane odgovorne osobe (sistem osobne odgovornosti)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Ljudski potencijal u upravi nije optimalno iskorišten, a mehanizmi nagrađivanja rada i motiviranja zaposlenih nisu primjereni.</i> - <i>Niska razina identifikacija kvalitetnih razvojnih projekata na županijskomu području koji bi proizveli pozitivne efekte na razvoj Županije</i> - <i>Mali broj razvojnih projekata koji bi doprinijeli jačanju konkurentnosti u odnosu na broj projekata u čistu infrastrukturu</i> - <i>Privatni sektor preko svojih udruženja nije dovoljno uključen u osmišljavanje i planiranje razvoja javnog i gospodarskog niti ukupnog razvoja</i> - <i>Potencijal i doprinos udruga civilnog društva cjelokupnom razvoju Županije nedovoljno je iskorišten.</i> - <i>Nedovoljno korištenje IT alata u procesu planiranja i provedbe razvojnih aktivnosti</i> 	<p><i>kod drugih nositelja razvoja, osobito za pripremu i provedbu razvojnih projekata financiranih kroz EU programe.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Uvesti sustav nagrađivanja djelatnika ovisno o postignutim rezultatima odjela.</i> - <i>Informirati, poticati i privlačiti privatni sektor, osobito vodeća poduzeća u Županiji da se uključe u osmišljavanje, pripremu i realizaciju razvojnih projekata u Županiji, u gradovima i općinama.</i> - <i>Kontinuirano razvijati partnerstvo udruga, javnog i privatnog sektora u iniciranju i provedbi ključnih razvojnih programa i projekata.</i> - <i>Kontinuirano ulagati u razvoj IT sustava tako da omogući lakše planiranje, komunikaciju te praćenje provedbe razvojnih projekata i drugih aktivnosti županijskih tijela.</i>
---	--

2.11. Međunarodna i međuregionalna suradnja

- Međunarodna i međuregionalna suradnja iznimno je važna za Vukovarsko-srijemsku županiju, a što je i logično obzirom na njen geostrateški položaj na međunarodnim pravicima, a prvenstveno na rijeci Dunav. Poticanjem međunarodne i međuregionalne suradnje županija nastoji doprinijeti razmjeni znanja i iskustava te primjera dobre prakse dok se s druge strane pruža mogućnost predstavljanja vlastitih postignuća, stvaranja i razvijanja mreža, stvaranja preduvjeta za povezivanje gospodarstva, raznih zainteresiranih institucija i organizacija, stručnjaka i slično s ciljem gospodarskog i društvenog razvoja županije. Dugogodišnjom provedbom međunarodnih aktivnosti Vukovarsko-srijemska županija znatno je **ojačala vlastite administrativne i institucionalne kapacitete** kroz sudjelovanje u raznim organizacijama u zemlji i inozemstvu.
- Međunarodne i međuregionalne organizacije promiču regionalnu politiku Europske unije i načelo supsidijarnosti, koje je iznimno važno kako za regije tako i za regionalnu suradnju. Suradnja sa zemljama i regijama Europe, Europske unije i šire ostvaruje se u svim područjima koja su od zajedničkog interesa. Sukladno tomu koncipirane su i međunarodne i regionalne organizacije, koje uglavnom imaju radne skupine ili odbore koje se bave određenim segmentom inicirajući projekte koji bi doprinijeli rješavanju zajedničkih problema. U tom je kontekstu za županiju od velike važnosti prekogranična, transnacionalna, međuregionalna i međužupanijska suradnja, a koja se financira iz trenutno dostupnih pretpripravnih fondova Europske unije.

Tabela 40. Vukovarsko-srijemska Županija u međunarodnim i regionalnim organizacijama

Naziv organizacije
Hrvatska zajednica županija
Euroregionalna suradnja Dunav-Drava-Sava
Radna zajednica podunavskih regija
Institut regija Europe

Izvor: VSŽ, 2011.

- Županija je također prepoznala važnost povezivanja kako sa stranim državama i regijama tako i sa hrvatskim županijama te je pristupila potpisivanju niza Sporazuma i Protokola o suradnji s regijama i lokalnim samoupravama. Ovaj način poticanja međunarodne i međuregionalne suradnje urodio je plodom već tijekom prvog natječaja za dostavu projektnih prijedloga iz prekograničnih programa Republike Hrvatske s Bosnom i Hercegovinom, Srbijom i Mađarskom obzirom da su na prvi natječaj kandidirana 52 projekta s područja naše županije ukupne vrijednosti preko 12,2 milijuna eura. Osim toga Vukovarsko-srijemska županija aktivno je sudjelovala kroz rad Zajedničkih programskih odbora u izradi Operativnih programa za prekograničnu suradnju, i to za IPA prekogranični program Hrvatska - Srbija te IPA prekogranični

program Hrvatska - Bosna i Hercegovina, a trenutno kroz rad Zajedničkih nadzornih odbora sudjeluje u provedbi istih.

Tabela 41: Potpisani sporazumi o suradnji

Naziv dokumenta	Naziv regije	Država	Datum
Protokol o suradnji	Autonomna regija Furlanija-Juljska Krajina	Italija	27. svibnja 2002.
Protokol poslovnog susreta	Zakarpatska oblasna državna administracija	Ukrajina	08. srpnja 2002.
Protokol o međusobnim odnosima	Autonomna pokrajina Vojvodina	Srbija	26. kolovoza 2002.
Protokol o suradnji	Južnobački upravni okrug	Srbija	27. veljače 2007.
Trilateralni Sporazum o suradnji	Županija Bacs-Kiskun i AP Vojvodina	Mađarska i Srbija	25. srpnja 2009.
Protokol o suradnji	Grad Sremska Mitrovica, Općine Šid, Ruma, Inđija, Pećinci, Stara Pazova, Irig	Srbija	25. studenog 2009.
Sporazum o prijateljstvu i suradnji	Splitsko-dalmatinska županija	Hrvatska	17. studenog 2009.
Sporazum o suradnji	Posavska županija	Bosna i Hercegovina	17. ožujka 2010.
Pismo namjere	Županija Fejer	Mađarska	01. lipnja 2010
Protokol o suradnji	Zapadnobački okrug, Grad Sombor, Općine Apatin, Odžaci i Kula	Srbija	06. srpnja 2010.
Sporazum o suradnji	Zakarpatska oblasna državna administracija	Ukrajina	21. srpnja 2010.
Odluka o uspostavljanju suradnje	Ravenna	Italija	08. srpnja 2010.
Sporazum o suradnji	Brčko distrikt	Bosna i Hercegovina	02. veljače 2011.
Sporazum o suradnji	Istarska županija	Hrvatska	13. svibnja 2011.

Izvor: VSŽ, 2011.

- Vukovarsko-srijemska županija bila je **član Ureda hrvatskih regija u Bruxellesu** od 2007. do 2009. godine. Prednost priključenja ovom Uredu bio je direktan kontakt s europskim regijama tijekom cijele godine i permanentno informiranje o mogućnostima izvora financiranja na razini EU kao i traženju partnera za pojedine projekte. **Kroz suradnju s partnerima ovog Ureda uspješno su kandidirana 3 projekta od kojih su 2 već završena.** Podjelom Republike Hrvatske na NUTS II regije, Vukovarsko-srijemska županija se tijekom 2010. g. neformalno uključila u rad **Ureda Panonske Hrvatske** u Bruxellesu s ciljem ostvarivanja zajedničkih interesa svih 8 županija Panonske regije i zastupanja istih pri Institucijama Europske unije. Svjesni činjenice da se oblikovanje i provođenje politike razvoja sve više vezuje uz pripremu i provedbu razvojnih projekata te ocjenjujući kako preko Ureda Panonske Hrvatske u Bruxellesu zajednički mogu proaktivno djelovati, Koordinacija regije Panonska Hrvatska trenutno razmatra

osnivanje Udruge Panonska Hrvatska koja bi formalno pravno zastupala interese svih 8 županija Panonske Hrvatske u Bruxellesu.

2.11.1. EU Dunavska strategija

- Europsko vijeće je u lipnju 2009. godine zadužilo Europsku komisiju za izradu EU Dunavske strategije. Riječ je o **makro-regionalnoj strategiji** čije usvajanje se očekuje u lipnju ove godine. S obzirom da Kohezijska politika Europske unije podrazumijeva operacionalizaciju kroz pojedine makro-regionalne strategije, nastojalo se u pripremnom razdoblju Dunavske strategije implementirati sve ono što se pokazalo pozitivnim u dosadašnjim naporima definiranja makro-regionalne politike. Ovaj, tzv. integrirani pristup, predstavlja temelj Strategije, dok je načelo „3 NE“ – ne novim institucijama, ne novim izvorima financiranja i ne novom zakonodavstvu – njezino glavno načelo. Ovaj zahtjev znači da se **Strategija mora razvijati i provoditi bez povećanja financijskih izdataka i bez novih izvora financiranja**, isključivo kroz postojeće strukture i institucije te bez usvajanja novih pravnih okvira i instrumenata.
- EU Dunavska strategija obuhvaća zemljopisno područje Dunava s pritocima, a u njezinoj izradi sudjeluje **14 zemalja** (8 zemalja članica: Austrija, Bugarska, Češka, Mađarska, Njemačka (Baden–Württemberg i Bavarska), Rumunjska, Slovačka, Slovenija te 6 nečlanica: BiH, Crna Gora, Hrvatska, Moldavija, Srbija, Ukrajina), dok su zainteresirane strane regionalna i lokalna uprava, nevladine udruge, akademske institucije, privatni sektor i financijske institucije. Zajedničkom suradnjom Europske komisije i navedenih 14 zemalja proizašla su dva dokumenta: Akcijski plan EU Dunavske strategije i Komunikacija Europske komisije prema EU Institucijama. Navedenim dokumentima utvrđena su 4 stupa suradnje i 11 prioriternih područja kako slijedi:

Četiri stupa suradnje:

I. Povezivanje dunavske regije

(održiva prometna i energetska povezanost, jačanje turizma, kulturne razmjene i međuljudskih kontakata)

II. Očuvanje okoliša u dunavskoj regiji

(očuvanje vodnih resursa, bio-raznolikosti i kvalitete zraka i tla, upravljanje rizicima)

III. Izgradnja prosperiteta u dunavskoj regiji

(poticanje društveno-gospodarskog i ljudskog razvoja)

IV. Jačanje institucionalnih kapaciteta i sigurnosti u dunavskoj regiji

(jačanje institucionalnih kapaciteta i suradnje te suradnja na području sigurnosti i borbe protiv kriminala)

Jedanaest prioriternih područja:

1. Jačanje mobilnosti i inter-modalnosti prometa
2. Poticanje razvoja održivih izvora energije
3. Jačanje kulturne suradnje, turizma i kontakata među ljudima
4. Očuvanje kvalitete voda
5. Upravljanje rizicima za okoliš
6. Očuvanje bio-raznolikosti, krajolika i kvalitete zraka i tla
7. Razvoj društva znanja kroz istraživačku djelatnost, obrazovanje i informacijske tehnologije
8. Jačanje konkurentnosti poduzeća

9. Ulaganje u ljude i vještine
10. Jačanje institucionalnih kapaciteta i suradnje
11. Zajedničko razmatranje sigurnosnih pitanja i suzbijanje organiziranog kriminala
 - Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija kao Nacionalni koordinator osnovalo je **Radnu skupinu za izradu EU Dunavske strategije**, koja se sastoji od predstavnika tijela državne uprave, a u čijem radu aktivno sudjeluje i Vukovarsko-srijemska županija. Prva faza izrade Strategije obuhvaćala je prikupljanje prijedloga za sadržaj Strategije, odnosno prioritetnih područja i prijedloga projektne suradnje zemalja dunavske regije. Radna skupina izradila je hrvatsko pregovaračko stajalište (eng. *non-paper*) i prijedlog projektne suradnje za Akcijski plan Dunavske strategije kako slijedi:

Hrvatska stajališta

- razvoj društvenog i gospodarskog potencijala hrvatskog Podunavlja
- izgradnja podrške partnerskih zemalja u realizaciji hrvatskih projekata
- nužnost visokog angažmana svih zemalja regije na nacionalnoj i lokalnoj razini
- poticanje razvoja suradnje sa susjednim zemljama

Hrvatski prioriteti

- **prometno povezivanje** (plovidba, multimodalni transport, vodno gospodarstvo, i dr.)
- **gospodarski razvoj** (energetsko umrežavanje, poduzetništvo, turizam, i dr.)
- **zaštita okoliša** (zaštita od prirodnih i drugih nepogoda, bio-raznolikost, održivi razvoj, i dr.)
- **razvoj civilnog društva** (kultura, znanost i obrazovanje, građanske inicijative i dr.)

Hrvatska interesna područja od posebnog značaja u Panonskoj Hrvatskoj (NUTS2 regija)

- Razminiranje u graničnim područjima Vukovarsko-srijemske i Osječko - baranjske županije
- Izgradnja Višenamjenskog kanala Dunav-Sava od transnacionalnog je značaja i važna za povezivanje dunavske regije s Jadranom
- Za razvoj gospodarstva hrvatskog Podunavlja je od visoke važnosti rekonstrukcija vukovarske i drugih luka, kao i kapaciteta putničkih i teretnih terminala; izrada studije riječnog turizma; unapređenje cestovnog i željezničkog prometa
- Na planu zaštite okoliša od visokog interesa je sprječavanje rizika od poplava, zaštita tla i održivo gospodarenje zemljištem

Prioriteti i mjere Županijske razvojne strategije 2011. -2013. u skladu su s gore navedenim prioritetnim područjima suradnje unutar EU Dunavske strategije, kako na EU tako i na nacionalnoj razini. U procesu izrade Dunavske strategije Upravni odjel za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj organizirao je **javne konzultacije** s lokalnim dionicima putem kojih su **definirani razvojni projekti Vukovarsko-srijemske županije** sukladno prioritetnim područjima Dunavske strategije.

2.11.2. Suradnja s ostalim županijama

- Vukovarsko-srijemska županija već dugi niz godina snažno podupire i razvija suradnju s drugim županijama te jedinicama lokalne samouprave (iz drugih županija). Suradnja se odvija ponajprije kroz razne oblike razmjene iskustava te zajedničkog usklađivanja djelovanja županija, gradova i općina u odnosu na tijela državne vlasti, a posebno o pitanjima od značenja za razvoj, zajedničke inicijative i projekte. Potvrda spremnosti na suradnju s drugim županijama se očituje i kroz činjenicu da Župan kao predstavnik županije predsjedava u Hrvatskoj zajednici županija kao i kroz potpisane međuzupanijske sporazume što je i vidljivo iz prethodne tablice.
- Međuzupanijska suradnja posebno se intenzivirala podjelom Hrvatske na NUTS II regije i izradom Strategije regionalnog razvoja RH. Svih 8 županija NUTS II regije Panonska Hrvatska osnovale su tzv. Koordinaciju župana i predstavnika regije Panonska Hrvatska, a koji su sudjelovali u izradi razvojnih prioriteta širih regija i prijedloga projekata.
- Svjesni činjenice da se oblikovanje i provođenje politike razvoja sve više vezuje uz pripremu i provedbu razvojnih projekata radi povlačenja sredstava iz fondova Europske Unije županije Panonske Hrvatske su izrazile spremnost na međusobnu suradnju u promišljanju, pripremi, provedbi i zastupanju razvojnih projekata. U narednom se razdoblju očekuje daljnje intenziviranje suradnje na pripremi konkretnih projekata.

2.12. Rezultati provedbe prethodne strategije razvoja Vukovarsko-srijemske županije

- Županijska strategija razvoja Županije 2007.-2013. izrađen je po metodologiji tadašnjih regionalnih operativnih programa (ROP). Sastoji se od razrađene hijerarhije razvojnih ciljeva – od vizije, preko strateških ciljeva, do prioriteta i mjera – s jedne strane, te od skupa više manje razrađenih projekata, svaki sa svojim željenim/namjeranim razvojnim učincima, s druge. I dok je konačna uspješnost i vrijednost ROP-a uvelike ovisila o kvaliteti osnovnih sastavnih dijelova ROP-a – koliko dobro hijerarhija ciljeva strateški usmjerava razvoj na način koji iskorištava snage i prednosti te prevladava i zaobilazi slabosti i prepreke, u kojoj mjeri predlagani projekti doista pridonose harmoničnom ostvarivanju određenih prioriteta i mjera – ona je također znatno ovisila i o kvaliteti provedbe i upravljanja projektima. Projekti su dio cjeline ROP-a kojim se njime definirane vizije i ciljevi postupno ostvaruju a evidentiraju se u bazama projekata.
- Međutim u metodologiji izrade ROP-ova, nisu bili razrađeni ključni elementi za provedbe: provedbene mehanizme, financijski okvir, procedure za redovito ažuriranje te akcijski plan provedbe.
- U provedbi ROP-a ključnu ulogu imala je Vukovarsko-srijemska županija odnosno Upravni odjel za Međunarodnu suradnju i kapitalna ulaganja. Županija je pripremila poziv za prikupljanje županijskih razvojnih projekata u bazu projekata. Prvim „pozivom za iskazivanje interesa“ u prosincu 2007. prikupljeno je 225 projektnih prijedloga. Svi razvojni projekti koje je Županija zaprimila putem javnog poziva ili izravnom komunikacijom s predlagačima i dionicima, nalaze se u bazi projekata.

- Osnovni dobiveni nalaz jest izrazito neravnomjerna raspodjela prikupljenih projektnih prijedloga (i broja inicijativa i potrebnih sredstava) preko određenih razvojnih ciljeva/prioriteta/mjera – ili kraće: nesklad između postojeće stvarnosti i usvojene vizije. Isto tako, zaprimljen je velik broj projektnih ideja za koje se odmah moglo utvrditi kako su mali izgledi za njihovu realizaciju.
- Do sada su kroz razne strane izvore financiranja (EU fondovi, bilateralni programi, strani izvori financiranja) koji su bili ili su još uvijek dostupni Republici Hrvatskoj za realizaciju projekata na području županije povučena sredstva u iznosu od više od 160 milijuna eura za financiranje projekata.
- Tijekom 2010. započela je revizija ROP-a. U sklopu plana revizije izrađena je nova osnovna analiza u kojoj su sistematizirani razvojna obilježja, razvojni problemi i razvojne potrebe. Izrađen je prijedlog za uspostavljanje nove baze projekata, razrađen je postupak za prikupljanje i vrednovanje razvojnih projekata Županije. Također izrađeni su i popratni obrasci i upute. Pripremljeni je poziv za ponovno prikupljanje razvojnih projekata, koji međutim zbog najave izrade županijske strategije nije proveden.
- Premda nije do kraja uređena i ažurirana baza projekata, ona je ipak dijelom poslužila Županiji i HRAST-u kao osnova u pripremi i kandidiranju razvojnih projekata za financijska sredstva iz raznih izvora (uključujući Vladu Republike Hrvatske, Europsku komisiju te bilateralne i multilateralne izvore financiranja).

SWOT ANALIZA

SNAGE	SLABOSTI
<p>PRIRODNI RESURSI, ZAŠTITA OKOLIŠA, ENERGETIKA I INFRASTRUKTURA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Odličan geoprometni položaj (pogranična županija, europski koridori, riječni pravci Dunav i Sava) pruža velike mogućnosti razvoja gospodarstva, a posebno u segmentu transporta i logistike. 2. Velike površine osobito vrijednog i vrijednog poljoprivrednog tla i velike mogućnosti za navodnjavanje daju odličnu osnovicu za razvoj poljoprivrede. 3. Veliki broj kvalitetnih šumskih površina (hrast) pruža odlične osnove za razvoj drvne industrije te za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora. 4. Rudna bogatstva (divljač i slatkovodna riba) predstavlja značajan gospodarski potencijal, posebno u segmentu turizma. 6. Bogata kulturna baština (arheološka nalazišta, spomenička baština) 	<p>PRIRODNI RESURSI, ZAŠTITA OKOLIŠA, ENERGETIKA I INFRASTRUKTURA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Visoki gubici u prijenosu kod pojedinih oblika komunalne infrastrukture (vrelovodi, vodovodi, električna energija) 2. Nedovoljno navodnjavanje poljoprivrednih površina, nedovoljna uređenost detaljne kanalske mreže i nedostatak akumulacija u funkciji obrane od poplava, navodnjavanja i povećanja biološke održivosti 3. Slaba cestovna povezanost rubnih dijelova Županije sa središtem i glavnim transportnim koridorima, loše stanje cesta 4. Nedovoljna iskorištenost plovnih putova, postojećih luka i loša povezanost Dunava i Save 5. Loša kakvoća vode kod nekih JLS-a uslijed velikog zagađivanja i nedostatnih sustava za pročišćavanje vode 6. Nedovoljna izgrađenost i mali broj priključaka na postojeću kanalizacijsku mrežu 7. Slaba razina aktivnosti na području energetske učinkovitosti (manjak konkretnih projekata i nedostatak financijskih sredstva i stručnjaka) 8. Slabe aktivnosti na području zaštite prirode (nedovoljno ljudi i financijskih sredstava) 9. Nedostatno razvijeni mehanizmi praćenja stanja okoliša (praćenje kvalitete tla, voda, zraka, itd.) i informiranja javnosti 10. Sustav gospodarenja otpadom još ne funkcionira. Još uvijek traje odlaganje otpada na divlja odlagališta. Sustav reciklažnih dvorišta još nije uspostavljen. 11. Nedovoljno razvijeni mehanizmi za očuvanje prirodne i kulturne baštine 12. Značajne površine zagađene minama

GOSPODARSTVO

1. Tradicionalno relativno razvijeno obrtništvo i malo i srednje poduzetništvo
2. Niži troškovi poslovanja u odnosu na druga područja RH (niža cijena radne snage, porezne olakšice, itd.)
3. Relativno učinkovit sustav uknjižbe vlasništva

GOSPODARSTVO

1. Vrlo nizak udjel industrije, posebno visokotehnoške proizvodnje i usluga temeljenih na znanju, što otežava dugoročni gospodarski razvoj.
2. Slabo razvijeno poduzetništvo i nedovoljno razvijeno poslovno upravljanje (nedostatak kvalitetnih menadžera)
3. Teškoće s pristupom kapitalu (visoka cijena kapitala, problemi s osiguranjem odgovarajućih jamstava)
4. Visoki udjel sive ekonomije
5. Niska razina ulaganja u gospodarstvo, a posebno u izvoznu proizvodnju
6. Loša obrazovna struktura stanovništva, izraziti nedostatak visoko-obrazovanog stanovništva, a posebno diplomanata prirodnih i tehničkih znanosti
7. Nepovezanost trgovaca i lokalnih proizvođača
8. Vrlo slaba unutar-sektorska i među-sektorska integriranost poljoprivrede.
9. Nedovoljno praćenje i usvajanje modernih pristupa i tehnologije u poljoprivrednoj proizvodnji, posebno kod malih proizvođača.
10. Slabo razvijeno brendiranje i promocija poljoprivrednih proizvoda, naročito kod malih proizvođača.
11. Nedovoljan razvoj ekološke poljoprivredne proizvodnje obzirom na potencijale
12. Većina nekretnina poljoprivrednih gospodarstava nije legalizirana, odnosno nije upisana u zemljišne knjige i/ili nema potrebne dozvole.
13. Nedovoljan broj i kapacitet potpornih institucija za razvoj poduzetništva (specijalizirane agencije, inkubatori, poduzetnički centri, tehnološki parkovi, konzultanti, itd.)
14. Nedovoljno razvijeni centri za profesionalno usmjeravanje. Nerazvijeni programi cjeloživotnog učenja, niska osobna spremnost pojedinaca na sudjelovanja u takvim programima te značajni problemi financiranja programa cjeloživotnog učenja.
15. Manjak lokalnih inicijativa za zapošljavanje, a posebno teže zapošljivih skupina stanovništva
16. Manjak znanstveno-istraživačkih institucija otežava kvalitetniju suradnju i povezivanje znanosti i gospodarstva (instituti, fakulteti, centri izvrsnosti, itd.)
17. Neodgovarajuća poslovna infrastruktura za privlačenje većih investitora (nedostatak većih površina spremnih za prihvat investicija)
18. Nedovoljno razvijen marketing i promocija u turizmu
19. Manjak kvalitetnih turističkih programa i proizvoda od šireg regionalnog značaja

DRUŠTVENE DJELATNOSTI

1. Dobra mreža osnovnoškolskih i srednjoškolskih ustanova
2. Dobra pokrivenost vrstama socijalnih ustanova
3. Visoka razina teritorijalne dostupnosti primarne zdravstvene zaštite
4. Dobra pokrivenost lokalnih jedinica programom pomoći i njege u kući za starije osobe
5. Razvijen sustav stipendiranja u općinama, gradovima i županiji
4. Bogata kulturna baština (arheološka nalazišta, manifestacije, spomenička baština, itd.) i snažna tradicijska osnova prostora
6. Uspješni športski klubovi na području županije (kvalitetni sportaši)

DRUŠTVENE DJELATNOSTI

Predškolski odgoj

1. Ograničene mogućnosti lokalnih jedinica za sufinanciranje rada vrtića poskupljuje cijenu vrtića i otežava zapošljavanje stručnih suradnika.
2. Manjak predškolskih ustanova te neodgovarajući prostorni uvjeti
3. Nedostatak stručnih suradnika (pedagozi, itd.) zbog otežanih uvjeta financiranja

Osnovno i srednje obrazovanje

4. Određeni broj škola raspolaže zastarjelijom opremom i djeluje u neadekvatnim prostornim uvjetima.
5. Nedovoljna usklađenost obrazovnih programa u srednjim školama s potrebama gospodarstva
6. Nedostatak stručnih kadrova u osnovnim i srednjim školama (pojedini predmeti, pedagozi, psiholozi i dr.), a posebno u ruralnim područjima
7. Rad u više smjena u osnovnim školama
8. Nejednake prilike za obrazovanje (posebice djece i mladih sa ruralnih područja)

Visoko obrazovanje i cjeloživotno učenje

9. Neusklađenost između potreba gospodarstva i ponude obrazovnog sustava

10. Nizak udio visoko obrazovanih osoba

11. Visokoškolske ustanove nisu dovoljno uključene u osmišljavanje i provedbu razvojnih projekata te imaju slabu partnersku suradnju s ostalim dionicima

Zdravstvo

12. Nedostatak specijaliziranog stručnog kadra otežava pružanje kvalitetnih usluga. Poseban problem predstavlja privlačenje liječničkog kadra u ruralnim područjima. Preopterećenost zaposlenika u zdravstvu.

13. Nedostatna opremljenost i prostorni kapaciteti zdravstvenih ustanova
14. Nedostatni kapaciteti za promicanje zdravog načina života i prevencije bolesti

15. Nepostojanje zdravstvenih programa i ustanova za palijativnu skrb
16. Neujednačeni uvjeti za pružanje zdravstvenih usluga među lokalnim jedinicama

Socijalna skrb

17. Stalni deficit stručnih kadrova u socijalnoj skrbi, posebno u centrima socijalne skrbi

18. Nedostatak smještajnih kapaciteta, adekvatnih prostornih uvjeta i opreme

	<p>u ustanovama socijalne skrbi na području županije</p> <p>19. Preopterećenost zaposlenika socijalnoj skrbi tekućim poslovima i nemogućnost praćenja i reagiranja na aktualne programe na nacionalnoj i EU razini</p> <p>20. Nerazvijena izvan-institucionalna socijalna skrb i pružanje novih oblika socijalnih usluga. Nedovoljno uključenost civilnog društva, posebno u ruralnim područjima</p> <p>21. Nedovoljno razvijen sustav pružanja specifične skrbi osobama s posebnim potrebama i osobama s invaliditetom</p> <p>Kultura i šport</p> <p>22. Otežano financiranje kulture i športa (visoka ovisnost o javnim izvorima čije su financijske mogućnosti jako ograničene)</p> <p>23. Nerazvijena infrastruktura u kulturi i športu (manjak kulturnih i športskih objekata, loše stanje postojećih objekata)</p> <p>24. Manjak stručnih kadrova u kulturnim i športskim djelatnostima</p> <p>25. Nedovoljna uključenost stanovništva u bavljenje športom, posebno na ruralnim područjima</p> <p>26. Nedovoljna briga za očuvanje kulturne baštine</p> <p>27. Slaba suradnja između dionika u kulturi (kulturne institucije, uprava, udruge)</p> <p>28. Nedovoljna turistička valorizacija kulturne baštine</p>
<p>UPRAVLJANJE RAZVOJEM</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Iskustvo u pripremi i provedbi EU projekata (HRAST, TINTL, VSŽ, VURA) 2. Kvalitetna koordinacija rada županije i JLS-a 3. Stabilna politička vlast na županijskoj i lokalnoj razini olakšava planiranje, koordinaciju i provedbu razvojne politike (uglavnom) 4. Dobro upravljanje prostorom na županijskoj razini 5. Dobra međžupanijska suradnja na NUTS 2 razini 6. Implementiran koncept razvojnih timova 7. Relativno učinkovito pravosuđe, s relativno malim broj neriješenih predmeta vezanih za uknjižbu vlasništva 8. Prekogranična suradnja – institucionalno povezivanje, zajednička priprema projekata itd. 	<p>UPRAVLJANJE RAZVOJEM</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ne postoje jasno propisani mehanizmi planiranja rada upravnih tijela, s razrađenim sustavom pokazatelja očekivanih rezultata kao podloge za praćenje uspješnosti upravnih tijela i provedbu sustava nagrađivanja 2. Nedovoljno iskustvo upravnih tijela u strateškom planiranju, u izradi razvojnih programa te u pripremi, provedbi i praćenju rezultata razvojnih projekata, a posebno za EU fondove. 3. Nedostatak strateških dokumenata u pojedinim područjima (plan zaštite voda, energetska strategija, itd.). 4. Niska razina identifikacija kvalitetnih razvojnih projekata na županijskom području koji bi proizveli pozitivan učinak na razvoj Županije. Mali broj razvojnih projekata koji bi doprinijeli jačanju gospodarske konkurentnosti u odnosu na broj projekata u čistu infrastrukturu 5. Ne postoji jasno definirani sustav edukacije i usavršavanja zaposlenika u županijskoj upravi 6. Nedovoljno korištenje IT alata u procesu planiranja i provedbe razvojnih

	<p>programa i projekata</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Slaba razvijenost elektroničkih usluga koje pružaju Županija i JLS-i 8. Privatni sektor preko svojih udruženja nije dovoljno uključen u osmišljavanje i planiranje razvoja županije 9. Nedovoljno razvijeni mehanizmi za komunikaciju i koordinaciju rada između tijela u županijskoj upravi. Nedostatno razvijena vertikalna i horizontalna komunikacija i suradnja među razvojnim akterima u županiji (županija, JLS, privatni sektor, civilno društvo) 10. Potencijal i doprinos druga civilnog društva cjelokupnom razvoju županije nedovoljno je iskorišten. 11. Nedovoljno iskorišteni dostupni izvori financiranja (EU fondovi, državni proračun i drugi) 12. Vrlo slab fiskalni i upravljački kapaciteti i lokalnih jedinica znatno ograničavaju mogućnosti za planiranje, pripremu i provedbu razvojnih projekata
PRIILIKE	PRIJETNJE
<p>PRIRODNI RESURSI, ZAŠTITA OKOLIŠA, ENERGETIKA I INFRASTRUKTURA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ulaganja u razvoj intermodalnog prometa 2. Sve veće potenciranje i porast ulaganja na državnoj i europskoj razini u razvoj riječnoga i željezničkoga prometa znače dodatne mogućnosti za razvoj županije 3. Regionalne inicijative poput Dunavske strategije povećavaju mogućnosti županijskih aktera za povezivanje sa susjednim regijama i pripremu razvojnih projekata. 4. Prekogranična suradnja u zaštiti okoliša, prirode 5. Velike mogućnosti za razvoj obnovljivih izvora energije (odlična prirodna osnova za dobivanje energije iz biomase) 6. Interes velikih kompanija (Agrokor) za stvaranje uvjeta za razvoj poljoprivrede ulaganjem u sustave navodnjavanja <p>GOSPODARSTVO</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ulaskom u Europsku uniju znatno će se povećati mogućnosti za financiranje razvojnih projekata i proširenje tržišta. 2. Postignuta kvalitetna prekogranična suradnja s partnerima iz susjednih i drugih država otvara daljnje mogućnosti za pripremu i provedbu zajedničkih 	<p>PRIRODNI RESURSI, ZAŠTITA OKOLIŠA, ENERGETIKA I INFRASTRUKTURA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nedovoljna decentralizacija u planiranju, pripremi i provedbi programa i projekata u području infrastrukture, zaštite okoliša i energetske učinkovitosti od strane nacionalne razine 2. Nekontrolirano iskorištavanje šuma i drugih prirodnih resursa može ugroziti okoliš i dugoročno naštetiti razvoju gospodarstva. 3. Prijenos onečišćenja iz okruženja (vodom, zrakom) <p>GOSPODARSTVO</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Povećana konkurencija poljoprivrednih i industrijskih proizvođača iz EU-a i susjednih zemalja može usporiti razvoj gospodarstva 2. Odlazak stručne radne snage (a posebno visokoobrazovane) u druge županije i inozemstvo

<p>aktivnosti i projekata te transfer znanja i iskustava.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Sve veće potenciranje i porast ulaganja na državnoj i europskoj razini u razvoj riječnog prometa znače dodatne mogućnosti za razvoj županije 4. Regionalne inicijative (poput Dunavske strategije) povećavaju mogućnosti županijskih aktera za povezivanje sa susjednim regijama i pripremu razvojnih projekata. 5. Dugoročni trend kretanja cijene hrane na svjetskom tržištu trebao bi biti uzlazan, što bi se onda pozitivno odrazilo na razvoj gospodarstva. 6. Velike mogućnosti za razvoj obnovljivih izvora energije 7. Sve veći interes turista za seoski turizam te ostale oblike turizma u kojima Županija ima znatne mogućnosti razvoja 8. Zbog statusa slabije razvijenog područja, na prostoru županije postoji niz olakšica za potencijalne investitore. 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Nedostatni izvori vode za navodnjavanje 4. Neprimjeren nacionalni sustav socijalne pomoći koji nije poticaj za prekvalifikaciju nezaposlenih i aktivno traženje posla 5. Spora provedba reformi i restrukturiranja na nacionalnoj razini otežava rad na lokalnoj i županijskoj razini (pravosuđe, državna uprava, zdravstveni i obrazovni sustav, velika javna poduzeća poput željeznica, itd.). 6. Neodgovarajući nacionalni sustav poticaja u poljoprivredi s obzirom na specifičnosti pojedinih županija (prirodni uvjeti, priнос) 7. Neodgovarajuća fiskalna i monetarna politika države otežava privlačenje investicija, posebice stranih. 8. Izostanak kvalitetne podrške središnje države u pripremi i provedbi razvojnih projekata može otežati provedbu planiranih projekata u županiji 9. KomPLICIRANA I DUGOTRAJNA zakonska procedura povezana s <i>greenfield</i> ulaganjima (administrativne batijere)
<p>DRUŠTVENE DJELATNOSTI</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sredstva iz EU fondova za opremanje objekata (kasnije i gradnju) 2. Sredstva iz EU fondova za povezivanje visoko-školskih institucija s javnom upravom i gospodarstvom 	<p>DRUŠTVENE DJELATNOSTI</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Konstantno smanjenje broja djece otežava kvalitetan rad i dovodi u pitanje održivost rada škola. 2. Prevelika centralizacija u sustavu socijalne skrbi otežava vođenje kvalitetne politike socijalne skrbi. 3. Starenje stanovništva povećava pritisak na zdravstveni sustav i sustav socijalne skrbi.
<p>UPRAVLJANJE RAZVOJEM</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ulaskom u Europsku uniju znatno će se povećati mogućnosti za financiranje razvojnih projekata 2. Puna primjena Strategije regionalnog razvoja RH 3. Suradnja s drugim županijama u okviru statističke regije 4. Regionalne inicijative poput Dunavske strategije povećavaju mogućnosti županijskih aktera za povezivanje sa susjednim regijama i pripremu razvojnih projekata 5. Kontinuirana edukacija kroz programe Ministarstava 6. Zbog velikih stradanja u Domovinskom ratu može se još neko vrijeme očekivati pojačana skrb i podrška središnje države u razvoju Županije 7. Zaklade za potporu razvoja Županije, bilateralna suradnja 	<p>UPRAVLJANJE RAZVOJEM</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izostanak cjelovitog i transparentnog sustava podrške nacionalnih tijela pripremi projekata za EU fondove može otežati provedbu planiranih projekata u županiji. 2. Spora provedba regionalne politike (zakon, strategija) 3. Spora provedba reformi i restrukturiranja na nacionalnoj razini otežava rad na lokalnoj i županijskoj razini (pravosuđe, državna uprava, zdravstveni i obrazovni sustav, velika javna poduzeća poput željeznica, itd.). 4. Izostanak kvalitetne podrške središnje države u pripremi i provedbi razvojnih projekata 5. Smanjenje pomoći iz državnog proračuna uslijed potreba za smanjenjem deficita 6. Odlazak stručne radne snage (a posebno visokoobrazovane) u druge županije i inozemstvo

VIZIJA, GLAVNI CILJEVI, PRIORITETI I RAZVOJNE MJERE

Vizija razvoja Vukovarsko-srijemske županije:

Vukovarsko-srijemska županija je razvijena županija s konkurentnim gospodarstvom temeljenim na kvalitetnim ljudskim resursima i održivom korištenju prirodne i kulturne baštine, privlačna za ulaganja u proizvode i usluge veće dodane vrijednosti te s visokom razinom socijalne uključenosti.

Cilj 1.

Konkurentno
gospodarstvo

Cilj 2.

Razvoj ljudskih resursa i
kapaciteta za upravljanje
razvojem

Cilj 3.

Kvalitetno prostorno
planiranje, moderna
infrastruktura i očuvani
okoliš

Cilj 4.

Unapređenje kvalitete
života

Strateški ciljevi, razvojni prioriteti i mjere Vukovarsko-srijemske županije

STRATEŠKI CILJEVI	PRIORITETI
1. Konkurentno gospodarstvo	1.1. Razvoj gospodarstva temeljenoga na znanju i tehnologiji
	1.2. Jačanje poduzetništva i privlačenje ulaganja
	1.3. Povećanje konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenog sektora
	1.4. Razvoj turizma
2. Razvoj ljudskih resursa i kapaciteta za upravljanje razvojem	2.1. Razvoj sustava obrazovanja i njegova prilagodba potrebama razvoja gospodarstva
	2.2. Razvoj tržišta rada
	2.3. Unapređenje znanja i vještina za upravljanje razvojem
	2.4. Jačanje međunarodne povezanosti i prepoznatljivosti županije
3. Kvalitetno prostorno planiranje, moderna infrastruktura i očuvani okoliš	3.1. Integracija i modernizacija prometne infrastrukture
	3.2. Cjelovito i učinkovito gospodarenje vodama
	3.3. Poboljšanje kvalitete komunalne opremljenosti
	3.4. Ulaganja u obnovljive izvore energije i učinkovito korištenje energije
	3.5. Očuvanje okoliša i zaštita prirode
4. Unapređenje kvalitete života	4.1. Poboljšanje uvjeta za pružanje visoko-kvalitetnih zdravstvenih usluga
	4.2. Poboljšanje kvalitete života i razvoj socijalnih usluga
	4.3. Razvoj i unaprjeđenje kulture te očuvanje kulturne baštine
	4.4. Unapređenje sportske infrastrukture i razvoj sportskih programa
	4.5. Razvoj ruralnoga područja

CILJ 1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO			
PRIORITET 1.1. Razvoj gospodarstva temeljenog na znanju i tehnologiji	PRIORITET 1.2. Jačanje poduzetništva i privlačenje ulaganja	PRIORITET 1.3. Povećanje konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenog sektora	PRIORITET 1.4. Razvoj turizma
MJERE	MJERE	MJERE	MJERE
<p>1.1.1. Jačanje suradnje između gospodarskih subjekata i obrazovno-istraživačkih institucija</p> <p>1.1.2. Razvoj tehnološke infrastrukture</p> <p>1.1.3. Jačanje informatizacije društva</p>	<p>1.2.1. Razvoj poduzetničke infrastrukture</p> <p>1.2.2. Poticanje čvršćeg povezivanja gospodarskih subjekata</p> <p>1.2.3. Poboljšanje financijskog okruženja</p> <p>1.2.4. Razvoj ulagačke klime i privlačenje ulaganja</p>	<p>1.3.1. Promocija i uvođenje profitabilnijih načina proizvodnje</p> <p>1.3.2. Stvaranje robnih marki i poticanje prerade na poljoprivrednim gospodarstvima</p> <p>1.3.3. Poticanje udruživanja poljoprivrednih proizvođača</p> <p>1.3.4. Unapređenje poljoprivredne infrastrukture</p> <p>1.3.5. Razvoj suvremenih i učinkovitih trgovinskih i distribucijskih kanala</p>	<p>1.4.1. Promocija turističkih proizvoda i potencijala županije</p> <p>1.4.2. Jačanje kapaciteta ključnih subjekata u turizmu</p> <p>1.4.3. Razvoj turističkog sadržaja</p> <p>1.4.4. Obnova i izgradnja turističke infrastrukture</p>

CILJ 2. RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA I KAPACITETA ZA UPRAVLJANJE RAZVOJEM			
PRIORITET 2.1. Razvoj sustava obrazovanja i njegova prilagodba potrebama gospodarskog razvoja	PRIORITET 2.2. Razvoj tržišta rada	PRIORITET 2.3. Unapređenje upravljanja razvojem	PRIORITET 2.4. Jačanje međunarodne povezanosti i prepoznatljivosti Zupanije
MJERE	MJERE	MJERE	MJERE
<p>2.1.1. Unapređenje predškolskoga i osnovnoškolskog obrazovanja</p> <p>2.1.2. Razvoj sustava srednjoškolskog obrazovanja sukladno potrebama razvoja gospodarstva</p> <p>2.1.3. Poticanje razvoja visokog obrazovanja</p> <p>2.1.4. Izgradnja, dogradnja i opremanje objekata potrebnih za poboljšanje obrazovnog sustava</p> <p>2.1.5. Razvoj cjelovitog sustava stipendiranja učenika i studenata</p> <p>2.1.6. Promicanje poduzetništva u osnovnim i srednjim školama</p>	<p>2.2.1. Unapređenje i razvoj poticaja za zapošljavanje</p> <p>2.2.2. Unapređenje sustava profesionalnog usmjeravanja i cjeloživotnog učenja</p> <p>2.2.3. Razvoj partnerstava i lokalnih inicijativa za razvoj tržišta rada i zapošljavanje</p> <p>2.2.4. Poticanje zapošljavanja i uključivanja marginaliziranih skupina na tržište rada</p>	<p>2.3.1. Uspostava sustava strateškog planiranja</p> <p>2.3.2. Jačanje ljudskih resursa u regionalnoj i lokalnoj samoupravi</p> <p>2.3.3. Jačanje kapaciteta za korištenje fondova Europske unije</p>	<p>2.4.1. Poticanje međunarodnih aktivnosti županije</p> <p>2.4.2. Jačanje prekogranične, transnacionalne i međuregionalne suradnje</p>

CILJ 3. KVALITETNO PROSTORNO PLANIRANJE, MODERNA INFRASTRUKTURA I OČUVANI OKOLIŠ				
PRIORITET 3.1. Integracija i modernizacija prometne infrastrukture	PRIORITET 3.2. Cjelovito i učinkovito gospodarenje vodama	PRIORITET 3.3. Poboljšanje kvalitete komunalne opremljenosti	PRIORITET 3.4. Ulaganja u obnovljive izvore energije i učinkovito korištenje energije	PRIORITET 3.5. Očuvanje okoliša i zaštita prirode
MJERE	MJERE	MJERE	MJERE	MJERE
<p>3.1.1. Održavanje, izgradnja i modernizacija mreže javnih cesta</p> <p>3.1.2. Održavanje, izgradnja i modernizacija željezničkoga i zračnoga prometa</p> <p>3.1.3. Izgradnja i obnova unutarnjih plovnih putova te korištenje potencijala za razvoj riječnih luka na Dunavu i Savi</p> <p>3.1.4. Povećanje ulaganja u multimodalne prometne terminale</p>	<p>3.2.1. Izgradnja, rekonstrukcija, obnova i održavanje sustava vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja voda</p> <p>3.2.2. Poboljšanje sustava zaštite od poplava</p> <p>3.2.3. Sanacija i izgradnja sustava navodnjavanja i melioracijske odvodnje</p>	<p>3.3.1. Nastavak plinifikacije županije</p> <p>3.3.2. Izgradnja, rekonstrukcija i modernizacija sustava opskrbe toplinskom energijom</p> <p>3.3.3. Izgradnja, održavanje i unapređenje elektroprilazne mreže te sustava javne rasvjete</p>	<p>3.4.1. Poticanje proizvodnje energije iz obnovljivih izvora</p> <p>3.4.2. Promicanje energetske učinkovitosti</p>	<p>3.5.1. Uspostava održivog integralnog sustava gospodarenja otpadom</p> <p>3.5.2. Izgradnja Županijskog centra za gospodarenje otpadom</p> <p>3.5.3. Razvoj sustava za praćenje stanja u okolišu</p> <p>3.5.4. Obnova i zaštita prirodne baštine te unapređenje upravljanja zaštićenim područjima</p> <p>3.5.5. Nastavak procesa razminiranja</p>

CILJ 4. UNAPREĐENJE KVALITETE ŽIVOTA				
PRIORITET 4.1. Poboljšanje uvjeta za pružanje kvalitetnih zdravstvenih usluga	PRIORITET 4.2. Poboljšanje kvalitete života i razvoj socijalnih usluga	PRIORITET 4.3. Razvoj i unapređenje kulture te očuvanje kulturne baštine	PRIORITET 4.4. Unapređenje sportske infrastrukture i razvoj sportskih programa	PRIORITET 4.5. Razvoj ruralnoga područja
MJERE	MJERE	MJERE	MJERE	MJERE
<p>4.1.1. Izgradnja, dogradnja i opremanje zdravstvenih ustanova</p> <p>4.1.2. Zadržavanje postojećeg i privlačenje novog medicinskog kadra</p> <p>4.1.3. Osnivanje ustanova za palijativnu skrb i hospicija</p> <p>4.1.4. Promicanje zdravog načina života i suzbijanje svih oblika ovisnosti</p>	<p>4.2.1. Izgradnja, dogradnja i opremanje ustanova socijalne skrbi</p> <p>4.2.2. Poboljšanje postojećih i uvođenje novih oblika socijalnih usluga</p> <p>4.2.3. Osmišljavanje i provedba programa za djecu i mlade</p> <p>4.2.4. Jačanje uloge civilnog društva</p> <p>4.2.5. Razvoja sustava zaštite i spašavanja ljudi i imovine</p>	<p>4.3.1. Poticanje kulturnog stvaralaštva</p> <p>4.3.2. Očuvanje i korištenje kulturne baštine u funkciji razvoja lokalne zajednice</p> <p>4.3.3. Poboljšanje uvjeta za rad organizacija i ustanova u kulturi</p>	<p>4.4.1. Izgradnja, preuređenje i opremanje sportskih objekata</p> <p>4.4.2. Razvoj sportskih programa te stručnog kadra kroz stipendiranje i financiranje</p>	<p>4.5.1. Podrška radu lokalnih akcijskih grupa</p> <p>4.5.2. Održivi razvoj lokalne zajednice u ruralnome prostoru</p> <p>4.5.3. Potpora očuvanju tradicijskih obrta</p>

PROVEDBENI OKVIR

FINANCIJSKI OKVIR

- Prema Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, planiranje i provedba regionalne politike organizira se na dvije razine javne vlasti: 1) razini središnjih tijela državne uprave usmjerenih na poticanje razvoja i 2) razini jedinica lokalne i regionalne samouprave. Središnja je razina odgovorna za sveukupnu viziju razvoja i aktivno vođenje u ostvarenju ciljeva regionalnog razvoja Republike Hrvatske, dok se županijskoj razini kroz Županijske razvojne strategije daje alat za samostalno usmjeravanje razvoja županije prema ostvarivanju vlastitih specifičnih ciljeva.
- Županijska razvojna strategija Vukovarsko-srijemske županije u provedbenoj se fazi usmjerava na ostvarenje vizije razvoja Županije, putem definiranih ciljeva i prioriteta te kroz provedbu aktivnosti predviđenih u razradi mjera.

Okvir za provedbu Županijske razvojne strategije čine slijedeći elementi:

- 1) Financijski okvir
 - 2) Institucionalni okvir
 - 3) Akcijski plan
 - 4) Kriteriji za selekciju projektnih prijedloga
 - 5) Sustav praćenja i izvještavanja o rezultatima
- Prve ŽRS trebaju obuhvatiti period do kraja 2013. godine, nakon čega će se slijediti sedmogodišnji ciklus financijskih perspektiva Europske Unije (2014.-2020., 2021.-2027., itd.). Pretpostavka je da će tijekom provedbe ovog prvog ciklusa županijskih razvojnih strategija Republika Hrvatska ostvariti punopravno članstvo u Europskoj uniji čime će se otvoriti značajan prostor za financiranje županijskih i drugih projekata iz područja regionalnog razvoja.
 - Važnu ulogu u provedbi ŽRS-a ima **Županijska elektronička baza razvojnih projekata**, pomoću koje će se prikupljati prijedlozi projekata te pratiti provedba projekata. Baza će omogućiti lakšu koordinaciju i suradnju među različitim prijaviteljima projekata te će služiti županiji kao osnovica za selekciju projekata kojima će biti pružena financijska i stručna podrška kao projektima od županijskog interesa.

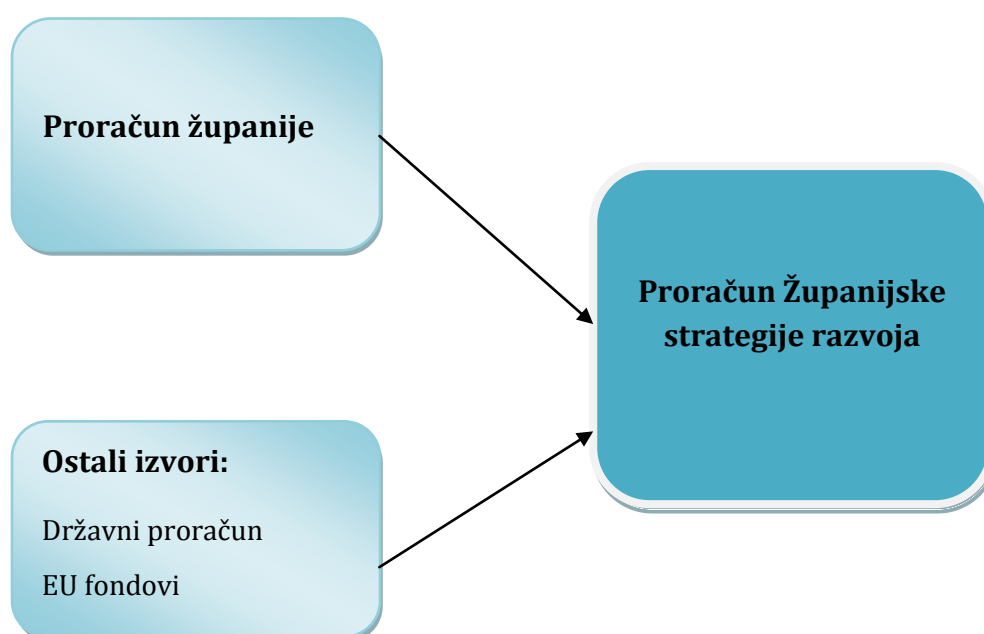
4.1. Financijski okvir županijske razvojne strategije

- Svrha financijskog okvira (FIOK) županijske razvojne strategije je dobivanje **jasne slike o izvorima financiranja provedbe županijske razvojne strategije**. Pored proračuna županije, FIOK uzima u obzir i druge izvore financiranja kao što su državni proračuna i EU fondovi, iz kojih se financiraju razvojni projekti na području županije.
- FIOK ujedno služi kao **podloga za buduće planiranje proračuna županije**, ali i lokalnih samouprava. Povezujući strateške ciljeve, prioritete i mjere s ciljanim iznosima ulaganja, FIOK pokazuje koliko akteri društveno-gospodarskog razvoja spremni uložiti sredstava u pojedina područja od interesa za razvoj županije. Na taj se način dobiva **osnovica za usklađivanje procesa planiranja županijskog proračuna sa strateškim okvirom ŽRS-a**.

4.1.1. Model financijskog okvira

- Izradom financijskog okvira dobiva se ujedno i **osnovica za kasnije praćenje uspješnosti provedbe ŽRS-a sukladno ugovorenim i utrošenim sredstvima** za realizaciju pojedinih mjera i prioriteta. Model financijskog okvira prikazan je na slijedećoj slici.

Slika 17: Shema izrade financijskog okvira

- FIOK je, kao **indikativan plan financiranja provedbe mjera**, a u sklopu njih i razvojnih projekata i aktivnosti, utvrđen za razdoblje 2011. - 2013. godine.

Financijski okvir strategije **usklađuje se svake godine**. Time se daje mogućnost da se financijski okvir prilagodi novonastalim okolnostima, što je važno, budući da se ŽRS u najvećem dijelu oslanja na vanjske izvore financiranja.

- Usprkos iskazanom naporu da se procjeni potencijalni financijski okvir za provedbu ŽRS-a kao jedan od ključnih elemenata svake razvojne strategije, potrebno je istaknuti kako **niz čimbenika uvelike ograničava mogućnosti za procjenu visine očekivanih ulaganja**.
- Naime, treba uzeti kako **na nacionalnoj razini trenutno ne funkcionira cjeloviti i transparentni sustav financiranja razvojnih projekata regionalnog razvoja**. Središnja državna tijela i javna poduzeća, kao glavni nositelji investicija, u većini slučajeva nemaju izrađene dugoročne investicijske planove na županijskoj razini, a koji bi omogućili županijama da adekvatno planiraju navedena sredstva u okviru izrade vlastitih strategija razvoja. Osim toga treba uzeti u obzir da financijski kapaciteti županija ovise o odlukama središnje razine koja promjenama zakonodavnog okvira i na druge načine znatno utječu na razinu prihoda Županije. Obzirom da je proces fiskalne decentralizacije zaustavljen, dapače, u nekim slučajevima se događaju promjene koje idu na štetu prihoda proračuna županije poput promjena stopa oporezivanja kod zakona o porezu na dohodak, zatim promjene u sustavu obračuna naknada za korištenje mineralnih sirovina, itd., teško je očekivati neko značajnije poboljšanje financijskog položaja Županije u bliskoj budućnosti.
- Još jedan važan problem koji otežava financijsko i ukupno razvojno planiranje jest **kašnjenje s usvajanjem Zakona o potpomognutim područjima** prema kojem bi cijela Županija trebala biti označena kao potpomognuto područja, a što znači da bi onda postojale i veće mogućnosti za korištenje poticajnih sredstava. Također, očekivana promjena sustava fiskalnog poravnanja, a koja se veže uz donošenje Zakona o potpomognutim područjima još je jedan čimbenik koji otežava kvalitetno planiranje, budući da nije jasno kakve će učinke ova promjena imati na fiskalne kapacitete Županije i jedinica lokalne samouprave.
- **Kod ugovaranja sredstava iz EU fondova postoji visoka razina neizvjesnosti**. Naime, još nije poznat datum kada će Republika Hrvatska postati članica i kad će moći koristiti sredstva Strukturnih fondova. Osim toga, veći dio razvojnih projekata koji se kandidiraju za EU fondove prolaze kroz natječajnu proceduru, tako da nema garancija za dobivanje sredstava. U takvim okolnostima, **svi navedeni financijski iznosi su planirani kao procjene koje će se dopunjavati sukladno ažuriranim informacijama o mogućnostima financiranja kroz navedene vanjske izvore**. Tako se **za 2013. godinu se očekuje značajno povećanje dostupnih sredstava iz EU fondova**, bilo kao posljedica ulaska u EU i raspolaganja izdašnim Strukturnim fondovima, bilo kao rezultat značajnog povećanja dostupnih sredstava iz IPA fonda.
- Važno je istaknuti kako **FIOK ne uključuju sve stavke proračuna županije**, već samo one stavke koje se ocijenjene kao investicije u društveno-gospodarski

razvoj. Sukladno navedenom, FIOK prvenstveno obuhvaća kapitalne investicije, subvencije za gospodarske subjekte, subvencije za kućanstva i dotacije za nevladin sektor, odnosno civilne udruge. S druge strane, to znači da FIOK u pravilu ne obuhvaća stavke poput rashoda za zaposlene, materijalne troškove, itd. Ipak, navedeno predstavlja opći pristup koji ima svojih iznimaka, ovisno o tome koliko su raspoloživi podaci dovoljno detaljni te o specifičnoj ocjeni relevantnosti svakog pojedinog rashoda.

- Financijski okvir se izrađuje tako da se identificiraju ciljani iznosi ulaganja prema utvrđenim strateškim ciljevima, prioritetima i mjerama te se zatim procjenjuje doprinos županijskog proračuna za tekuću godinu (2011.) te za iduće dvije godine (2012. i 2013.).

4.1.2. Planirani iznosi ulaganja

- Slijedeće tablice i slike prikazuju ciljane iznose ulaganja po strateškim ciljevima, i prioritetima (podciljevima) do kraja 2013.g. te očekivane izvore financiranja. **U slučaju EU sredstava, planirani iznosi se odnose na ugovorene iznose, a ne na utrošene, budući da će značajnija sredstava iz EU fondova biti na raspolaganju za ugovaranje tek u 2013.g., pod uvjetom da Hrvatska tada ostvari članstvo u EU.**

Tablica 42: Ciljani iznosi ulaganja prema strateškim ciljevima i razvojnim prioritetima do kraja 2013.g.

Strateški ciljevi	Prioriteti	Izvori				
		Ukupna ulaganja	Proračun županije	Državni proračun	Fondovi EU	Ostali izvori
1. Konkurentno gospodarstvo	1.1. Razvoj gospodarstva temeljenog na znanju i tehnologiji	45.750.000	18%	0%	61%	21%
	1.2. Jačanje poduzetništva i privlačenje ulaganja	81.500.000	13%	22%	47%	16%
	1.3. Povećanje konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenog sektora	34.500.000	11%	22%	40%	26%
	1.4. Razvoj turizma	34.400.000	16%	8%	71%	6%
	2.1. Razvoj sustava obrazovanja i njegova prilagodba potrebama razvoja gospodarstva	137.100.000	6%	41%	38%	15%
2. Razvoj ljudskih resursa i kapaciteta za upravljanje razvojem	2.2. Razvoj tržišta rada	19.000.000	12%	25%	55%	13%
	2.3. Unapređenje upravljanja razvojem	1.830.000	47%	0%	53%	0%
	2.4. Jačanje međunarodne povezanosti i prepoznatljivosti županije	1.150.000	37%	0%	63%	0%
	3.1. Integracija i modernizacija prometne infrastrukture	295.000.000	0%	4%	46%	50%
3. Kvalitetno prostorno planiranje, moderna infrastruktura i očuvani okoliš	3.2. Cjelovito i učinkovito gospodarenje vodama	500.000.000	10%	39%	32%	10%
	3.3. Pobojšanje kvalitete komunalne opremljenosti	98.500.000	1%	32%	40%	26%
	3.4. Ulaganja u obnovljive izvore energije i učinkovito korištenje energije	4.050.000	10%	10%	60%	20%
	3.5. Kvalitetno prostorno planiranje, očuvanje okoliša i zaštita prirode	147.700.000	21%	0%	41%	38%
	4.1. Pobojšanje uvjeta za pružanje visoko-kvalitetnih zdravstvenih usluga	51.500.000	18%	32%	36%	15%
4. Unapređenje kvalitete života	4.2. Pobojšanje kvalitete života i razvoj socijalnih usluga	50.650.000	16%	15%	54%	14%
	4.3. Razvoj i unapređenje kulture te očuvanje kulturne baštine	5.900.000	5%	14%	66%	15%
	4.4. Unapređenje sportske infrastrukture i razvoj sportskih programa	10.500.000	19%	27%	27%	27%
	4.5. Razvoj ruralnog područja	136.000.000	5%	35%	31%	29%
UKUPNO		1.655.030.000	9%	24%	40%	24%

Slika 18: Distribucija planiranih ulaganja na razini strateških ciljeva

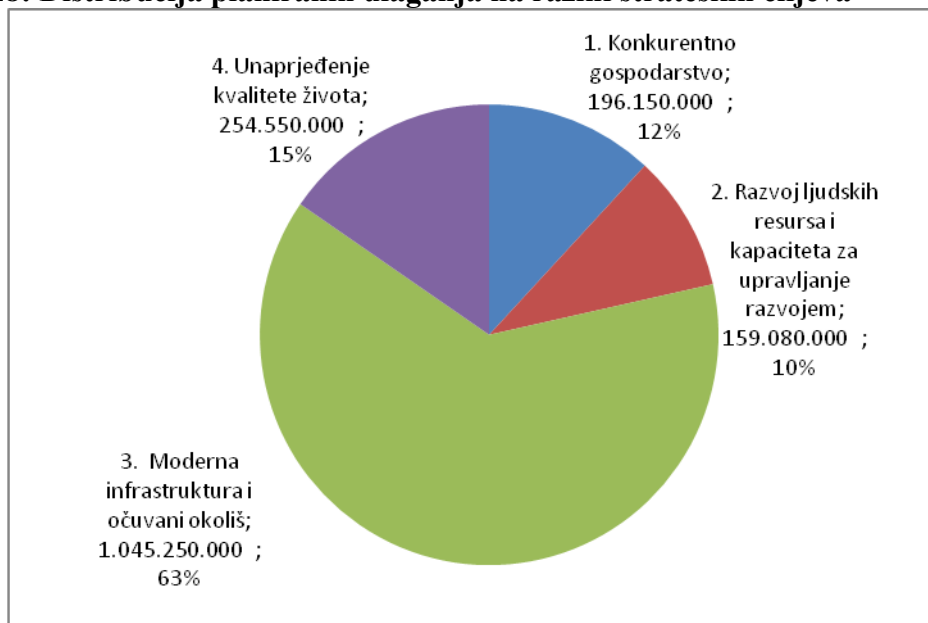

Tabela 43: Distribucija planiranih ulaganja prema razvojnim prioritetima

Prioritet	Iznos	Udjel
3.2. Cjelovito i učinkovito gospodarenje vodama	500.000.000	30,2%
3.1. Integracija i modernizacija prometne infrastrukture	295.000.000	17,8%
3.5. Kvalitetno prostorno planiranje, očuvanje okoliša i zaštita	147.700.000	8,9%
2.1. Razvoj sustava obrazovanja i njegova prilagodba potrebama razvoja gospodarstva	137.100.000	8,3%
4.5. Razvoj ruralnog područja	136.000.000	8,2%
3.3. Poboljšanje kvalitete komunalne opremljenosti	98.500.000	6,0%
1.2. Jačanje poduzetništva i privlačenje ulaganja	81.500.000	4,9%
4.1. Poboljšanje uvjeta za pružanje visoko-kvalitetnih zdravstvenih usluga	51.500.000	3,1%
4.2. Poboljšanje kvalitete života i razvoj socijalnih usluga	50.650.000	3,1%
1.1. Razvoj gospodarstva temeljenog na znanju i tehnologiji	45.750.000	2,8%
1.3. Povećanje konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenog sektora	34.500.000	2,1%
1.4. Razvoj turizma	34.400.000	2,1%
2.2. Razvoj tržišta rada	19.000.000	1,1%
4.4. Unaprjeđenje sportske infrastrukture i razvoj sportskih programa	10.500.000	0,6%
4.3. Razvoj i unaprjeđenje kulture te očuvanje kulturne baštine	5.900.000	0,4%
3.4. Ulaganja u obnovljive izvore energije i učinkovito korištenje energije	4.050.000	0,2%
2.3. Unaprjeđenje znanja i vještina za upravljanje razvojem	1.830.000	0,1%
2.4. Jačanje međunarodne povezanosti i prepoznatljivosti županije	1.150.000	0,1%
UKUPNO	1.655.030.000	100,0%

- Podaci o distribuciji planiranih ulaganja prema strateškim ciljevima i prioritetima pokazuju kako se **najveća ulaganja do kraja 2013.g. planiraju ostvariti u okviru cilja 3: Kvalitetno prostorno planiranje, moderna infrastruktura i zaštita okoliša**, na koji otpada oko 63% planiranih ukupnih ulaganja. Zatim slijede cilj 4: Unapređenje kvalitete života s udjelom od 15%, cilj 1: Konkurentno gospodarstvo s udjelom od 12%, dok se najmanja ulaganja planiraju u okviru cilja 2: Razvoj ljudskih resursa i kapaciteta za upravljanje razvojem, oko 10% .
- Na razini prioriteta, najveća ulaganja se planiraju za prioritet 3.2. Cjelovito i učinkovito gospodarenje vodama (30,2%) i 3.1. Integracija i modernizacija prometne infrastrukture (17,8%). Svi ostali prioriteti bilježe udjele manje od 10%.
- U pogledu izvora financiranja dominiraju sredstva EU fondova s udjelom od 40%, zatim slijedi državni proračun s udjelom od 24%, koliko iznosi i udjel ostalih izvora (JLS i drugi), dok je na posljednjem mjestu županijski proračun s udjelom od 9%. Ovdje je potrebno još jednom napomenuti kako se pod iznosom sredstava od EU fondova računaju ugovorena, a ne realizirana sredstava.
- Kao što je bilo i za očekivati obzirom na financijske kapacitete županije, provedba ŽRS-a se temelji na vanjskim izvorima. Međutim, to ne znači da nije potrebno pažljivo planirati raspoloživa sredstva iz županijskog proračuna u skladu s utvrđenim strateškim ciljevima i razvojnim prioritetima. Upravo će distribucija županijskih sredstava umnogome odrediti daljnji tijek financiranja brojnih projekata, budući da se očekuje kako će županija zajedno s JLS-ima imati ključnu ulogu u financiranju pripreme projekata koji će kasnije biti temeljno financirani kroz EU fondove.

4.1.2.1. Planirani iznosi ulaganja iz županijskog proračuna

- Kako bi se moglo lakše ocijeniti tematska usmjerenost financiranja iz županijskog proračuna, **slijedeće tablice rangiraju strateške ciljeve i prioritete prema razini planiranih ulaganja isključivo iz županijskog proračuna**.
- Slijedeće tablice prikazuje **distribuciju ulaganja iz županijskog proračuna za 2011. prema utvrđenim strateškim ciljevima i prioritetima**, iz čega se može iščitati koja su razvojna područja trenutno najviše podržana kroz županijski proračun. Međutim, pri tome treba voditi računa da značajan dio prikazanih županijskih sredstava predstavljaju decentralizirana sredstava (za školstvo, zdravstvo, itd.) koja su strogo namjenska, što znači da županija ima vrlo ograničene mogućnosti upravljanja takvim sredstvima.

Tablica 44: Planirana ulaganja iz županijskog proračuna prema strateškim ciljevima

Rang	Strateški ciljevi	2011.	Udjel u proračunu 2011.	Ciljani udjeli u proračunu 2013.
1.	Cilj 4: Unapređenje kvalitete življenja	28.615.216	35,1%	35,0%
2.	Cilj 2: Razvoj ljudskih resursa i kapaciteta za upravljanje razvojem	28.492.203	34,9%	30,0%
3.	Cilj 3: Kvalitetno prostorno planiranje, moderna infrastruktura i očuvani okoliš	16.327.397	20,0%	20,0%
4.	Cilj 1: Konkurentno gospodarstvo	8.154.000	10,0%	15,0%
	UKUPNO	81.588.816	100,0%	100,0%

- Tablica također sadržava ciljane iznose ulaganja iz županijskog proračuna u 2013. gdje se može primijetiti planirano povećanje udjela ulaganja u realizaciju cilja 1. Konkurentno gospodarstvo. Na taj način, Županija želi još jednom naglasiti svoju spremnost da potpomogne razvoj gospodarstva kao ključnog čimbenika ukupnog razvoja županije. Istovremeno, zbog povećanih mogućnosti vanjskog financiranja, prije svega od strane EU fondova, Županija planira postupno smanjiti relativnu razinu vlastitih ulaganja u drugi cilj (ali ne i apsolutnu obzirom na očekivani rast prihoda proračuna do 2013. godine).

Tablica 45: Planirana ulaganja iz županijskog proračuna prema razvojnim prioritetima

Rang	Prioritet	2011.	Udjel u proračunu	Ciljani udjeli u proračunu 2013.
1.	2.1. Razvoj sustava obrazovanja i njegova prilagodba potrebama razvoja gospodarstva	25.645.203	31,4%	25,0%
2.	4.1. Pобољшanje uvjeta za pružanje visoko-kvalitetnih zdravstvenih usluga	21.256.216	26,1%	20,0%
3.	3.2. Cjelovito i učinkovito gospodarenje vodama	7.400.000	9,1%	9,0%
4.	1.2. Jačanje poduzetništva i privlačenje ulaganja	5.400.000	6,6%	8,0%
5.	3.5. Očuvanje okoliša i zaštita prirode	4.067.307	4,9%	5,0%
6.	4.4. Unapređenje sportske infrastrukture i razvoj sportskih programa	3.809.000	4,7%	3,0%
7.	3.3. Pобољшanje kvalitete komunalne opremljenosti	3.500.000	4,3%	4,0%
8.	2.3. Unapređenje upravljanja razvojem	2.282.000	2,8%	2,0%
9.	4.3. Razvoj i unaprjeđenje kulture te očuvanje kulturne baštine	2.240.000	2,7%	2,0%
10.	3.4. Ulaganja u obnovljive izvore energije i učinkovito korištenje energije	1.360.000	1,7%	2,0%

11.	1.1. Razvoj gospodarstva temeljenog na znanju i tehnologiji	1.354.000	1,7%	2,0%
12.	4.2. Poboljšanje kvalitete života i razvoj socijalnih usluga	1.310.000	1,6%	7,0%
13.	1.3. Povećanje konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenog sektora	745.000	0,9%	3,0%
14.	1.4. Razvoj turizma	655.000	0,8%	2,0%
15.	2.4. Jačanje međunarodne povezanosti i prepoznatljivosti županije	565.000	0,7%	1,0%
16.	2.2. Razvoj tržišta rada	-	-	2,0%
17.	3.1. Integracija i modernizacija prometne infrastrukture	-	-	0,0%
18.	4.5. Razvoj ruralnog područja	-	-	3,0%
	UKUPNO	81.588.816	100,0%	100,0%

- Podaci iz tablice potvrđuju kako najveći dio sredstava županije trenutno odlazi na razvoj zdravstvenog i obrazovnog sustava (prioriteti 2.1. i 4.1.), što je i očekivano. Nakon toga slijedi prioritet 3.2. Cjelovito i učinkovito gospodarenje vodama s udjelom 9,1% te prioritet 1.2. Jačanje poduzetništva i privlačenje ulaganja s udjelom od 6,6%. Ostali prioriteti bilježe udjel manji od 5% u županijskom proračunu.
- Do kraja 2013. planira se znatnije povećati razina ulaganja u projekte iz područja poboljšanja kvalitete života (4.2.), jačanja konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenog sektora (1.3.) te jačanja poduzetništva i privlačenje ulaganja (1.2.).
- Tri prioriteta trenutno nisu „pokrivena“ financiranjem iz županijskog proračuna. Kod dva od tri prioriteta se radi o područjima koja su uglavnom predmet aktivnosti državnih tijela poput Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, te resornih ministarstava i javnih poduzeća.

INSTITUCIONALNI OKVIR

5.1. Sudionici procesa izrade i provedbe ŽRS

Institucionalni okvir sadrži kratki popis svih uključenih dionika, opis njihovih uloga i odgovornosti vezano za izradu, provedbu i praćenje provedbe ŽRS-a, kao i način njihove komunikacije i koordinacije.

- Vodeću ulogu u provedbi Strategije ima **Vukovarsko-srijemska županija**. Skupština Vukovarsko-srijemske županije usvaja Strategiju te nakon usvajanja redovito prati njezinu provedbu analizom godišnjih izvješća. Također, Skupština poduzima mjere iz svoje nadležnosti usmjerene poboljšanju provedbe. Župan usklađuje aktivnosti svih županijskih tijela i drugih dionika provedbe Strategije donošenjem provedbenih akata, predlaganjem mjera njezine provedbe, nadzorom nad izvršenjem tih mjera, sudjelovanjem u postupku odabira razvojnih projekata te izvještavanjem Skupštine o provedbi i rezultatima provedbe. U okviru svoga djelokruga upravni odjeli Županije prate provedbu, pripremaju i provode županijske razvojne projekte te obavljaju

druge poslove od važnosti za provedbu ŽRS koji su im propisima ili aktima županijskih tijela povjereni.

- Ključno operativno tijelo u izradi ŽRS je **radna skupina** koju čine predstavnici pojedinih upravnih odjela Županije, županijskih institucija i tvrtki poput HRAST-a i Eko-sustava te predstavnici HGK i HZZ-a. Radna skupina izrađuje nacrt strategije te ga dalje dostavlja Županu i Županijskom partnerskom vijeću na mišljenje. Radna skupina ima važnu ulogu u procesu provedbe strategije, budući da je zadužena za operativno planiranje i koordinaciju rada upravnih odjela, odnosno svih ostalih ključnih institucija na provedbi strategije. Za potrebe rada na provedbi strategije radna skupina će se i nadalje „koristiti“ članovima **razvojnih timova** koji su dali vrlo važan doprinos u izradi Strategije. Razvojni timovi okupljaju širi krug stručnjaka iz javnog i privatnog sektora zainteresiranih i osposobljenih da kvalitetno doprinosu procesu izrade i provedbe strategije. U prilogu pet je dan popis članova razvojnih timova.

Sukladno odredbama Zakona o regionalnom razvoju (NN 153/09) i Pravilnika o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijske razvojne strategije (NN 54/10), obveza je svake županije donijeti temeljni planski dokument razvoja županije poštujući načelo partnerstva. Stoga je u izradu, provedbu i praćenje provedbe uključen cijeli niz aktera.

- **Županijsko partnersko vijeće (ŽPV)** predstavlja savjetodavno tijelo na razini jedinice područne (regionalne) samouprave koje se ustrojava radi savjetovanja u izradi, provedbi i praćenju planskih dokumenata jedinice područne (regionalne) samouprave, usuglašavanja različitih subjekata te njihovog sudjelovanja u planiranju razvoja na području jedinice (regionalne) samouprave. Administrativne i stručne poslove za potrebe ŽPV-a obavlja Agencija za razvoj Vukovarsko-srijemske županije. Županijsko partnersko vijeće čine predstavnici javnog, privatnog i civilnog sektora. Uloga ŽPV u izradi i provedbi strategije je nadzorna i savjetnička, odnosno ŽPV je zaduženo da daje mišljenja na sadržaj ŽRS, predložene mjere i projekte u funkciji provedbe strategije te ocjenjuje uspješnost provedbe.
- Kao regionalni koordinator za područje Županije, sukladno članku 4. Pravilnika o upisniku upravnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, agencija i drugih pravnih osoba osnovanih s ciljem učinkovite koordinacije i poticanja regionalnog razvoja, osim koordiniranja izrade i pripreme Strategije, u procesu provedbe **Agencija za razvoj –Hrast d.o.o.** obavlja sljedeće poslove: izrada akcijskog plana; praćenje provedbe strategije; koordinacija poslova vezanih uz središnju elektroničku bazu razvojnih projekata; koordinacija aktivnosti jedinica lokalne samouprave vezanih uz regionalni razvoj; sudjelovanje u aktivnostima vezanim uz razvoj potpomognutih područja. Nadalje HRAST ima i sljedeće zadatke: sudjelovanje u radu partnerskih vijeća statističkih regija; poticanje zajedničkih razvojnih projekata s drugim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te kroz međuregionalnu i prekograničnu suradnju; sudjelovanje u izradi razvojnih projekata statističke regije; suradnja s drugim regionalnim koordinatorima radi

stvaranja i provedbe zajedničkih projekata; prikupljanje i obrada prispjelih razvojnih projekata i drugi poslovi vezane uz provedbu koje joj povjeri župan.

- **Javni sektor** uključuje jedinice lokalne samouprave i niz institucija i organizacija iz javnog sektora (lokalne razvojne agencije, osnovne i srednje škole, Veleučilište i druga javna učilišta i znanstvene institucije, Zavod za prostorno uređenje Vukovarsko-srijemske županije, Javna ustanovu za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima, Hrvatske vode, Hrvatske šume, Županijska uprava za ceste, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Turistička zajednica županije i ostale javne institucije) s područja Vukovarsko-srijemske županije. Dionici iz javnog sektora imaju ključnu ulogu u pripremi i provedbi projekata iz područja svojeg djelovanja. Osim toga, javni je sektor dao svoj doprinos u izradi Županijske razvojne strategije, bilo kroz sudjelovanje u Radnoj skupini ili Županijskom partnerskom vijeću. Posebno treba istaknuti da na području županije uspješno djeluju dvije lokalne razvojne agencije TINTL i VURA od kojih se očekuje znatna uloga i suradnja i u pogledu provedbe ŽRS-a.
- **Organizacije civilnog društva (OCD)** važan su dionik u izradi i provedbi županijske razvojne strategije zbog iskustva koje imaju u pripremi i provedbi projekata s eksternim izvorima financiranja, kao i procjeni potreba lokalne zajednice. OCD-i mogu aktivno utjecati na priljev dodatnih sredstava iz nacionalnih i EU fondova u županiju za financiranje aktivnosti koje ne pokrivaju ostali dionici u regionalnom razvoju.
- **Privatni sektor** sudjeluje u izradi i provedbi ŽRS kroz svoje predstavnike u županijskom partnerskom vijeću. U radu ŽPV-a tako sudjeluju predstavnici HUP-a, HGK, HOK-a te drugi.

5.2. Odgovornosti za pripremu i provedbu

- U nastavku su prikazane uloge i odgovornosti pojedinih organizacija i skupina u pripremi i provedbi županijske razvojne strategije.

Tabela 46: Pregled ključnih dionika u pripremi i provedbi Županijske razvojne strategije 2011.-2013.

Dionici	Uloga	Odgovornost
Županijska skupština	- Donošenje odluka	- Usvaja konačni prijedlog ŽRS - Ocjenjuje provedbu ŽRS na osnovu godišnjih izvješća - Donosi eventualne izmjene i dopune ŽRS
Župan	- Donošenje odluka - Nadzor izrade i provedbe ŽRS	- Inicira izradu ŽRS - Prati i nadzire izradu nacrtu ŽRS - Razmatra i usvaja konačan nacrt ŽRS i predlaže ga Skupštini na usvajanje - Upravlja provedbom i praćenjem provedbe ŽRS - Usvaja predložene razvojne projekte - Pruža podršku nositeljima provedbe pojedinih mjera i projekata

Županijski upravni odjeli	<ul style="list-style-type: none"> - Priprema i provedba ŽRS - Praćenje i izvještavanje 	<ul style="list-style-type: none"> - Suraduju u pripremi nacrtu ŽRS - Prikupljaju informacije o pokazateljima u skladu s mjerama od nositelja provedbe s kojima suraduje na projektima i prosljeđuje ih HRAST-u. - Iniciraju i koordiniraju pripremu i provedbu razvojnih projekata - Provode aktivnosti unutar mjera za koje je imenovana nositeljem - Pripremaju izvještaje o provedbi aktivnosti
Županijsko partnersko vijeće	<ul style="list-style-type: none"> - Savjetodavna uloga 	<ul style="list-style-type: none"> - Savjetuje u procesu izrade ŽRS - Predlaže prioritetne projekte za provedbu ŽRS - Prati provedbu ŽRS temeljem izvješća HRAST-a - Izvještava Župana
Radna skupina za izradu i provedbu ŽRS	<ul style="list-style-type: none"> - Odgovornost za koordinaciju i praćenje provedbe ŽRS 	<ul style="list-style-type: none"> - Redovito se sastaje i sudjeluje u izradi ŽRS - Po potrebi se sastaje radi praćenja provedbe i dogovora o aktivnostima
Sektorske podskupine za izradu i provedbu ŽRS/Razvojni timovi	<ul style="list-style-type: none"> - Odgovornost za izradu pojedinih dijelova ŽRS i praćenje provedbe 	<ul style="list-style-type: none"> - Redovito se sastaje i sudjeluje u izradi ŽRS, u okviru užih tematskih/sektorskih područja - Po potrebi se sastaje radi praćenja provedbe i dogovora o aktivnostima
HRAST	<ul style="list-style-type: none"> - Regionalni koordinator 	<ul style="list-style-type: none"> - Koordinira izradom ŽRS - Koordinira i prati provedbu ŽRS - Koordinira izradu godišnjeg Akcijskog plana ŽRS - Redovito izvještava o provedbi ŽRS na temelju izvještaja pojedinih nositelja - Prikuplja i organizira ocjenjivanje razvojnih projekata te izrađuje prijedlog liste prioritetnih projekata - Upravlja Županijskom bazom razvojnih projekata i obavlja poslove za središnju bazu razvojnih projekata - Obavlja poslove Tajništva ŽPV-u - Provodi aktivnosti unutar mjera za koje je imenovana nositelj
Jedinice lokalne samouprave	<ul style="list-style-type: none"> - Provedba ŽRS 	<ul style="list-style-type: none"> - Provode aktivnosti unutar mjera u kojima su određene kao ključni akteri - Prijavljaju razvojne projekte za županijsku bazu - Provode razvojne projekte
Javne institucije (ustanove i poduzeća)	<ul style="list-style-type: none"> - Izrada nacrtu ŽRS - Provedba ŽRS 	<ul style="list-style-type: none"> - Sudjeluju na izradi ŽRS kroz radnu skupinu i sektorske podskupine - Prijavljaju razvojne projekte po pozivu na prijavu projektnih prijedloga - Provode aktivnosti unutar mjera u kojima su određene kao ključni akteri
Civilni sektor	<ul style="list-style-type: none"> - Izrada nacrtu ŽRS - Provedba ŽRS 	<ul style="list-style-type: none"> - Sudjeluju na izradi ŽRS kroz radnu skupinu i ŽPV - Prijavljaju razvojne projekte po pozivu na prijavu projektnih prijedloga - Provode aktivnosti unutar mjera u kojima su određene kao ključni akteri

Privatni sektor	- Izrada nacрта ŽRS	- Sudjeluju na izradi ŽRS kroz rad u Županijskom partnerskom vijeću
	- Provedba ŽRS	- Pripremaju prijedloge projekata za županijsku bazu
		- Sudjeluju u provedbi razvojnih projekata

AKCIJSKI PLAN

- Akcijski plan (AP) je dokument kojim se omogućuje cjelovit pregled i struktura svih aktivnosti potrebnih za provedbu ŽRS u određenom razdoblju. Akcijski plan treba biti jednostavan i pregledan jer su mjere detaljno razrađene u drugim poglavljima ŽRS, a financiranje u financijskom okviru.
- Akcijski plan se izrađuje na godišnjoj razini. Priprema se u posljednjem kvartalu tekuće godine za iduću godinu. Iznimku predstavlja prvi akcijski plan koji je sadržan u strategiji u prilogu. On obuhvaća razdoblje do kraja 2011. i 2012. ,a nakon čega će se izrađivati za svaku iduću godinu posebno. Razlog spajanja 2011. i 2012. godine je u tome što se županijska strategija planira završiti tijekom drugog kvartala 2011. što bi značilo da bi akcijski plan vrijedio samo za 6 mjeseci.
- Akcijski plan se izrađuje na razini mjera, pri čemu se utvrđuje nositelj mjere, očekivani rezultati i planirani iznos financiranja mjere iz proračuna županije. Pripremu akcijskog plana koordinira HRAST, a u izradi sudjeluju svi nositelji mjera. **Akcijski plan za 2011. i 2012. je dan u prilogu.**

6.1. Kriteriji i postupak za vrednovanje projekata za sufinanciranje i davanje preporuke

- Jedan od najvažnijih dijelova provedbe ŽRS se odnosi na odabir prioriternih projekata koji mogu računati na financijsku i tehničku podršku županije, bilo tijekom faze pripreme projekta ili u fazi provedbe projekta.
- HRAST kao regionalni koordinator je zadužen za sastavljanje liste prioriternih projekata temeljem informacija i podataka upisanih u županijsku bazu razvojnih projekata.
- U postupak vrednovanja ulaze isključivo projekti uneseni u županijsku bazu razvojnih projekata.

6.2. Kriteriji za vrednovanje projekata iz baze projekata

- Projektni prijedlozi se prvo razvrstavaju prema kriteriju spremnosti, odnosno zgotovljenosti projektne dokumentacije. Nakon toga se provodi vrednovanje kvalitete prijedloga projekata.
- Osnovni kriteriji za vrednovanje kvalitete prijedloga projekata su:
 - relevantnost projekta (relevantnost očekivanih rezultata projekta u odnosu na ciljeve, prioritete i mjere Strategije razvoja županije);

- kvaliteta metodologije projekta (koliko su planirane aktivnosti logički povezane s utvrđenim ciljevima i očekivanim rezultatima projekta);
 - troškovna učinkovitost (da li je odnos predloženih troškova i koristi od projekt adekvatan);
 - financijski kapacitet i iskustvo predlagatelja na sličnim projektima (da li predlagatelj raspolaže sredstvima za sufinanciranje projekta te ima li relevantnog prijašnjeg iskustva).
- Sljedeća tablica prikazuje udjele pojedinih kriterija u ukupnoj ocjeni. Pored navedenih temeljnih kriterija moguće je dodati i posebne kriterije za pojedine prioritete ukoliko za to postoji argumentirano opravdanje.

Tabela 47: Kriteriji za vrednovanje prijedloga projekata za županijsku bazu

Kriteriji	Bodovi
Relevantnost projekta	/35
Kvaliteta metodologije	/25
Troškovna učinkovitost	/20
Financijski kapacitet i iskustvo prijavitelja	/20
Ukupno	/100

6.3. Utvrđivanje prioriteta razvojnih projekata iz baze projekata

- Na temelju ranije opisanih kriterija spremnosti i vrednovanja kvalitete HRAST u suradnji s nadležnim odjelima Vukovarsko-srijemske županije priprema prijedlog liste prioriteta projekata te ga šalje Županu, Skupštini i Partnerskom vijeću Vukovarsko-srijemske županije. U postupku utvrđivanja liste prvenstva projekata HRAST daje stručna objašnjenja i tumačenja.
- Župan Vukovarsko-srijemske županije utvrđuje konačnu listu prvenstva projekata. Na osnovu usvojene liste projekata Župan donosi odluku o sufinanciranju i davanju preporuke za kandidiranje i financiranje iz programa državnih institucija, IPA-e i drugih programa.

PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE

- Sustav praćenja i izvještavanja temelji se na tri ključna elementa: 1) elektroničkoj bazi u kojoj se nalaze podaci o projektnim prijedlozima, projektima u provedbi te završenim projektima; 2) izvještajima, koji na sažet i jasan način pružaju informacije o ostvarenim rezultatima u kontekstu provedbe ŽRS i 3) ključnim statističkim i drugim podacima o stupnju i dinamici razvoja županije. Svrha je sustava praćenja i izvještavanja osigurati dovoljno informacija za nositelje provedbe strategije, uključujući županijsko partnerstvo, za donošenje ocjena o sljedećim ključnim elementima:
 - uspješnost realizacije utvrđenih ciljeva, prioriteta i mjera

- razlozima za eventualno nepostizanje postavljenih ciljeva te o mogućim rješenjima
 - adekvatnosti planiranih resursa (materijalnih, ljudskih, financijskih) za postizanje planiranih ciljeva, odnosno prijedlozima za eventualne realokacije resursa
 - relevantnosti planiranih prioriteta i mjera s obzirom na eventualne promijenjene okolnosti odnosno temeljem iskustava iz provedbe
 - uspješnosti procesa partnerstva s ključnim socio-ekonomskim dionicima.
- Ključnu ulogu u procesu praćenja i izvještavanja ima županijska razvojna agencija, koja je zadužena za pripremu elektroničke baze i izradu redovitih izvještaja o provedbi. Županijski odjeli te ostale županijske institucije su dužne osigurati potrebe podatke HRAST-u za izradu izvještaja. Izvještaji će se pripremati za župana, županijsku skupštinu i županijsko partnersko vijeće. HRAST će pripremati izvješće dva puta godišnje., jedno polugodišnje i jedno godišnje.
 - Godišnje izvješće će pružiti ključne informacije o provedbi ŽRS u prethodnoj godini, prije svega o ostvarenim rezultatima, ali i onim neostvarenim. Pri tome će se posebno ocijeniti uspješnost županije u korištenju fondova Europske Unije u financiranju razvojnih projekata. Također, izvješće će sadržavati analizu tzv. pokazatelja razvojnih učinaka poput dinamike zaposlenosti i nezaposlenosti, dinamike broja poduzeća, povećanja broja upisanih i diplomiranih studenata, iznosa investicija u gospodarstvu, itd. koji će pružiti jednu širu sliku razvojnih procesa na području Županije.⁹ Godišnje izvješće će se sastojati od slijedećih ključnih područja:
 - a) Pregled ključnih socio-ekonomskih i drugih pokazatelja razvijenosti županije (sukladno osnovnoj analizi ŽRS-a)
 - b) Analiza uspješnosti provedbe akcijskog plana
 - c) Analiza korištenja fondova EU za razvoj Županije
 - d) Pregled ključnih tekućih i planiranih razvojnih projekata na području županije
 - Kod polugodišnjeg izvješća će naglasak biti na podacima o prijavljenim projektnim prijedlozima u županijskoj bazi te provedbi razvojnih projekata. Nositelji provedbe pojedinih mjera će HRAST-u dostaviti podatke o provedbi razvojnih projekata te ostalim aktivnostima u funkciji provedbe mjere, na osnovu kojeg će HRAST pripremiti objedinjeno izvješće.

⁹ Za razliku od pokazatelja izravnih rezultata, koji su izravno i u najvećoj mjeri rezultat provedenih aktivnosti u okviru ŽRS-a, pokazatelji razvojnih učinaka tek su djelomično pod utjecajem provedbenih aktivnosti u sklopu ŽRS te na njih može snažno utjecati i niz drugih, vanjskih čimbenika.

- U prilogu je prikazan obrazac koji će se koristiti u postupku izvještavanja i koji predstavlja temeljni izvor podataka za izradu izvještaja. Sam sadržaj obrasca usklađen je s obrascima koje koriste središnja državna tijela pri izvještavanju o provedbi vlastitih strateških planova. Na taj se način ujedno promovira komplementarnost u cijelom sustavu praćenja provedbe razvojne politike na središnjoj i regionalnoj razini.

INFORMIRANJE I PROMIDŽBA

- Za osiguravanje informiranosti svih dionika o procesu izrade i provedbe županijske strategije razvoja izrađena je Komunikacijska strategija.
- Komunikacijska strategija županije izrađuje se sukladno Komunikacijskoj strategiji politike regionalnog razvoja RH te njenom akcijskom planu. Ciljevi komunikacijske strategije su: povećati informiranost i svijest u javnosti o ulozi i značaju razvojne strategije za razvoj županije i jedinica lokalne samouprave te informirati javnost o mogućim izvorima financiranja razvojnih projekata. Posebna će se pažnja informiranju o mogućnostima financiranja projekata kroz fondove Europske Unije.
- Komunikacijska strategija se nalazi u prilogu.

PRILOZI

PRILOG 1: RAZRADA RAZVOJNIH MJERA

Cilj 1. Konkurentno gospodarstvo

PRIORITET 1.1.

STRATEŠKI CILJ	CILJ 1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO
PRIORITET	1.1. Razvoj gospodarstva temeljenog na znanju i tehnologiji
MJERA	1.1.1. Jačanje suradnje između gospodarskih subjekata i obrazovnih i istraživačkih institucija
CILJ MJERE	Poticanje suradnje poslovnog sektora s obrazovno-istraživačkim sektorom u cilju povećanja konkurentnosti odnosno povećanja korištenja novih znanja i tehnologije u poslovanju.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza stanja na području upotrebe i korištenja znanja tehnologija i inovacija u gospodarstvu te izrada programa potpora za poticanje inovativnosti; • Izrada baze podataka dostupnih natječaja za financiranje istraživačko-razvojnih aktivnosti s popisom potencijalnih korisnika s područja županije; • Umrežavanje inovatora i poduzeća sa znanstveno-istraživačkim organizacijama i nacionalnim institucijama koje financiraju inovacije; • Medijska promocija upotrebe i korištenja znanja, tehnologije i inovacija i njihove komercijalizacije. • Poticanje suradnje poduzetnika, obrazovnih i znanstveno-istraživačkih institucija kroz zajedničke znanstveno-istraživačke projekte primjenjive u poslovanju putem sufinanciranja od strane županije i te podršku u pripremi projektnih prijava za EU fondove.
NOSITELJI	<p>Nositelj mjere: Upravni odjel za gospodarstvo – nositelj izrade analize stanja i programa potpora za poticanje inovativnosti, izrade baze podataka, promotivnih aktivnosti te definiranja i provedbe financijskih i drugih poticaja za promicanje suradnje i jačanje inovativnosti</p> <p>Ostali ključni akteri: HRAST, Hrvatska gospodarska komora, Obrtnička komora, Ministarstvo obrazovanja, znanosti i športa, obrazovne i znanstveno-istraživačke institucije, poduzetnici, Upravni odjel za školstvo – sudjeluju u izradi analize i programa, identificiranju dostupnih natječaja i potencijalnih korisnika te u kreiranju potpora za promicanje suradnje i jačanje inovativnosti</p>
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađen županijski program poticanja inovativnosti • Izrađena baza dostupnih natječaja i potencijalnih korisnika s područja županije • Provedene promotivne aktivnosti s ciljem predstavljanja mogućnosti financiranja u području inovativnosti i promicanja suradnje između poduzetnika i istraživačko-obrazovnih institucija. • Definiran model financijskih i drugih potpora za poticanje inovativnosti

	<ul style="list-style-type: none"> Sufinancirana barem 3 projekta nastala u suradnji gospodarstva i istraživačko-obrazovnih institucija 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	50.000n
	2012.	500.000
	2013.	8.000.000
	Ukupno 2011.- 2013.	8.550.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	10%
	Državni proračun	
	Fondovi EU	50%
	Ostalo (BICRO, poduzeća)	40%

STRATEŠKI CILJ	CILJ 1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO	
PRIORITET	1.1. Razvoj gospodarstva temeljenog na znanju i tehnologiji	
MJERA	1.1.2. Razvoj tehnološke infrastrukture	
CILJ MJERE	Osnivanjem tehnološkog parka te kroz druge aktivnosti pomoći poduzetnicima u transferu i razvoju tehnologije te (ubrzanoj) komercijalizaciji znanja i inovacija.	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Pripreme aktivnosti za osnivanje tehnološkog parka (identificiranje potencijalnih korisnika, definiranje lokacije, površine i slično) • Definiranje modela organizacije rada i financiranja tehnološkog parka • Izrada projektnih prijava za EU fondove • Upoznavanje s radom sličnih tehnoloških parkova • Zapošljavanje i obuka zaposlenih u teh. parku • Ispitivanje mogućnosti (izrada analiza opravdanosti) za osnivanje specijaliziranih razvojnih centara na području županije (npr. za vinogradarstvo/vinarstvo, marketing u poljoprivredi, seoski turizam, itd.) • Pokretanje novih razvojnih centara na temelju rezultata analize opravdanosti 	
NOSITELJI	<p>Nositelj mjere: Agencija za razvoj HRAST – u suradnji s JLS koordinira sve aktivnosti za osnivanje teh. parka, izrađuje projektnu prijavu za EU fondove, organizira obuku zaposlenih u teh. parku, organizira ispitivanje mogućnosti za otvaranje specijaliziranih razvojnih centara</p> <p>Ostali ključni akteri: VSŽ – Upravni odjel za gospodarstvo, JLS, obrazovno-istraživačke institucije, HGK, HOK;</p> <p>– sudjeluju u definiranju modela organizacije rada parka i identifikaciji potencijalnih korisnika, sudjeluju u aktivnostima na izgradnji parka, identificiranju potencijalnih korisnika, osnivanju novih centara, itd.</p>	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<ul style="list-style-type: none"> • Završeni svi pripremni radovi za izgradnju tehnološkog parka, uključujući i izradu projektne prijave za EU fondova • Započeti radovi na gradnji tehnološkog parka • Definirane mogućnosti za osnivanje specijaliziranih razvojnih centara 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	300.000
	2012.	5.000.000
	2013.	20.000.000
	Ukupno 2011-2013.	25.300.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	20%
	Državni proračun	
	Fondovi EU	60%
	Ostalo (JLS)	20%

STRATEŠKI CILJ	CILJ 1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO	
PRIORITET	1.1.Razvoj gospodarstva temeljenog na znanju i tehnologiji	
MJERA	1.1.3. Jačanje informatizacije društva	
CILJ MJERE	Povećati stupanj korištenja informatičko-komunikacijske tehnologije (IKT) u društvu s ciljem povećanja opće razine obrazovanosti, te povećanja produktivnosti i kvalitete proizvoda i usluga u javnom i privatnom sektoru	
SADRŽAJ	<p>1) Definiranje mjera za potporu poslovanju poslovnim subjektima u IT sektoru</p> <ul style="list-style-type: none"> • Provedba utvrđenih mjera <p>2) Jačanje informatičke pismenosti stanovništva</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sufinanciranje provedbe obrazovnih programa u području korištenja IKT-a među ciljanom populacijom (ruralno stanovništvo, starija populacija, itd.) <p>3) Razvoj elektroničkih usluga u javnom sektoru</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analiza postojećeg stupnja razvijenosti elektroničkih usluga te mogućnosti za poboljšanje • Uvođenje novih elektroničkih usluga za građane, gospodarstvo i civilni sektor <p>4) Poboljšanje produktivnosti i racionalnosti u javnom sektoru temeljem IKT-a</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uvođenje novih IT rješenja s ciljem unaprjeđenja rada javnom sektoru („ured bez papira“ i slično) • Kontinuirana edukacija djelatnika u županiji te jedinicama lokalne samouprave; • Informatičko povezivanje županije, JLS-a, tijela državne uprave te javnih poslovnih subjekata i drugih javnih organizacija (povezivanje baza podataka, upravljanje i kontrola poslovnih procesa, jedinstvena baza za pohranu podataka, itd.) 	
NOSITELJI	Nositelj mjere: Agencija za razvoj HRAST Ostali ključni akteri: Vukovarsko-srijemska županija – izrada i provedba mjera za potporu poslovanju u poslovnim subjektima u IT sektoru, podrška osnivanju veleučilišta organizacije i informatike u Vinkovcima JLS HGK	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	Stvoreno informacijsko društvo u županiji koje se aktivno koristi dostupnim informacijskim alatima. Povećanje informacijske pismenosti stanovništva te bolja iskorištenost tehnologija.	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	400.000
	2012.	1.500.000
	2013.	10.000.000
	Ukupno 2011-2013.	11.900.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	20%
	Državni proračun	
	Fondovi EU	70%
	Ostalo (JLS)	10%

Prioritet 1.2.

STRATEŠKI CILJ	1. Konkurentno gospodarstvo
PRIORITET	1.2. Jačanje poduzetništva i privlačenje ulaganja
MJERA	1.2.1. Razvoj poduzetničke infrastrukture
CILJ MJERE	Poboljšati uvjete za poslovanje poduzetnika i privlačenje ulaganja kroz razvoj poduzetničke infrastrukture.
SADRŽAJ	<p>1. Nastavak izgradnje poduzetničkih zona</p> <ul style="list-style-type: none"> • analiza uspješnosti postojećih zona te definiranje prioriternih zona za razvoj županije • izrada projektnih prijava za EU fondove i domaće izvore u cilju nastavka izgradnje poduzetničkih zona • poboljšanje kvalitete upravljanja zonama kroz obuku i bolju koordinaciju • nastavak ulaganja u gradnju poduzetničkih zona <p>2. Razvoj mreže poduzetničkih potpornih institucija.</p> <ul style="list-style-type: none"> • analiza ključnih potreba poslovnih subjekata za uslugama potpornih institucija • definiranje ciljne mreže potpornih institucija (poduzetnički inkubatori, centri za poduzetništvo, itd.) • priprema projektnih prijedloga za osnivanje i rad novih potpornih institucija te jačanje kapaciteta postojećih potpornih institucija • definiranje obrazovnih i savjetodavnih programa za poduzetnike • (su)financiranje i provedba obrazovnih i savjetodavnih programa
NOSITELJI	<p>Nositelj mjere: VSŽ – Upravni odjel za gospodarstvo – analiza uspješnosti postojećih zona, prijedlog daljnjih aktivnosti u pogledu nastavka izgradnje zona i poboljšanja upravljanja zonama, koordinacija i praćenje provedbe svih aktivnosti, suradnja s ostalim ključnim akterima na realizaciji ostalih aktivnosti</p> <p>Ostali ključni akteri: JLS (nastavak izgradnje zona, poboljšanje upravljanja zonama, itd.), HRAST (priprema projektnih prijedloga, suradnja na ostalima aktivnostima, itd.), HGK, HOK, obrazovne institucije (analiza ključnih potreba poslovnih subjekata za uslugama, analiza postojećih obrazovnih programa, prijedlog za nove programe, itd.).</p>
OČEKIVANI REZULTATI	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađena analiza uspješnosti zona i plan budućih aktivnosti • Pripremljene najmanje 3 projektne prijave za ulaganja u izgradnju i opremanje poduzetničkih zona • Nastavak ulaganja u izgradnju zona • Proveden trening program za poboljšanje upravljanja zonama • Definirana buduća mreža potpornih institucija • Priprema projektnih prijedloga za osnivanje i rad novih potpornih institucija • Izrada analize postojećih obrazovnih programa i ostalih usluga potpornih institucija za poduzetnike te prijedloga za

	uvođenje novih i poboljšanje postojećih programa i drugih usluga <ul style="list-style-type: none"> • Novi obrazovni i savjetnički programi stavljeni započeli s radom 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	5.000.000
	2012.	10.000.000
	2013.	30.000.000
	Ukupno 2011-2013.	45.000.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	10%
	Državni proračun	10%
	Fondovi EU	60%
	Ostalo (JLS)	20%

STRATEŠKI CILJ	1. Konkurentno gospodarstvo	
PRIORITET	1.2. Jačanje poduzetništva i privlačenje ulaganja	
MJERA	1.2.2. Poticanje čvršćeg povezivanja gospodarskih subjekata	
CILJ MJERE	Poticati poslovno povezivanje poduzetnika radi povećanja konkurentnosti kroz potpore za osnivanje i rad klastera te drugih gospodarsko-interesnih udruženja	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza rada postojećih klastera • Stručna i financijska podrška već osnovanim klasterima • Identificiranje segmenata gospodarstva gdje postoji potencijal i ekonomska održivost za formiranje klastera i drugih interesnih udruženja • Izrada programa uspostave klastera i drugih gospodarsko-interesnih udruženja, • Edukacija poduzetnika i pružanje informacija o prednostima udruživanja u klasteru i druga gospodarsko-interesna udruženja • Savjetodavnu i financijska podrška kod osnivanja i početka rada klastera i drugih gospodarsko-interesnih udruženja, • Praćenje rada klastera 	
NOSITELJI	<p>Nositelj mjere: VSŽ – Upravni odjel za gospodarstvo - koordinacija sveukupnog rada, osiguranje savjetodavne i financijske potpore radu klastera, praćenje rada klastera</p> <p>Ostali ključni akteri: HRAST, HGK, HOK, istraživačko-obrazovne institucije, nacionalna tijela uključena u promicanje rada klastera – pomoć u identificiranju novih potencijalnih klastera i analizi postojećih, potpora u razvoju obrazovnih programa</p>	
OČEKIVANI REZULTATI	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađen program poticanja poslovnog povezivanja gospodarskih subjekata • Provedena edukacija potencijalnih i postojećih članica klastera i drugih interesnih udruženja • Kontinuirano pružanje savjetodavne, financijske i druge potpore već osnovanim, kao i novim klasterima • Pokrenut rad barem 2 nova klastera 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	200.000
	2012.	500.000
	2013.	1.000.000
	Ukupno 2011-2013.	1.700.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	20%
	Državni proračun	
	Fondovi EU	60%
	Ostalo (JLS)	20%

STRATEŠKI CILJ	1. Konkurentno gospodarstvo	
PRIORITET	1.2. Jačanje poduzetništva i privlačenje ulaganja	
MJERA	1.2.3. Poboljšanje financijskog okruženja	
CILJ MJERE	Stvaranje povoljnijega financijskog okruženja za poduzeća i obrtnike putem kvalitetne financijske podrške, s posebnim naglaskom na poticanje izvoza.	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza sadašnjeg financijskog okruženja te definiranje novih oblika financijskih potpora od strane županije i JLS-a te mjera za poboljšanje suradnje s poslovnim bankama, HBOR-om, HAMAG-om i ostalim financ. institucijama • Educirati potencijalne korisnike financijskih poticaja, posebno za korištenje darovnica iz EU fondova, • Uspostaviti lokalne kreditne linije • Upravljati Lokalnim garantnim fondom • Provoditi Operativni plan poticanja malog i srednjeg poduzetništva (MINGORP) • Uspostava analitičkog sustava za ocjenu zadovoljstva poduzetnika i ocjenu učinkovitosti dodijeljenih poticaja • Pomoć MSP-ima u dobivanju darovnica i drugih poticaja kroz EU fondove 	
NOSITELJI	Nositelj mjere: VSŽ – Upravni odjel za gospodarstvo – sveukupna koordinacija provedbe mjere Ostali ključni akteri: HRAST, MINGORP, HBOR, HAMAG, HGK, HOK – sudjelovanje u analizi postojećih financijskih poticaja i definiranju novih modela te ostalo uključivanje po potrebi sukladno potencijalnom doprinosu kvaliteti provedbe mjere	
OČEKIVANI REZULTATI	<ul style="list-style-type: none"> • Provedena analiza uspješnosti dosadašnjeg modela financiranja te predložene mjere za njegovo poboljšanje • Povećanje vrijednosti dodijeljenih poticaja za gospodarstvo • Uspostava lokalnih kreditnih linija • Uspostava sustava za praćenje učinaka poticaja • Educirani poduzetnici za pripremu projekata za EU fondove • Povećanje izvoza temeljem korištenja poticajnih mjera 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	8.000.000
	2012.	10.000.000
	2013.	15.000.000
	Ukupno 2011-2013.	33.000.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	15%
	Državni proračun	40%
	Fondovi EU	35%
	Ostalo (JLS)	10%

STRATEŠKI CILJ	1. Konkurentno gospodarstvo	
PRIORITET	1.2. Jačanje poduzetništva i privlačenje ulaganja	
MJERA	1.2.4. Razvoj ulagačke klime i privlačenje ulaganja	
CILJ MJERE	Privući nova ulaganja u gospodarstvo, pojednostaviti, tj. olakšati poslovanje postojećih poduzetnika. Objediniti postojeće programe i institucije u županiji, surađivati i usuglašavati programe s državnim institucijama, promovirati mogućnosti ulaganja, upoznati potencijalne ulagače s uvjetima i mogućnostima ulaganja radi povećanja atraktivnosti .	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada analize o mogućnostima i preprekama za ulaganje na području Vukovarsko-srijemske županije • Izrađen prijedlog smanjivanje županijskih i lokalnih barijera za ulaganje za započeta primjena usvojenih prijedloga, • Objedinjavanje svih relevantnih informacija za ulagače na jednom mjestu (web-baza za investitore), • Izrada promotivnih materijala, • Izrada investicijskog vodiča, • Edukacija osoba za rad s potencijalnim ulagačima, • Prezentiranje županije na skupovima investitora. 	
NOSITELJI	Nositelj mjere: Agencija za razvoj HRAST – koordinacija provedbe svih aktivnosti Ostali ključni akteri: VSŽ – Upravni odjel za gospodarstvo, JLS, HGK, HOK – sudjelovanje u analizi mogućnosti i prepreka za ulaganje te prijedloga za poboljšanje stanja, te sudjelovanje po potrebi u ostalim aktivnostima	
OČEKIVANI REZULTATI	<ul style="list-style-type: none"> • Porast ulaganja odnosno investicija u gospodarstvo Vukovarsko-srijemske županije, a kao posljedica bolje strategije privlačenja ulaganja. • Izrađena analiza potencijala za ulaganje (katalog potencijalnih projekata) • Izrađena analiza ključnih prepreka za ulaganje i definirani prijedlozi za smanjivanje prepreka • Izrađena strategija privlačenja ulaganja, formiranja baza podataka za investitore, provedena edukacija, pripremljeni novi promidžbeni materijali te povećan broj promotivnih aktivnosti prema potencijalnim investitorima. 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	300.000
	2012.	500.000
	2013.	1.000.000
	Ukupno 2011-2013.	1.800.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	40%
	Državni proračun	
	Fondovi EU	40%
	Ostalo (JLS)	20%

Prioritet 1.3.

STRATEŠKI CILJ	1. Konkurentno gospodarstvo
PRIORITET	1.3. Povećanje konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenog sektora
MJERA	1.3.1. Promocija i uvođenje profitabilnijih načina proizvodnje
CILJ MJERE	Veća konkurentnost i profitabilnost poljoprivredno-prehrambene proizvodnje
SADRŽAJ	<p>1) Promocija</p> <ul style="list-style-type: none"> • upoznavanje i edukacija poduzetnika o profitabilnijim načinima proizvodnje poljoprivredno-prehrambenih proizvoda • nastupanje na specijaliziranim sajmovima i manifestacijama • studijska putovanja kao način upoznavanja s novim tehnologijama • izrada promidžbenih materijala <p>2). Uvođenje profitabilnijih načina proizvodnje</p> <ul style="list-style-type: none"> • poticanje novih načina proizvodnje kroz sufinanciranje • nabave opreme za preradu • subvencionirane kreditne linije • stručna podrška i praćenje znanstvenih institucija • poticati prelazak s primarne na sekundarnu proizvodnju • sufinancirati ispitivanje kakvoće tla s ciljem dobivanja jasne slike o prikladnosti pojedinih tala za poljoprivredne kulture • stručna podrška pri uvođenju i provedbi europskih standarda (HACCAP, nitratna direktiva, dobra poljoprivredna praksa, razvoj ribnjačarstva, itd.) • poticanje suradnje s znanstvenim institucijama na uzgojno-seleksijskom radu <p>3) Razvoj ekološke i integrirane proizvodnje</p> <ul style="list-style-type: none"> • analiza potencijala za razvoj ekološke i integrirane proizvodnje • edukacija o prednostima ekološke proizvodnje • sufinanciranje udruživanja ekoloških proizvođača • sufinanciranje potvrđivanja certifikacije ekološke proizvodnje • edukacija o prednostima integrirane nad konvencionalnom proizvodnjom • sufinanciranje certifikacije integrirane proizvodnje
NOSITELJI	<p>Nositelj mjere: VSŽ - Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj</p> <p>Ostali važni akteri: Znanstvene ustanove, Regionalna razvojna agencija, Hrvatska poljoprivredna komora, Hrvatska gospodarska komora, JLS</p>
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<p>10 % povećan broj registriranih poduzetnika profitabilnijih proizvodnji</p> <ul style="list-style-type: none"> • izrađena analiza potencijala za razvoj ekološke i integrirane proizvodnje • provedene 3 edukacije poljoprivrednih poduzetnika • povećan broj izlagača i odlazaka na sajmove i

	manifestacije za 10 % <ul style="list-style-type: none"> • organizirana i provedena 3 studijska putovanja • izrađen Pravilnik o sufinanciranju nabave opreme za preradu • provedeni postupci dodjele financijskih sredstava za poticanje novih načina proizvodnje i nabavku opreme • Za 50 % povećan broj proizvođača ekološke i integrirane proizvodnje • održano najmanje 5 edukacija o prednostima ekološke i integrirane proizvodnje • izrađen Program sufinanciranja potvrđivanja certifikacije ekološke i integriranje proizvodnje 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	2.500.000
	2012.	2.500.000
	2013.	2.500.000
	Ukupno 2011-2013.	7.500.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	20 %
	Državni proračun	40 %
	Fondovi EU	30 %
	Ostalo	10 %

STRATEŠKI CILJ	1. Konkurentno gospodarstvo	
PRIORITET	1.3. Povećanje konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenog sektora	
MJERA	1.3.2. Stvaranje robnih marki i poticanje prerade na poljoprivrednim gospodarstvima	
CILJ MJERE	Povećanje razine prerade i finalizacije, te broja poljoprivrednih gospodarstava koja se bave preradom na gospodarstvima	
SADRŽAJ	<p>1) Stvaranje robnih marki (brendiranje)</p> <ul style="list-style-type: none"> • sufinanciranje stvaranja novih županijskih robnih marki • sufinanciranje promocije i marketinškog oblikovanja robnih marki • organiziranje lokalnih sajmova i prezentacija • poticanje zaštite izvornosti, zaštite zemljopisnog podrijetla <p>2) Poticanje prerade na poljoprivrednim gospodarstvima</p> <ul style="list-style-type: none"> • edukacija o prednostima prerade na gospodarstvima (profitabilnost, bolja organizacija, lakše trženje, neovisnost, stalniji i stabilniji prihodi, itd., uključujući i organiziranje stručnih putovanja i seminara) • sufinanciranje troškova registracije objekata • sufinanciranje kamata kredita za izgradnju i opremanje objekata za preradu • potpore održavanju stručnih radionica, seminara i tečajeva 	
NOSITELJI	<p>Nositelj mjere: VSŽ - Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj</p> <p>Ostali važni akteri: Regionalna razvojna agencija, Hrvatska poljoprivredna komora, Hrvatska gospodarska komora, JLS, Banke</p>	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<ul style="list-style-type: none"> • izrađen Program sufinanciranja robnih marki • izrađen Program sufinanciranja prerade na poljoprivrednim gospodarstvima • najmanje 2 nova zaštićena proizvoda • za 10 % povećan broj gospodarstava koja se bave preradom poljoprivrednih proizvoda • održane 3 edukacije o prednostima prerade na gospodarstvima 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	1.000.000
	2012.	1.000.000
	2013.	2.000.000
	Ukupno 2011-2013.	4.000.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	20 %
	Državni proračun	10 %
	Fondovi EU	30 %
	Ostalo	40 %

STRATEŠKI CILJ	1. Konkurentno gospodarstvo	
PRIORITET	1.3. Povećanje konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenog sektora	
MJERA	1.3.3. Poticanje udruživanja poljoprivrednih proizvođača	
CILJ MJERE	Povećati broj funkcionalnih organizacijskih oblika udruživanja poljoprivrednih proizvođača	
SADRŽAJ	<p>1) Poticanje udruživanja subjekata u poljoprivredi</p> <ul style="list-style-type: none"> • edukacija o prednostima udruživanja gospodarstava u segmentu nabave, prodaje i promocije (zadruge, komore, savezi, klasteri....) • studijska putovanja radi upoznavanja primjera dobre poljoprivredne prakse te prakse u akvakulturi • sufinanciranje osnivanja funkcionalnih organizacijskih oblika udruživanja proizvođača u poljoprivredi i ribnjačarstvu • pomoć pri nalaženju profesionalne stručne osobe za vođenje organizacijskih oblika 	
NOSITELJI	<p>Nositelj mjere: VSŽ - Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj</p> <p>Ostali važni akteri: Regionalna razvojna agencija, Hrvatska poljoprivredna komora, Hrvatska gospodarska komora, JLS</p>	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<ul style="list-style-type: none"> • održane najmanje 10 edukacija o prednostima udruživanja • provedeno osposobljavanje barem 3 profesionalne stručne osobe za vođenje organizacijskih oblika • izrađen Program sufinanciranje osnivanja funkcionalnih organizacijskih oblika poljoprivredne proizvodnje • pokrenuta barem 3 nova oblika organiziranja poljoprivrednih proizvođača 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	1.000.000
	2012.	2.000.000
	2013.	2.000.000
	Ukupno 2011-2013.	5.000.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	10 %
	Državni proračun	30 %
	Fondovi EU	40 %
	Ostalo	20 %

STRATEŠKI CILJ	1. Konkurentno gospodarstvo	
PRIORITET	1.3. Povećanje konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenog sektora	
MJERA	1.3.4. Unapređenje poljoprivredne infrastrukture	
CILJ MJERE	Suvremena i funkcionalna poljoprivredna infrastruktura koja će potaknuti veću konkurentnost poljoprivredne proizvodnje	
SADRŽAJ	<p>1) Unapređenje poljoprivredne infrastrukture</p> <ul style="list-style-type: none"> • uređenje i izgradnja pristupnih cesta i putova do poljoprivrednih površina i farmi • pomoć pri dovođenju komunalne infrastrukture do gospodarsko – proizvodnih objekata • poticati uređenje poljoprivrednih površina (uređenje tla i okrupnjavanje parcela) • sanacija i održavanje postojećih i izgradnja novih dreniranih poljoprivrednih površina • izraditi program sufinanciranja kontrole, zaštite i gospodarenja vodama na poljoprivrednim gospodarstvima • sufinanciranje izgradnje spremnika za kruti i tekući stajski gnoj • sufinanciranje uređaja i opreme za prijevoz i deponiranje stajskog gnoja • potpore za proces legaliziranja poljoprivrednih gospodarstava • povećanje ulaganja u razvoj infrastrukture za ribnjačarstvo • izgradnja logističko-distribucijskog centra za voće i povrće 	
NOSITELJI	<p>Nositelj mjere: VSŽ - Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj</p> <p>Ostali važni akteri: Regionalna razvojna agencija, Hrvatska poljoprivredna komora, Hrvatska gospodarska komora, JLS, Upravni odjel za gospodarstvo</p>	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<ul style="list-style-type: none"> • za 10 % povećan broj uređenih i izgrađenih pristupnih cesta i putova • za 10 % povećane površine uređenog i okrupnjelog zemljišta • za 5% povećane površine dreniranih poljoprivrednih površina 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	4.000.000
	2012.	4.000.000
	2013.	4.000.000
	Ukupno 2011-2013.	12.000.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	5 %
	Državni proračun	15 %
	Fondovi EU	50 %
	Ostalo (JLS)	30 %

STRATEŠKI CILJ	1. Konkurentno gospodarstvo	
PRIORITET	1.3. Povećanje konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenog sektora	
MJERA	1.3.5. Razvoj suvremenih i učinkovitih trgovinskih i distribucijskih kanala	
CILJ MJERE	Stvaranje suvremene trgovinske mreže poljoprivredno-prehrambenih proizvoda	
SADRŽAJ	<p>1) Razvoj suvremenih i učinkovitih trgovinskih i distribucijskih kanala</p> <ul style="list-style-type: none"> • temeljem prethodno izrađenih studija isplativosti potaknuti izgradnju veletržnice poljoprivrednih proizvoda • poticanje osnivanja burze poljoprivrednih proizvoda • poticanje povezivanja točaka izravne prodaje na poljoprivrednim gospodarstvima • osnivanje Centra za marketing u agrobiznisu 	
NOSITELJI	<p>Nositelj mjere: VSŽ - Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj</p> <p>Ostali važni akteri: Regionalna razvojna agencija, Upravni odjel za gospodarstvo, Hrvatska poljoprivredna komora, Hrvatska gospodarska komora, JLS, Agronomski fakultet (Zagreb i Osijek)</p>	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<p>Stvorena suvremena trgovinska mreža</p> <ul style="list-style-type: none"> • izrađena studija izvodljivosti za gradnju veletržnice poljoprivrednih proizvoda • pripremljena projektna dokumentacija za gradnju veletržnice • osnovana burza poljoprivrednih proizvoda (web) • povezane točke izravne prodaje na poljoprivrednim gospodarstvima 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	1.000.000
	2012.	2.000.000
	2013.	3.000.000
	Ukupno 2011-2013.	6.000.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	10%
	Državni proračun	20%
	Fondovi EU	40 %
	Ostalo	30 %

Prioritet 1.4.

STRATEŠKI CILJ	1. Konkurentno gospodarstvo	
PRIORITET	1.4. Razvoj turizma i ostalih uslužnih djelatnosti	
MJERA	1.4.1 Promocija turističkih proizvoda i potencijala županije	
CILJ MJERE	Nizom promotivnih aktivnosti pozicionirati VSŽ na turističkom tržištu s ponudom koja je oblikovana kroz selektivne oblike turizma, bazirane na potencijalima županija, usmjerene privlačenju ciljanih skupina turista.	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada brandbooka • Izrada promotivnih brošura i letaka • Izrada web stranica • Izrada video i audio sadržaja • Izrada i postavljanje info panoa • Sudjelovanje na sajmovima, burzama i konferencijama • Osnivanje županijskog turističkog informativnog centra • Jačanje prepoznatljivosti selektivnih oblika turizma VSŽ • Poticanje turističkih subjekata na zajedničke promotivne i tržišne aktivnosti 	
NOSITELJI	<p>Nositelj mjere: Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije – planiranje i koordinacija na razini županije pri izradi svih oblika promotivnih materijala. Također planira i koordinira osnivanje županijskih turističkih informativnih centara, te nadzire njihov rad i razvoj, koordiniranje aktivnosti svih subjekata u turizmu s ciljem jačanja prepoznatljivosti županije i organiziranog turističkog prometa.</p> <p>Ostali važni akteri: Županijski upravni odjel za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj – priprema projektnih aplikacija za EU fondove i resorna ministarstva</p> <p>Turističke zajednice gradova, općina i područja Jedinice lokalne samouprave</p>	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	Izrađen brandbook i promotivni materijali neophodni za aktivnu promociju turističke ponude županije na sajmovima, burzama i konferencijama kako na domaćem, tako i međunarodnom tržištu. Osnovan županijski turistički informativni centar, s kompletnom infrastrukturom potrebnom za informiranje posjetitelja, prodaju i promociju turističkih sadržaja Vukovarsko-srijemske županije.	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	500.000,00
	2012.	900.000,00
	2013.	700.000,00
	Ukupno 2011-2013.	2.100.000,00
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	20%
	Državni proračun	15%
	Fondovi EU	50%
	Ostalo	15%

STRATEŠKI CILJ	1. Konkurentno gospodarstvo	
PRIORITET	1.4. Razvoj turizma i ostalih uslužnih djelatnosti	
MJERA	1.4.2. Jačanje kapaciteta ključnih subjekata u turizmu	
CILJ MJERE	Savjetovanjem kroz sustav turističkih zajednica i ureda lokalne samouprave, te putem seminara i edukativnih radionica, namijenjenim subjektima u turizmu, potaknuti povezivanje javnog, privatnog i obrazovnog sektora, te poticanja prihvaćanja novih standarda u turističkom poslovanju s ciljem podizanjem kvalitete turističke ponude i povećanja turističkog prometa u Vukovarsko-srijemske županije.	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Organiziranje i provođenje edukativnih radionica • Izrada informativnih priručnika • Osnivanje novih smjerova u obrazovnim institucijama • Umrežavanje turističkih subjekata • Poticanje razvoja subjekata koji se bave upravljanjem (turističkom) destinacijom na području županije 	
NOSITELJI	<p>Nositelj mjere: Županijski upravni odjel za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj: - organiziranje edukacija za nositelje turističke ponude, lokalno stanovništvo, JLS. Poticanje obrazovnih institucija na osnivanje smjerova usmjerenih razvoju turizma. Umrežavanje turističkih subjekata s ciljem jačanja kvalitete turističke ponude, te poticanja postojećih i novih turističkih agencija na receptivno poslovanje i razvoj turističkih proizvoda županije. Priprema projektnih aplikacija za EU fondove i resorna ministarstva</p> <p>Ostali važni akteri: Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije/gradova/općina/ područja – stvaranje preduvjeta za efikasnu koordinaciju javnog i privatnog sektora, te koordinacija svih subjekata koji su neposredno ili posredno uključeni u turistički promet radi provođenja edukacija, savjetovanja i politike razvoja turizma. Obrazovna tijela i institucije – sudjeluju u provođenju obrazovnih programa.</p>	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	Glavni očekivani rezultat je bolja povezanost javnog i privatnog sektora s ciljem podizanja kvalitete turističke ponude županije kroz formirane klastere turističkih djelatnika. Izrađeni priručnici za nositelje turističke ponude iz područja marketinga, menadžmenta, financija i poduzetništva. Postojeće turističke agencije preorijentirale svoje poslovanje karakteristično za DMC agencije, te potaknuto stvaranje novih DMC agencija.	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	350.000,00
	2012.	550.000,00
	2013.	450.000,00
	Ukupno 2011-2013.	1.350.000,00
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	15%
	Državni proračun	15%
	Fondovi EU	60%
	Ostalo	10%

STRATEŠKI CILJ	1. Konkurentno gospodarstvo	
PRIORITET	1.4. Razvoj turizma i ostalih uslužnih djelatnosti	
MJERA	1.4.3. Razvoj turističkog sadržaja	
CILJ MJERE	Stvaranje novih turističkih sadržaja kroz tematske rute, kreiranjem novih itinerera i povezivanjem s postojećim u okruženju kako domaćeg tako i međunarodnog karaktera, potaknuti će se valorizacija turističkih potencijala radi bolje pozicioniranosti turističke destinacije na tržištu. Poticanjem i organizacijom manifestacija i ostalih događanja nastojati će se obogatiti turistička ponuda županije, povećati atraktivnost destinacije i broj dolazaka turista.	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • kreiranje novih turističkih proizvoda temeljenih na potencijalima županije (agroturizam, gastroturizam, cikloturizam, kulturni turizam, lovni turizam, rekreativni turizam, nautički turizam itd.) • kontinuirano podizanje kvalitete postojećih turističkih proizvoda • poticanje i organiziranje kulturnih, zabavnih, umjetničkih, sportskih i drugih manifestacija koje pridonose obogaćivanju turističke ponude • razvoj neiskorištenih turističkih potencijala županije • Poticanje nositelja u sektorima razvoj ruralnog prostora, poljoprivrede, okoliš, promet, zdravstvo, kultura, sport na razvoj turističkih potencijala 	
NOSITELJI	<p>Nositelj mjere: Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije – planiranje, koordinacija i poticanja stvaranje tematskih putova (šetnice, biciklističke staze, jahače staze, poučne staze i dr.) na razini županije, te poticanje subjekata na uključivanje u itinerere domaćeg i međunarodnog karaktera. Poticanje nositelja i organizatora manifestacija, i događanja temeljenih na kulturnoj, prirodnoj, materijalnoj i nematerijalnoj baštini.</p> <p>Ostali važni akteri: Županijski upravni odjel za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj – priprema projektnih aplikacija za EU fondove i resorna ministarstva</p> <p>Turističke zajednice gradova, općina i područja – obogaćivanje sadržaja i turističke ponude postojećih manifestacija, kreiranje novih temeljenih na potencijalima lokalne zajednice</p>	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<ul style="list-style-type: none"> • analizirani potencijali za razvoj novih turističkih proizvoda • u suradnji s privatnim sektorom formirani novi i poboljšani postojeći turistički programi i proizvodi • povećanje broja turista temeljem poboljšanja u kvaliteti turističkih proizvoda • Poboljšana međusektorska suradnja koja će doprinijeti kvalitetnijoj valorizaciji turističkih potencijala, te razvoju turističke ponude Vukovarsko-srijemske županije putem razvijenih selektivnih oblika turizma. 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	400.000,00
	2012.	550.000,00
	2013.	650.000,00
	Ukupno 2011-2013.	1.600.000,00
STRUKTURA FINANCIRANJA PO	Županijski proračun	27,5%

IZVORIMA	Državni proračun	37,5%
	Fondovi EU	25%
	Ostalo	10%

STRATEŠKI CILJ	1. Konkurentno gospodarstvo	
PRIORITET	1.4. Razvoj turizma i ostalih uslužnih djelatnosti	
MJERA	1.4.4. Obnova i izgradnja turističke infrastrukture	
CILJ MJERE	Bržom obnovom i podizanjem kvalitete postojeće, te izgradnjom nove turističke infrastrukture stvoriti preduvjete za daljnji razvoj turizma i podizanje ukupne razine turističke ponude u Vukovarsko-srijemskoj županiji.	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Poboljšanje prometne infrastrukture u funkciji turizma • Poboljšanje komunalne infrastrukture u funkciji turizma • Razvoj ostale infrastrukture za potrebe turizma (biciklističke staze, tematski pravci, sanitarni čvorovi na postojećim turističkim atraktivnostima, odmorišta, pristup invalidima, turistička signalizacija, turistički informativni centri, pristaništa za brodove, itd.) • Razvijanje postojeće, te poticanje stvaranja novih smještajnih i ugostiteljskih kapaciteta • Obnova spomenika kulturne i prirodne baštine u funkciji turizma • Očuvanje starih, tradicionalnih objekata te stavljanje u funkciju turizma • Označavanje turističkih sadržaja u županiji 	
NOSITELJI	<p>Nositelj mjere: Županijski upravni odjel za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj; planiranje i organiziranje savjetodavne, financijske i druge pomoći za nositelje turističke ponude u pripremi projekata koji imaju za ciljem obnoviti i izgraditi turističku infrastrukturu.</p> <p>Ostali važni akteri:</p> <p>Turistička zajednica VSŽ – poticanje subjekata, nositelja smještajnih kapaciteta na podizanje kvalitete usluge smještajnih i ugostiteljski kapaciteta, koordinira projektima označavanja turističkih sadržaja u županiji</p> <p>Turističke zajednice gradova, općina i područja – poticanje vlasnika i upravitelja turističkih potencijala, nositelja smještajne i ugostiteljske usluge s područja JLS na razvoj turističke infrastrukture.</p> <p>JLS s područja VSŽ - koordinacija vlasnika i upravitelja turističkih potencijala na području JLS, te organiziranje financijske potpore u projektima (tehnička dokumentacija, ljudski resursi, učešća u projektu).</p>	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	Obnovljena i izgrađena turistička infrastruktura, te postignuta zadovoljavajuća razina kvalitete smještajnih i uslužnih kapaciteta na razini cijele županije. Označeni postojeći turistički potencijali.	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	6.000.000,00
	2012.	10.000.000,00
	2013.	12.000.000,00
	Ukupno 2011-2013.	28.000.000,00
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	15%
	Državni proračun	5%

	Fondovi EU	75%
	Ostalo	5%

Cilj 2. Razvoj ljudskih potencijala i kapaciteta za upravljanje razvojem

Prioritet 2.1.

STRATEŠKI CILJ	2. Razvoj ljudskih potencijala i kapaciteta za upravljanje razvojem	
PRIORITET	2.1. Razvoj sustava obrazovanja i njegova prilagodba potrebama razvoja gospodarstva	
MJERA	2.1.1. Unapređenje predškolskog i osnovnoškolskog obrazovanja	
CILJ MJERE	Uvođenje kvalitetnih promjena u obrazovanju kroz razvoj novih odgojno-obrazovnih koncepata i programa	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> Analiza mogućnosti za poboljšanje postojećih odgojno-obrazovnih programa Predškolsko obrazovanje: izrada prijedloga za unapređenje odgojnih radnji, kulture odnosa i suživota s drugom djecom te socijalizacije; poticanje humanističkih i kreativnih odnosa i vještina te stalne edukacije osoblja u odgojno obrazovnim institucijama Osnovnoškolsko obrazovanje: izrada prijedloga za poticanje kreativnosti djece u razvijanju kulture ponašanja, stjecanje vještina i znanja s naglaskom na društvene i odgojne komponente Poticanje primjene novih pedagoških i edukativnih sadržaja Angažiranje stručnih djelatnika u nastavi radi pomoći u primjeni novih programa 	
NOSITELJI	Nositelj mjere: Županijski upravni odjel za školstvo, kulturu i sport Ostali važni akteri: JLS, Županijska razvojna agencija HRAST,	
OČEKIVANI REZULTATI	Glavni očekivani rezultat jest poboljšanje kvalitete postojećih odgojno-obrazovnih programa. Izravni rezultati provedbe mjere: <ul style="list-style-type: none"> izrađeni programi za uvođenje inovativnih odgojno-obrazovnih sadržaja provedena edukacija zaposlenika odgojno obrazovnih institucija započeta primjena novih odgojno-obrazovnih sadržaja 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	400.000
	2012.	600.000
	2013.	1.000.000
	Ukupno 2011-2013.	2.000.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	20%
	Državni proračun	25%
	Fondovi EU	45%
	Ostalo (JLS)	10%

STRATEŠKI CILJ	2. Razvoj ljudskih potencijala i kapaciteta za upravljanje razvojem	
PRIORITET	2.1. Razvoj sustava obrazovanja i njegova prilagodba potrebama razvoja gospodarstva	
MJERA	2.1.2. Razvoj sustava srednjoškolskog obrazovanja sukladno potrebama razvoja gospodarstva	
CILJ MJERE	Kreiranje obrazovnih programa i upisne politike sukladnih potrebama razvoja gospodarstva	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Uspostavljanje lokalnog koordinacijskog tijela za donošenje smjernica za upisnu politiku (Lokalno partnerstvo za zapošljavanje) • Kontinuirano istraživanje potreba lokalnog tržišta rada s naglaskom na zahtjeve i potrebe znanja i vještina koje poslodavac zahtjeva. • Osmisliti i provesti promociju pojedinih struka od posebnog interesa za gospodarstvo Županije među učenicima • Kreiranje obrazovnih programa sukladnih gospodarskom razvoju • Sustavno informiranje učenika o potrebama tržišta rada za pojedinim obrazovnim profilima • Usavršavanje i preusmjeravanje nastavnog kadra u nastavne programe koji su traženi na tržištu rada • Unapređenje infrastrukture obrazovnih objekata • Unapređenje znanja, vještina i kompetencija kadrovske strukture u odgojno-obrazovnim institucijama 	
NOSITELJI	Nositelj mjere: Županijski upravni odjel za školstvo, kulturu i sport Ostali važni akteri: Hrvatski zavod za zapošljavanje, članovi lokalnog partnerstva za zapošljavanje (LPZ), škole i privatna učilišta	
OČEKIVANI REZULTATI	Glavni očekivani rezultat jest smanjenje broja nezaposlenih na području VSŽ Izravni rezultati provedbe mjere: <ul style="list-style-type: none"> • Izrađeni promotivni materijali i programi u svrhu promicanja deficitarnih zanimanja • Povećanje kompetencija kadrova u obrazovnim institucijama • Povećanje fleksibilnosti obrazovnih institucija za usvajanje novih obrazovnih programa • Izrađene barem 3 prijave projekata za EU fondove iz ovoga područja • Provedeno osposobljavanje zaposlenika za kreiranje obrazovnih programa i provođenje projekata EU • Unaprijeđena infrastruktura odgojno-obrazovnih objekata 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	200.000
	2012.	500.000
	2013.	2.000.000
	Ukupno 2011-2013.	2.700.000

STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	15%
	Državni proračun	15%
	Fondovi EU	60%
	Ostalo (JLS)	10%

STRATEŠKI CILJ	2. Razvoj ljudskih potencijala i kapaciteta za upravljanje razvojem	
PRIORITET	2.1. Razvoj sustava obrazovanja i njegova prilagodba potrebama razvoja gospodarstva	
MJERA	2.1.3. Poticanje razvoja visokog obrazovanja	
CILJ MJERE	Poboljšanje kvalitete i razvoj novih visoko-obrazovnih programa	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • donijeti odgovarajuće poticaje i druge mjere za privlačenje i usavršavanje kadrova za potrebe razvoja veleučilišta, • izraditi program suradnje županije, gradova i općina s visokoobrazovanim institucijama • osigurati financijske i druge poticaje za jačanje znanstveno-istraživačkog rada na veleučilištu te prijenosa novih znanja i jačanje veza između visokoobrazovanih institucija, javnog sektora i gospodarstva. • unapređenje infrastrukture za visoko obrazovanje • unapređenje znanja, vještina i kompetencija kadrovske strukture u visoko-obrazovnim institucijama 	
NOSITELJI	Nositelj mjere: Županijski upravni odjel za školstvo, kulturu i sport Ostali važni akteri: Regionalna razvojna agencija, županijski upravni odjel za gospodarstvo, visokoškolske ustanove, članovi lokalnog partnerstva za zapošljavanje (LPZ)	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	Glavni očekivani rezultat jest povećan broj visoko obrazovnog kadra. Izravni rezultati provedbe mjere: <ul style="list-style-type: none"> • Izrađen program mjera i poticaja za privlačenje usavršavanje kadrova potrebnih za razvoja veleučilišta • Izrađen program poticaja za jačanje znanstveno-istraživačkog rada na veleučilištu • izrađeno barem 5 prijave projekata za EU fondove u svrhu opremanja i unapređenja visoko-obrazovnih institucija • Započeta realizacija barem 2 projekta financiranih iz EU fondova • Porast broja visokoobrazovanih osoba u VSŽ-u, porast broja sveučilišnih studija usklađenih s najnovijim trendovima i standardima u EU-u; • porast kvalitete nastavnih programa; • porast broja visokoobrazovanih studenata usmjerenih na područja koja su od prioritetne važnosti za razvoj Županije 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	1.000.000
	2012.	5.000.000
	2013.	25.000.000
	Ukupno 2011-2013.	31.000.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	5%
	Državni proračun	25%
	Fondovi EU	60%
	Ostalo (JLS)	10%

STRATEŠKI CILJ	2. Razvoj ljudskih potencijala i kapaciteta za upravljanje razvojem	
PRIORITET	2.1. Razvoj sustava obrazovanja i njegova prilagodba potrebama razvoja gospodarstva	
MJERA	2.1.4. Izgradnja, rekonstrukcija i opremanje objekata potrebnih za poboljšanje obrazovnog sustava	
CILJ MJERE	Unapređenje uvjeta za funkcioniranje odgojno-obrazovnog sustava kroz ulaganja u građevinske objekte i opremu.	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • snimanje, analiza i ocjena postojećeg stanja objekata i opreme • identificiranje potreba • izrada dokumentacije • ishodenje potrebnih dozvola • priprema projektnih prijava za EU fondove • provođenje postupka javne nabave • izvođenje radova • nabavka opreme • edukacija i obuka djelatnika za rad s novom opremom 	
NOSITELJI	<p>Nositelj mjere: Županijski upravni odjel za školstvo, kulturu i sport – planiranje, koordinacija i sufinanciranje provedbe mjere</p> <p>Ostali ključni akteri:</p> <p>Odgojno-obrazovne institucije na području županije – rješavanje i pribavljanje svih potrebnih dozvola i suglasnosti, organizacija i provođenje natječaja</p> <p>Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa – izdavanje potrebnih suglasnosti i sufinanciranje</p> <p>JLS - podrška i sufinanciranje</p> <p>Upravni odjel za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj, Agencija za razvoj HRAST – priprema projektnih prijava za EU fondove</p>	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<p>Viši standard kvalitete prostora, opreme i usluga</p> <ul style="list-style-type: none"> • izrađeno barem 5 prijava projekata za EU fondove za opremanje i unapređenje odgojno-obrazovnih objekata • započeta realizacija investicija na barem dva objekta 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	20.000.000
	2012.	25.000.000
	2013.	45.000.000
	Ukupno 2011-2013.	90.000.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	5%
	Državni proračun (Decentralizirana sredstva)	50%
	Fondovi EU	30%
	Ostalo (JLS)	15%

STRATEŠKI CILJ	2. Razvoj ljudskih potencijala i kapaciteta za upravljanje razvojem	
PRIORITET	2.1. Razvoj sustava obrazovanja i njegova prilagodba potrebama razvoja gospodarstva	
MJERA	2.1.5. Razvoj cjelovitog sustava stipendiranja učenika i studenata	
CILJ MJERE	U suradnji županije, lokalnih jedinica i privatnog sektora razviti integrirani sustav stipendiranja učenika i studenata	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada metodologije za utvrđivanje potreba na županijskom tržištu rada • Na temelju aktualnih i budućih potreba županijskog tržišta rada i dogovora s partnerima iz privatnog sektora razviti shemu stipendiranja učenika i studenata. • Animirati lokalne jedinice koje trenutno ne provode stipendiranje da se uključe u program stipendiranja učenika i studenata. • Informirati učenike i studente o mogućnostima stipendiranja 	
NOSITELJI	Nositelj mjere: Županijski upravni odjel za školstvo, kulturu i sport Ostali važni akteri: Županijski upravni odjel za gospodarstvo, Hrvatski zavod za zapošljavanje, JLS, članovi lokalnog partnerstva za zapošljavanje (LPZ)	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	Glavni očekivani rezultat jest stvaranje poboljšanih uvjeta za učenje i studiranje te usmjeravanje učenika i studenata prema obrazovnim programima od posebnog interesa za županijsko gospodarstvo. Izravni rezultati provedbe mjere: <ul style="list-style-type: none"> • Izrađena metodologije za utvrđivanje potreba na županijskom tržištu rada • Izrađena i razvijena shema stipendiranja učenika i studenata • izrađene barem 3 prijave projekata za EU fondove za pomoć pri izradi potrebnih analiza, metodologija i dr. dokumenata • Povećan broj JLS-a uključenih u provođenje sustava stipendiranja 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	1.500.000
	2012.	2.000.000
	2013.	5.000.000
	Ukupno 2011-2013.	8.5000.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	15%
	Državni proračun	25%
	Fondovi EU	35%
	Ostalo (JLS)	25%

STRATEŠKI CILJ	2. Razvoj ljudskih potencijala i kapaciteta za upravljanje razvojem	
PRIORITET	2.1. Razvoj sustava obrazovanja i njegova prilagodba potrebama razvoja gospodarstva	
MJERA	2.1.6. Promicanje poduzetništva u osnovnim i srednjim školama	
CILJ MJERE	Razviti i primijeniti inovativna rješenja za promicanje poduzetništva u školama	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Poticanje sustava edukacija na temu poduzetništva u osnovnim i srednjim školama (i nastavnika i učenika) • Promicanje poduzetništva kroz sve oblike i unutar svih nastavnih predmeta obrazovnog sustava • Organizirati posjete učenika gospodarskim subjektima • Poticanje i promocija obrtničkih zanimanja s ciljem gospodarskog razvoja 	
NOSITELJI	Nositelj mjere: Županijski upravni odjel za školstvo, kulturu i sport Ostali važni akteri: upravni odjel za gospodarstvo, Agencija za razvoj VSŽ, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Komore i udruge poslodavaca, obrazovne institucije, članovi lokalnog partnerstva za zapošljavanje (LPZ)	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	Glavni očekivani rezultat jest porast ulaganja u gospodarstvo VSŽ . Izravni rezultati provedbe mjere: <ul style="list-style-type: none"> • Povećan broj samozapošljavanja po završetku školovanja • Povećana znanja, vještina i kompetencija radne snage • Prijavljena barem 2 projekta na EU fondove iz ovoga područja • Povećana povezanost gospodarskih subjekata i obrazovnog sustava • provedeno osposobljavanje zaposlenika kako bi i oni stekli potrebna poduzetnička znanja, kompetencije i vještine 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	300.000
	2012.	600.000
	2013.	2.000.000
	Ukupno 2011-2013.	2.900.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	15%
	Državni proračun	25%
	Fondovi EU	35%
	Ostalo (JLS)	25%

PRIORITET 2.2.

STRATEŠKI CILJ	2. Razvoj ljudskih potencijala i kapaciteta za upravljanje razvojem	
PRIORITET	2.2. Razvoj i unapređenje tržišta rada	
MJERA	2.2.1. Unapređenje i razvoj poticaja za zapošljavanje	
CILJ MJERE	Kreiranje i primjena poticajnih mjera koje bi dovele do povećanog zapošljavanja na području županije.	
SADRŽAJ	<p>Mjera je usmjerena na osiguranje izravnih poticaja za zapošljavanje nezaposlenih osoba u gospodarskim subjektima ili samozapošljavanje. Ciljane skupine bi se odredile na temelju većeg broja kriterija poput dobi i razine obrazovanosti nezaposlenih osoba, duljine radnog staža, djelatnosti u kojoj poslovni subjekt posluje, izvozne orijentiranosti poslovnog subjekta, veličine subjekta, kvalitete poduzetničke ideje, itd. Županija bi donijela opće kriterije za županijsku razinu, dok bi lokalne jedinice koje bi se uključile u provedbu mjere u koordinaciji sa županijom definirale dodatne vlastite kriterije za sufinanciranje zapošljavanja. Posebna pažnja bi se posvetila informiranju potencijalnih korisnika te praćenju uspješnosti provedbe mjere kako bi se moglo u što kraćem roku reagirati ukoliko mjera ne bude ispunila očekivanja.</p> <p>Planirane aktivnosti za provedbu mjere su:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identifikacija potreba na tržištu rada • Identifikacija ciljanih skupina nezaposlenih osoba na županijskoj i lokalnoj razini • Kreiranje mjera za poticanje zapošljavanja • Informiranje potencijalnih korisnika • Provođenje i praćenje rezultata mjera te revizija mjera po potrebi 	
NOSITELJI	<p>Odgovorno tijelo: Upravni odjel za gospodarstvo VSŽ</p> <p>Ostali važni akteri: Lokalna samouprava, Hrvatski zavod za zapošljavanje, HUP, ostali članovi lokalnog partnerstva za zapošljavanje (LPZ)</p>	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<p>Glavni očekivani rezultat jest porast broja zaposlenih na području VSŽ</p> <p>Izravni rezultati provedbe mjere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kreirane mjere u svrhu poticanja zapošljavanja • izrađene barem 2 prijave projekata za EU fondove u svrhu poticanja zapošljavanja • provedena informiranja potencijalnih korisnika • provedena analiza i evaluacija postavljenih mjera • na osnovu izvršene analize i evaluacije mjera provedene potrebne korekcije 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	500.000
	2012.	600.000
	2013.	5.000.000
	Ukupno 2011-2013.	6.100.000
STRUKTURA	Županijski proračun	15%

FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Državni proračun	25%
	Fondovi EU	45%
	Ostalo (JLS)	15%

STRATEŠKI CILJ	2. Razvoj ljudskih potencijala i kapaciteta za upravljanje razvojem	
PRIORITET	2.2. Razvoj i unapređenje tržišta rada	
MJERA	2.2.2. Unapređenje sustava profesionalnog usmjeravanja i cjeloživotnog učenja	
CILJ MJERE	Podignuti konkurentnost i zapošljivost radne snage kroz kvalitetniji sustav profesionalnog usmjeravanja i cjeloživotnog učenja te na taj način dobiti kompetentnu, mobilnu radnu snagu	
SADRŽAJ	<p>Cjeloživotno obrazovanje obuhvaća različite dobne skupine i aktivnosti. Potrebno je osigurati fleksibilnije oblike edukacije izvan uobičajenog formalnog sustava (npr. na daljinu, kod kuće, u večernjim satima i dr.).</p> <p>Mjera ima nekoliko komponenti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • utvrđivanje postojećeg stanja u pogledu dostupnosti (izbora i cijene), kvalitete i ostalih ključnih obilježja postojećih programa cjeloživotnog učenja • donošenje poticajnih mjera za unapređenje kvalitete i povećanje dostupnosti programa cjeloživotnog učenja • javna promocija važnosti profesionalnog usmjeravanja i cjeloživotnog učenja • Podizanje kompetencija radne snage • Poticanje prostorne pokretljivosti radne snage na regionalnom tržištu rada • Promicanje važnosti ulaganja u ljudski kapital kao temelj za podizanje produktivnosti i konkurentnosti 	
NOSITELJI	<p>Nositelj mjere: Županijski upravni odjel za školstvo, kulturu i sport/Županijski upravni odjel za gospodarstvo</p> <p>Ostali važni akteri: HUP, obrazovne institucije, Zavod za zapošljavanje, Agencija za razvoj VSŽ, ostali članovi lokalnog partnerstva za zapošljavanje (LPZ)</p>	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<p>Glavni očekivani rezultat jest povećana konkurentnost i zapošljivost radne snage ostvarena kroz kvalitetniji sustav profesionalnog usmjeravanja i cjeloživotnog učenja</p> <p>Izravni rezultati provedbe mjere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izrađena analiza postojećih programa cjeloživotnog učenja • usvojene smjernice i mjere za unapređenja kvalitete i dostupnosti programa cjeloživotnog učenja • provedena javna promocija važnosti profesionalnog usmjeravanja i cjeloživotnog učenja • izrađene barem 2 prijave projekata za EU fondove • povećana prostorna pokretljivost radne snage na regionalnom tržištu 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	300.000
	2012.	600.000
	2013.	4.000.000
	Ukupno 2011-2013.	4.900.000

STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	10%
	Državni proračun	25%
	Fondovi EU	50%
	Ostalo (JLS)	15%

STRATEŠKI CILJ	2. Razvoj ljudskih potencijala i kapaciteta za upravljanje razvojem	
PRIORITET	2.2. Razvoj i unapređenje tržišta rada	
MJERA	2.2.3. Razvoj partnerstava i lokalnih inicijativa za razvoj tržišta rada i zapošljavanje	
CILJ MJERE	Snažna i aktivna lokana partnerstva koja aktivno djeluju na području razvoja ljudskih potencijala i tržišta rada	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada i promocija Strategije za razvoj ljudskih potencijala • Promocija važnosti partnerstava u svrhu razvoja lokalne zajednice • Priprema i implementacija projekata vezanih za zapošljavanje, razvoj ljudskih potencijala i tržište rada • Organiziranje javnih i društveno korisnih radova • Promicati volontiranje kao koristan oblik stjecanja radnog iskustva te društveno-korisnog rada • Poticanje i potpora radu lokalnog partnerstva za zapošljavanja 	
NOSITELJI	Nositelj mjere: Agencija za razvoj HRAST Ostali važni akteri: Županija, Hrvatski zavod za zapošljavanje, ostali članovi lokalnog partnerstva za zapošljavanje (LPZ)	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	Izravni rezultati provedbe mjere: <ul style="list-style-type: none"> • ažurirana i izrađena županijska strategija razvoja ljudskih potencijala • izrađen plan promocije važnosti partnerstva i lokalnih inicijativa za zapošljavanje • izrađene barem 3 prijave projekata za EU fondove • organizirani javni i korisni društveni radovi • izrađen plan promocije volonterstva • unaprijeđeno lokalno partnerstvo za zapošljavanje 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	400.000
	2012.	600.000
	2013.	3.000.000
	Ukupno 2011-2013.	4.000.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	5%
	Državni proračun	25%
	Fondovi EU	65%
	Ostalo (JLS)	5%

STRATEŠKI CILJ	2. Razvoj ljudskih potencijala i kapaciteta za upravljanje razvojem	
PRIORITET	2.2. Razvoj i unapređenje tržišta rada	
MJERA	2.2.4. Poticanje zapošljavanja i uključivanje marginaliziranih skupina na tržište rada	
CILJ MJERE	Povećati zapošljivost i uključenost osoba iz marginaliziranih skupina na tržište rada	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Promicanje dostupnosti obrazovanja i zapošljavanja osoba iz marginaliziranih skupina • Senzibilizacija svih dionika na tržištu rada, te osposobljavanje zaposlenih u javnoj upravi i lokalnoj samoupravi. • Provođenje preventivnih mjera sprječavanje ulaska osoba u marginalizirane skupine (npr. rano napuštanje škole) • Razvoj i implementacija mjera u svrhu poticanja zapošljavanja marginaliziranih skupina • Osnaživanje osoba iz marginaliziranih skupina za lakši ulazak na tržište rada i zapošljavanje 	
NOSITELJI	Nositelj mjere: Županijski upravni odjel za gospodarstvo Ostali važni akteri: Obrazovne institucije, Zavod za zapošljavanje, poslodavci i udruge poslodavaca (HUP), Komore, JLS, članovi lokalnog partnerstva za zapošljavanje (LPZ), Centri za socijalnu skrb	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	Glavni očekivani rezultat jest porast broja zaposlenih pripadnika marginaliziranih skupina Izravni rezultati provedbe mjere: <ul style="list-style-type: none"> • Izrađen program za poticanje obrazovanja i zapošljavanja osoba iz marginaliziranih skupina • Provedene mjere za sprečavanje ulaska u marginalizirane skupine • Provedena senzibilizacija i osposobljavanje zaposlenih u javnoj upravi i lokalnoj samoupravi • izrađene barem 3 prijave projekata za EU fondove 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	300.000
	2012.	700.000
	2013.	3.000.000
	Ukupno 2011-2013.	4.000.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	5%
	Državni proračun	25%
	Fondovi EU	65%
	Ostalo (JLS)	5%

PRIORITET 2.3.

STRATEŠKI CILJ	2. Razvoj ljudskih potencijala i kapaciteta za upravljanje razvojem	
PRIORITET	2.3. Unapređenje upravljanja razvojem	
MJERA	2.3.1. Uspostava sustava strateškog planiranja	
CILJ MJERE	Podizanje kvalitete rada u području planiranja i provedbe strateških razvojnih programa županije.	
SADRŽAJ	<p>Uspostaviti cjeloviti sustav strateškog planiranja kroz slijedeće ključne aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izraditi nedostajuće strateške dokumente te pripremiti godišnje akcijske planove za sve usvojene dokumente • Razviti i sustavno primjenjivati sustav praćenja uspješnosti provedbe razvojnih mjera, razvojnih projekata i vrednovanja njihovih učinaka na razvoj županije. • Povezati strateško i proračunsko planiranje u jedinstveni planerski okvir (jasno povezati mjere iz ŽRS-a sa stavkama iz proračuna županije) • Razviti sustav pokazatelja za mjerenje rezultata rada upravnih tijela i stupanj dostizanja postavljenih ciljeva po pojedinim tematskim područjima. • Izraditi županijsku bazu razvojnih projekata 	
NOSITELJI	<p>Odgovorno tijelo: Agencija za razvoj HRAST Ostale institucije: Vukovarsko-srijemska županija – planiranje i koordinacija aktivnosti, županijski upravni odjel za financije</p>	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<p>Poboljšani kapaciteti za strateško upravljanje i planiranje u svim upravnim odjelima županije Uspostavljen sustav praćenja provedbe razvojnih mjera Promijenjen sustav planiranja proračuna prilagođen mjerama iz Županijske razvojne strategije</p>	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	100.000
	2012.	150.000
	2013.	200.000
	Ukupno 2011-2013.	450.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	80%
	Državni proračun	
	Fondovi EU	20%
	Ostalo	

STRATEŠKI CILJ	2. Razvoj ljudskih potencijala i kapaciteta za upravljanje razvojem	
PRIORITET	2.3. Unapređenje upravljanja razvojem	
MJERA	2.3.2. Jačanje ljudskih resursa u regionalnoj i lokalnoj samoupravi	
CILJ MJERE	Podizanje razine osposobljenosti zaposlenika regionalne i lokalne samouprave u cilju boljeg upravljanja razvojem.	
SADRŽAJ	<p>Za podizanje učinkovitosti i djelotvornosti rada županijske i lokalne uprave planiraju se slijedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Unaprijediti organizaciju posla i podjelu rada i odgovornosti na svim razinama djelovanja županijske uprave s naglaskom na primjeni modernih informacijskih tehnologija i suvremenim menadžerskim alatima. • Usvojiti plan upravljanja ljudskim resursima u županijskoj upravi i ostalim organizacijama u vlasništvu županije koji će jasno definirati potrebe i aktivnosti u svrhu jačanja ljudskih potencijala • Donijeti planove usavršavanja djelatnika • Uspostaviti suradnju s obrazovnim institucijama te kontinuirano provoditi edukaciju i usavršavanje u tijelima uprave Županije, gradova i općina, ali i kod drugih nositelja razvoja, za različita područja iz djelokruga rada županije i lokalnih jedinica 	
NOSITELJI	Odgovorno tijelo: Ured župana Ostale institucije: HRAST, Vukovarsko-srijemska županija	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	Planirane aktivnosti će omogućiti pružanje kvalitetne stručne usluge stanovništvu, poduzetnicima odnosno svim korisnicima te time omogućiti razvoj gospodarskih aktivnosti.	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	80.000
	2012.	150.000
	2013.	150.000
	Ukupno 2011-2013.	380.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	80%
	Državni proračun	
	Fondovi EU	20%
	Ostalo	

STRATEŠKI CILJ	2. Razvoj ljudskih potencijala i kapaciteta za upravljanje razvojem	
PRIORITET	2.3. Unapređenje upravljanja razvojem	
MJERA	2.3.3. Jačanje kapaciteta za korištenje fondova Europske Unije	
CILJ MJERE	Povećati sposobnosti za pripremu i provedbu projekata financiranih kroz fondove EU te uspostaviti jasan sustav selekcije projekata na županijskoj razini	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Osiguranje sustavne edukacije o pripremi, implementaciji, praćenju i evaluaciji projekata za EU programe, za različite segmente društva (JLS, županijske službe, gospodarstvenici, udruge itd.) • Uspostava baze razvojnih projekata koja će omogućiti jasan pregled realiziranih projekata, projekata u tijeku te projektnih prijedloga • Usvajanje procedure koja će na transparentan način definirati postupak selekcije projektnih prijedloga od posebnog interesa za razvoj županije • Pružanje podrške slabije osposobljenim lokalnim jedinicama i drugim akterima u pripremi projektnih prijedloga 	
NOSITELJI	Odgovorno tijelo: Agencija za razvoj HRAST Ostale institucije: Vukovarsko-srijemska županija – Upravni odjel za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj, Lokalne razvojne agencije, JLS, HGK, HUP, HOK te sve ostale javne institucije	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	Stvorena kvalitetna mreža educiranog kadra za upravljanje fondovima Europske unije te njihovo iskorištavanje za financiranje lokalnih, regionalnih i nacionalnih projekata. Uspostavljena međunarodna i nacionalna suradnja s drugim institucijama partnerima u provedbi projekata. Pripremljeni novi projekti za EU fondove Uspostavljena baza razvojnih projekata	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	300.000
	2012.	350.000
	2013.	350.000
	Ukupno 2011-2013.	1.000.000,00
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	20%
	Državni proračun	
	Fondovi EU	80%
	Ostalo	

PRIORITET 2.4.

STRATEŠKI CILJ	2. Razvoj ljudskih potencijala i kapaciteta za upravljanje razvojem	
PRIORITET	2.4. Jačanje međunarodne povezanosti i prepoznatljivosti županije	
MJERA	2.4.1. Poticanje međunarodnih aktivnosti županije	
CILJ MJERE	Povećati stupanj međunarodnih aktivnosti županijskih aktera te doprinijeti većoj međunarodnoj prepoznatljivosti županije	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada godišnjeg plana međunarodnih aktivnosti županijske uprave • Poticanje i unapređivanje međunarodne suradnje županije, posebice s drugim europskim regijama, kao i s međunarodnim organizacijama kroz održavanje kontinuirane komunikacije te predlaganje i provedbu zajedničkih inicijativa i projekata • Uključivanje i aktivno sudjelovanje županijskih tijela i organizacija u radu međunarodnih tijela i drugih organizacija od interesa za županiju • Podrška ostalim županijskim akterima u razvoju međunarodne suradnje te aktivnom sudjelovanju u međunarodnim tijelima i organizacijama (posebno županijskim poslovnim udruženjima) • Podrška osnivanju Predstavništva Panonske Hrvatske u Bruxellesu i aktivni doprinos međunarodnoj promociji i suradnji županije 	
NOSITELJI	Odgovorno tijelo: Vukovarsko-srijemska županija – Upravni odjel za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj Ostale institucije: HRAST, Lokalne razvojne agencije, JLS, HGK i ostale javne institucije	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	Pojačane međunarodne aktivnosti županije Povećanje broja županijskih djelatnika na funkciji u međunarodnim tijelima i organizacijama Intenzivirana suradnja županijskih tijela i poslovnih udruženja sa međunarodnim organizacijama, europskim institucijama i stranim regijama. Održavanje više međunarodnih skupova na teme od posebnog interesa za županiju	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	100.000,00
	2012.	150.000,00
	2013.	150.000,00
	Ukupno 2011-2013.	400.000,00
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	50%
	Državni proračun	50%
	Fondovi EU	
	Ostalo	

STRATEŠKI CILJ	2. Razvoj ljudskih potencijala i kapaciteta za upravljanje razvojem	
PRIORITET	2.4. Jačanje međunarodne povezanosti i prepoznatljivosti županije	
MJERA	2.4.2. Jačanje prekogranične, transnacionalne i međuregionalne suradnje	
CILJ MJERE	Daljnje jačanje regionalne suradnje na pripremi i provedbi zajedničkih programa i projekata	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Unapređivanje suradnje s različitim projektnim partnerima u zemlji i inozemstvu kroz pripremu i provedbu razvojnih projekata. • Aktivno sudjelovanje u radu Koordinacije predstavnika regije Panonska Hrvatska te suradnja s NUTS II regijama • Priprema zajedničkih projekata s drugim županijama, a posebno većih projekata od značenja za širu regiju (NUTS II) • Poticanje i potpora uključivanju u programe međužupanijske, prekogranične, transnacionalne i međuregionalne suradnje različitih ciljanih skupina s posebnim naglaskom na suradnju u okviru EU Dunavske strategije • Strateškim odrednicama Dunavske strategije poticati makro-regionalnu suradnju i društveno-gospodarski razvoj Podunavlja. 	
NOSITELJI	Odgovorno tijelo: Vukovarsko-srijemska županija – Upravni odjel za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj Ostale institucije: HRAST, Lokalne razvojne agencije, JLS, HGK i ostale javne institucije	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	Pojačana suradnja županije sa susjednim i drugim regijama Jačanje kapaciteta županija za pripremu i provedbu zajedničkih projekata s drugim regijama Odabrano najmanje 10 projektnih prijedloga u suradnji s drugim regijama za financiranje od strane EU fondova	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	200.000
	2012.	250.000
	2013.	300.000
	Ukupno 2011-2013.	750.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	20%
	Državni proračun	
	Fondovi EU	80%
	Ostalo	

Cilj 3. Moderna infrastruktura i očuvani okoliš

Prioritet 3.1.

STRATEŠKI CILJ	Cilj 3. Kvalitetno prostorno planiranje, moderna infrastruktura i očuvani okoliš	
PRIORITET	3.1.Integracija i modernizacija prometne infrastrukture	
MJERA	3.1.1. Održavanje,izgradnja i modernizacija mreže javnih cesta	
CILJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • podizanje kvalitete prometne infrastrukture • rješavanje problema cestovnog prometa u gradskim i većim naseljima • povećanje sigurnosti u prometu 	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Priprema tehničke dokumentacije za sanaciju, izgradnju i rekonstrukciju mreže javnih cesta. • Sanacija najkritičnijih dionica na području županije • Izgradnja novih dionica i objekata • Modernizacija postojećih raskrižja • Rekonstrukcija dionica te poboljšanje tehničkih karakteristika ceste 	
NOSITELJI	Odgovorno tijelo: Županijska uprava za ceste Ostale institucije: Zavod za prostorno uređenje i zaštitu okoliša	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<ul style="list-style-type: none"> • Veća kvaliteta prometnica • Bolja povezanost naselja • Smanjenje broja stradalih u prometu • Pripremljena tehnička dokumentacija za buduće projekte u području razvoja cestovne infrastrukture 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	50.000.000
	2012.	60.000.000
	2013.	75.000.000
	Ukupno 2011-2013.	185.000.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	
	Državni proračun	
	Fondovi EU	20%
	Naknade za ceste i naknade iz goriva	80%

STRATEŠKI CILJ	Cilj 3. Kvalitetno prostorno planiranje, moderna infrastruktura i očuvani okoliš	
PRIORITET	3.1.Integracija i modernizacija prometne infrastrukture	
MJERA	3.1.2. Održavanje, izgradnja i modernizacija željezničkog i zračnog prometa	
CILJ MJERE	<p>Kod željezničkog prometa cilj je povećanje brzine vlakova, smanjenje vremena putovanja, povećanje sigurnosti, kvalitete i atraktivnosti putovanja vlakovima, povećanje broja osiguranih željezničko-cestovnih prijelaza.</p> <p>Kod zračnog prometa cilj je proširenje postojećih tercijarnih zračnih luka, pristaništa i uzletišta luke radi unapređenja turističke ponude županije, kao i poboljšanje gospodarskih i sportskih aktivnosti.</p>	
SADRŽAJ	<p>Razvoj željezničke infrastrukture, revitalizacija postojećih pruga i objekata (perona), gradnja, odnosno sustavno rješavanje željezničko-cestovnih prijelaza,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pruga Tovarnik-Novska, sanacija AB nadstrešnice Vinkovci • Remont kontaktne mreže (KM) sustava 25kV, 50 Hz • Polaganje kabela na pruzi Vinkovci-Borovo-Dalj i Dalj-Osijek • Zamjena skretnica X koridor • Ivankovo – (Vinkovci) Dk i Lk (21,2km) – dovršetak • Obnova pruge Vinkovci – Osijek • Pruge na X koridoru – optička infrastruktura • Sanacija službenih prostorija postavnice Vinkovci • Zamjena EOC detektora na ŽCP 061 Ivankovo polje • Izradu glavnog i izvedbenog projekta rekonstrukcije nadstrešnica otočnih perona II i III te istočnog dijela perona I u kolodvoru Vinkovci + dodaci (aneksi i dodatna ugovaranja) • Izradu projektne dokumentacije rekonstrukcije PS 2 + 1BV • Izradu projektne dokumentacije postrojenja za dizel gorivo u Vinkovcima • Izradu glavnog i izvedbenog projekta rekonstrukcije kolodvorske zgrade u Vukovaru • Izradu tehničke dokumentacije sanacije kolodvorske zgrade Otok <p>Zračni promet - osiguravanje uvjeta (tehnička dokumentacija) za proširenje postojećih kapaciteta u zračnom prometu</p>	
NOSITELJI	<p>Odgovorno tijelo: Hrvatske željeznice Ostale institucije: Vukovarsko-srijemska županija JLS Zavod za prostorno uređenje VSŽ</p>	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<p>Kod željezničkog prometa: smanjenje broja prometnih nesreća, veći broj prevezenih putnika, veći broj polazaka, kvalitetna željeznička infrastruktura.</p> <p>Kod zračnog prometa: unapređenje gospodarstva u cjelini, a naročito turističke djelatnosti.</p>	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	95.000.000
	2012.	50.000.000

	2013.	50.000.000
	Ukupno 2011-2013.	195.000.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	
	Državni proračun	50%
	Fondovi EU	40%
	JLS	10%

STRATEŠKI CILJ	Cilj 3. Kvalitetno prostorno planiranje, moderna infrastruktura i očuvani okoliš	
PRIORITET	3.1.Integracija i modernizacija prometne infrastrukture	
MJERA	3.1.3. Izgradnja i obnova unutarnjih plovnih putova te korištenje potencijala za razvoj riječnih luka na Dunavu i Savi	
CILJ MJERE	Opći cilj je uređenje i održavanje vodnih putova na način da se poveća sigurnost i efikasnost unutarnje plovidbe. Postizanje veće razine konkurentnosti i kvalitete postojeće mreže unutarnjih vodnih putova (kroz kvalitetnije održavanje, uklanjanje uskih grla, te tehnološku modernizaciju sustava obilježavanja i plovidbene signalizacije), Ostvarivanje brže i skladnije izgradnje vodnih putova europskog standarda, u sklopu TEN-T mreže, sukladno načelima europske prometne politike	
SADRŽAJ	<p>Vodni putovi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dionice međunarodnih vodnih putova održavati na način da se osigura sigurna, pouzdana i ekonomski održiva plovidba, 2. Dionice međunarodnih vodnih putova na kojima u sadašnjim uvjetima ne postoji zahtijevana međunarodna klasa plovnosti urediti na višu klasu plovnosti, 3. Implementirati sustav riječnih informacijskih usluga (RIS), 4. Povećati kvalitetu sustava obilježavanja vodnih putova, 5. Primjenjivati ekološke standarde prilikom uređenja i održavanja vodnih putova, 6. Nastavak projektiranja i početak gradnje Višenamjenskog kanala Dunav – Sava. 7. Izgradnja komunalnog pristaništa Vukovar 8. Projektiranje Luke Ilok <p>Luka Vukovar: Modernizacija i izgradnja dodatnih kapaciteta luke na postojećem lučkom području, Projekte na lučkoj infrastrukturi u zoni izgradnje ušća kanala Dunav-Sava prilagoditi izgradnji dodatnih lučkih kapaciteta</p>	
NOSITELJI	<p>Odgovorno tijelo: Lučka uprava Vukovar/Agencija za vodne putove Ostale institucije: Županijski odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša, JLS, Županijska razvojna agencija, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Hrvatske vode, Hrvatske ceste, Ministarstvo financija, Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, Grad Vukovar, Grad Ilok</p>	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<p>Završena tehnička dokumentacija i započeti radovi na Novoj luci istok u Vukovaru Završena tehnička dokumentacija za novu luku Ilok Izrađena tehnička dokumentacija komunalnog pristaništa Vukovar Poboljšana kvaliteta vodnih putova</p>	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	20.000.000
	2012.	20.000.000
	2013.	70.000.000
	Ukupno 2011-2013.	110.000.000

STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	
	Državni proračun	10%
	Fondovi EU	90%
	Ostalo	

STRATEŠKI CILJ	Cilj 3. Kvalitetno prostorno planiranje, moderna infrastruktura i očuvani okoliš	
PRIORITET	3.1.Integracija i modernizacija prometne infrastrukture	
MJERA	3.1.4. Povećanje ulaganja u multimodalne prometne terminale	
CILJ MJERE	Povezati luke unutarnjih voda s prometnim mrežama i razviti multimodalni promet. Luke treba povezati s glavnim cestovnim i željezničkim koridorima radi postizanja bolje integracije s gospodarskim zaleđem i stvoriti preduvjete za razvoj intermodalnog prometa	
SADRŽAJ	Konkretno aktivnosti su usmjerene na realizaciju povezivanja željeznice i cestovnog prometa sa lukama. <ul style="list-style-type: none"> • Identificirati i povezati dionike zainteresirane za ulaganja • razraditi poslovni plan sustava • definirati skladišno-pretovarne lokacije • započeti s izradom projektne dokumentacije i realizacijom projekata 	
NOSITELJI	Nositelj mjere: Lučka uprava Vukovar/Agencija za vodne putove Ostala važna tijela: Županijski odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša, JLS, Županijska razvojna agencija HRAST, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Hrvatske vode, Hrvatske ceste, Ministarstvo financija, Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, Grad Vukovar, Grad Ilok	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<ul style="list-style-type: none"> • definiran plan razvoja multimodalnih prometnih terminala • identificirani potencijalni ulagači • započeta izrada projektne dokumentacije 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	500.000
	2012.	2.000.000
	2013.	2.500.000
	Ukupno 2011-2013.	5.000.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	10%
	Državni proračun	
	Fondovi EU	85%
	Ostalo	5%

Prioritet 3.2.

STRATEŠKI CILJ	Cilj 3. Kvalitetno prostorno planiranje, moderna infrastruktura i očuvani okoliš	
PRIORITET	3.2. Cjelovito i učinkovito gospodarenja vodama	
MJERA	3.2.1. Izgradnja, rekonstrukcija, obnova i održavanje sustava vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja	
CILJ MJERE	Poboljšati sustave vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja voda na području županije kroz izgradnju novih sustava, obnovu postojećih te redovito održavanje.	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • sanirati i rekonstruirati postojeće vodoopskrbne sustave • proširiti postojeću vodoopskrbnu mrežu • radovi na projektiranju i izgradnji regionalnog vodovoda • rekonstruirati, sanirati i obnoviti postojeći sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda • proširiti i izgraditi nove sustave odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda 	
NOSITELJI	Nositelj mjere: Hrvatske vode d.d. Ostali važni akteri: JLS, Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	Izgrađeni, obnovljeni i održavani sustavi vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja voda <ul style="list-style-type: none"> • sanirani i obnovljeni postojeći vodoopskrbni sustavi • proširena vodoopskrbna mreža • izgrađen regionalni vodovod 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	30.000.000
	2012.	30.000.000
	2013.	30.000.000
	Ukupno 2011-2013.	90.000.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	10 %
	Državni proračun	50 %
	Fondovi EU	30 %
	Ostalo	10 %

STRATEŠKI CILJ	Cilj 3. Kvalitetno prostorno planiranje, moderna infrastruktura i očuvani okoliš	
PRIORITET	3.2. Cjelovito i učinkovito gospodarenja vodama	
MJERA	3.2.2. Poboljšanje sustava zaštite od poplava	
CILJ MJERE	Unaprijediti postojeći sustav zaštite od poplava i umanjiti štete izazvane poplavama.	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Sanacija postojećih vodnih građevina i sustava zaštite od poplava • Izgradnja novih vodnih građevina za zaštitu od poplava • Izgradnja višenamjenskih akumulacija 	
NOSITELJI	Nositelj mjere: Hrvatske vode d.d./VGI Biđ Bosut/VGI Vuka Ostali važni akteri: JLS, Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	Unaprijeđen postojeći sustav zaštite od poplava <ul style="list-style-type: none"> • sanirane postojeće vodne građevine i sustavi zaštite od poplava • izgrađene nove vodne građevine za zaštitu od poplava • izgrađene višenamjenske akumulacije 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	15.000.000
	2012.	20.000.000
	2013.	35.000.000
	Ukupno 2011-2013.	120.000.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	10 %
	Državni proračun	30 %
	Fondovi EU	50 %
	Ostalo	10 %

STRATEŠKI CILJ	Cilj 3. Kvalitetno prostorno planiranje, moderna infrastruktura i očuvani okoliš	
PRIORITET	3.2. Cjelovito i učinkovito gospodarenja vodama	
MJERA	3.2.3. Sanacija i izgradnja sustava navodnjavanja i melioracijske odvodnje	
CILJ MJERE	Uspostaviti učinkovite sustave navodnjavanja poljoprivrednog zemljišta i melioracijske odvodnje.	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • uređenje već postojećih velikih sustava navodnjavanja • poticanje izgradnje novih sustava navodnjavanja za manje korisnike • nastavak projektiranja započetih sustava navodnjavanja, rješavanje imovinsko-pravnih odnosa i ishođenje potrebnih dozvola • sufinanciranje opreme za navodnjavanje na parcelama • poticanje organiziranja korisnika sustava navodnjavanja • nastavak čišćenja i održavanja kanala detaljne melioracijske odvodnje • definiranje modela, odluka i postupaka radi financiranja troškova održavanja kanala detaljne melioracijske odvodnje • uređenje imovinsko-pravnih odnosa • usklađivanje stvarnog stanja na terenu sa stanjem u geodetskoj upravi • izgradnja akumulacija i korištenje postojećih vodnih resursa (Dunava i Save) izgradnjom novih vodno-gospodarskih objekata (melioracijski kanal, crpne stanice na Savi i Dunavu, VKDS, ...) • bušenje novih bunara 	
NOSITELJI	Nositelj mjere: Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj/Hrvatske vode d.d. Ostali važni akteri: VSŽ-Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša, VGI Biđ Bosut, VGI Vuka, JLS, VSŽ-Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	Uspostavljeni učinkoviti sustavi navodnjavanja <ul style="list-style-type: none"> • uređeni postojeći veliki sustavi navodnjavanja i izgrađeni novi sustavi navodnjavanja • izrađen Program sufinanciranja opreme za navodnjavanje • uređeni imovinsko-pravni odnosi • očišćeni i održavani kanali detaljne melioracijske odvodnje • uspostavljen sustav naknade i naplate održavanja kanala detaljne melioracijske odvodnje • započeta gradnja novih akumulacija • izbušeni novi bunari 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	50.000.000
	2012.	100.000.000
	2013.	140.000.000
	Ukupno 2011-2013.	290.000.000

STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	10 %
	Državni proračun	40 %
	Fondovi EU	25 %
	Ostalo	10 %

Prioritet 3.3.

STRATEŠKI CILJ	3. Kvalitetno prostorno planiranje, moderna infrastruktura i očuvani okoliš	
PRIORITET	3.3.Poboljšanje kvalitete komunalne opremljenosti	
MJERA	3.3.1 Nastavak plinifikacije županije	
CILJ MJERE	Nastavak gradnje plinske mreže sukladno Planu razvoja mreže plinovoda na području VSŽ	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Dovršetak gradnje sustava distribucije plina i opskrba plinom. • Podizanje tlaka u plinovodima sukladno potrebama gospodarstva • Rekonstrukcija postojećih plinovoda 	
NOSITELJI	Odgovorno tijelo: Plinara istočne Slavonije d.o.o. Vinkovci/Prvo plinarsko društvo d.o.o. Vukovar	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<ul style="list-style-type: none"> • Povećan broj kilometara novosagrađene plinske mreže, • Priključeno minimalno 1000 novih potrošača - kućanstava i gospodarskih subjekata 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	500.000
	2012.	3.000.000
	2013.	4.000.000
	Ukupno 2011-2013.	7.500.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	
	Državni proračun	
	Fondovi EU	40%
	PIS, PPD Vukovar	60%

STRATEŠKI CILJ	3. Kvalitetno prostorno planiranje, moderna infrastruktura i očuvani okoliš	
PRIORITET	3.3. Poboljšanje kvalitete komunalne opremljenosti	
MJERA	3.3.2 Izgradnja, rekonstrukcija i modernizacija sustava opskrbe toplinskom energijom	
CILJ MJERE	Povećanje energetske efikasnosti u toplinarstvu	
SADRŽAJ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rekonstrukcija i sanacija postojećih sustava <ul style="list-style-type: none"> • rekonstrukcija i modernizacija kotlovnica • rekonstrukcija i modernizacija toplovoda • racionalizacija broja kotlovnica 2. Izgradnja novih sustava opskrbe toplinskom energijom <ul style="list-style-type: none"> • povećanje energetske efikasnosti prelaskom na energetski efikasnije sustave • Izgradnja centralnih sustava opskrbe toplinskom energijom u manjim JLS 3. Korištenje obnovljivih izvora energije u toplinarstvu 4. Izrada potrebne projektno-tehničke dokumentacije 	
NOSITELJI	Nositelj mjere: EKO SUSTAV d.o.o. - planiranje i koordinacija rada, analiza itd. Ostali važni akteri: Koncesionari u toplinarstvu sa područja JLS, JLS	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<ul style="list-style-type: none"> • Učinkovitije korištenje energije • Smanjenje emisije štetnih plinova • Ekonomski isplativije korištenje toplinske energije 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	1.000.000
	2012.	30.000.000
	2013.	30.000.000
	Ukupno 2011-2013.	61.000.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	2%
	Državni proračun	3%
	Fondovi EU	60%
	Ostalo (JLS, FZOEU)	35%

STRATEŠKI CILJ	3. Kvalitetno prostorno planiranje, moderna infrastruktura i očuvani okoliš	
PRIORITET	3.3.Poboljšanje kvalitete komunalne opremljenosti	
MJERA	3.3.3 Izgradnja, održavanje i unapređenje elektroprijenosne mreže te sustava javne rasvjete	
CILJ MJERE	Poboljšanje cijelog sustava srednjenaponske i niskonaponske mreže u vidu sanacije naponskih prilika, povećanja prijenosne moći te što učinkovitijeg vođenja i održavanja sustava	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • definiranje planova za etapni prelazak područja županije na 20 kV napon • sanacija postojećih te izgradnja novih srednjenaponskih i niskonaponskih vodova • planiranje izgradnje novih i rekonstrukcija postojećih TS 35/10(20) kV i TS 10(20)/0,4 kV 	
NOSITELJI	Odgovorno tijelo: Hrvatska elektroprivreda d.d. Ostali važni akteri: Županijski upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša i JLS – gradovi i općine s područja županije	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<ul style="list-style-type: none"> • izgrađena transformatorska stanica 35/10 kV • stvoreni svi preduvjeti za prijelaz na 20 kV područje 4 TS 35/10(20) kV • izgrađeno i rekonstruirano 30 km niskonaponske mreže. 15 TS 10(20)/0,4 kV i 25 km srednjenaponske mreže 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	6.000.000
	2012.	12.000.000
	2013.	12.000.000
	Ukupno 2011-2013.	30.000.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	
	Državni proračun (HEP)	100%
	Fondovi EU	
	Ostalo	

Prioritet 3.4.

STRATEŠKI CILJ	3. Kvalitetno prostorno planiranje, moderna infrastruktura i očuvani okoliš	
PRIORITET	3.4. Ulaganja u obnovljive izvore energije i učinkovito korištenje energije	
MJERA	3.4.1. Poticanje proizvodnje energije iz obnovljivih izvora	
CILJ MJERE	Poticanje proizvodnje energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Poticanje pripreme i provedbe projekata obnovljivih izvora energije u županijama, gradovima i općinama • Korištenje geotermalnih izvora energije • Izraditi Županijsku energetska strategiju, gdje će se definirati županijski prioriteti i predložiti mjere za korištenje obnovljivih izvora (OIE) te izraditi akcijski plan djelovanja • Izraditi kvalitetnu energetska bazu podataka koja će omogućiti sustavno praćenje i analizu potrošnje energije u objektima u vlasništvu županije te planiranje raznih aktivnosti na području obnovljivih izvora energije, kao i kontrolu postignutih rezultata • Identificirati odgovarajuće projekte iz područja korištenja obnovljivih izvora energije te definirati kriterije za njihovo prihvaćanje i pokretanje • Podrška pripremi projekata za financiranje kroz EU fondove • Prilagoditi prostorne planove projektima proizvodnje energije iz obnovljivih izvora 	
NOSITELJI	Odgovorno tijelo: Županijska tvrtka Eko-sustav d.o.o. – planiranje i koordinacija rada, strategija upravljanja i investiranja, Ostala tijela: JLS – rješavanje imovinsko-pravnih odnosa, pribavljanje potrebnih dozvola za gradnju, sudjelovanje u treninzima	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađena županijska energetska strategija • Izrađena energetska bilanca VSŽ i baza podataka o praćenju potrošnje energije • Identificirani projekti za EU fondove i druge izvore financiranja iz područja proizvodnje energije iz obnovljivih izvora te osigurana stručna i financijska podrška • Izrađena Studija o stanju i potencijalima geotermalnih resursa na širem području županije 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	150.000
	2012.	200.000
	2013.	1.000.000
	Ukupno 2011-2013.	1.350.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	10%
	Državni proračun	10%
	Fondovi EU	60%
	Ostalo (JLS,FZOEU)	20%

STRATEŠKI CILJ	3. Kvalitetno prostorno planiranje, moderna infrastruktura i očuvani okoliš	
PRIORITET	3.4. Ulaganja u obnovljive izvore energije i učinkovito korištenje energije	
MJERA	3.4.2. Promicanje energetske učinkovitosti	
CILJ MJERE	Informiranje građana i razvijanje svijesti o racionalnom korištenju energije	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Pripremiti promotivne materijale za lokalne jedinice, kućanstva i poduzeća o učinkovitom korištenju energije i kontinuirano provoditi edukativne kampanje (organizacija seminara, itd.) • Pokrenuti energetske efikasan pokazni centar 'near zero energy house', prvi takav u regiji • EE Savjetovanje - Usluga EE savjetovanja namijenjena je pretežito sektoru domaćinstava. Građanima se na ovaj način omogućava savjetovanje s ciljem informiranja i educiranja o mogućnostima poboljšanja energetske efikasnosti u svom domu. • Organiziranje stručnih seminara, prezentacija, obrazovnih tečajeva, javnih promocija s ciljem podizanja informiranosti i znanja o energetske efikasnosti i sustavnom gospodarenju energijom. • Identificirati odgovarajuće projekte iz područja energetske učinkovitosti te definirati kriterije za njihovo prihvaćanje i pokretanje • Usluge stručne tehničke pomoći u pripremi projekata poboljšanja energetske efikasnosti te u pripremi i provođenju projekata sustavnog gospodarenja energijom. 	
NOSITELJI	Odgovorno tijelo: Županijska tvrtka Eko-sustav d.o.o. – planiranje i koordinacija rada, strategija upravljanja i investiranja, Ostala tijela: JLS – rješavanje imovinsko-pravnih odnosa, pribavljanje potrebnih dozvola za gradnju, sudjelovanje u treninzima	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<ul style="list-style-type: none"> • Pripremljeni promotivni materijali o energetske učinkovitosti za gospodarstvo, kućanstva i javni sektor • Pokrenuti projekti iz područja energetske učinkovitosti u javnom sektoru • Definiran model sufinanciranja projekata iz područja energetske učinkovitosti za sektor kućanstava • Osigurano savjetovanje i tehnička pomoć zainteresiranim subjektima za projekte energetske učinkovitosti • Izgradnja edukacijsko-pokaznog centra 'near zero energy house' 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	200.000
	2012.	500.000
	2013.	2.000.000
	Ukupno 2011-2013.	2.700.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	10%
	Državni proračun	10%
	Fondovi EU	60%
	Ostalo (JLS,FZOEU)	20%

Prioritet 3.5.

STRATEŠKI CILJ	3. Kvalitetno prostorno planiranje, moderna infrastruktura i očuvani okoliš	
PRIORITET	3.5. Očuvanje okoliša i zaštita prirode	
MJERA	3.5.1. Uspostava održivog integralnog sustava gospodarenja otpadom	
CILJ MJERE	Izgradnja sustava za gospodarenje otpadom u županiji te sprječavanje i potpuno suzbijanje odlaganje otpada na divlje deponije (divlja odlagališta). Razviti sustav odvojenog prikupljanja i reciklaže pojedinih komponenti komunalnog otpada	
SADRŽAJ	<p>1. Izgradnja sustava za gospodarenje otpadom</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izgraditi i uspostaviti sustav reciklažnih dvorišta, pretovarnih stanica, zelenih otoka • Uskladiti postojeći sustav za organizirano prikupljanje i odvoz komunalnog i ostalog otpada • Organizirati izdvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina, iz domaćinstava, te javnih i turističkih objekata, kako bi se smanjile količine biorazgradivog otpada koje se odlažu • Sanirati službena odlagališta prema važećim propisima <p>2. Sprječavanje i potpuno suzbijanje odlaganja otpada na divljim deponijama</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sanirati postojeće onečišćene lokacije • Trajna edukacija svih sudionika sustava o prevenciji prikupljanja i skladištenja svih vrsta otpada, uporabe i iskorištavanja otpada (sprečavanja i smanjivanja svih vrsta otpada) 	
NOSITELJI	Odgovorno tijelo: EKO-SUSTAV d.o.o. Ostale institucije: Županijski upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša i JLS – gradovi i općine s područja županije	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađena potrebna projektna dokumentacija • Izgrađen sustav odvojenog prikupljanja otpada • Sanirane postojeće deponije • Educirano stanovništvo 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	1.000.000
	2012.	15.000.000
	2013.	15.000.000
	Ukupno 2011-2013.	31.000.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	20%
	Državni proračun	
	Fondovi EU	40%
	Ostalo (FZOEU)	40%

STRATEŠKI CILJ	3. Kvalitetno prostorno planiranje, moderna infrastruktura i očuvani okoliš	
PRIORITET	3.5. Očuvanje okoliša i zaštita prirode	
MJERA	3.5.2. Izgradnja županijskog centra za gospodarenje otpadom	
CILJ MJERE	Smanjenje količine odloženog otpada te omogućeno materijalno-energetsko iskorištavanje otpada	
SADRŽAJ	<p>Temeljne predviđene aktivnosti u sklopu mjere su: jačanje županijske tvrtke za gospodarenje otpadom čije je zadatka upravljanje ŽCGO-om. Također, planira se sustavna edukacija stanovništva svih dobnih skupina o nastanku, odlaganju i ponovnom korištenju otpada kao sirovine/energeta.</p> <p>Konkretne aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izrada projektne dokumentacije centra za gospodarenje otpadom • izgradnja centra za gospodarenje otpadom • instaliranje postrojenja za obradu otpada i energetsko iskorištavanje otpada 	
NOSITELJI	<p>Odgovorno tijelo: EKO-SUSTAV d.o.o.</p> <p>Ostale institucije: Županijski upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša i JLS – gradovi i općine s područja županije</p>	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<ul style="list-style-type: none"> • do kraja 2011. završetak projektiranja ŽCGO-a • početak izgradnje ŽCGO-a u 2012. godini 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	10.000.000
	2012.	50.000.000
	2013.	50.000.000
	Ukupno 2011-2013.	110.000.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	20%
	Državni proračun	
	Fondovi EU	40%
	Ostalo (FZOEU)	40%

STRATEŠKI CILJ	3. Kvalitetno prostorno planiranje, moderna infrastruktura i očuvani okoliš	
PRIORITET	3.5. Očuvanje okoliša i zaštita prirode	
MJERA	3.5.3. Razvoj sustava za praćenje stanja u okolišu	
CILJ MJERE	Izraditi informacijski sustav praćenja stanja u okolišu.	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada novog izvješća o stanju okoliša i Programa zaštite okoliša za naredno razdoblje • Analiza postojećeg stanja i izrada modela praćenja stanja u okolišu • Nabavka suvremene opreme za praćenje stanja okoliša: zrak, voda, more i tlo • Informatizacija sustava praćenja okoliša • Izrada i objavljivanje redovitih izvještaja o stanju okoliša 	
NOSITELJI	<p>Odgovorno tijelo: Zavod za prostorno uređenje Vukovarsko-srijemske županije/Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša</p> <p>Ostali važni akteri: znanstveno-istraživačke i stručne institucije Županije, Državni zavod za zaštitu prirode</p>	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<ul style="list-style-type: none"> • Stvoreni preduvjeti za funkcioniranje sustava praćenja stanja u okolišu • Redovito praćenje stanja u okolišu s ciljem preventivnog djelovanja • Izgrađen i integriran informacijski sustav okoliša • Redovito izvještavanje javnosti o stanju u okolišu 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	200.000
	2012.	500.000
	2013.	1.000.000
	Ukupno 2011-2013.	1.700.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	50%
	Državni proračun	0%
	Fondovi EU	50%
	Ostalo	

STRATEŠKI CILJ	3. Kvalitetno prostorno planiranje, moderna infrastruktura i očuvani okoliš	
PRIORITET	3.5. Očuvanje okoliša i zaštita prirode	
MJERA	3.5.4. Obnova i zaštita prirodne baštine te unapređenje upravljanja zaštićenim područjima	
CILJ MJERE	Kontinuirane aktivnosti sa ciljem boljeg upravljanja i očuvanja prirodne baštine	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Uspostaviti redovito praćenje stanja (monitoring) zaštićenih prirodnih vrijednosti VSŽ • U suradnji sa znanstvenim institucijama organizirati i provoditi znanstveno-stručna istraživanja inventarizacije flore, faune i gljiva, biotičkih i abiotičkih čimbenika na zaštićenim područjima Vukovarsko-srijemske županije kao i područja proglašena nacionalnom ekološkom mrežom • Jačati kapacitete javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima • Organizirati znanstveno-stručne skupove, konferencije itd. • Sustavno upoznavati javnost o rezultatima stanja prirodne baštine i poduzetim aktivnostima u cilju njene zaštite • Pripremiti barem 5 prijava projekata za EU fondove iz područja zaštite i očuvanja prirodne baštine 	
NOSITELJI	Odgovorno tijelo: Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<ul style="list-style-type: none"> • Uspostavljen sustav praćenja stanja prirodne baštine • Ojačani kapaciteti javne ustanova za obavljanje svih dodijeljenih zadaća • Poboljšano informiranje javnosti o stanju prirodne baštine i poduzetim aktivnostima za poboljšanje • Dobivena sredstava iz EU fondova za provedbu projekata iz područja zaštite i očuvanja prirodne baštine 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	1.000.000
	2012.	1.500.000
	2013.	2.500.000
	Ukupno 2011-2013.	5.000.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	80%
	Državni proračun	5%
	Fondovi EU	15%
	Ostalo	

STRATEŠKI CILJ	3. Kvalitetno prostorno planiranje, moderna infrastruktura i očuvani okoliš	
PRIORITET	3.5. Očuvanje okoliša i zaštita prirode	
MJERA	3.5.5. Nastavak procesa razminiranje	
CILJ MJERE	Cilj mjere je umanjiti rizik od mina i omogućiti siguran život za stanovništvo u županiji gdje miniranost neće predstavljati prepreku za razvoj gospodarstva i društva	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • aktivnosti razminiranja koji obuhvaćaju radnje koje rezultiraju uklanjanjem opasnosti od mina i neeksplozivnih ubojnih sredstava • uništavanje uskladištenih zaliha mina, te posredovanje i zagovaranje neuporabe i zabrane protupješačkih mina 	
NOSITELJI	Nositelj mjere: Fond za razminiranje Vukovarsko-srijemske županije Ostali ključni akteri: Hrvatski centar za razminiranje	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<ul style="list-style-type: none"> • smanjenje miniranog područja Vukovarsko-srijemske županije za 1300 ha • provedene aktivnosti edukacije o opasnostima od mina 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	45.000.000
	2012.	50.000.000
	2013.	50.000.000
	Ukupno 2011-2013.	145.000.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	
	Državni proračun	70%
	Fondovi EU	10%
	Ostalo (Fond za razminiranje, donatori)	20%

Cilj 4. Unapređenje kvalitete života

Prioritet 4.1.

STRATEŠKI CILJ	4. Unapređenje kvalitete života	
PRIORITET	4.1. Pобоljšanje uvjeta za pružanje visoko-kvalitetnih zdravstvenih usluga	
MJERA	4.1.1. Izgradnja, rekonstrukcija i opremanje zdravstvenih ustanova	
CILJ MJERE	Povećanje kapaciteta zdravstvenih ustanova, podizanje standarda opreme i pružanja zdravstvenih usluga radi poboljšanja kvalitete zdravlja, uklanjanje arhitektonskih barijera i prilagodba objekata osobama s posebnim potrebama radi poboljšanja kvalitete življenja, pri čemu će se posebno voditi računa o što većem stupnju ujednačenosti kvalitete na cijelom području županije	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • snimanje, analiza i ocjena postojećeg stanja objekata i opreme • identificiranje potreba • izrada dokumentacije i ishođenje potrebnih dozvola • priprema projektnih prijava za EU fondove • provođenje postupka javne nabave • izvođenje radova • nabavka opreme • edukacija i obuka djelatnika za rad s novom opremom 	
NOSITELJI	<p>Nositelj mjere: Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb – planiranje, koordinacija i sufinanciranje provedbe mjere</p> <p>Ostali ključni akteri:</p> <p>Županijske zdravstvene ustanove – rješavanje i pribavljanje svih potrebnih dozvola i suglasnosti, organizacija i provođenje natječaja</p> <p>Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi – izdavanje potrebnih suglasnosti i sufinanciranje</p> <p>JLS - podrška i sufinanciranje</p> <p>Upravni odjel za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj, Agencija za razvoj HRAST – priprema projektnih prijava za EU fondove</p>	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<p>Viši standard kvalitete prostora, opreme i usluga</p> <p>Izgrađena i opremljena zgrada Doma zdravlja Vinkovci sa Zavodom za hitnu medicinu</p> <p>Rekonstruirana, dograđena i opremljena zgrada Zavoda za javno zdravstvo</p> <p>Osposobljeni i educirani djelatnici za rad s novom opremom</p> <p>Veća ujednačenost kvalitete zdravstvene skrbi među lokalnim jedinicama</p>	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	2.000.000,00
	2012.	20.000.000,00
	2013.	24.000.000,00
	Ukupno 2011-2013.	46.000.000,00
STRUKTURA	Županijski proračun	15%

FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Državni proračun (Decentralizirana sredstva)	35%
	Fondovi EU	40%
	Ostalo (JLS)	10%

STRATEŠKI CILJ	4. Unapređenje kvalitete života	
PRIORITET	4.1. Poboljšanje uvjeta za pružanje visoko-kvalitetnih zdravstvenih usluga	
MJERA	4.1.2. Privlačenje stručnog kadra i usavršavanje zdravstvenih djelatnika	
CILJ MJERE	Osiguravanje potrebnog deficitarnog zdravstvenog kadra na području Vukovarsko-srijemske županije	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađene stručne podloge za donošenje poticajnih mjera za poboljšanje uvjeta rada u zdravstvenom sustavu • Uvođenje stimulativnih mjera za privlačenje zdravstvenog kadra (rješavanje stambenog pitanja i stimulativnih naknada) • Poticati usavršavanje i edukaciju zdravstvenog kadra • Poboljšanje ostalih važnih uvjeta rada 	
NOSITELJI	Nositelj mjere: Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb – planiranje, koordinacija i sufinanciranje stimulativnih mjera Ostali ključni akteri: Županijske zdravstvene ustanove – identificiraju potrebe za deficitarnim kadrom i sufinanciraju stimulativne mjere VSŽ – Upravni odjel za financije – sudjeluje u razradi mjere JLS - osigurava stambeni prostor i sufinancira potrebne stimulativne mjere	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<ul style="list-style-type: none"> • Pripremljena stručna podloga za donošenje stimulativnih mjera za zadržavanje i privlačenje zdravstvenog kadra • Definirane poticajne mjere • Započeta provedba poticajnih mjera • Izrađen plan usavršavanja zdravstvenih djelatnika zaposlenih u ustanovama u vlasništvu županije i započeta provedba plana • Definirane ostale mjere za poboljšanje uvjeta rada zdravstvenih djelatnika 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	250.000,00
	2012.	1.000.000,00
	2013.	2.000.000,00
	Ukupno 2011-2013.	3.250.000,00
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	20%
	Državni proračun	0%
	Fondovi EU	10%
	Ostalo (JLS i Zdravstvene ustanove)	70%

STRATEŠKI CILJ	4. Unapređenje kvalitete života	
PRIORITET	4.1. Pобољшanje uvjeta za pružanje visoko-kvalitetnih zdravstvenih usluga	
MJERA	4.1.3. Osnivanje županijske ustanove za palijativnu skrb	
CILJ MJERE	Osnivanje županijske zdravstvene ustanove koja će pružati usluge osobama oboljelima od teških kroničnih i neizlječivih bolesti radi poboljšanja kvalitete življenja korisnika i njihovih obitelji	
SADRŽAJ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Provesti postupak osnivanja nove ustanove za palijativnu skrb 2. Izgradnja ustanove za palijativnu skrb: <ul style="list-style-type: none"> • otkup i priprema zemljišta • izrada projektne dokumentacije • ishođenje dozvola za gradnju • izgradnja komunalne infrastrukture • priprema projektne prijave za EU fondove 3. Opremanje ustanove 4. Zapošljavanje potrebnog kadra 5. Smještaj korisnika u ustanovu 	
NOSITELJI	<p>Nositelj mjere: Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb – provodi postupak osnivanja ustanove za palijativnu skrb</p> <p>Ostali ključni akteri:</p> <p>Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi – izrađuje plan mreže palijativne skrbi i izdaje potrebne suglasnosti</p> <p>JLS – podrška, rješavanje imovinsko-pravnih odnosa i sufinanciranje</p> <p>Upravni odjel za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj, Agencija za razvoj Vukovarsko-srijemske županije HRAST – priprema projektnih prijava za EU fondove</p>	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	Stvoreni preduvjeti za osnivanje ustanove za palijativnu skrb Riješeni imovinsko-pravni odnosi Pripremljena projektna dokumentacija za EU fondove	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	-
	2012.	500.000,00
	2013.	1.000.000,00
	Ukupno 2011-2013.	1.500.000,00
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	70%
	Državni proračun	0%
	Fondovi EU	0%
	Ostalo (JLS)	30%

STRATEŠKI CILJ	4. Unapređenje kvalitete života	
PRIORITET	4.1. Razvoj i unapređenje zdravstvenih usluga	
MJERA	4.1.4. Promicanje zdravog načina života i prevencija svih oblika ovisnosti	
CILJ MJERE	Podizanje svijesti javnosti o ciljanoj problematici te smanjenje broja ovisnika o drogi, alkoholu, duhanskim proizvodima i drugim oblicima ovisnosti.	
SADRŽAJ	Educiranje i podizanje svijesti o promicanju zdravog načina života te štetnosti ovisničkih sredstava putem medijskih kampanja: <ul style="list-style-type: none"> • javni nastupi i članci u novinama • izrada video i audio spotova • izrada i podjela promotivnih materijala • održavanje javnih tribina • informiranje javnosti preko web stranice projekata • uključiti školske, zdravstvene i socijalne ustanove, udruge, mlade i medije u provođenje kampanja 	
NOSITELJI	Nositelj mjere: Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb – koordinacija i osmišljavanje programa na razini županije Ostali ključni akteri: Zdravstvene i socijalne ustanove, Vladin ured za suzbijanje zlouporabe droge, nadležna ministarstva, osnovne i srednje škole, športske organizacije, organizacije civilnog društva i vjerske zajednice, jedinice lokalne samouprave, upravni odjel za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj, Agencija za razvoj Vukovarsko-srijemske županije HRAST - priprema projektnih prijava za EU fondove	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<ul style="list-style-type: none"> • Smanjen broj ovisnika • Bolja informiranost javnosti o zdravom načinu života te štetnosti konzumiranja ovisničkih sredstava • Poboljšano zdravstveno stanje stanovništva • Povećan broj pripremljenih projekata za nacionalna tijela izvore, EU fondove i druge izvore iz područja promicanja zdravog života i smanjenja ovisnosti 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	50.000,00
	2012.	150.000,00
	2013.	300.000,00
	Ukupno 2011-2013.	500.000,00
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	20%
	Državni proračun	40%
	Fondovi EU	30%
	Ostalo	10%

Prioritet 4.2.

STRATEŠKI CILJ	4. Unapređenje kvalitete života	
PRIORITET	4.2. Poboljšanje kvalitete života i unapređenje socijalnih usluga	
MJERA	4.2.1. Izgradnja, rekonstrukcija i opremanje ustanova socijalne skrbi	
CILJ MJERE	Povećanje kapaciteta ustanova socijalne skrbi i prilagodba objekata korisnicima usluga socijalne skrbi	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • snimanje, analiza i ocjena postojećeg stanja u sustavu socijalne skrbi • rješavanje imovinsko-pravnih odnosa i darivanje prostora • identificiranje potreba • provođenje postupka javne nabave • izvođenje potrebnih radova • nabavka opreme • edukacija i obuka djelatnika za rad s novom opremom 	
NOSITELJI	<p>Nositelj mjere: Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb – planiranje i koordinacija rada i sufinanciranje mjere</p> <p>Ostali ključni akteri: Ustanove socijalne skrbi Fond za obnovu i razvoj grada Vukovara – financira pripremu projektne dokumentacije Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti - izdavanje potrebnih suglasnosti i sufinanciranje Jedinice lokalne samouprave - podrška, rješavanje imovinsko-pravnih odnosa i sufinanciranje Upravni odjel za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj, Agencija za razvoj HRAST - priprema projektnih prijava za EU fondove</p>	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	Izgrađena i opremljena zgrada Doma za starije i nemoćne osobe Ilok Događena i opremljena zgrada Doma za starije i nemoćne osobe Vukovar i proširen smještajni kapacitet za 50% Osiguran adekvatan prostor za rad Obiteljskog centra VSŽ	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	1.000.000,00
	2012.	20.000.000,00
	2013.	21.000.000,00
	Ukupno 2011-2013.	42.000.000,00
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	15%
	Državni proračun	15%
	Fondovi EU	60%
	Ostalo (JLS)	10%

STRATEŠKI CILJ	4. Unapređenje kvalitete života	
PRIORITET	4.2. Poboljšanje kvalitete života i unapređenje socijalnih usluga	
MJERA	4.2.2. Poboljšanje postojećih i uvođenje novih oblika pružanja socijalnih usluga	
CILJ MJERE	Podizanje kvalitete i poboljšanje postojećih socijalnih usluga te uvođenje novih usluga	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Osiguranje prostora za dnevne boravke • Analiza te izmjene i dopune postojećeg programa „Pomoć u kući starijim osobama“ • Zapošljavanje potrebnog broja osoba za rad s navedenim skupinama • Poticati usavršavanje i edukaciju stručnog kadra te druge uvjete rada • Poticanje razvoja i povećanje kapaciteta udomiteljstva 	
NOSITELJI	<p>Odgovorno tijelo: Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb – planiranje i koordinacija rada i sufinanciranje mjere</p> <p>Ostali ključni akteri: Ustanove socijalne skrbi Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti - izdavanje potrebnih suglasnosti i sufinanciranje Jedinice lokalne samouprave - podrška, rješavanje imovinsko-pravnih odnosa i sufinanciranje Upravni odjel za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj, Agencija za razvoj HRAST - priprema projektnih prijava za EU fondove Organizacije civilnog društva – neposredno pružanje socijalnih usluga</p>	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	Kvalitetnije i sadržajnije socijalne usluge Osiguran potreban broj stručnih djelatnika u ustanovama socijalne skrbi Zadovoljni korisnici usluga Povećan kapacitet izvaninstitucionalne skrbi	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	450.000,00
	2012.	600.000,00
	2013.	700.000,00
	Ukupno 2011-2013.	1.750.000,00
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	10%
	Državni proračun	40%
	Fondovi EU	10%
	Ostalo (JLS)	30%

STRATEŠKI CILJ	4. Unapređenje kvalitete života
PRIORITET	4.2. Pобољшanje kvalitete života i unapređenje socijalnih usluga
MJERA	4.2.3. Osmišljavanje i provedba programa za djecu i mlade
CILJ MJERE	Stvaranje uvjeta i pružanje svih potrebnih mogućnosti skladnog razvoja i života djece i mladih u sigurnom i povoljnom okruženju.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Poticanje uzajamnog poštivanja i tolerancije među mladima različitog spola, rase, nacionalnosti, socijalnog podrijetla, itd. • Poticanje udruga na razvijanje programa neformalnog obrazovanja za mlade • Poticanje svih oblika zapošljavanja, samozapošljavanja i poduzetništva mladih • Poticanje kulturne, turističke i obrazovne mobilnosti • Poticanje i vrednovanje volonterskog rada, društveno korisnog djelovanja i solidarnosti • Stjecanje novih znanja i usavršavanje postojećih kroz cjeloživotno učenje • Unapređenje sustava informiranja • Poticanje usvajanja zdravih životnih navika i stilova života • Sprječavanje svih oblika nasilja kroz edukaciju i promidžbu • Izrada posebnih programa pomoći rizičnim skupinama te saniranja posljedica pretrpljenih trauma
NOSITELJI	<p>Odgovorno tijelo: Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb – koordinacija i sufinanciranje programa i projekata/ Upravni odjel za školstvo, kulturu i sport</p> <p>Ostali važni akteri: Udruge iz područja zdravstva i socijalne skrbi Ministarstvo prosvjete i športa Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti Osnovne i srednje škole, predškolske ustanove</p>
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<ul style="list-style-type: none"> • provedba Nacionalnog programa za mlade • izrađen katalog neformalnih obrazovnih programa koje nude institucije, udruge i privredni subjekti na razini Vukovarsko-srijemske županije • priprema tehničke dokumentacije za minimalno 2 informativna centra za mlade, savjetovaništa za mlade ili višenamjenskih klubova za mlade; • udruge mladih uključene u djelovanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a osobito u donošenje odluka koje ih se neposredno tiču • pripremljeni posebni projekti za EU fondove i nacionalne izvore s ciljem poticanja smanjenja nasilja • pripremljeni promo-materijali te održane informativno-edukativne radionice nadležnih tijela u cilju jačanja odgovornosti radi djelotvornije zaštite od nasilja u obitelji, te osvještavanja neprihvatljivog oblika ponašanja • organizirane edukacije za edukaciju stručnog kadra za prevenciju nasilja

FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	220.000
	2012.	280.000
	2013.	400.000
	Ukupno 2011-2013.	900.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	20%
	Državni proračun	40%
	Fondovi EU	30%
	Ostalo (JLS)	10%

STRATEŠKI CILJ	4. Unapređenje kvalitete života	
PRIORITET	4.2. Poboljšanje kvalitete života i unapređenje socijalnih usluga	
MJERA	4.2.4. Jačanje uloge civilnog društva	
CILJ MJERE	Poticati razvoj kvalitetnih udruga koje su se dokazale u provođenju programa i projekata	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • osigurati prostorne kapacitete za djelovanje udruga • izraditi županijski program suradnje s civilnim društvom i definirati teme od zajedničkog interesa • definirati kriterije za financiranje, pružiti financijsku podršku za rad te razviti mehanizme praćenja ostvarenih rezultata • pružanje stručne podrške organizacijama civilnog društva u pripremi i provedbi programa i projekata • razviti sustavnu komunikaciju s udrugama civilnog društva • poboljšati zaštitu potrošača kroz sustavno informiranje i edukaciju 	
NOSITELJI	<p>Nositelj mjere: Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb – koordinacija i sufinanciranje programa i projekata/ Upravni odjel za školstvo, kulturu i sport</p> <p>Ostali ključni akteri: Udruge iz područja zdravstva i socijalne skrbi JLS – osiguranje prostora za rad i sufinanciranje programa i projekata Upravni odjel za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj, Agencija za razvoj Vukovarsko-srijemske županije HRAST - priprema projektnih prijava za EU fondove</p>	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađen program suradnje Županije i organizacija civilnog društva • Definiran model financiranja i praćenja rezultata rada udruga civilnog društva • Povećan broj aktivnih organizacija civilnog društva • Povećan broj razvojnih projekata pripremljenih od strane civilnog društva • Kvalitetniji programi i projekti u civilnom sektoru • Ojačana uloga civilnog društva i partnerstva u Županiji • Provedene aktivnosti u zaštiti i promicanju prava i interesa potrošača 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	100.000,00
	2012.	200.000,00
	2013.	300.000,00
	Ukupno 2011-2013.	600.000,00
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	30%
	Državni proračun	20%
	Fondovi EU	30%
	Ostalo (JLS)	20%

STRATEŠKI CILJ	4. Unapređenje kvalitete života	
PRIORITET	4.2. Pобољшanje kvalitete života i unapređenje socijalnih usluga	
MJERA	4.2.5. Razvoj sustava zaštite i spašavanja ljudi i imovine	
CILJ MJERE	Unaprijediti kvalitetu djelovanja civilne zaštite na području spremnosti i odaziva za sve vrste opasnosti, povećati svijest javnosti kao i poboljšati kvalitetu ljudskih i tehničkih resursa kroz pružanje mogućnosti učenja svim akterima uključenih u civilnu zaštitu.	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> - Osiguranje prostornih kapaciteta za djelovanje - Formiranje i opremanje specijalističkih timova (za zaštitu i spašavanje iz vode, za spašavanje iz ruševina, za logistiku, za radiološku, kemijsku, biološku i nuklearnu zaštitu) - Osposobljavanje i usavršavanje specijalističkih timova - Razmjena informacija, iskustava, dobre prakse i znanja - Pобољшanje povezivanja relevantnih sudionika - Podizanje svijesti javnosti 	
NOSITELJI	Odgovorno tijelo: Državna uprava za zaštitu i spašavanje Ostali akteri: Vukovarsko-srijemska županija, Gradovi, HGSS, udruge građana (ronilački klubovi, radio amateri, gradska društva crvenog križa, kinološke i sl.) Agencija za razvoj Vukovarsko-srijemske županije Hrast d.o.o.,	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	Unaprijeđena kvaliteta i operativni uvjeti djelovanja civilne zaštite kroz povećanje znanja, sposobnosti, radnih i sigurnosnih uvjeta intervjenskih timova kao i povećana pripravnost i kapacitet odaziva u hitnim slučajevima, katastrofama i većim nesrećama. Nabavljena oprema za specijalističke timove	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	900.000
	2012.	1.500.000
	2013.	2.000.000
	Ukupno 2011-2013.	4.400.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	20%
	Državni proračun	
	Fondovi EU	20%
	Ostalo (JLS)	60%

Prioritet 4.3.

STRATEŠKI CILJ	4. Unaprjeđenje kvalitete života	
PRIORITET	4.3. Razvoj i unaprjeđenje kulture te očuvanje kulturne baštine	
MJERA	4.3.1. Poticanje kulturnog stvaralaštva	
CILJ MJERE	Cilj ove mjere jest poboljšati kvalitetu postojećih kulturnih sadržaja i proširiti/obogatiti kulturnu ponudu u Županiji.	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Utvrđivanje kriterija za financiranje projekata u području kulturnog stvaralaštva od strane županije • Financiranje projekata i programa koji doprinose poboljšanju ponude kulturnih sadržaja i njihove kvalitete, a posebnim naglaskom na doprinos u razvoju turizma • Poticanje produkcije i promocije novomedijskih kultura koje se temelje na novim tehnologijama i visokoj razini/transferu znanja te osmišljavanje modela integracije novomedijskih kultura s tradicionalnim oblicima; • Digitalizacija arhivske, muzejske i knjižnične građe; • Poticanje razvoja kulturno-umjetničkog amaterizma • Sustavno i koordinirano planiranje i organiziranje kulturnih događanja (izložbe, koncerti, projekcije, predstave, manifestacije, obljetnice...); • Približavanje kulturnih sadržaja stanovništvu i povećavanje njihove dostupnosti kroz intenziviranje informiranja građana o kulturnim događanjima u županiji i druge aktivnosti; • Poticanje povećanja uključenosti svih dobni skupina u kulturno stvaralaštvo; 	
NOSITELJI	Nositelj mjere: Upravni odjel za školstvo, kulturu i sport Ostali važni akteri: JLS, udruge građana u kulturi, muzeji, kazališta i druge institucije u kulturi, organizatori kulturnih događanja na području različitih vrsta kulturnog stvaralaštva, HRAST – pomoć u izradi projektnih prijava	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<ul style="list-style-type: none"> • Definirani kriteriji za financiranje projekata u kulturi • Unaprjeđeni kulturni sadržaji i poboljšana kulturna ponuda • Povećan stupanj uključenosti stanovništva u stvaranje i konzumiranje kulturne ponude • Provedene edukacije i razrađeni programi koji će doprinijeti samo-održivosti kulturnih manifestacija i institucija u kulturi • Pripremljeni projektne prijave za EU fondove na temu poticanja razvoja kulturnog stvaralaštva 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	50.000
	2012.	250.000
	2013.	1.000.000
	Ukupno 2011-2013.	1.300.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	5%
	Državni proračun	20%

	Fondovi EU	60%
	Ostalo (JLS)	15%

STRATEŠKI CILJ	4. Unaprjeđenje kvalitete života	
PRIORITET	4.3. Razvoj i unaprjeđenje kulture te očuvanje kulturne baštine	
MJERA	4.3.2. Očuvanje i korištenje kulturne baštine u funkciji razvoja lokalne zajednice	
CILJ MJERE	Unaprijediti očuvanje i korištenje kulturne baštine, a posebice njenu integraciju u obrazovne i gospodarske aktivnosti.	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • utvrđivanje potreba za obnovom kulturne i povijesne baštine; • utvrđivanje prioriteta projekata • Priprema projekata s ciljem valorizacije i očuvanja kulturne baštine s posebnim naglaskom na integrirane programe koji će doprinijeti održivom razvoju turizma. • Promicanje svijesti među stanovništvom o ulozi i značenju kulturnog i povijesnog nasljeđa i kulture općenito (Internet, knjižnice, audio-vizualni mediji i dr.). <p>Ciljana područja planiranih aktivnosti uključuju slijedeće oblike baštine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arheološka baština • Povijesna baština • Sakralna baština • Arhitektonske gradske jezgre – očuvanje i obnova • Tradicijska kultura – etnologija 	
NOSITELJI	Nositelj mjere: Upravni odjel za školstvo, kulturu i sport Ostali važni akteri: Regionalna razvojna agencija – priprema projektnih aplikacija Ustanove u kulturi, Jedinice lokalne samouprave, Turističke zajednice, udruge	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<ul style="list-style-type: none"> • Definirane potrebe i prioriteta za obnovu kulturne i povijesne baštine • Pripremljeni projekti za obnovu, zaštitu i turističku valorizaciju kulturne baštine. • Učinkovitije promoviranje kulturno – povijesne baštine (IT) • Povećana kulturna svijest i razina stanovništva, te valorizacija kulturne baštine u gospodarskim djelatnostima 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	50.000
	2012.	250.000
	2013.	3.000.000
	Ukupno 2011-2013.	3.300.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	5%
	Državni proračun	10%
	Fondovi EU	70%
	Ostalo (JLS)	15%

STRATEŠKI CILJ	4. Unaprjeđenje kvalitete života	
PRIORITET	4.3. Razvoj i unaprjeđenje kulture te očuvanje kulturne baštine	
MJERA	4.3.3. Poboljšanje uvjeta za rad organizacija i ustanova u kulturi	
CILJ MJERE	Stvoriti preduvjete za unaprjeđenje kulturne ponude kroz poboljšanje uvjeta rada kulturnih institucija.	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja, dogradnja i opremanje ustanova u kulturi (koncertne dvorane i kazališne dvorane, knjižnice i čitaonice itd.) • Izgradnja i opremanje polivalentnih, multifunkcionalnih dvorana u centrima • Privlačiti i zapošljavati dodatne stručne kadrove u kulturi te poticati zadržavanje postojećih kroz stručno usavršavanje i druge mjere • Jačanje kapaciteta dionika u kulturi na područjima upravljanja projektima, suradnje/partnerstava/umrežavanja, kulturalne razmjene, mobilnosti umjetnika; 	
NOSITELJI	Nositelj mjere: Upravni odjel za školstvo, kulturu i sport Ostali važni akteri: Regionalna razvojna agencija – priprema projektnih aplikacija Kulturne organizacije, ustanove i udruge u kulturi, Jedinice lokalne samouprave, Turističke zajednice	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<ul style="list-style-type: none"> • informirani i educirani nositelji o mogućnostima financiranja izgradnje ustanova u kulturi (EU fondovi, ministarstva, itd.) • pripremljeni projekti za izgradnju/proširenje i opremanje narodnih knjižnica i čitaonica te polivalentnih dvorana • Financijske i druge potpore za stručne kadrove u kulturi • Organizirati obuku za stručne kadrove u kulturi 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	50.000
	2012.	250.000
	2013.	1.000.000
	Ukupno 2011-2013.	1.300.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	5%
	Državni proračun	20%
	Fondovi EU	60%
	Ostalo (JLS)	15%

Prioritet 4.4.

STRATEŠKI CILJ	4. Unaprjeđenje kvalitete života	
PRIORITET	4.4. Unaprjeđenje sportske infrastrukture i razvoj sportskih programa	
MJERA	4.4.1. Izgradnja, adaptacija i opremanje sportskih objekata	
CILJ MJERE	Osigurati kvalitetne uvjete za bavljenje sportom i rekreacijom domaćeg stanovništva, s krajnjim ciljem poboljšanja zdravstvenog stanja i podizanja tjelesno zdravstvenih sposobnosti što većeg broja stanovništva, a pogotovo mladih. Pri tome će se posebna pažnja posvetiti razvoju sportske infrastrukture na ruralnim područjima.	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada srednjoročnog plana za razvoj sporta u županiji, • Priprema projekata za izgradnju i obnovu sportskih objekata, • Izrada programa za bolje upravljanje sportskim objektima • Priprema projektnih prijava za EU fondove 	
NOSITELJI	Odgovorno tijelo: Upravni odjel za školstvo, kulturu i sport Ostali važni akteri: Regionalna razvojna agencija – priprema projektnih aplikacija Jedinice lokalne samouprave, sportske udruge	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađen plan za razvoj sporta u županiji i potreba za sportskim objektima • Pripremljena dokumentacija za izgradnju i opremanje sportskih objekata prema raznim izvorima financiranja (EU fondovi, ministarstva, JPP) • Izrađen program upravljanje sportskim objektima • Povećanje uključenosti stanovništva u sportske programe, a posebno na ruralnim područjima 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	1.000.000
	2012.	1.500.000
	2013.	2.000.000
	Ukupno 2011-2013.	4.500.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	10%
	Državni proračun	30%
	Fondovi EU	30%
	Ostalo (JLS)	30%

STRATEŠKI CILJ	4. Unapređenje kvalitete života	
PRIORITET	4.4. Unaprjeđenje sportske infrastrukture i razvoj sportskih programa	
MJERA	4.4.2. Razvoj sportskih programa te stručnog kadra kroz stipendiranje i financiranje	
CILJ MJERE	Poboljšanje kvalitete sportskih programa i drugih uvjeta za rad u sportu, a posebno na ruralnim područjima Županije.	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Izvršiti analizu kvalitete i obuhvata sportskih programa u županiji • Osnovati nove sportske klubove i društva sukladno rezultatima analize (s posebnim pristupom za ruralna područja) • Povećati ulaganja u kadrove kroz stipendiranje stručnih kadrova u sportu te sustavnu edukaciju • Osigurati sredstva za poboljšanje postojećih i uvođenje novih sportskih programa • Povećati ulaganja u sportsku opremu • Sustavno pratiti rezultate sportskih klubova te povezati financiranje s ostvarenim rezultatima • Sustavno provoditi zdravstvenu skrb i zaštitu djece i mladeži u sportu 	
NOSITELJI	Nositelj mjere: Upravni odjel za školstvo, kulturu i sport Ostali važni akteri: Jedinice lokalne samouprave, sportske udruge	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<ul style="list-style-type: none"> • Stručno definirani sportski programi čiji će se razvoj podržati kroz financijske i druge poticaje • Osigurane potpore za usavršavanje i kvalitetan rad stručnog kadra u sportu • Razvijeni mehanizmi za praćenje kvalitete sportskih programa • Povećanja ulaganja u sportsku opremu • Provedena zdravstvena skrb i zaštita djece i mladeži u sportu kroz redoviti liječnički nadzor • Povećanje uključenosti stanovništva u sportske programe, a posebno na ruralnim područjima 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	1.000.000
	2012.	2.000.000
	2013.	3.000.000
	Ukupno 2011-2013.	6.000.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	25%
	Državni proračun	25%
	Fondovi EU	25%
	Ostalo (JLS)	25%

Prioritet 4.5.

STRATEŠKI CILJ	4. Unapređenje kvalitete života	
PRIORITET	4.5. Razvoj ruralnog područja	
MJERA	4.5.1. Potpora radu lokalnih akcijskih grupa	
CILJ MJERE	Poboljšanje upravljanja razvojem na ruralnim područjima kroz podršku osnivanju i radu lokalnih akcijskih grupa (LAG-ova)	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • poticanje osnivanja i uspostava LAG-ova • pomoć pri izradi lokalnih razvojnih programa • promicanje lokalnih inicijativa i partnerstava • potpora profesionalnim voditeljima LAG-ova • identificiranje i razrada projektnih prijedloga za razvoj ruralnih područja 	
NOSITELJI	Nositelj mjere: Agencija za razvoj HRAST Ostali važni akteri: JLS, Hrvatska poljoprivredna komora, Hrvatska gospodarska komora, Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<ul style="list-style-type: none"> • osnovani LAG-ovi • osigurana materijalna i kadrovska potpora radu LAG-ova • izrađen Program promicanja ruralnog razvoja putem LAG-ova • započeto identificiranje projektnih prijedloga za EU fondove • započeta provedba prvih odabranih projekata 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	1.000.000
	2012.	1.000.000
	2013.	1.000.000
	Ukupno 2011-2013.	3.000.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	10 %
	Državni proračun	20 %
	Fondovi EU	70 %
	Ostalo	

STRATEŠKI CILJ	4. Unapređenje kvalitete života	
PRIORITET	4.5. Razvoj ruralnog područja	
MJERA	4.5.2.Održivi razvoj lokalne zajednice na ruralnom prostoru	
CILJ MJERE	Poboljšanje uvjeta života ruralnog stanovništva kroz povećanje ulaganja u razvojne projekta s područja ruralnog prostora Županije.	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • poboljšanje kvalitete postojećih društvenih infrastrukturnih objekata (kulturni domovi, knjižnice i čitaonice, sportski objekti, ...) • izgradnja novih objekata društvene infrastrukture • potpora za priključenje poljoprivrednih gospodarstava na komunalnu infrastrukturu • potpora kućanstvima za izgradnju ekoloških jama • potpora ostalima projektima od posebnog interesa za razvoj ruralnih područja; pružanje stručne i financijske podrške lokalnim nositeljima provedbe projekata. 	
NOSITELJI	Nositelj mjere: Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj Ostali važni akteri: Upravni odjel za gospodarstvo, JLS i Regionalna razvojna agencija HRAST	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<ul style="list-style-type: none"> • povećana ulaganja u postojeću i novu infrastrukturu na ruralnim područjima • veća kvaliteta života stanovnika 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	20.000.000
	2012.	40.000.000
	2013.	70.000.000
	Ukupno 2011-2013.	130.000.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	5 %
	Državni proračun	35 %
	Fondovi EU	30 %
	Ostalo	30 %

STRATEŠKI CILJ	4. Unaprjeđenje kvalitete života	
PRIORITET	4.5. Razvoj ruralnog područja	
MJERA	4.5.3. Potpora očuvanju tradicijskih obrta	
CILJ MJERE	Očuvanje tradicijske baštine i obrtništva u ruralnom području	
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • sufinanciranje tradicijskih obrta radi očuvanja identiteta područja i kulturne raznolikosti • organizacija radionica za prenošenje znanja i vještina izrade tradicijskih suvenira i rukotvorina na mlađe generacije • sufinanciranje izgradnje i opremanja objekata za tradicijske obrte • promocija i uključivanje tradicijskih objekata u turističku ponudu županije 	
NOSITELJI	Nositelj mjere: Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj Ostali važni akteri: JLS, ZAKUD, Upravni odjel za međunarodnu suradnju, Upravni odjel za školstvo, kulturu i šport, Regionalna razvojna agencija	
OČEKIVANI REZULTATI (DO KRAJA 2013.)	<ul style="list-style-type: none"> • izrađen Program sufinanciranja tradicijskih obrta • održane edukacije za prenošenje znanja i vještina • sufinanciranje izgradnje objekata • poboljšanje turističke ponude županije • povećanje broja aktivnih tradicijskih obrta u ruralnom području 	
FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU MJERE	2011.	1.000.000
	2012.	1.000.000
	2013.	1.000.000
	Ukupno 2011-2013.	3.000.000
STRUKTURA FINANCIRANJA PO IZVORIMA	Županijski proračun	10 %
	Državni proračun	30 %
	Fondovi EU	30 %
	Ostalo	30 %

PRILOG 2: AKCIJSKI PLAN PROVEDBE ŽRS ZA 2011. I 2012.

STRATEŠKI CILJ I: KONKURENTNO GOSPODARSTVO				
Prioritet	Mjera	Nositelj mjere <i>UO ili druga organizacija</i>	Planirana sredstva 2011. - 2012. (HRK)	
			Očekivani rezultati	
<i>Sukladno planiranim rezultatima iz razrade mjera</i>				
1.1. Razvoj gospodarstva temeljenog na znanju i tehnologiji	1.1.1. Jačanje suradnje između gospodarskih subjekata i obrazovnih i istraživačkih institucija	Županijski upravni odjel za gospodarstvo	550.000	<ul style="list-style-type: none"> Izrađen županijski program poticanja inovativnosti Izrađena baza dostupnih natječaja i potencijalnih korisnika s područja županije Provedene promotivne aktivnosti s ciljem predstavljanja mogućnosti financiranja u području inovativnosti i promicanja suradnje između poduzetnika i istraživačko-obrazovnih institucija. Definiran model financijskih i drugih potpora za poticanje inovativnosti Sufinanciran barem 1 projekt nastao u suradnji gospodarstva i istraživačko-obrazovnih institucija
	1.1.2. Razvoj tehnološke infrastrukture	Agencija za razvoj HRAST	5.300.000	<ul style="list-style-type: none"> Pripremljena dokumentacija za izgradnju tehnološkog parka, uključujući i izradu projektne prijave za EU fondova Definirane mogućnosti za osnivanje specijaliziranih razvojnih centara
	1.1.3. Jačanje informatizacije društva	Agencija za razvoj HRAST	1.900.000	<ul style="list-style-type: none"> Definirane mjere za potporu subjektima u IT sektoru Identificirane prioritetne potrebe za jačanje informatičke pismenosti te odabrani obrazovni programi za sufinanciranje Provedeno sufinanciranje odabranih obrazovnih programa Uvedene nove elektroničke usluge od strane županije za građanstvo i poslovne subjekte Uvedene nova IT rješenja u županijsku javnu upravu s ciljem povećanja produktivnosti Provedene edukacije zaposlenika u javnoj upravi
1.2. Jačanje poduzetništva i privlačenje ulaganja	1.2.1. Razvoj poduzetničke infrastrukture	Županijski upravni odjel za gospodarstvo	15.000.000	<ul style="list-style-type: none"> Izrađena analiza uspješnosti zona i plan budućih aktivnosti Pripremljene najmanje 2 projektne prijave za ulaganja u izgradnju i opremanje poduzetničkih zona Proveden trening program za poboljšanje upravljanja zonama Definirana buduća mreža potpornih institucija za razvoj poduzetništva Priprema najmanje 1 projektnog prijedloga za osnivanje i rad novih potpornih institucija Izrada analize postojećih obrazovnih programa i ostalih usluga potpornih institucija za poduzetnike te prijedloga za uvođenje novih i poboljšanje postojećih programa i drugih usluga Novi obrazovni i savjetnički programi započeli s radom

1.3. Povećanje konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenog sektora	1.2.2. Poticanje čvršćeg povezivanja gospodarskih subjekata	Županijski upravni odjel za gospodarstvo	700.000	<ul style="list-style-type: none"> Izrađene mjere poticanja poslovnog povezivanja gospodarskih subjekata Provedena edukacija potencijalnih i postojećih članica klastera i drugih interesnih udruženja Pokrenut rad barem 1 novog klastera
	1.2.3. Poboljšanje financijskog okruženja	Županijski upravni odjel za gospodarstvo	18.000.000	<ul style="list-style-type: none"> Provedena analiza uspješnosti dosadašnjeg modela financiranja te predložene mjere za njegovo poboljšanje Provedene mjere za olakšanje financiranja gospodarstva Uspostavljen sustav za praćenje učinaka poticaja
	1.2.4. Razvoj ulagačke klime i privlačenje ulaganja	Agencija za razvoj HRAST	800.000	<ul style="list-style-type: none"> Izrađena analiza potencijala za ulaganje (katalog potencijalnih projekata) Izrađena analiza ključnih prepreka za ulaganje i definirani prijedlozi za smanjivanje prepreka Izrađena strategija privlačenja ulaganja, formiranja baza podataka za investitore, provedena edukacija, pripremljeni novi promidžbeni materijali te povećan broj promotivnih aktivnosti prema potencijalnim investitorima.
	1.3.1. Promocija i uvođenje profitabilnijih načina proizvodnje	Županijski upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj	5.000.000	<ul style="list-style-type: none"> provedene najmanje 3 edukacije poljoprivrednih poduzetnika povećan broj izlagača i odlazaka na sajmove i manifestacije za 10 % organizirana i provedena 2 studijska putovanja izrađen Priručnik o sufinanciranju nabave opreme za preradu provedeni postupci dodjele financijskih sredstava za poticanje novih načina proizvodnje i nabavku opreme održano najmanje 5 edukacija o prednostima ekološke i integrirane proizvodnje izrađen Program sufinanciranja potvrđivanja certifikacije ekološke i integrirane proizvodnje
1.3.2. Stvaranje robnih marki i poticanje prerade na poljoprivrednim gospodarstvima	1.3.2. Stvaranje robnih marki i poticanje prerade na poljoprivrednim gospodarstvima	Županijski upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj	2.000.000	<ul style="list-style-type: none"> izrađen Program sufinanciranja robnih marki izrađen Program sufinanciranja prerade na poljoprivrednim gospodarstvima registriran najmanje 1 novi zaštićeni proizvod održane najmanje 3 edukacije o prednostima prerade na gospodarstvima
	1.3.3. Poticanje udruživanja poljoprivrednih proizvođača	Županijski upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj	3.000.000	<ul style="list-style-type: none"> održane najmanje 5 edukacija o prednostima udruživanja provedeno osposobljavanje barem 3 profesionalne stručne osobe za vođenje organizacijskih oblika izrađen Program sufinanciranja osnivanja funkcionalnih organizacijskih oblika poljoprivredne proizvodnje pokrenuta barem 2 nova oblika organiziranja poljoprivrednih proizvođača
	1.3.4. Unapređenje poljoprivredne infrastrukture	Županijski upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj	8.000.000	<ul style="list-style-type: none"> za 5% povećane broj uređenih i izgrađenih pristupnih cesta i putova za 5% povećane površine uređenog i okrupnjenog zemljišta za 3% povećane površine dreniranih poljoprivrednih površina

1.3.5. Razvoj suvremenih i učinkovitih trgovinskih i distribucijskih kanala	Županijski upravni odjel za poljop. šumarstvo i ruralni razvoj	3.000.000	<ul style="list-style-type: none"> • izrađena studija izvodljivosti za gradnju veletržnice poljoprivrednih proizvoda • pripremljena projektna dokumentacija za gradnju veletržnice • osnovana burza poljoprivrednih proizvoda (web) • povezane točke izravne prodaje na poljoprivrednim gospodarstvima
1.4. Razvoj turizma i ostalih uslužnih djelatnosti	Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije	1.400.000	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađen brandbook i promotivni materijali • Osnovan županijski turistički informativni centar
1.4.1 Promocija turističkih proizvoda i potencijala županije	Upravni odjel za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj	900.000	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađeni priručnici za nositelje turističke ponude iz područja marketinga, menadžmenta, financija i poduzetništva. • Osnovana barem 1 nova DMC agencija.
1.4.2. Jačanje kapaciteta ključnih subjekata u turizmu	Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije	950.000	<ul style="list-style-type: none"> • Provedena analiza potencijala za razvoj novih turističkih proizvoda • U suradnji s privatnim sektorom kreirani novi i poboljšani postojeći turistički programi i proizvodi • Poboljšana međusektorska suradnja koja će doprinijeti kvalitetnijoj valorizaciji turističkih potencijala, te razvoju turističke ponude Vukovarsko-srijemske županije putem razvijenih selektivnih oblika turizma.
1.4.3. Razvoj turističkog sadržaja	Županijski upravni odjel za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj	16.000.000	<ul style="list-style-type: none"> • Kvalitetno označeni postojeći turistički potencijali. • Ugovorena barem 3 projekta iz područja poboljšanja turističke infrastrukture financirana kroz EU fondove,
STRATEŠKI CILJ II: RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA I KAPACITETA ZA UPRAVLJANJE RAZVOJEM			
2.1. Razvoj sustava obrazovanja i njegova prilagodba potrebama razvoja gospodarstva	Županijski upravni odjel za školstvo, kulturu i sport	1.000.000	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađen program za uvođenje inovativnih odgojno-obrazovnih sadržaja • Provedena edukacija zaposlenika odgojno obrazovnih institucija • Započeta primjena novih odgojno-obrazovnih sadržaja
2.1.1. Unapređenje predškolskog i osnovnoškolskog obrazovanja	Županijski upravni odjel za školstvo, kulturu i sport	700.000	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađeni promotivni materijali i programi u svrhu promicanja deficitarnih zanimanja • Povećanje kompetencija kadrova u obrazovnim institucijama • Povećanje fleksibilnosti obrazovnih institucija za usvajanje novih obrazovnih programa • Izrađene barem 2 prijave projekata za EU fondove iz ovoga područja • Provedeno osposobljavanje zaposlenika • Unaprijeđena infrastruktura odgojno-obrazovnih objekata
2.1.2. Razvoj sustava srednjoškolskog obrazovanja sukladno potrebama razvoja gospodarstva	Županijski upravni odjel za školstvo, kulturu i sport	6.000.000	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađen program mjera i poticaja za privlačenje i usavršavanje kadrova potrebnih za razvoja veleučilišta • Izrađen program poticaja za jačanje znanstveno-istraživačkog rada na veleučilištu

	<ul style="list-style-type: none"> • izrađene barem 3 prijave projekata za EU fondove u svrhu opremanja i unapređenja visoko-obrazovnih institucija • Započeta realizacija barem 1 projekta financiranih iz EU fondova • Porast broja visokoobrazovanih osoba u VSŽ-u, porast broja sveučilišnih studija usklađenih s najnovijim trendovima i standardima u EU-u; • Porast broja visokoobrazovanih studenata usmjerenih na područja koja su od prioritetne važnosti za razvoj Županije 				
	2.1.4. Izgradnja, rekonstrukcija i opremanje objekata potrebnih za poboljšanje obrazovnog sustava	Županijski upravni odjel za školstvo, kulturu i sport	45.000.000	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađene barem 3 prijave projekata za EU fondove za opremanje i unapređenje odgojno-obrazovnih objekata • Započeta realizacija investicija na barem dva objekta 	
	2.1.5. Razvoj cjelovitog sustava stipendiranja učenika i studenata	Županijski upravni odjel za školstvo, kulturu i sport	3.500.000	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađena metodologije za utvrđivanje potreba na županijskom tržištu rada • Izrađena i razvijena shema stipendiranja učenika i studenata • Izrađene barem 2 prijave projekata za EU fondove za pomoć pri izradi potrebnih analiza, metodologija i dr. dokumenata • Povećan broj JLS-a uključenih u provođenje sustava stipendiranja 	
	2.1.6. Promicanje poduzetništva u osnovnim i srednjim školama	Županijski upravni odjel za školstvo, kulturu i sport	900.000	<ul style="list-style-type: none"> • Povećan broj samozapošljavanja po završetku školovanja • Povećana znanja, vještina i kompetencija radne snage • Prijavljena barem 2 projekta na EU fondove iz ovoga područja • Provedeno osposobljavanje zaposlenika kako bi i oni stekli potrebna poduzetnička znanja, kompetencije i vještine 	
2.2. Razvoj i unapređenje tržišta rada	2.2.1. Unapređenje i razvoj poticaja za zapošljavanje	Županijski upravni odjel za gospodarstvo	1.100.000	<ul style="list-style-type: none"> • Provedena analiza i evaluacija postojećih mjera • Kreirane nove mjere u svrhu poticanja zapošljavanja • Izrađene barem 2 prijave projekata za EU fondove u svrhu poticanja zapošljavanja • Provedena informiranja potencijalnih korisnika 	
	2.2.2. Unapređenje sustava profesionalnog usmjeravanja i cjeloživotnog učenja	Županijski upravni odjel za školstvo, kulturu i sport/Županijski upravni odjel za gospodarstvo	900.000	<ul style="list-style-type: none"> • Donesen program poticajnih mjera za unapređenja kvalitete i dostupnosti programa cjeloživotnog učenja • Provedena javna promocija važnosti profesionalnog usmjeravanja i cjeloživotnog učenja • Izrađena analiza stanja u pogledu dostupnosti (izbora i cijene) i kvalitete postojećih programa cjeloživotnog učenja • Izrađene barem 2 prijave projekata za EU fondove • Donesen program mjera i promocije u svrhu povećanja pokretljivosti radne snage 	
	2.2.3. Razvoj partnerstava i lokalnih inicijativa za razvoj tržišta rada i zapošljavanje	HZZ/Lokalno partnerstvo za zapošljavanje Županije	1.000.000	<ul style="list-style-type: none"> • Ažurirana i izrađena županijska strategija razvoja ljudskih potencijala • Izrađen plan promocije važnosti partnerstva i lokalnih inicijativa za zapošljavanje • Izrađene barem 2 prijave projekata za EU fondove • Organizirani javni i korisni društveni radovi • Izrađen plan promocije volonterstva, kao vrlo važan oblik stjecanja radnog iskustva 	

<p>2.2.4. Poticanje zapošljavanja i uključivanje marginaliziranih skupina na tržište rada</p>	<p>Županijski upravni odjel za gospodarstvo</p>	<p>1.000.000</p>	<ul style="list-style-type: none"> Izrađen program za poticanje obrazovanja i zapošljavanja osoba iz marginaliziranih skupina Provedene mjere za sprečavanje ranog napuštanja škole Provedena senzibilizacija i osposobljavanje zaposlenih u javnoj upravi i lokalnoj samoupravi Izrađene barem 2 prijave projekata za EU fondove
<p>2.3. Unapređenje upravljanja razvojem</p>	<p>2.3.1. Uspostava sustava strateškog planiranja</p>	<p>250.000</p>	<ul style="list-style-type: none"> Uspostavljen sustav praćenja provedbe razvojnih mjera Promijenjen sustav planiranja proračuna prilagođen mjerama iz Županijske razvojne strategije
<p>2.3.2. Jačanje ljudskih resursa u regionalnoj i lokalnoj samoupravi</p>	<p>Ured župana</p>	<p>230.000</p>	<ul style="list-style-type: none"> Izrađen plan obrazovanja zaposlenika u županijskoj upravi Izrađen sustav nagrađivanja zaposlenika u županijskoj upravi sukladno ostvarenim rezultatima
<p>2.3.3. Jačanje kapaciteta za korištenje fondova Europske Unije</p>	<p>Agencija za razvoj HRAST</p>	<p>650.000</p>	<ul style="list-style-type: none"> Provedena edukacija zaposlenika u lokalnoj i regionalnoj samoupravi Povećan broj zaposlenika uključenih u rad na projektima financiranim kroz EU fondove Uspostavljena baza razvojnih projekata
<p>2.4. Jačanje međunarodne povezanosti i prepoznatljivosti županije</p>	<p>2.4.1. Poticanje međunarodnih aktivnosti županije</p>	<p>250.000</p>	<ul style="list-style-type: none"> Povećanje broja županijskih djelatnika na funkciji u međunarodnim tijelima i organizacijama Održano barem 2 međunarodna skupa na teme od posebnog interesa za županiju
<p>2.4.2. Jačanje prekogranične, transnacionalne i međuregionalne suradnje</p>	<p>Županijski upravni odjel za međun. suradnju i regionalni razvoj</p>	<p>450.000</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ugovoreno najmanje 6 projektnih prijedloga u suradnji sa drugim regijama za financiranje od strane EU fondova
<p>STRATEŠKI CILJ III: <u>KVALITETNO PROSTORNO PLANIRANJE, MODERNA INFRASTRUKTURA I OČUVANI OKOLIŠ</u></p>			
<p>3.1.Integracija i modernizacija prometne infrastrukture</p>	<p>3.1.1. Održavanje,izgradnja i modernizacija mreže javnih cesta</p>	<p>110.000.000</p>	<ul style="list-style-type: none"> Pripremljena tehnička dokumentacija za buduće projekte u području razvoja cestovne infrastrukture Započeta provedba projekata za koje je pripremljena projektna dokumentacija
<p>3.1.2. Održavanje,izgradnja i modernizacija željezničkog i zračnog prometa</p>	<p>Hrvatske željeznice</p>	<p>145.000.000</p>	<ul style="list-style-type: none"> Povećanje ulaganja u željezničku i zračnu infrastrukturu
<p>3.1.3. Izgradnja i obnova unutarnjih plovnih putova te korištenje potencijala za razvoj riječnih luka na Dunavu i Savi</p>	<p>Lučka uprava Vukovar/Agencija za vodne putove</p>	<p>40.000.000</p>	<ul style="list-style-type: none"> Završena tehnička dokumentacija i započeti radovi na Novoj luci istok u Vukovaru Završena tehnička dokumentacija za novu luku Ilok Izrađena tehnička dokumentacija komunalnog pristaništa Vukovar

	3.1.4. Povećanje ulaganja u multimodalne prometne terminale	Lučka uprava Vukovar/Agencija za vodene putove	2.500.000	<ul style="list-style-type: none"> Definiran plan razvoja multimodalnih prometnih terminala Identificirani potencijalni ulagači Započeta izrada projektna dokumentacije
3.2. Čjelovito i učinkovito gospodarenja vodama	3.2.1. Izgradnja, rekonstrukcija, obnova i održavanje sustava vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja	Hrvatske vode	60.000.000	<ul style="list-style-type: none"> Sanirani i obnovljeni postojeći vodoopskrbni sustavi Proširena postojeća vodoopskrbna mreža Dovišen regionalni vodovod
	3.2.2. Poboljšanje sustava zaštite od poplava	Hrvatske vode/VGI Bid Bosut/ VGI Vuka	35.000.000	<ul style="list-style-type: none"> Sanirane postojeće vodne građevine i sustavi zaštite od poplava Izgrađene nove vodne građevine za zaštitu od poplava Započeta gradnja barem 1 višenamjenske akumulacije
	3.2.3. Sanacija i izgradnja sustava navodnjavanja i melioracijske odvodnje	Županijski upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj/ Hrvatske vode	150.000.000	<ul style="list-style-type: none"> Uređeni postojeći veliki sustavi navodnjavanja i započeta gradnja novih sustava navodnjavanja Izrađen program sufinanciranja opreme za navodnjavanje Provedene aktivnosti na čišćenju kanala detaljne melioracijske odvodnje Uspostavljen sustav naknade i naplate održavanja kanala detaljne melioracijske odvodnje Izbušeni novi bunari
3.3.Poboljšanje kvalitete komunalne opremljenosti	3.3.1 Nastavak plinifikacije županije	Plinara istočne Slavonije d.o.o./Prvo plinarsko društvo d.o.o.	3.500.000	<ul style="list-style-type: none"> Povećan broj kilometara novosagrađene plinske mreže, Priključeno minimalno 600 novih potrošača - kućanstava i gospodarskih subjekata
	3.3.2 Izgradnja, rekonstrukcija i modernizacija sustava opskrbe toplinskom energijom	EKO SUSTAV d.o.o.	31.000.000	<ul style="list-style-type: none"> Provedeni projekti zamjene postojeće opreme za proizvodnju i distribuciju toplinske energije novom i učinkovitijom opremom
	3.3.3 Izgradnja, održavanje i unapređenje elektroprivredne mreže te sustava javne rasvjete	Hrvatska Elektroprivreda	18.000.000	<ul style="list-style-type: none"> izgrađena transformatorska stanica 35/10 kV stvoreni svi preduvjeti za prijelaz na 20 kV područje 4 TS 35/10(20) kV izgrađeno i rekonstruirano 20 km niskonaponske mreže. 15 TS 10(20)/0,4 kV i 15 km srednjenaponske mreže
3.4. Ulaganja u obnovljive izvore energije i učinkovito korištenje energije	3.4.1. Poticanje proizvodnje energije iz obnovljivih izvora	EKO SUSTAV d.o.o.	350.000	<ul style="list-style-type: none"> Izrađena županijska energetska strategija Izrađena energetska bilanca VSŽ i baza podataka o praćenju potrošnje energije Identificirani projekti za EU fondove i druge izvore financiranja iz područja proizvodnje energije iz obnovljivih izvora te osigurana stručna i financijska podrška
	3.4.2. Promicanje energetske učinkovitosti	EKO SUSTAV d.o.o.	700.000	<ul style="list-style-type: none"> Pripremljeni promotivni materijali o energetskej učinkovitosti za gospodarstvo, kućanstva i javni sektor Pokrenuti projekti iz područja energetske učinkovitosti u javnom sektoru Definiran model sufinanciranja projekata iz područja energetske učinkovitosti za sektor kućanstava

			<ul style="list-style-type: none"> • Osigurano savjetovanje i tehnička pomoć zainteresiranim subjektima za projekte energetske učinkovitosti • Započeta gradnja edukacijsko-pokaznog centra 'near zero energy house' • Definiran sustav odvojenog prikupljanja otpada • Provedena sanacija dijela postojećih deponija • Provedene edukacijske aktivnosti za stanovništvo • Do kraja 2011. završetak projektiranja ŽCGO-a • Početak izgradnje ŽCGO-a u 2012. godini • Stvoreni preduvjeti za funkcioniranje sustava praćenja stanja u okolišu • Redovito praćenje stanja u okolišu s ciljem preventivnog djelovanja • Izgrađen i integriran informacijski sustav okoliša • Redovito izvještavanje javnosti o stanju u okolišu
3.5. Očuvanje okoliša i zaštita prirode			
3.5.1. Uspostava održivog integralnog sustava gospodarenja otpadom	EKO SUSTAV d.o.o.	16.000.000	<ul style="list-style-type: none"> • Uspostavljen sustav praćenja stanja prirodne baštine • Ojačani kapaciteti javne ustanova za obavljanje svih dodijeljenih zadaća • Poboljšano informiranje javnosti o stanju prirodne baštine i poduzetim aktivnostima za poboljšanje • Pripremljena barem 2 projekta za EU fondove iz područja zaštite i očuvanja prirodne baštine
3.5.2. Izgradnja županijskog centra za gospodarenje otpadom	EKO SUSTAV d.o.o.	60.000.000	<ul style="list-style-type: none"> • smanjenje miniranog područja Vukovarsko-srijemske županije za cca 900 ha • provedene aktivnosti edukacije o opasnostima od mina
3.5.3. Razvoj sustava za praćenje stanja u okolišu	Zavod za prostorno uređenje VSŽ/Županijski upravni odjel za prostorno planiranje, gradnju i zaštitu okoliša	700.000	
3.5.4. Obnova i zaštita prirodne baštine te unapređenje upravljanja zaštićenim područjima	Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima	2.500.000	
3.5.5. Nastavak procesa razminiranja	Fond za razminiranje VSŽ	95.000.000	
STRATEŠKI CILJ IV: UNAPREĐENJE KVALITETE ŽIVOTA			
4.1. Poboljšanje uvjeta za pružanje visokokvalitetnih zdravstvenih usluga			
4.1.1. Izgradnja, rekonstrukcija i opremanje zdravstvenih ustanova	Županijski upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	22.000.000	<ul style="list-style-type: none"> • Započeta gradnja zgrade Doma zdravlja Vinkovci sa Zavodom za hitnu medicinu • Rekonstruirana, dograđena i opremljena zgrada Zavoda za javno zdravstvo • Osposobljeni i educirani djelatnici za rad s novom opremom
4.1.2. Privlačenje stručnog kadra i usavršavanje zdravstvenih djelatnika	Županijski upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	1.250.000	<ul style="list-style-type: none"> • Pripremljena stručna podloga za donošenje stimulativnih mjera za zadržavanje i privlačenje zdravstvenog kadra • Definirane poticajne mjere • Započeta provedba poticajnih mjera • Izrađen plan usavršavanja zdravstvenih djelatnika zaposlenih u ustanovama u vlasništvu županije i započeta provedba plana • Definirane ostale mjere za poboljšanje uvjeta rada zdravstvenih djelatnika

<p>4.1.3. Osnivanje županijske ustanove za palijativnu skrb</p>	<p>Županijski upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb</p>	<p>500.000</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stvoreni preduvjeti za osnivanje ustanove za palijativnu skrb • Riješeni imovinsko-pravni odnosi • Pripremljena projektna dokumentacija za EU fondove
<p>4.1.4. Promicanje zdravog načina života i prevencija svih oblika ovisnosti</p>	<p>Županijski upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb</p>	<p>200.000</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Provedene informativne aktivnosti o zdravom načinu života te štetnosti konzumiranja ovisničkih sredstava • Pripremljeno barem 5 projekata za nacionalna tijela, EU fondove i druge izvore iz područja promicanja zdravog života i smanjenja ovisnosti
<p>4.2. Poboljšanje kvalitete života i unapređenje socijalnih usluga</p>	<p>4.2.1. Izgradnja, rekonstrukcija i opremanje ustanova socijalne skrbi</p>	<p>21.000.000</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Započeta gradnja zgrade Doma za starije i nemoćne osobe Ilok • Dograđena i opremljena zgrada Doma za starije i nemoćne osobe Vukovar i proširen smještajni kapacitet za 50% • Osiguran adekvatan prostor za rad Obiteljskog centra VSŽ
<p>4.2.2. Poboljšanje postojećih i uvođenje novih oblika pružanja socijalnih usluga</p>	<p>Županijski upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb</p>	<p>1.050.000</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osiguran potreban broj stručnih djelatnika u ustanovama socijalne skrbi • Povećanje zadovoljstva korisnika usluga (provedena anketa o zadovoljstvu korisnika) • Povećan kapacitet izvaninstitucionalne skrbi
<p>4.2.3. Osmišljavanje i provedba programa za djecu i mlade</p>	<p>Županijski upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb</p>	<p>500.000</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađen katalog neformalnih obrazovnih programa koje nude institucije, udruge i privredni subjekti na razini Vukovarsko-srijemske županije • Priprema tehničke dokumentacije za minimalno 1 informativni centar za mlade, savjetovališta za mlade ili višenamjenskih klubova za mlade; • Udruge mladih uključene u djelovanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a osobito u donošenje odluka koje ih se neposredno tiču • Pripremljeno barem 3 projekata za EU fondove i nacionalne izvore s ciljem poticanja smanjenja nasilja • Pripremljeni promo-materijali te održane informativno-edukativne radionice nadležnih tijela u cilju jačanja odgovornosti radi djelotvornije zaštite od nasilja u obitelji, te osvještavanja neprihvatljivog oblika ponašanja • Organizirane edukacije stručnog kadra za prevenciju nasilja
<p>4.2.4. Jačanje uloge civilnog društva</p>	<p>Županijski upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb</p>	<p>300.000</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađen program suradnje Županije i organizacija civilnog društva • Definiran model financiranja i praćenja rezultata rada udruga civilnog društva • Povećan broj aktivnih organizacija civilnog društva • Povećan broj razvojnih projekata pripremljenih od strane civilnog društva • Kvalitetniji programi i projekti u civilnom sektoru • Ojačana uloga civilnog društva i partnerstva u Županiji • Nabavljena oprema za specijalističke timove
<p>4.2.5. Razvoj sustava zaštite i spašavanja ljudi i imovine</p>	<p>Državna uprava za zaštitu i spašavanje</p>	<p>2.400.000</p>	
<p>4.3. Razvoji unapređenje kulture te očuvanje</p>	<p>4.3.1. Poticanje kulturnog stvaralaštva</p>	<p>300.000</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Definirani kriteriji za financiranje projekata u kulturi • Povećan stupanj uključenosti stanovništva u stvaranje i konzumiranje kulturne ponude • Provedene edukacije i razrađeni programi koji će doprinijeti samo-održivosti

<p>kulturne baštine</p>	<p>kulturnih manifestacija i institucija u kulturi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pripremljene najmanje 2 projektne prijave za EU fondove na temu poticanja razvoja kulturnog stvaralaštva
<p>4.3.2. Očuvanje i korištenje kulturne baštine u funkciji razvoja lokalne zajednice</p>	<p>Županijski upravni odjel za školstvo, kulturu i sport</p>	<p>300.000</p> <ul style="list-style-type: none"> • Definirane potrebe i prioriteti za obnovu kulturne i povijesne baštine • Pripremljeni projekti za obnovu, zaštitu i turističku valorizaciju kulturne baštine. • Provedena barem 2 projekta promoviranja kulturno – povijesne baštine
<p>4.3.3. Poboljšanje uvjeta za rad organizacija i ustanova u kulturi</p>	<p>Županijski upravni odjel za školstvo, kulturu i sport</p>	<p>300.000</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informirani i educirani nositelji o mogućnostima financiranja izgradnje kulturnih objekata (EU fondovi, ministarstva, itd.) • Pripremljena barem 2 projekta za izgradnju/proširenje i opremanje narodnih knjižnica i čitaonica te polivalentnih dvorana • Razrađena i provedena obuka stručnih kadrova u kulturi temeljem analize potreba za obukom
<p>4.4. Unaprijeđenje sportske infrastrukture i razvoj sportskih programa</p>	<p>Županijski upravni odjel za školstvo, kulturu i sport</p>	<p>2.500.000</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izrađen plan za razvoj sporta u županiji i potreba za sportskim objektima • Pripremljena dokumentacija za izgradnju i opremanje barem 2 sportska objekta prema raznim izvorima financiranja (EU fondovi, ministarstva, JPP) • Izrađen program upravljanje sportskim objektima
<p>4.4.1. Izgradnja, adaptacija i opremanje sportskih objekata</p> <p>4.4.2. Razvoj sportskih programa te stručnog kadra kroz stipendiranje i financiranje</p>	<p>Županijski upravni odjel za školstvo, kulturu i sport</p>	<p>3.000.000</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stručno definirani sportski programi čiji će se razvoj podržati kroz financijske i druge poticaje • Osigurane potpore za usavršavanje i kvalitetan rad stručnog kadra u sportu • Razvijeni mehanizmi za praćenje kvalitete sportskih programa • Provedena zdravstvena skrb i zaštita djece i mladeži u sportu kroz redoviti liječnički nadzor • Povećanje uključenosti stanovništva u sportske programe, a posebno na ruralnim područjima
<p>4.5. Razvoj ruralnog područja</p>	<p>Agencija za razvoj HRAST</p>	<p>2.000.000</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osnovani LAG-ovi na cijelom ruralnom području županije • Osigurana materijalna i kadrovska potpora radu LAG-ova • Izrađen Program promicanja ruralnog razvoja putem LAG-ova
<p>4.5.2.Održivi razvoj lokalne zajednice na ruralnom prostoru</p>	<p>Županijski upravni odjel za poljop. šumarstvo i ruralni razvoj</p>	<p>60.000.000</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pripremljeno barem 5 projektnih prijedloga za EU fondove
<p>4.5.3.Potpora očuvanju tradicijskih obrta</p>	<p>Županijski upravni odjel za poljop. šumarstvo i ruralni razvoj</p>	<p>2.000.000</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izrađen Program sufinanciranja tradicijskih obrta • Održane edukacije za prenošenje znanja i vještina • Povećanje broja aktivnih tradicijskih obrta u ruralnom području

PRILOG 3: OBRAZAC ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERA

Cilj: KONKURENTNO GOSPODARSTVO									
Prioritet: Poticanje razvoja malog i srednjeg poduzetništva									
Mjera: 1.2.1. Razvoj poduzetničke infrastrukture									
Pokazatelji rezultata	Ciljana vrijednost u 2012./1.	Ostvarena vrijednost u 2012./1.	Planirani rashodi 2012./1	Ostvareni rashodi 2012./1	Ciljana vrijednost u 2012./2.	Ostvarena vrijednost u 2012./2.	Planirani rashodi 2012./2.	Ostvareni rashodi 2012./2.	Odgovorno tijelo
1. Izrada analize uspješnosti postojećih zona	1	0	0	0			0		Upravni odjel za gospodarstvo
2. Broj pripremljenih prijava za fondove EU-a za investiranje u razvoj zona	1	0	0		1		0		HRAST
3. Broj sati treninga koji su prošli zaposlenici zaduženi za upravljanje zonama	0	0	0		40		35.000		Upravni odjel za gospodarstvo
4. Izrađena analiza mreže potpornih institucija i potreba za edukacijom i savjetovanjem od strane gospodarstva	1	30.000							HRAST
5. Broj poduzetnika uključenih u obrazovne programe potpornih institucija	60	120.000			100		200.000		HRAST

2011./1 - prvo polugodište 2012.

2011./2 - drugo polugodište 2012

Napomena: vrijednosti su ilustrativne. Točne vrijednosti će se utvrditi nakon usvajanja ŽRS.

PRILOG 4: KOMUNIKACIJSKA STRATEGIJA

Komunikacijska strategija, koja je sastavni dio Županijske razvojne strategije Vukovarsko-srijemske županije pridonijet će transparentnosti provedbe i mjerenja učinaka provođenja ciljeva, prioriteta i mjera navedenih u Strategiji. Ujedno, Komunikacijska strategija pomoći će svim dionicima i nositeljima razvoja da postanu svjesni svoje uloge u razvoju Županije. Stoga su ciljevi izrade Komunikacijske strategije:

- informirati javnost o ulozi ŽRS u ostvarivanju ciljeva ravnomjernog regionalnog razvoja RH i podizanja konkurentnosti hrvatskih regija
- informirati dionike i potencijalne korisnike na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini o dostupnim mogućnostima financiranja razvojnih projekata
- osigurati stalnu transparentnost provedbe ŽRS
- uskladiti sve komunikacijske aktivnosti koje provode partnerske institucije obuhvaćene ŽRS.

Sve aktivnosti koje će se poduzimati u sklopu Komunikacijske strategije i njenog Akcijskog plana vodit će se sljedećim načelima:

- informacije će biti prezentirane u jasnom, pristupačnom i razumljivom obliku
- aktivnosti će se temeljiti na usmjeravanju svih relevantnih poruka ciljanim skupinama
- ciljane skupine bit će uzete u obzir već pri razvijanju i korištenju komunikacijskih alata
- sve će aktivnosti biti komplementarne i konzistentne i težit će uspostavljanju nadopunjujućih komunikacijskih alata i odašiljanju cjelovite poruke
- uspostaviti će se sistem praćenja i ažuriranja informacija kako bi bile u tijeku s vremenom i potencijalnim promjenama situacije.

Ciljane skupine i komunikacijski kanali

Kanali komunikacije koji su definirani ovom strategijom usmjereni su na različite interesne grupe unutar ciljane skupine. Ciljana skupina definirana je kao skup dionika koji imaju aktivnu ulogu u ostvarenju ciljeva, prioriteta i mjera razvoja Vukovarsko-srijemske županije, ali i regionalnog razvoja Republike Hrvatske. Ovo poglavlje pokušava grupirati potencijalne ciljane skupine u kategorije te dati kratke analize potreba grupe, informacije koje se žele prenijeti i očekivane metode komunikacije.

Javnost

Vrlo je važno upoznati javnost sa Županijskom razvojnom, s vizijom, ciljevima i prioritetima te dodanom vrijednošću koju će stvoriti implementacijom predviđenih mjera. Internetske stranice Županije će biti izvor svih relevantnih informacija o izradi i provedbi strategije. Ujedno, stanovnici Županije moći će putem mrežnih stranica postavljati pitanja, komentare i prijedloge, koji će se prosljeđivati odgovornim osobama. Mediji će također imati važnu ulogu u prijenosu informacija ciljanoj skupini, osobito kroz objavu u regionalnom i lokalnom tisku te putem emisija i promidžbi na radiju i televiziji.

Mediji

Mediji će se također koristiti kao komunikacijski kanali za prijenos informacija ne samo široj javnosti, nego i potencijalnim korisnicima. Komunikacija s medijima bit će proaktivna i uključivat će priopćenja za novinare, brošure, letke i obavijesti za novinare.

Šira zajednica i potencijalni korisnici

Osim institucija izravno uključenih u upravljanje i provedbu Strategije razvoja Vukovarsko-srijemske županije, potrebno je s njome upoznati i širu zajednicu. Šira zajednica uključuje:

- privatni sektor i poslovne organizacije
- znanstveni i istraživački sektor
- nevladin sektor
- sindikate.

To je značajna ciljana skupina, čiji članovi mogu imati važnu ulogu za određivanje uspjeha provedbe Strategije. Za svaku podgrupu koja je uključena u ovaj segment ciljane skupine razvija se odgovarajuća metoda komunikacije.

Partneri u provedbi Strategije razvoja Vukovarsko-srijemske županije

Ta kategorija obuhvaća sljedeće institucije uključene u upravljanje i provedbu Strategije:

- Hrvatska gospodarska komora, županijska komora
- Obrtnička komora Vukovarsko-srijemske županije
- Hrvatski zavod za zapošljavanje, područna služba Vukovar i Vinkovci
- Hrvatski zavod za poljoprivredno-savjetodavnu službu Vukovarsko-srijemske županije
- Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Vukovarsko-srijemske županije
- Zavod za prostorno uređenje Vukovarsko-srijemske županije
- Županijska uprava za ceste
- Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije
- Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske
- Partnersko vijeće Panonske Hrvatske
- druga tijela državne uprave i javna tijela koja svojim djelovanjem pridonose ostvarivanju ciljeva politike regionalnog razvoja
- gradovi i općine na području Županije

Akcijski plan komunikacijske strategije

Akcija	Ciljana skupina	Aktivnosti	Vodeće odgovorno tijelo	Partneri	Troškovi i izvori sredstava (HRK)	Vrijeme izvršenja
1. Jasno postaviti komunikacijsku strukturu koja će pridonijeti širenju i dostupnosti informacija određenih ŽRS	Javnost, mediji, šira zajednica i potencijalni korisnici, partneri u provedbi Strategije	Definirati identitet Strategije, grafički dizajn, izraditi i podijeliti promidžbene materijale vezane uz Strategiju, imenovati osobu provedbu komunikacijske strategije, osigurati kanale komunikacije s partnerima u provedbi Strategije koji će osigurati protok svježih informacija vezanih za regionalni razvoj i postizanje ciljeva, prioriteta i mjera navedenih u Strategiji.	HRAST	VSŽ	10.000 , Proračun VSŽ	svibanj/lipanj 2011.
2. Pobuditi svijest o politici regionalnog razvoja	Javnost, mediji, šira zajednica i potencijalni korisnici, partneri u provedbi Strategije	U sklopu internetskih portala HRAST i VSŽ izraditi i redovito ažurirati dio koji se odnosi na informacije o politici regionalnog razvoja RH te Kohezijske politike EU i drugih aktivnosti EU relevantnih za županiju	HRAST	VSŽ	-	2011.-2013.
3. Predstavljanje ŽRS Vukovarsko-srijemske županije	Javnost, mediji, šira zajednica i potencijalni korisnici, partneri u provedbi Strategije	Jedna konferencija za novinare za predstavljanje ŽRS VSŽ; tehnička organizacija sastanaka Partnerskog vijeća – 2 sastanka godišnje; četiri okrugla stola s aktualnim temama u okviru regionalnog razvoja; info radionice za prekograničnu suradnju; info radionice za IPA IV komponentu; forumi za traženje partnera;	HRAST, VSŽ	HGK, HZZ	10.000, Proračun VSŽ	2011.-2013.
4. Praćenje i evaluacija implementacije i promidžbe Komunikacijske strategije i pripadajućeg Akcijskog plana	Partneri u provedbi Strategije	Redovita ocjena izvedbe promidžbenih i komunikacijskih mjera	HRAST	VSŽ	-	2011.-2013.

PRILOG 5: PROCES KONZULTACIJA TIJEKOM IZRADE STRATEGIJE

Radna skupina za izradu ŽRS

S ciljem što brže i učinkovitije izrade ovog strateškog dokumenta, osnovana je operativna radna skupina za aktivnosti na izradi Županijske razvojne strategije 2011.-2013. Radna skupina broji 17 članova koji su aktivno sudjelovali u izradi strategije putem radnih sastanaka i komunikacije elektronskom poštom i telefonskim razgovorima. Članovi radne skupine su svojim stručnim znanjima operativno pratili izradu Županijske razvojne strategije i davali svoje prijedloge i komentare u svim koracima izrade dokumenta.

Članovi operativne radne skupine za aktivnosti na izradi Županijske razvojne strategije 2011.-2013. Vukovarsko-srijemske županije

1. Božo Galić, župan
2. Željko Cirba, zamjenik župana
3. Nenad Jerković, pročelnik Upravnog odjela za gospodarstvo
4. Andrija Matić, pročelnik Upravnog odjela za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj
5. Gabrijela Žalac, pročelnica Upravnog odjela za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj
6. Zvonimir Čordašić, direktor Agencije za razvoj VSŽ Hrast d.o.o.
7. Grga Krajina, pročelnik Upravnog odjela za školstvo, kulturu i sport
8. Mario Naglič, pročelnik Upravnog odjela za pravne poslove i imovinu
9. Sandra Adžaga, pročelnica Upravnog odjela za financije
10. Blanka Pripuzić, pročelnica Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb
11. Rujana Bušić-Srpak, direktorica Turističke zajednice VSŽ
12. Vesna Premuž-Štajcer, privremena ravnateljica Zavoda za prostorno uređenje VSŽ
13. Silvana Tvrz, pročelnica Upravnog odjela za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša
14. Ivan Bosančić, direktor tvrtke EKO – Sustav
15. Niko Križanac, ravnatelj Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima
16. Zoran Vidović, direktor tvrtke ORION-projekt
17. Ivan Marijanović, tajnik HGK – Vukovar
18. Jasna Kolar, Hrvatski zavod za zapošljavanje – pročelnica HZZ PS Vukovar
19. Dubravka Konečni, Hrvatski zavod za zapošljavanje – pročelnica HZZ PS Vinkovci

Razvojni timovi za izradu ŽRS

Agencija za razvoj Vukovarsko-srijemske županije u suradnji sa županijskim upravnim odjelima već dvije godine provodi koncept razvojnih timova. Formirano je 8 razvojnih timova podijeljenih na šira tematska područja. Timove čine stručnjaci iz Agencije i Upravnih odjela te stručnjaci iz privatnog i javnog sektora. Cilj ovoga koncepta je kontinuirano praćenje i analiza stanja po sektorima kao i identifikacija projekata od županijskog značaja koji bi se zajednički pripremali. Dosadašnji rad razvojnih timova bio je izrazito koristan pri izradi Županijske razvojne strategije.

Članovi razvojnih timova:

Razvojni tim za društvene djelatnosti

PREDSJEDNIK:

Grga Krajina, pročelnik, UO za školstvo, kulturu i šport

VODITELJ:

Marina Sekulić, pomoćnica pročelnice, UO za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj VSŽ

ČLANOVI: Marija Kranjčević, pomoćnica pročelnika za školstvo, UO za školstvo, kulturu i šport VSŽ

Viktor Lukačević, pomoćnik pročelnika za kulturu, UO za školstvo, kulturu i šport VSŽ

Melita Meštović, Agencija za razvoj VSŽ Hrast d.o.o.

Miroslav Gagro, stručni referent, UO za školstvo, kulturu i šport

Mirna Kravić, stručni suradnica, UO za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj VSŽ

Jasna Kolar, pročelnica HZZ PS Vukovar

Andrija Matić, ZAKUD

Ivan Bošnjak, ravnatelj SŠ Ilok

Milidrag Marković, ravnatelj Gimnazije Županja

Mile Župarić, Centar za predškolski odgoj

Jasna Puljić, ravnateljica Predškolske ustanove Radosno djetinjstvo Ivankovo

Antun Pintarić, dekan Veleučilišta Lavoslav Ružička Vukovar

Lidija Miletić, ravnateljica OŠ Dragutina Tadijanovića Vukovar

Razvojni tim za infrastrukturu

PREDSJEDNIK:

Zoran Vidović, ORION PROJEKT d.o.o.

VODITELJ:

Goran Koprivnjak, Agencija za razvoj VSŽ Hrast d.o.o.

ČLANOVI:

Darko Duktaj, Hrvatska Elektroprivreda – Operator distribucijskog sustava d.o.o.

Ljiljana Klasanović, Agencija za vodne putove

Ivan Šuker, Lučka uprava Vukovar

Vladimir Marinković, stručni suradnik za komunalnu infrastrukturu, UO za gospodarstvo, obnovu i razvoj VSŽ, Odsjek za obnovu

Silvana Tvrz, Pročelnica, Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša VSŽ

Hrvoje Rukavina, Agencija za razvoj VSŽ Hrast d.o.o.

Ante Lončar, Uprava za ceste VSŽ

Zvonimir Pućo, zamjenik gradonačelnika, Grad Otok

Danijela Šarić Bartolović, Vodoprivreda Vinkovci

Josip Kuterovac, Voditelj VGI-a "Biđ-Bosut"

Nikola Jelić, Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o.

Mile Matijević, Vodovod grada Vukovara d.o.o.

Hranimir Jurić, Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj VSŽ, Odsjek za navodnjavanje

Razvojni tim za lokalnu samoupravu i civilno društvo

PREDSJEDNIK:

Jadranka Golubić, pročelnica, UO za lokalnu i područnu samoupravu i pravne poslove VSŽ

VODITELJ:

Ivana Čurković, samostalni upravni referent, UO za lokalnu i područnu samoupravu i pravne poslove VSŽ

ČLANOVI:

Marina Štranger, pomoćnica pročelnice, UO za zdravstvo i socijalnu skrb VSŽ

Katarina Radman, upravni referent, tajništvo VSŽ

Mihajlo Nagy, EKO SUSTAV d.o.o.

Dragana Palašti, EKO SUSTAV d.o.o.

Josip Kel, predsjednik Koordinacije nacionalnih manjina

Etelka Živković, UO za lokalnu i područnu samoupravu i pravne poslove VSŽ

Mato Matić, UO za zdravstvo i socijalnu skrb VSŽ

Ružica Mandić, Udruga žena Vukovar

Ivana Biljan, profesor pedagogije - pedagog u Gimnaziji Vinkovci

Zvonko Domaćinović, Gradsko društvo Crvenog križa Vinkovci

Mirta Štrk, Agencija za razvoj VSŽ Hrast d.o.o.

Razvojni tim za turizam

PREDSJEDNIK:

Željko Cirba, Zamjenik župana Vukovarsko-srijemske županije

VODITELJ:

Mario Banožić, pomoćnik pročelnice, UO za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj VSŽ

ČLANOVI:

Rujana Bušić Srpak, direktorica TZ VSŽ

Viktor Lukačević, pomoćnik pročelnika za kulturu, UO za školstvo, kulturu i šport VSŽ

Mirna Kravić, stručna suradnica, UO za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj VSŽ

Mandica Sanković, pročelnica, UO za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša grada Vinkovaca

Barbara Didović, HGK ŽK Vukovar

Stipica Đurković, ZAKUD

Hrvoje Rukavina, Agencija za razvoj VSŽ Hrast d.o.o.

Razvojni tim za zdravstvo i socijalnu skrb

PREDSJEDNIK:

Blanka Pripužić, pročelnica UO za zdravstvo i socijalnu skrb VSŽ

VODITELJ:

Gabrijela Žalac, pročelnica UO za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj VSŽ

ČLANOVI:

Mato Matić, pomoćnik pročelnice, UO za zdravstvo i socijalnu skrb VSŽ

Dragana Leko, stručni savjetnik za zdravstvo, UO za zdravstvo i socijalnu skrb VSŽ
Kata Krešić, ravnateljica HZJZ
Gabrijel Šokičić, ravnatelj HZZO
Zvonimir Čordašić, Direktor, Agencija za razvoj VSŽ Hrast d.o.o.
Marijana Balić, Agencija za razvoj VSŽ Hrast d.o.o.
Danijel Šota, HUDHMP
Ruža Lelić, ravnateljica Doma zdravlja Županja
Mirna Krajina, zamjenica ravnatelja Opće bolnice Vinkovci
Ana Hirjovati, ravnateljica Centra za socijalnu skrb Vukovar
Željka Rajković, ravnateljica Doma za starije i nemoćne osobe Vukovar
Vesna Kovač, ravnateljica Dječjeg doma Sveta Ana Vinkovci
Tomislav Velić, predstavnik Udruge osoba sa invaliditetom Bubamara
Mirela Mrkša, stručni referent u Odjelu za zdravstvo i socijalnu skrb VSŽ

Razvojni tim za gospodarstvo

PREDSJEDNIK:

Nenad Jerković, Pročelnik, UO za gospodarstvo

VODITELJ TIMA:

Zvonimir Čordašić, direktor, Agencija za razvoj VSŽ Hrast d.o.o.

ČLANOVI:

Mirta Štrk, Agencija za razvoj VSŽ Hrast d.o.o.

Mile Tomljenović, viši stručni referent, UO za gospodarstvo, obnovu i razvitak.

Ivan Marijanović, Tajnik HGK ŽK Vukovar

Gabrijela Žalac, pročelnica UO za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj VSŽ

Ivan Rimac, Agencija za razvoj VSŽ Hrast d.o.o.

Goran Koprivnjak, Agencija za razvoj VSŽ Hrast d.o.o.

Marija Dević, Agencija za razvoj VSŽ Hrast d.o.o.

Ljiljana Blažević, Predsjednica Fonda za obnovu i razvoj grada Vukovara

Đuro Kadoić, HOK VSŽ

Razvojni tim za prostorno planiranje, zaštitu okoliša i energetske učinkovitost

PREDSJEDNIK:

Vesna Premuž Štajcer, privremena ravnateljica Zavoda za prostorno uređenje VSŽ

VODITELJ:

Nataša Radojčić, UO za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj VSŽ

ČLANOVI:

Tamara Šarić, EKO SUSTAV d.o.o.

Tomislav Mataković, Zavod za prostorno uređenje VSŽ

Ivan Bosančić, direktor, EKO SUSTAV d.o.o.

Niko Križanac, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima VSŽ

Davor Foriš, direktor, Razvojna agencija grada Vukovara

Sanda Sabadi, Udruga Zeleni san

Zvonimir Čordašić, Agencija za razvoj VSŽ Hrast d.o.o.
Mandica Sanković, pročelnica, UO za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša grada Vinkovaca
Marica Rečić, Hrvatske šume
Josip Kuterovac, Voditelj VGI-a "Biđ-Bosut"
Dubravka Primorac, Plinara Istočne Slavonije (PIS)
Ante Lončar, Uprava za ceste VSŽ

Razvojni tim za ruralni razvoj i poljoprivredu

PREDSJEDNIK

Andrija Matić, pročelnik, UO za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj VSŽ

VODITELJ:

Mirta Štrk, Agencija za razvoj VSŽ Hrast d.o.o.

ČLANOVI:

Mario Bušić, Agencija za razvoj VSŽ Hrast d.o.o.

Ivan Marjanović, HGK ŽK Vukovar

Nikolina Lukac, stručni suradnik, UO za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj VSŽ

Darko Juzbašić, pomoćnik pročelnika UO za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj VSŽ

Dragutin Ilanić, stručni suradnik za voćarstvo i vinogradarstvo, UO za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj VSŽ

Ivan Bagarić, stručni suradnik, UO za gospodarstvo, obnovu i razvitak VSŽ

Miroslav Čuljak, stručni savjetnik, UO za gospodarstvo, obnovu i razvitak VSŽ

Jugoslav Holik, HGK ŽK Vukovar

Mario Banožić, pomoćnik pročelnice, UO za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj VSŽ

Hranimir Jurić, Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj VSŽ, Odsjek za navodnjavanje

Mirela Pole, UO za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj

Marica Rečić, Hrvatske šume

Ljubica Klobučić – Grgas, Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj VSŽ

Kiril Burčak, HZPSS

Josip Šumanovac, HSC

Josip Kuterovac, Voditelj VGI-a "Biđ-Bosut"

Županijsko partnersko vijeće

Županijsko partnersko vijeće predstavlja savjetodavno tijelo na razini jedinica regionalne samouprave te je kontinuirano uključeno u proces izrade i provedbe Županijske razvojne strategije.

Članovi županijskog partnerskog vijeća:

Za Predsjednika Partnerskog vijeća imenovan je Božo Galić, župan Vukovarsko-srijemske županije a u partnerstvu sudjeluju imenovani predstavnici slijedećih institucija:

1. Vukovarsko-srijemska županija
2. Grad Vinkovci

3. Grad Vukovar
4. Grad Županja
5. Grad Otok
6. Grad Ilok
7. Općina Cerna
8. Općina Drenovci
9. Općina Nijemci
10. Općina Ivankovo
11. Općina Trpinja
12. Općina Stari Jankovci
13. ŽZU HVIDR-a Vukovarsko-srijemske županije
14. Savjet mladih VSŽ
15. Županijski savez sportova VSŽ
16. ZAKUD - Zajednica kulturno-umjetničkih djelatnosti VSŽ
17. VIMIO – Vukovarski institut za mirovna istraživanja i obrazovanje
18. Centar za socijalnu skrb Vukovar
19. Koordinacija nacionalnih manjina VSŽ
20. Zavod za javno zdravstvo
21. Gradska knjižnica Vinkovci
22. Hrvatska gospodarska komora - Županijska komora Vukovar
23. Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područne službe Vinkovci i Vukovar
24. Fond za obnovu i razvoj grada Vukovara
25. Hrvatska obrtnička komora VSŽ
26. Hrvatska udruga sindikata VSŽ
27. Agencija za razvoj VSŽ Hrast d.o.o.
28. Turistička zajednica VSŽ
29. Hrvatska poljoprivredna komora
30. Hrvatska udruga poslodavaca - HUP

1.1. Tijek rada radnih skupina i Županijskog partnerskog vijeća

1.2.1. Sastanci radne skupine

1.SASTANAK – 29. rujna 2010.g.:

- Upoznavanje radne skupine s temeljnim odrednicama nove regionalne politike i zakonskom regulativom koja propisuje metodologiju izrade ŽRS,
- Predstavljanje tijeka izrade Strategije
- Zadatak radne skupine -identifikacija razvojnih problema i potreba na temelju Analize stanja unutar svog područja djelovanja.

2.SASTANAK - 13. prosinca 2010.

- Uvodno izlaganje metodologije izrade SWOT analize,
- Izrada SWOT analize u četiri tematske skupine,
- Predstavljanje zaključaka SWOT analize svakog od sektora,
- Komentari svih članova radne i sektorskih podskupina na sve dijelove SWOT-a

3. SASTANAK –14. prosinca 2010.

- Izrada prijedloga vizije, ciljeva i prioriteta,
- Svaka od četiri skupine iznosi svoj prijedlog te Agencija kao koordinator objedinjuje rezultate svih skupina u jedinstveni prijedlog.

4. SASTANAK – 20. siječanj 2011.

- Rasprava o razradi mjera čiji je prijedlog rezultat sastanaka razvojnih timova koji su intenzivno radili na razradi mjera unutar svog užeg područja djelovanja.

5. SASTANAK – 28. ožujak 2011.

- Rasprava o nacrtu financijskog okvira

1.2.2. Sastanci i komunikacija sa sektorskim podskupinama

Tijekom cijelog procesa izrade Županijske razvojne strategije Agencija je komunicirala sa članovima razvojnih timova telefonski i putem elektroničke pošte. Komunikacija je pratila tijek izrade Strategije te su članovi razvojnih timova slali svoje komentare i prijedloge nakon sljedećih koraka u izradi:

- Analiza stanja
- Razvojni problemi i razvojne potrebe
- SWOT analiza
- Vizija, ciljevi i prioriteti
- Definiranje mjera
- Razrada mjera

Također, odrađeni su individualni sastanci sa svakim timom.

1.2.3. Sastanci i komunikacija s Županijskim partnerskim vijećem

Prvi sastanak Županijskog partnerskog vijeća održan je 30. ožujka 2011. g. Na sastanku su predstavljene do sada izrađene dokumente koji su članovima bili dostavljeni elektroničkom poštom dva tjedna prije sastanka: analiza stanja, SWOT analiza, vizija, ciljevi, prioriteti i mjere te su članovi bili pozvani iznijeti svoje komentare i sugestije. Na sastanku je svim članovima upućen poziv da, ukoliko imaju dodatnih komentara na izrađene dokumente, iste dostave Agenciji u svrhu što kvalitetnije izrade Strategije. Drugi sastanak Županijskog partnerskog vijeća održan je 5.5.2011. i na njemu je predstavljena nadopunjena verzija Strategije temeljem dobivenih komentara. Pojedini članovi partnerskog vijeća su na samom sastanku iznijeli svoje prijedloge za daljnja poboljšanja strategije, a ostali su članovi zamoljeni da sve svoje prijedloge pošalju HRAST-u u narednih sedam dana. Izneseni komentari su se uglavnom odnosili na pojedine ocjene i komentare iz osnovne analize te na ulogu pojedinih aktera u provedbi mjera.

PRILOG 6: POLITIKA ŽUPANIJA PREMA POSEBNIM PODRUČJIMA

Politika prema posebnim područjima podrazumijeva realiziranje dodatnih napora u poticanju razvoja određenih područja županije koji zbog različitih razloga zahtijevaju posebnu brigu nositelja razvojne politike. Takvim se područjima običnom smatraju oni dijelovi županije koji iz različitih ekonomskih, geografskih, prirodnih ili nekih drugih razloga bilježe značajne poteškoće u postizanju odgovarajućeg stupnja društveno-gospodarskog razvoja, odnosno kod kojih postoji visoki stupanj osjetljivosti i rizika za uspješan razvoj uslijed nekih ograničavajućih čimbenika poput geografske izoliranosti, prisutnosti državne granice, itd.

Posebna područja s županijskog stajališta

Podaci o indeksu razvijenosti na lokalnoj razini, zajedno s pripadajućim vrijednostima osnovnih pokazatelja na temelju kojih se računa indeks, pokazuju da je u usporedbi s drugim županijama, Vukovarsko-srijemska županija prilično homogena jedinica s aspekta stupnja razvijenosti lokalnih jedinica. Na žalost, ta je homogenost izražena kao sličnost u relativno niskom stupnju društveno-gospodarskog razvitka. U takvim okolnostima gotovo cijela površina Županije predstavlja razvojno ugroženo područje pa **vođenje posebnog pristupa poticanja razvoja temeljem indeksa razvijenosti određenih lokalnih jedinica načelno nema dovoljno opravdanja**. Ipak, indeks razvijenosti se može primijeniti kod provedbe pojedinih županijskih mjera u kojima se utvrdi da postoji dovoljno argumenata u pogledu doprinosa uravnoteženom razvoju Županije ili nekom drugom važnom razvojnom cilju.

Tabela 1: Razvrstavanje lokalnih jedinica prema indeksu razvijenosti

	Vrijednost osnovnih pokazatelja				Indeks razvijenosti	
	Prosječni dohodak per capita	Prosječni izvorni prihodi per capita	Prosječna stopa nezaposleno sti	Kretanje stanovni- štva (1991.=100)		Udio obrazovanih u stanovništvu 16-65 godina
	2006-2008	2006-2008	2006-2008	2001-1991		2001. 2006-2008
Gunja	8.663	366	42,6%	100,2	47,9%	42,85%
Markušica	9.056	533	38,7%	86,9	50,3%	44,61%
Drenovci	8.991	752	35,2%	104,0	35,1%	46,09%
Trpinja	10.711	302	35,2%	86,4	47,3%	46,62%
Babina Greda	9.182	661	27,1%	100,5	34,0%	49,34%
Štitar	9.201	481	27,5%	105,7	40,8%	51,15%
Tompojevci	16.569	716	32,2%	63,5	40,8%	52,00%
Bogdanovci	14.748	563	30,6%	76,7	43,3%	52,77%
Borovo	13.120	301	33,7%	94,0	54,6%	54,05%
Bošnjaci	11.807	781	31,8%	105,5	44,6%	54,79%
Vrbanja	12.715	1.048	26,0%	93,2	36,4%	55,83%
Negoslavci	14.334	204	27,9%	93,9	46,6%	55,91%
Gradište	11.861	918	27,5%	103,0	43,9%	57,19%

Nijemci	14.294	981	21,4%	86,6	37,7%	59,27%
Privlaka	12.042	713	23,1%	108,4	44,3%	59,85%
Stari Jankovci	15.353	772	24,6%	81,7	49,5%	60,45%
Tordinci	16.240	391	16,7%	81,0	43,3%	62,14%
Stari Mikanovci	15.623	711	26,4%	100,6	49,9%	63,01%
Otok	13.374	789	23,5%	98,0	57,0%	63,58%
Vodinci	14.500	393	18,9%	101,5	49,6%	64,12%
Cerna	13.942	742	21,3%	105,5	49,0%	64,30%
Jarmina	15.256	558	21,9%	109,9	51,7%	66,38%
Tovarnik	18.129	939	20,7%	79,3	52,2%	67,35%
Lovas	20.003	1.411	25,6%	71,0	51,4%	67,71%
Ivankovo	15.235	751	19,9%	105,4	52,8%	67,90%
Nuštar	19.037	526	20,5%	89,4	58,1%	70,18%
Andrijaševci	17.159	735	19,6%	105,4	54,2%	70,89%
Ilok	19.186	596	17,9%	86,7	56,3%	71,10%
Vukovar	24.598	1.033	23,6%	70,7	69,8%	78,27%
Županja	18.279	1.921	23,6%	115,3	62,3%	79,97%
Vinkovci	23.204	2.165	17,1%	94,7	70,6%	89,86%
RH	26.280	3.613	13,80%	93,9	67,30%	100%

Kao druga važna razvojna obilježja Županije treba istaknuti njen izrazito ruralni i pogranični karakter. Vrlo veliki udjel stanovništva koji živi na ruralnim područjima (54% prema klasifikaciji OECD-a) te značajan udjel lokalnih jedinica u pograničnom području u ukupnoj površini (45%) i broju stanovnika (42%) Županije, zahtijevaju posebnu pozornost nositelja razvojne politike.

Županija trenutno nema razvijene programe poticanja razvoja određenih područja, ali ipak postoje primjeri pojedinačnih mjera posebno usmjerenih za pojedina područja. U slučaju županije, radi se o rubnim te o izrazito ruralnim dijelovima županije. Primjer poticajne mjere obuhvaća sufinanciranje troškova javnog prijevoza učenika srednjih škola. U želji da se olakša teška financijsku situaciju učenika srednjih škola zbog gubitka besplatnog prijevoza učenika u školu, unatoč tome da financijska sredstva nisu predviđena u proračunu Vukovarsko-srijemska županija dogovorila je i uskladila s jedinicama lokalne samouprave i prijevoznicima način i uvjete sufinanciranja troškova javnog prijevoza učenika prvih, drugih, trećih i četvrtih razreda srednjih škola s područja Vukovarsko-srijemske županije, kako bi se učenicima olakšalo školovanje sa željom solidarnog dijeljenja tereta plaćanja prijevoza učenika, na sljedeći način:

- 30 % osnovne cijene karte sufinanciraju prijevoznici, a 50 % za udaljenost preko 50 km, od preostalog dijela cijene prijevozne karte;
- najmanje 30 % troškova sufinanciraju jedinice lokalne samouprave
- 10 % troškova sufinancira Vukovarsko-srijemska županija
- preostali dio troškova cijene prijevoza učenika sufinanciraju roditelji.

- za drugo, treće i četvrto dijete srednjoškolaca troškovi prijevoza bit će besplatni za učenike, na način da će 50 % troškova prijevoza sufinancirati Vukovarsko-srijemska županija, a 50 % sufinancirat će prijevoznici.

U budućnosti se planira **nastaviti voditi briga o ruralnim područjima**, a prije svega onim vrlo niskog stupnja razvijenosti, što je uostalom i jasno izraženo u okviru niza mjera u kojima je ocijenjeno da je potrebno posebno voditi računa o projektima sa ruralnih područja.

S druge strane, upravo zbog izrazito ruralnog karaktera Županije, nositelji razvojne politike na županijskoj razini namjeravaju u budućnosti **veću pažnju posvetiti jačanju konkurentnosti glavnih urbanih centara** (Vinkovci, Vukovar, Županja) s ciljem povećanja kvalitete življenja, zadržavanja visoko-obrazovanog stanovništva te privlačenja novih stanovnika. Stoga će upravo projekti koji doprinose realizaciji navedenih ciljeva biti označeni kao prioritetni.

Posebna područja s nacionalnog stajališta

Gledano s nacionalnog stajališta značajan dio Županije je trenutno obuhvaćen različitim državnim mjerama za razvoj slabije razvijenih područja kroz Zakon o područjima posebne državne skrbi. Prema tom Zakonu, s područja Županije je u cijelosti obuhvaćeno ukupno 20 lokalnih jedinica (Babina Greda, Bogdanovci, Borovo, Drenovci, Gunja, Ilok, Lovas, Markušica, Negoslavci, Nijemci, Nuštar, Otok, Stari Jankovci, Tompojevci, Tordinci, Tovarnik, Trpinja, Vođinci, Vrbanja, Vukovar), dok je djelomično uključena jedna jedinica (grad Vinkovci – naselje Mirkovci).

Primjenom nove kategorizacije potpomognutih područja, njihov obuhvat na području Županije dodatno će se proširiti. Na lokalnoj razini 28 od 31 lokalne jedinice zadovoljava kriterije za stjecanje statusa potpomognutog područja na lokalnoj razini. Samo gradovi Vukovar, Županja i Vinkovci prelaze prag od 75% i nisu kategorizirani kao potpomognuta područja. Međutim, grad Vukovar će i dalje ostvarivati poticaje kroz Zakon o obnovi i razvoju grada Vukovara. U odnosu na postojeći obuhvat Područja od posebne državne skrbi, primjenom nove kategorizacije ukupno 9 novih lokalnih jedinica steći će status potpomognutog područja (Štitar, Bošnjaci, Gradište, Privlaka, Stari Mikanovci, Cerna, Jarmina, Ivankovo, Andrijaševci) što će dodatno utjecati na povećanje mogućnosti financiranja razvojnih projekata na lokalnoj razini. Dodatne povoljnosti za razvoj županije se mogu očekivati iz činjenice da je cijela Županija svrstana u prvu kategoriju koja obuhvaća najslabije razvijene županije, što znači da će sve lokalne jedinice moći koristiti poticajne mjere definirane na županijskoj razini.

PRILOG 7: PRETHODNO VREDNOVANJE ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE

1. UVOD I OPIS METODOLOGIJE PRETHODNOG VREDNOVANJA

Tvrtka PAM² Savjetovanje angažirana je od strane Vukovarsko-srijemske županije da izvrši prethodno vrednovanje Županijske razvojne strategije Vukovarsko-srijemske županije (dalje u tekstu: ŽRS VSŽ). Osnovna svrha prethodnog vrednovanja je osigurati visoku kvalitetu ŽRS VSŽ te nalaženje optimalnog načina korištenja raspoloživih resursa za dostizanje razvojnih ciljeva. Principi i metodologija prethodnog vrednovanja županijskih razvojnih strategija propisano je Pravilnikom o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija (NN 53/10, dalje u tekstu: Pravilnik), u članku 9, 10 i 11 te Dodatkom pravilnika, u točki 5.

Izvešće o prethodnom vrednovanju obuhvatilo je osvrt na:

1. **Usklađenost sadržaja i metodologije ŽRS s Pravilnikom;**
2. **Kvaliteta analize stanja, relevantnost i opravdanost** – koliko su ciljevi, prioriteti i mjere u ŽRS opravdane i relevantne u odnosu na stvarne razvojne probleme i potrebe VSŽ prikazane objektivnim pokazateljima te da li ŽRS nudi optimalan način rješavanja razvojnih problema;
3. **konzistentnost i unutarnja koherentnost** – provjera jasnoće, logičkog slijeda, usklađenosti i pronalaženja potencijalne sinergije ciljeva, prioriteta i mjera;
4. **djelotvornost (učinkovitost)** – kolika je vjerojatnost da će se postavljeni strateški ciljevi ostvariti putem planiranih mjera i raspoloživih resursa te provedbenih kapaciteta;
5. **vanjska koherentnost** – da li je ŽRS usklađena sa Stratagijom regionalnog razvoja RH te ostalim relevantnim programima na regionalnoj i nacionalnoj razini te s programima EU; postoje li pozitivni učinci u širem kontekstu društveno-gospodarsko-okolišnih potreba i prioriteta šire regije i države.
6. **Kvaliteta partnerskih konzultacija** – da li je ŽRS izrađena na načelima partnerstva i suradnje između javnog, privatnog i civilnog sektora odnosno da li su u proces izrade ŽRS VSŽ bili uključeni svi dionici razvoja županije; da li osiguran konsenzus, jednakost i transparentnost u radu županijskog partnerstva.

Pored odredbi Pravilnika o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija, uvrštene su i komponente koje proizlaze iz metodologije opisane u sljedećim dokumentima:

- European Commission, BG Budget (2001): Ex Ante Evaluation: A Practical guide for preparing proposals for Expenditure Programmes;
- European Commission, DG REGIO (2005): The new programming period 2007-2013: Methodological Working papers – Draft Working Paper on Ex-ante evaluation;
- European Commission (2004): The Guide to Evaluation of Socio-Economic Development (www.evaled.info).

2. PROCES PRETHODNOG VREDNOVANJA ŽRS VSŽ

Prethodno vrednovanje provodilo se paralelno i koordinirano s procesom izrade ŽRS VSŽ (odnosno ažuriranja ROP-a Vukovarsko-srijemske županije), kako bi se osigurali pravovremeni komentari, sugestije i smjernice prilikom izrade županijske razvojne strategije. Proces vrednovanja slijedio je tijekom izrade strategije tako da je prvo vrednovanje napravljeno nakon što je načinjena osnovna analiza i SWOT analiza, a drugo vrednovanje nakon razrade ciljeva i mjera te provedbenog okvira. Svako vrednovanje strategije je uz komentare i prijedloge dostavljeno koordinatoru izrade koji je onda izvršio potrebne dopune. Takav pristup omogućio je da cjelokupan proces prethodnog vrednovanja bude potpuno interaktivan jer su konzultanti angažirani za prethodno vrednovanje aktivno sudjelovali na sastancima Radne skupine za izradu ŽRS VSŽ, bili u stalnom kontaktu s izrađivačem tijekom cijelog procesa i kontinuirano (između dva spomenuta cjelovitija vrednovanja) imali prilike davati povratne informacije i sugestije za unaprijeđenje ŽRS.

S ciljem što brže i učinkovitije izrade ovog strateškog dokumenta, osnovana je operativna radna skupina za aktivnosti na izradi ŽRS VSŽ 2011.-2013. Radna skupina broji 17 članova koji su aktivno sudjelovali u izradi strategije putem radnih sastanaka i redovite komunikacije elektronskom poštom i telefonski. Članovi radne skupine su svojim stručnim znanjima operativno pratili izradu Županijske razvojne strategije i davali svoje prijedloge i komentare u svim koracima izrade dokumenta. Radnoj skupini su se aktivno priključili i konzultanti za prethodno vrednovanje te su sudjelovali u svim fazama izrade ŽRS VSŽ.

Proces izrade Strategije razvoja Vukovarsko-srijemske županije 2011.–2013. vodila je županijska razvojna agencija HRAST. Agencija je imala vrlo važnu ulogu jer je osigurala koordiniran i integrirani pristup strateškom planiranju na temelju iskustva stečenog u pripremi i provedbi prethodnog ROP-a te imajući u vidu propisane smjernice i upute od strane MRRŠVG. Prijedlog županijske razvojne strategije izradila je Radna skupina sastavljena od predstavnika HRAST-a, županijske uprave i drugih županijskih institucija te stručnjaka Instituta za međunarodne odnose (IMO) iz Zagreba koji su sudjelovali kao tehnička pomoć u izradi Strategije.

Radna skupina se pod koordinacijom Agencije za razvoj HRAST počela intenzivno sastajati od kraja rujna 2010.g. te su inicijalne aktivnosti uključivale prikupljanju podataka koje je trebalo ažurirati u odnosu na predhodne strateški dokument (ROP VSŽ) te dogovarati način koordinacije rada putem razvojnih timova. Formirano je 8 razvojnih timova podijeljenih na šira tematska područja (društvene djelatnosti; infrastruktura; lokalna samouprava i civilno društvo; turizam; zdravstvo i socijalna skrb; gospodarstvo; prostorno planiranje, zaštita okoliša i energetska učinkovitost; ruralni razvoj i poljoprivreda). Timove čine stručnjaci iz Agencije za razvoj HRAST i Upravnih odjela te

stručnjaci iz privatnog i javnog sektora. Smatra se da ovakav koncept omogućuje kontinuirano praćenje i analizu stanja po sektorima kao i identifikaciju projekata od županijskog značaja koji bi se zajednički pripremali. Dosadašnji rad razvojnih timova bio je izrazito koristan pri izradi Županijske razvojne strategije, a radna skupina u stvari je predstavljala uže vodstvo razvojnih timova. To znači da su pored redovitih sastanaka Radne skupine, razvojni timovi imali i svoje tematske radne sastanke na kojima su pripremali materijale za raspravu za sastanke radne skupine.

Pojedini članovi radne skupine i razvojnih timova bili su uključeni i u izradu nekih drugih strateških dokumenta isto tako bitnim za razvoj županije kao npr. Master plan razvoja turizma te sudjelovanje u programu „Razvoj investicijskog okruženja“ odnosno certificiranja županija za investitore (ICPR program u okviru IPA IIIc komponente, pod vodstvom Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva). Radna skupina i konzultanti za prethodno vrednovanje nastojali su u što je moguće većoj mjeri osigurati usklađenost svih tih inicijativa te poticati sinergijske učinke koliko god je to bilo moguće.

Od samog početka procesa inzistiralo se na strogom pridržavanju metodologije i sadržaja za ŽRS propisane Pravilnikom.

Do početka svibnja 2011. izađena su tri cjelovita nacrti ŽRS VSŽ, svaki unaprijeđen na način da su usvojeni određeni komentari davani od strane konzultanta zaduženog za prethodno vrednovanje te svih sudionika izrade strategije. Na nacrtu se radilo sukcesivno i kontinuirano kroz 6 radionica, od čega su dvije bilo održane i s Partnerskim vijećem te jedna s Kolegijem načelnika i gradonačelnika VSŽ. Rad je započeo objašnjenjem metodologije, kako izrade ŽRS tako i prethodnog vrednovanja, uloge svih dionika s posebnim osvrtom na radne zadatke Radne skupine, razvojnih timova i Partnerskog vijeća izradi, provedbi i ažuriranju ŽRS VSŽ.

Osnovnu analizu i SWOT odradili su uglavnom županijski razvojni timovi, svaki iz svog područja djelovanja, uglavnom pridržavajući se pristupa i metodologije iz prethodne generacije strategije (ROP-a VSŽ). Najzahtjevniji i najopsežniji posao svakako je bio prikupiti dovoljno objektivnih podataka i ažuriranih pokazatelja koji čine sastavni dio osnovne analize, kako bi strateški ciljevi, prioriteta i mjere bili potpuno opravdani. Prethodno vrednovanje dalo je sugestije za unaprjeđenjem objektivnih pokazatelja koji bi zaista kvalitetno mogli usmjeravati razvojne intervencije. Treba napomenuti da se osnovna analiza kontinuirano dorađivala gotovo do završne faze izrade ŽRS te da u konačnici sadrži sve relevantne podatke koji su bili raspoloživi.

Pri izradi Strategije primjenjen je partnerski pristup koji je omogućio širem krugu društvenih dionika da aktivno sudjeluje u osmišljavanju županijske razvojne vizije, strateških ciljeva, prioriteta i mjera za razdoblje do 2013. godine. Vukovarsko-srijemska županija je imenovala i članove Partnerskog vijeća koji su svojim komentarima doprinijeli konačnoj kvaliteti teksta. Sve rasprave bile su maksimalno otvorene i konstruktivne, članstvo radne skupine, razvojnih timova i partnerskog vijeća odabrano je na način da se osiguraju zainteresirani i aktivni sudionici procesa izrade ŽRS VSŽ te da svi dionici razvoja VSŽ imaju mogućnost sudjelovanja u definiranju razvoja županije u iduće tri godine.

Članovi Radne skupine, razvojnih timova kao i županijskog partnerskog vijeća pobrojani su u prilogu 5. ŽRS VSŽ, a pokazuju da je kroz ta tijela u proces izrade ŽRS VSŽ aktivno bilo uključeno više od 130 stručnjaka. Kvaliteta svih partnerskih konzultacija tijekom izrade ŽRS VSŽ detaljnije je opisana u poglavlju 4. ovog izvješća.

Ovo izvješće ne sadržava sve komentare davane Radnoj skupini tijekom izrade ŽRS VSŽ. Smatra se da nema potrebe ponavljati one komentare koji su bili odmah prihvaćeni od strane Radne skupine i inkorporirani u tekst nacrtu ŽRS VSŽ već su u izvješću navedene načelne veće primjedbe ili problemi na koje se naišlo u procesu, opravdanje nedostataka ukoliko se zaključilo da se neki ne mogu izbjeći te u konačnici, preporuke za unaprjeđenje ŽRS VSŽ u idućem programskom periodu, nakon 2013.g.

Prethodno vrednovanje odrađeno je po dolje navedenim fazama, sukladno dostavljenim dijelovima ŽRS, a u skladu s kriterijima za vrednovanje:

- Ocjena osnovne analize i SWOT analize (kvaliteta analize stanja, relevantnost i opravdanost);
- Ocjena vizije, strateških ciljeva, prioriteta i mjera (konzistentnost i unutarnja koherentnost);
- Ocjena provedbenih kapaciteta - financijskih i ljudskih (učinkovitost);
- Usklađenost sa Strategijom regionalnog razvoja RH te nacrtom Nacionalnog strateškog referentnog okvira (vanjska koherentnost).

Ovo izvješće obuhvaća nalaze prethodnog vrednovanja nekoliko sukcesivnih nacrtu ŽRS, zaključno sa završnim nacrtom izrađenim 10. svibnja 2011.g. Izvješće obuhvaća osvrt na osnovne komentare davane u tijekom izrade ŽRS, a vezane za pojedine kriterije koje se ocjenjuju prethodnim vrednovanjem, kako bi se lakše pratio proces unaprjeđenja nacrtu ŽRS VSŽ. g. Očekuje se da će neke od preporuka navedenih u ovom izvješću već biti ugrađene u završni tekst ŽRS VSŽ koji se dostavlja Županijskoj skupštini na usvajanje.

3. REZULTATI PRETHODNOG VREDNOVANJA

Ocjena sukladnosti s Pravilnikom

Prethodno vrednovanje ustvrdilo je da se sadržaj i metodologija propisana Pravilnikom u potpunosti poštivala. ŽRS VSŽ ima izrađena sva poglavlja propisana Pravilnikom, uključujući i financijski i akcijski plan te Komunikacijsku strategiju uključujući i akcijski plan za provedbu Komunikacijske strategije.

Štoviše, treba naglasiti da je provedbeni okvir ŽRS VSŽ izuzetno dobro i detaljno razrađen – obrađeni su i elementi koji nadopunjuju i nadograđuju standardni okvir propisan Pravilnikom te se smatraju velikom dodanom vrijednošću ŽRS VSŽ. Jasno su naznačene aktivnosti po svakoj od mjera, nositelji aktivnosti te financijski okvir koji će se usklađivati svake godine čime se daje mogućnost prilagođavanja novonastalim okolnostima, što je vrlo važno, budući da se ŽRS u najvećem dijelu oslanja na vanjske izvore financiranja.

Ocjena osnovne analize i SWOT analize

Izrada **poglavlja osnovne analize** pokazala se kao jedan od najzahtjevnijih zadataka Radne skupine i razvojnih timova. Kvaliteta podataka i pokazatelja iz pojedinih sektora očekivano je varirala, ne samo sadržajnom kvalitetom nego i razinom detalja, što je najčešće bio odraz nepostojanja prakse prikupljanja i kontinuiranog ažuriranja baze podataka po sektorima. Uzrok tome je najčešće se nalazio u objektivnim poteškoćama u dostupnosti podataka.

Prethodno vrednovanje ustvrdilo je da je osnovna analiza u konačnici odrađena vrlo kvalitetno. Korišteno je dosta grafičkih prikaza što poboljšava jasnoću analize stanja. Isto tako, u velikom broju poglavlja postoji prikaz trendova kroz zadnjih par godina što također jasnije oslikava razvojne probleme i potrebe koji se kasnije mogu pretočiti u konkretne mjere.

Kontinuirane primjedbe uglavnom su se odnosile na potrebu za dodatnim objektivnim pokazateljima koji podupiru ocjenu razvojnih problema i potreba na kraju svakog poglavlja te se su se stoga podaci prikupljali, nadopunjavali i ažurirali do samog kraja izrade završnog nacrtu ŽRS VSŽ 2011-2013.

Također je pohvalno da se gdje god je to bilo moguće koristila usporedba s drugim županijama ili barem s prosjekom RH što je znatno olakšalo pozicioniranje VSŽ te analizu trendova po sektorima. To se posebno odnosi na poglavlje o stupnju razvijenosti županije i gospodarstvu (poglavlje 2.5). Treba doduše naglasiti da rijetko postoji usporedba s prosjecima u EU, što je opravdano s obzirom na teškoću usporedbe podataka koji često nisu prikupljeni na metodološki ujednačen način te ih je teško uspoređivati i na taj način pozicionirati samu županiju.

Bez obzira na kontinuirane sugestije prethodnog vrednovanja, objektivnih poteškoća sa dostupnošću podataka te u konačnici vrlo kvalitetno odrađene osnovne analize, ostalo je prostora

za određena daljnja poboljšanja poglavlja osnovne analize u idućem programskog razdoblju, odnosno prilikom budućeg ažuriranja ŽRS VSŽ:

- Zbog objektivne nedostupnosti podataka, usporedba s drugim županijama odnosno s prosjekom RH nedostaje u određenim poglavljima, kao npr. infrastrukturi, energetske učinkovitosti, zaštiti okoliša, turizmu, obrazovanju (osnovnoškolskom i srednješkolskom) te zdravstvu. Ovakve usporedbe u svim sektorima bit će znatno olakšane nakon što sve županije naprave tj. ažuriraju svoje ŽRS te će županije tada lakše međusobno uspoređivati relevantne pokazatelje.
- Gdje god je moguće, pored opisa trendova u pojedinom sektoru napraviti i analizu uzroka tih trendova kako bi se kvalitetno mogle definirati mjere odnosno projekti za smanjenje negativnih trendova. Ovakve sektorske analize proizaći će iz provedbe pojedinih mjera ŽRS VSŽ 2011-2013 koje se predvidjele dodatne analize stanja i potreba, na tragu spoznaje o nepostojanju tj. nedostupnosti relevantnih pokazatelja.
- Bilo bi poželjno unaprijediti prikupljanje podataka vezanih uz ruralne gospodarske aktivnosti, a potrebni su radi opravdavanja budućih mjera kao i učinkovito korištenje sredstava iz IPARD programa kao npr.: broj domaćinstava koja se bave seoskim turizmom, profitabilnost poljoprivrednih gospodarstava, broj zaposlenog stanovništva u ruralnom prostoru i sl. Gdje god je moguće bilo bi dobro analizirati trendove kroz proteklih nekoliko godina, kao i napraviti usporedbe sa stanjem drugim županijama u RH radi utvrđivanja konkurentnih prednosti i potencijala VSŽ u ovom sektoru.
- Poglavlje o upravljanju razvojem moglo bi se nadopuniti i opisom trenutnih kapaciteta (financijskih i ljudskih) svih ključnih institucija nositelja razvojnih mjera, kao i definiranjem potreba za daljnjim jačanjem tih kapaciteta.
- Poglavlje o **rezultatima provođenja prijašnjih strategija** dobro opisuje snage i slabosti prethodnog ROP-a VSŽ no pored indikativnog financijskog iznosa provedenih projekata nedostaje pregled realiziranih mjera i projekata (koliko projekata se realiziralo pod kojim strateškim ciljem) što bi jasnije davalo naznaku realnih okvira i za provedbu i ŽRS VSŽ 2011-2013.

SWOT analiza je kvalitetno odrađena no ponegdje se i dalje provlači nedovoljna potkrijepljenost pojedinih izjava konkretnim podacima iz osnovne analize (npr. tehnološka infrastruktura, potrebe na tržištu rada, poslovno upravljanje, povezivanje dobavljača, ekološka i integrirana poljoprivreda, neusklađenost potreba gospodarstva i obrazovnog sustava, uključenost stanovništva u bavljenje športom, kapaciteti jedinica lokalne samouprave) zbog sustavnog gore opisanog problema nedostupnosti odnosno nepostojanja određenih pokazatelja. No s obzirom na činjenicu da su u definiranju snaga, slabosti, prilika i prijetnja za VSŽ aktivno sudjelovali svi relevantni stručnjaci i dionici razvoja županije (kao što je već navedeno radi se o preko 130 stručnjaka), tim za prethodno vrednovanje smatra da su sve stavke SWOT-a dovoljno opravdane i potkrijepljene stručnim stavovima.

SWOT analiza u konačnici predstavlja jasnu i vrlo kvalitetnu poveznicu između analize stanja u VSŽ i strateških ciljeva, prioriteta i mjera. Razvojni problemi i potrebe pretočeni su konzistentno iz osnovne analize u SWOT analizu čime je osigurano da svaka provedbena mjera ima jasno uporište u SWOT-u.

Kako bi se riješio taj problem i omogućila bolja kvaliteta osnovne analize u idućem programskom periodu, izrada analiza i prikupljanje podataka koje nedostaju predviđeni su u okviru pojedinih provedbenih mjera, kao jedna od početnih aktivnosti. Radi se o sljedećim sektorskim analizama:

- Upotreba tehnologija i inovacija
- Razvijenost elektronskih usluga
- Potreba poduzetnika za uslugama potpornih institucija
- Razvoj klastera
- Financijsko okruženje za razvoj gospodarstva
- Prepreke za ulaganja
- Potencijali za razvoj ekološke i integrirane poljoprivrede
- Turistički potencijali
- Mogućnosti poboljšanja odgojno-obrazovnih institucija
- Identifikacija potreba na tržištu rada
- Dostupnosti i kvaliteta programa za cjeloživotno obrazovanje
- Potencijali za korištenje obnovljivih izvora energije
- Stanje u okolišu
- Stanje objekata zdravstvene zaštite
- Stanje i potrebe u sustavu socijalne skrbi
- Stanje i potrebe vezane uz korištenje kulturne baštine
- Stanje i potrebe vezane uz športske objekte i programe.

Ove predviđene sektorske analize znatno će unaprijediti analitičku podlogu (stanje, trendovi, analiza uzroka trendova, potencijali za razvoj) za strateško planiranje programa i projekata VSŽ.

Ocjena vizije, strateških ciljeva, prioriteta i mjera

Vizija i strateški ciljevi su jasno i široko postavljeni i logično proizlaze iz osnovne analize i SWOT analize. Odabir strateških ciljeva napravljen je na način da se maksimalno ispoštuje **vanjska koherentnost** (usklađenost sa ciljevima i prioritetima ostalih strateških dokumenata na regionalnoj, nacionalnoj i EU razini). Razmatrali su se ciljevi i prioriteti strategije „Europe 2020“, Nacionalnog strateškog referentnog okvira te Operativnih programa kao i razvojni prioriteti Panonske Hrvatske (definirani Strategijom regionalnog razvoja RH) kako bi se osigurala maksimalna usklađenost strateških usmjerenja VSŽ s tim dokumentima. Strateški se ciljevi razvoja VSŽ jasno nadovezuju na strateške ciljeve više razine. Takvim pristupom osiguralo se da ostvarivanje razvojnih ciljeva VSŽ jasno doprinosi ispunjavanju regionalnih, nacionalnih i EU strateških ciljeva te se na taj način otvara put sufinanciranju razvojnih intervencija VSŽ od strane dostupnih nacionalnih izvora financiranja i EU fondova.

S druge strane iako su ciljevi, prioriteta i mjere posve logično postavljeni u odnosu na identificirane razvojne probleme i potrebe, prethodno vrednovanje ukazalo je na moguć nedostatak ovakvog širokog pristupa odnosno nedovoljnog fokusiranja investicija u ovom relativno kratkom programskom periodu koje bi u konačnici moglo dovesti do raspršivanja resursa, kako financijskih tako i ljudskih (u smislu preopterećenja provedbenih kapaciteta). Doduše, takav je pristup opravdan je nejasnim izvorima i kriterijima financiranja van županijskog proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave pa se time željelo osigurati maksimalno iskorištavanje svih raspoloživih izvora financiranja.

Što se tiče **djelotvornosti**, odluka VSŽ da u svojoj ŽRS zacrta 4 strateška cilja, 18 prioriteta te čak 65 mjera, a s obzirom na činjenicu da ŽRS obuhvaća razdoblje do kraja 2013.g. što za provedbu gore navedenog ostavlja samo 2,5 godine, donosi određeni rizik u smislu realizacije odnosno postizanja svih razvojnih učinaka definiranih u ŽRS, posebice imajući u vidu ovisnost o relativno nepredvidivim izvorima financiranja s nacionalne razine (ili putem EU fondova).

Prethodno vrednovanje kontinuirano je pratilo raspravu oko definiranja obuhvata mjera te je po potrebi ukazivano na slučajeve kad mjere nisu bile dovoljno opravdane pokazateljima u osnovnoj analizi. Završna verzija ŽRS uzela je u obzir sve sugestije te ovako postavljene. Što se tiče daljnjeg unaprjeđenja **konzistentnosti i unutarne koherentnosti**, prethodno vrednovanje dovelo je do sljedećih preporuka koje bi se mogle razmotriti u idućem programskom razdoblju:

- Broj mjera pokušati reducirati odnosno objediniti mjere koje imaju slične aktivnosti odnosno nositelje provedbe kako bi se smanjio rizik da se očekivani rezultati ne provedu do zadanog roka. S druge strane treba biti oprezan da se ne osmisle mjere s preširokim obuhvatom koje bi dovele do poteškoća u planiranju provedbe te praćenju aktivnosti i mjerenju rezultata.
- Mjere prioriteta 1.1. (razvoj gospodarstva) i mjere prioriteta 1.2 (jačanje poduzetništva) imaju prostora za objedinjavanje zbog sličnosti u aktivnostima i institucijama nositelja.
- Mjere 1.4.1. (promocija turističkih proizvoda županije) i 1.4.1. (razvoj turističkog sadržaja) također bi se mogle objediniti u jednu mjeru „Razvoj i promocija turističkih atrakcija“.

Predviđeni nositelji mjera te ciljne skupine dobro su identificirane te dodatno doprinose povezanosti s razvojnim problemima opisanima u osnovnoj analizi i SWOT analizi.

Isto tako, smatra se opravdano razdvojiti mjere izgradnje određene infrastrukture i mjere za razvoj ljudskih resursa (tzv. „soft“ mjere) kako bi se lakše mogla pratiti provedba i alocirati resursi iz različiti izvora. Ovakvim pristupom izbjegava se da se npr. ulaganje u obrazovni sustav svede samo na izgradnju fizičke infrastrukture, a ne i u unaprjeđenje obrazovnih programa te se lakše prate očekivani rezultati dobiveni kombinacijom obje komponente (Infrastruktura i „soft“ komponenta).

Opravdano je i izdvajanje prepoznatljivosti županije u zaseban prioritet (a ne npr. u sklopu unaprjeđenja upravljanja razvojem) kako bi ta problematika dobila na potrebnoj važnosti te provedbom predviđenih mjera doprinjela ne samo većoj prepoznatljivosti i međunarodnoj aktivnosti Vukovarsko-srijemske županije nego i cijele Hrvatske.

U skladu sa svime navedenim, prethodno vrednovanje nije ustvrdilo nikakve kontradiktornosti niti većeg preklapanja između pojedinih mjera. Naprotiv, smatra se da su razrađene logično i ciljano te zbog komplementarnosti pojedinih predviđenih aktivnosti očekuje se i sinergijski učinak provedbe predviđenih mjera na razvoj VSŽ.

Na temelju svega navedenog zaključuje se da su kriteriji konzistentnosti i unutarnje koherentnosti posve zadovoljeni.

Ocjena provedbenih kapaciteta

Provedbeni kapaciteti promatraju se kroz financijske i ljudske resurse koji VSŽ ima na raspolaganju za provedbu svoje ŽRS.

Provedbeni okvir za ŽRS VSŽ obrađen je izuzetno kvalitetno i detaljno te obuhvaća detaljan opis financijskog i institucionalnog okvira za provedbu, sadrži akcijski plan za 2011 i 2012.g. s točno navedenim aktivnostima i nositeljima za svaku pojedinu mjeru. Isto tako prikazana je i indikativna distribucija planiranih ulaganja prema razvojnim ciljevima i prioritetima što daje dodatnu jasnoću strateškom usmjerenju ŽRS VSŽ.

Što se tiče financijskih resursa, jedini uočeni strukturni problem je nemogućnost definiranja predvidljivih financijskih sredstava iz izvora koji nisu županijski proračun. Stoga je financijska tablica sa iznosima financiranja pojedinih prioriteta i mjera dosta indikativna i podložna promjenama u tijeku planiranja proračuna, kako županije tako i jedinica lokalne samouprave te ostalih institucija koje su predviđene kao izvor sredstava (uglavnom resorna ministarstva i državne agencije, nisu specificirane u financijskom planu). Poglavlje 4.1. ŽRS jako dobro opisuje navedeni problem te predlaže prijelazna rješenja za financijsko planiranje provedbe ŽRS.

Isto tako sredstva iz fondova EU namijenjena županijskim projektima dodjeljuju se putem natječaja te nije moguće u ovoj fazi znati točne financijske okvire pojedinog natječaja (obzirom da se oni definiraju u natječajnoj dokumentaciji) niti se može sa sigurnošću ustvrditi prihvatljivost nositelja mjere kao predlagatelja projekata u određenim natječajima.

Zbog navedene zahtjevnosti ŽRS VSŽ u provedbenom smislu preporuča se da se u godišnjim akcijskim planovima prioriteti puno više koncentriraju odnosno ograniče u smislu tema, aktivnosti i/ili geografskog obuhvata.

O učinkovitosti provedbenih kapaciteta ovisit će i postizanje željenih razvojnih učinaka pojedinih mjera koje su načelno vrlo dobro definirane no mogu biti ugroženi nedostatnim kapacitetima nositelja provedbe. Preporuča se da provedbu mjera prati kontinuirano jačanje kapaciteta ne samo županijskih upravnih odjela i Agencije za razvoj nego i ostalih institucija koje su predviđene kao nositelji pojedinih aktivnosti odnosno kao ključni dionici u provedbi ŽRS VSŽ. U tom smislu se preporuča u pojedinim mjerama dodati aktivnost edukacije i jačanja provedbenih kapaciteta institucija nositelja.

Prethodnom vrednovanjem provedbenih kapaciteta (financijskih i ljudskih) u VSŽ došlo se do zaključka da je u provebenom smislu ŽRS VSŽ jako izazovna te bi se učinkovitost provedbe mogla poboljšati na način da se usredotoči na manji broj prioriteta i mjera u idućem programskom razdoblju ili eventualno već prilikom idućeg godišnjeg planiranja aktivnosti.

S druge strane, ovako detaljno razrađen provedbeni okvir, uključujući i predložene obrasce za praćenje provedbe pojedinih mjera znatno će olakšati provedbu i praćenje provedbe ŽRS VSŽ 2011-2013.

4. KVALITETA PARTNERSKIH KONZULTACIJA

Kratkoća rokova za izradu ŽRS VSŽ donekle je utjecala i na odvijanje partnerskih konzultacija te se **Županijsko partnersko vijeće** imalo prilike sastati samo dva puta prije donošenja ŽRS VSŽ, no imali su prilike davati svoje komentare i van službenih sjednica, sve do trenutka slanja nacrta ŽRS VSŽ Županijskoj skupštini na usvajanje.

Međutim, VSŽ je prepoznala potrebu za osiguravanjem kvalitetnih partnerskih konzultacija te je formiranjem interdisciplinarne Radne skupine i razvojnih timova za izradu ŽRS VSŽ osigurala kontinuiranu aktivnu ulogu svih relevantnih institucija i dionika razvoja VSŽ. Konzultacije sa županijskim partnerskim vijećem samo su dale dodanu vrijednost konzultacijom procesu.

Radna skupina za izradu ŽRS VSŽ broji 17 članova ne samo iz županijskih odjela i Agencije za razvoj HRAST nego i iz ostalih županijskih institucija i javnih poduzeća (HGK, HZZ, Eko-sustav). Radna skupina izrađuje nacrt strategije te ga dalje dostavlja Županu i Županijskom partnerskom vijeću na mišljenje. Radna skupina ima važnu ulogu u procesu provedbe strategije, budući da je zadužena za operativno planiranje i koordinaciju rada upravnih odjela, odnosno svih ostalih ključnih institucija na provedbi strategije. Za potrebe rada na provedbi strategije radna skupina se može dodatno proširiti u veći broj **razvojnih timova** (po 15-tak članova) koji okupljaju širi krug stručnjaka iz javnog i privatnog sektora zainteresiranih i osposobljenih da kvalitetno doprinosu procesu izrade i provedbe strategije.

Treba napomenuti da je nacrt ŽRS VSŽ predstavljen i konzultiran i sa Kolegijem načelnika i gradonačelnika VSŽ.

Analiza članova županijskog partnerskog vijeća utvrđeno je da od 30 članova, 12 su predstavnici lokalne samouprave, 6 je predstavnika NVU, a 11 predstavnika dolazi iz ostalih javnih institucija. Gospodarski sektor zastupljen je kroz HUP te HGK i HOK.

Ukupno je u proces izrade ŽRS VSŽ aktivno bilo uključeno više od 130 stručnjaka svih relevantnih institucija za razvoj VSŽ.

Na gore opisan način VSŽ je dodatno osigurala potpuno participativni pristup strateškom planiranju i pronašla način da svim interesnim skupinama omogući da kontinuirano daju svoj doprinos izradi ŽRS VSŽ 2011-2013. Posebice treba naglasiti da su sastanci radne skupine bili izuzetno dinamični te su svi članovi aktivno sudjelovali i značajno doprinosili razradi pojedinih

poglavlja ŽRS. Krajnje odluke o kvaliteti podataka osnovne analize, SWOT-a, ciljeva, prioriteta i mjera donesene su zaista konsenzusom kao rezultat otvorene rasprave.

Prethodno vrednovanje ustanovilo je da su rasprave i preporuke radne skupine i razvojnih timova ipak bile puno konstruktivnije i otvorenije od rada samog županijskog partnerskog vijeća, no zbog raznolikosti članova svih nabrojanih skupina ni na koji način nije bilo ugroženo načelo transparentnosti, otvorenosti i participativnosti u donošenju odluka vezanih uz sadržaj ŽRS VSŽ.

Nadalje, pri definiranju uloga ključnih dionika u izradi i provedbi ŽRS VSŽ jasno je vidljivo da je županijskoj razvojnoj strategiji osigurana kontinuirana revizija i usuglašavanje s razvojnim izazovima i prilikama za VSŽ uz sudjelovanje svih ključnih dionika razvoja. To znači da su stvoreni svi preduvjeti da Županijsko partnersko vijeće ostvari svoju savjetodavnu ulogu ne samo u procesu pripreme ŽRS VSŽ nego i tijekom njene provedbe.

Preporuča se da se prilikom izrade ŽRS u idućem programskom razdoblju organiziraju konzultacije s županijskim partnerskim vijećem nakon završetka svakog dijela ŽRS, minimalno 4 sastanka: nakon odrađene analize stanja, za SWOT analizu, nakon definiranja ciljeva i prioriteta i nakon definiranja svih provedbenih mjera i mehanizama.

5. ZAKLJUČAK

ŽRS VSŽ potpuno je poštivala metodologiju i sadržaj propisan Pravilnikom o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija te sadrži neke elemente koje nadopunjuju i unaprjeđuju okvir propisan Pravilnikom (npr. provedbeni okvir).

Strateški ciljevi i prioritete prate razvojne smjerove zacrtane Strategijom regionalnog razvoja RH te prate i definirane ciljeve i prioritete za financiranje sredstvima EU. U tom su se smislu zadovoljili kriteriji vanjske koherentnosti. Jasno je vidljivo da će se provedbom ŽRS VSŽ doprinijeti ispunjenju ciljeva i prioriteta na razini Panonske Hrvatske, nacionalnoj razini te na razini EU.

Ciljevi, prioritete i mjere logično su postavljeni u odnosu na osnovnu analizu, a dodatni pokazatelji sakupljeni analizama te poboljšanja tijekom buduće revizije pridonijet će još boljoj povezanosti sa SWOT analizom te opravdanosti intervencija. Bez obzira na prethodno navedene preporuke za unaprjeđenje, kriterij relevantnosti i opravdanosti smatra se posve zadovoljenim.

Tijekom izrade ŽRS VSŽ u potpunosti se ispoštovalo načelo partnerstva te su partnerske konzultacije osigurane ne samo kroz sastanke Županijskog partnerskog vijeća nego i kroz interdisciplinarnu radnu skupinu, razvojne timove za izradu ŽRS VSŽ te kolegij gradonačelnika i načelnika VSŽ čime je osigurano da zaista svi relevantni čimbenici razvoja županije aktivno sudjeluju u definiranju ŽRS VSŽ 2011-2013.

Potrebno je nastaviti usklađivanje procesa planiranja županijske razvojne strategije sa županijskim proračunom, proračunima jedinica lokalne samouprave na području VSŽ kao i ostalih nositelja provedbenih mjera ŽRS VSŽ kao bi se mogli izrađivati realni akcijski planovi na godišnjoj osnovi i pratiti učinci provedbe pojedinih razvojnih intervencija.

Prethodno vrednovanje ŽRS VSŽ ustanovilo je da nema niti jednog blokirajućeg nalaska koji bi ugrozio prihvatljivost ŽRS VSŽ, prema kriterijima definiranim Zakonom o regionalnom razvoju te Pravilnikom o o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija. Naprotiv, zaključno se može utvrditi da je ŽRS VSŽ vrlo kvalitetan razvojni dokument izrađen na participativnim načelima koji će zasigurno poslužiti kao dobra osnova za daljnji razvoj Vukovarsko-srijemske županije. Osvrt i preporuke dane ovim Izvješćem trebaju se promatrati kao smjernice za unaprjeđenje ŽRS prilikom njene revizije, izrade godišnjih provedbenih planova te prilikom izrade ŽRS za iduće programsko razdoblje.